

13-24, b, 75

24.15.17

SCHOLA PAUPERTATIS

Manuducens ad puram observantiam
Regulæ Fratrum Minorum.

110 E. 11th

NEW YORK

RECEIVED

110 E. 11th

SCHOLA PAUPERTATIS

Manuducens ad puram observantiam Regulæ Fratrum
Minorum, juxta Declarationes editas à Nico-
lao III. Clemente V. & Innocentio XI.

A G

*Sacrarum Congregationum Decreta, & Sacre Rote
Decisiones.*

PRO PRAXI APTATA

A PATRE

F. AUGUSTINO MATTHÆUCCI
LUCENSE,

Ord. Min. de Obser. S. Theol. Lectore Jubilato,
& S. Rituum Congregationis Consultore.

OPUS

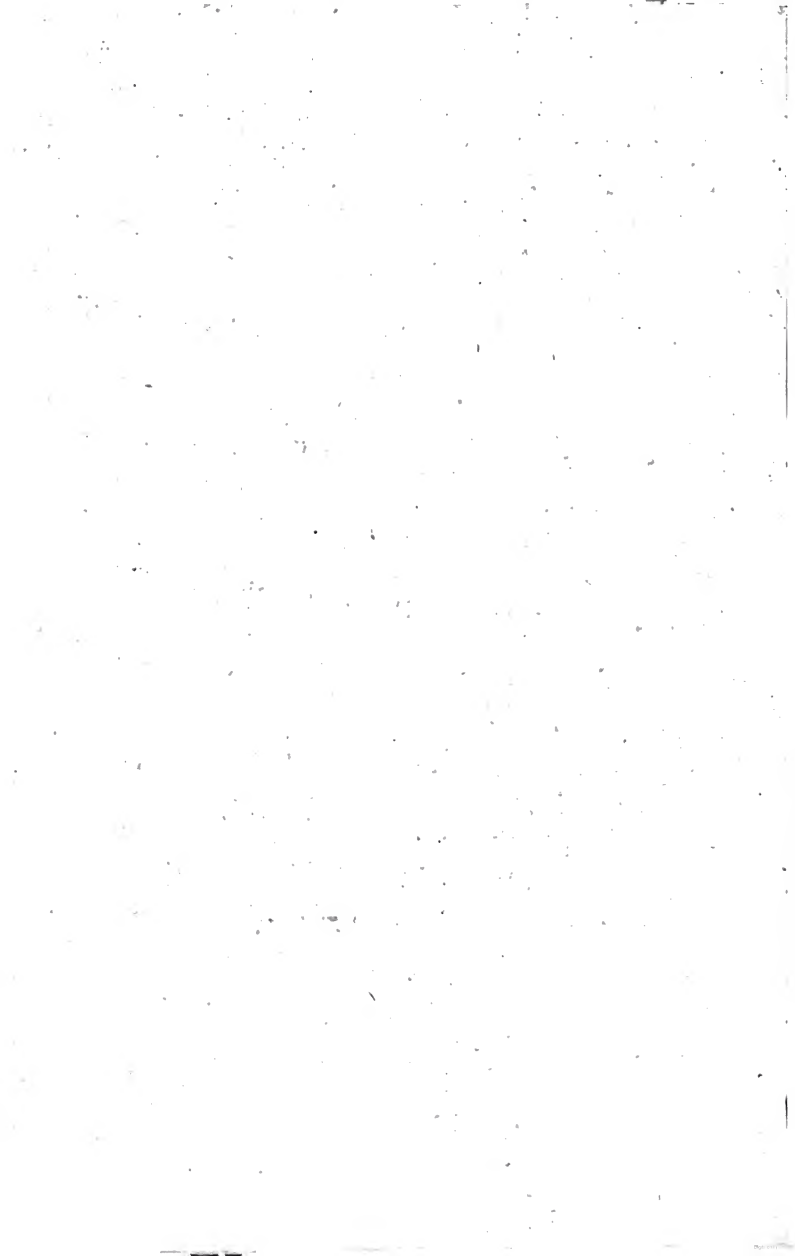
Religiosis, tùm Superioribus, tùm Subditis necessarium; ac Advocatis,
& Procuratoribus pro praxi in foro tenenda, & Controversiis,
quæ tam circà Legata Fratribus Minor. facta, quàm super
Eleemosynis pro Causis Beatificationum, & Cano-
nizationum oblatis, ac in casu decoctionis
Syndici Apostolici excitantur,
valde opportunum.

EDITIO TERTIA.

ROMÆ, ex Typographia Rochi Bernabò, MDCCXXXI.

SUPERIORUM LICENTIA.

Reverendissimo Patri
FR. BERNARDO
MONTERDE

Ordinis Minorum Lectori Jubilato,
Almæ Provinciæ Aragoniæ Ex-Mi-
nistro, & in Romana Curia
P-R-O-C-U-R-A-T-O-R-I G-E-N-E-R-A-L-I.

ROCHUS BERNABO.

CHOLA PAUPER-
TATIS, *Liber mole*
quidem exiguus, doctrina ta-
men ubertate, sacrique juris

eruditione magnis voluminibus
non impar, sua quasi sponte ex
officina mea in tuum sese reci-
pit gremium REVERENDISSIME
PATER. Neque verò alium or-
natissima hujus Palestra ac Tu-
torem ac Praesidem esse decebat,
quam Te ipsum, quem Fran-
ciscani Patres ex universo, qua-
late patet Orbe in Generali Sy-
nodo congregati, Procuratorem
Generalem in Romana Curia,
hoc est altissima Paupertatis suae
custodem ac vindicem nomina-
runt. Est autem ut amplissi-
mus Ordo gratuletur sibi fru-
ctum uberrimum electionis tuae,
dum Seraphici depositi jura non
authoritate solum officii quod
in-

*invicta fide, animique presen-
tia administras; sed & ipsa,
quam tenes, vita morumque
ratione, sarta tectaue conser-
vari videt. Quæ tuæ laudes
cum nobilium disciplinarum
scientia, cæterarumque virtu-
tum accessione locupletentur quis
non intelligat librum hunc longe
meliolem in lucem tui nominis
amplitudine, quam præli mei
beneficio renovari! Perge jam
Operis Tibi debiti, Tibique
acceptissimi clientelam suscipe-
re: vide traditam ab Authore
Tui planè simillimo cælestis ejus
doctrinæ amissim, cujus in Te
formam absolutissimam alii de-
mirantur: meique interim erga*

*Te obsequii in hoc Seraphica
Paupertatis domicilio perenne
monumentum extare non dedi-
gneris.*

TYPOGRAPHUS AD LECTOREM.

EDIT in lucem SCHOLA ILLA PAUPERATIS, ex qua Regulares vitæ Professo- res, ac potissimum

Seraphici Ordinis Alumni docu-
menta utilissima pregustarunt.
Prima Operis editio tam avidè,
tantoque plausu excepta fuit, ut
quantalibet exemplorum copia
redundans, impar omnino inven-
ta sit, quæ publicæ utilitati, ac
desiderio satisfaceret. Hæc me-
ratio impulit ad novam editio-
nem suscipiendam, in qua nihil
additum, innovatum nihil, nisi
menda quædam, non levi adhi-
bita

bita diligentia, quoad fieri potuit, sublatae sunt. Cæterum, labori meo satis consultum habui, vel ipsa Authoris, viri scilicet ornatissimi memoria, qui ingenii, doctrinaeque monumentis equè, ac virtutum omnium, ejusque præsertim, quam hic delineavit minoriticæ Paupertatis amore, atque studio nomen sibi florentissimum comparavit. In hac Evangelica Palestra versare diù, & vale.

LECTORI.

E præsentis Opellæ editionis te occasio fugiat, superest, ut de causa scribendi monearis: advertasque Opus mihi commissum, ut Professoribus Regulæ S. Francisci lucubrariuncula pararetur, quæ eos tuto sic manuduceret, ut à vero nunquam abscederent. Mandatis adversabar, nihil, parumvè pro futurum, cum hujus scriptionis genus plures planè me ipso longè peritiores, magisque industrii, & Regulæ zelatores jam prius elegerint. At inutiliter semper conatus ex eo, quòd non pauca in libris, aliàs doctis, & publico juri donatis, desiderentur, vel Auctoribus obducta, vel subsecutis temporibus proscripta: propter quod factum est, ut aliquorum theórica, infirma evaserit; industriaque per alios practica, dispensati-
vis

vis privilegiis innixa, puritatem Seraphicæ Paupertatis obumbret, & relaxet.

Hî fuerunt ad aggrediendum laborem stimuli, & ad morem Consulentiis gerendum aculei. Coegit ulterius, quòd hucusque jejuni fuerint Scriptores de pecuniis ad Causas Beatificationum, & Canonizationum tractandas destinatis; altumque silentium servaverint de praxi tenenda, infortunio occurrente, quòd Syndicus Apostolicus foro, vel bonis cedat: vulgo *fallisse*. Profectò hæc, non tam scitu necessaria arbitraberis, quàm peroptimè pronunciaveris idonea, ne in me illud usurpetur Satyrici.

Tenet insanabiles multos

Scribendi cachoetes;

Teque Judice, putabitur ab Opere elongari censura, quod ab aliis jam affabrè concinnata, repastinet, *crambemque*, ut vox sonat, *recoquat*.

In quo, & à laxitate declinavi, & à rigore temperavi. Siquidem ob-
vium

viuū est , & nimiam indulgentiam ,
nimiamque in opinionibus , quas non-
nulli Scriptores amplexantur , feve-
ritatem , offendiculum salutī anima-
rum æquē interponere , & ad gehen-
nam ædificare , dicente S. Bonaven-
tura *lib. 1. compend. theol. verit. cap. 52.*
Cavenda est conscientia nimis larga , &
nimis stricta : nam prima generat præ-
sumptionem , secunda desperationem :
item , prima sæpè dicit malum , bo-
num : secunda è contra , bonum , malum :
item ; prima sæpè salvat damnandum ,
secunda è contra damnat salvandum .
Regiam proindè viam tenui , & ab
extremis temperans , atque à vitio de-
flectens mediocritatem selegi .

Ubi jura loquuntur , illis adhæsi ;
quatenus verò sileant , in extremam
rigiditatem non propendi ; at non
exindè in fomentum abusuū adver-
sus Regulæ observantiam manus dedi
laxitati ; sed potius aures præbui Ca-
noni admonenti , *cap. Ex parte de*
transact. ibi : In his , super quibus jus
non

*non invenitur expressum ; procedas ,
equitate servata , semper in humanio-
rem partem declinando , secundum quod
personas , causas , loca , & tempora vi-
deris postulare .*

Abfit , me quisquam existimet ad
vanam auram popularem , mundanam-
que laudationem aucupandam , & am-
bitione inductum hanc Scholam evul-
gare voluisse ; enimverò piaculum es-
set , adeò salutaria studio jactantiæ
elaborasse . Longè sanè alia mihi mens ,
aliudque consilium fuit , honestiorque
hujus Liberculi propositus finis , ni-
mirum , ut ejus in lucem publicam
emissione , non modò Religiosorum
Minoritici cœtus salutem consulerem ,
honestamque voluntatem meam in eo-
rundem obsequium notam singulis fa-
cerem ; verum etiam , ut hisce quali-
buscumque vigiliis alios majoris eru-
ditionis , & doctrinæ viros ad opus re-
formandum , augendumque (cum fa-
cile sit inventis addere) excitarem .
Quod ubi assequar , non vulgari per-
fun-

fundar gaudio , & gratias ex corde referam .

Hæc , amice Lector , in prima post liminarem paginam mihi præfari visum est ; teque , ut æqui , bonique consulas , instantissimè rogo ; cùm verò cœteri laudabiliora , melioraque iis edixerint , quæ hâc rudi Scholâ parantur , mente versa , illisque feliciter frui ad supremi Numinis gloriam , tuum insuper commodum , & utilitatem . Quatenus verò tui acumine ingenii censoris officium tentaveris , ex Plinio scias : *Quod nulli sine venia placuit ingenium .*

Verùm quibus parum , vel quibus nimium est opus , mihi ignoscant ; quibus satis est , non mihi , sed Deo mecum gratias congratulantes agant . Ut dixit Augustinus *de Civit. Dei lib. 22. cap. 30. num. 6.* Eternùm vive : & Deum mihi propitium exora , quia egenus sum , & pauper .

Ap-

Approbationes Ordinis.

EX Commissione Reverendiss. Patris nostri V. Commissarii Generalis, omni, qua potui, attentione, & consideratione perlegi Opus elaboratum per Adm. Rev. P. Fr. Augustinum Lucensem Lectorem Jubilatum, ac Sacror. Rituum Consultorem, cui titulus est: *Schola Paupertatis &c.* cumque in eo nihil Orthodoxæ Fidei, ac bonis moribus dissonum invenerim, propterea dignum censeo, ut prælo mandetur. Dat. Romæ ex Ara-Cæli die 19. Septembris 1713.

*Fr. Philippus Antonius de Roma Lector
Jubilatus, ex-Diffinitor, ac Provinciæ
actualiter Custos.*

EX Commissione Reverendiss. Patris nostri V. Commissarii Generalis; ea, qua potui, diligentia, & attentione perlegi Opus, cujus titulus est: *Schola Paupertatis &c.* Authore Adm. Rev. P. Augustino Matthæucci Lucense, Ord. Min. de Observ. Lectore Jubilato, & Sacr. Rituum Congregationis Consultore; cumque in eo nihil invenerim Orthodoxæ Fidei, & bonis moribus dissonum; imo ad Seraphicæ perfectionis profectum valdè utile, ideo publica luce permaximè dignum censeo, salvo, &c. Datum Romæ ex Ara-Cæli die 19. Septembris 1713.

*Fr. Pacificus Romanus ex-Diffinitor, & Lector
Jubilatus.*

Facultas Ordinis.

FR. LAURENTIUS

A S. LAURENTIO

*Ord. Min. Reg. Observ. S. P. N. Francisci
Lect. Jub. S. Congr. Indicis Consultor,
Suprema, & Universalis Inquisitionis
Qualificator, ex-Guardianus Ierosolymita-
nus, Discretus perpetuus, & in hac
Cismontana Observ. Familia V. Commis-
sarius Generalis, & Servus.*

Dilecto nobis in Christo Rev.
P. Fr. Augustino Matthæucci
Lucensi hujus nostræ Observ.
Provinciæ Romanæ Lectori Jubilato,
& Sacrorum Rituum Congregationis
Consultori, salutem in Domino sem-
piternam.

Cùm Opus à Te compositum, cui
titulus : *Schola Paupertatis manudu-
cens &c.* & à duobus PP. Theologis
de Commissione nostra revisum, &
approbatum, existimetur legentibus

b

utile,

utile , & impressione dignum , Nos
votis tuis , & aliorum utilitati pro-
spicientes , vigore præsentium , facul-
tatem Tibi concedimus , quatenus ,
servatis servandis , illud Typis man-
dare possis , & valeas . Vale , nostri
tuis in orationibus , & sacrificiis me-
mor . Datum Romæ ex Ara-Cœli die
24. Maii 1716.

*Fr. Laurentius à S. Laurentio
V. Commissarius Generalis .*

Loco ✕ Sigilli .

De mandato P. S. Romæ

*Fr. Bartholomæus de Vulfinio
Secretarius Generalis .*

Reg.

AP.

APPROBATIO
REVERENDISSIMI PATRIS
DEODATI A ROMA

*Lectoris emeriti, & V. Commissa-
rii Generalis Reformatorum.
S. Francisci &c.*

Reverendiss. Patris Magistri Sacri
Palatii Apostolici jussu Opus, cui
titulus: *Schola Paupertatis &c.* à
Rev. Adm. P. Augustino Lucense Ordinis
Minorum de Observantia Lectore Jubila-
to, & S. C. Rituum Consultore composi-
tum accuratè perlegi, nihilque in eo,
quod non modò, aut Orthodoxæ Fidei,
aut probis moribus adversetur, inveni:
sed neque, quod Constitutionibus, & De-
clarationibus Apostolicis nostræ Seraphi-
cæ Regulæ observantiam dirigentibus non
sit omninò consonum. Quapropter prælo
dignissimum ad multorum utilitatem, &
omnium, ad quos spectat, commodum
censeo. Romæ in Conventu S. Francisci
Transyberim die 19. Novembris 1713.

*Fr. Deodatus à Roma V. Commissarius
Generalis Reformatorum.*

REIMPRIMATUR

Si videbitur Reverendissimo Patri Magistro Sacri Palatii Apostolici .

N. Episc. Bojanen. Vicesgerens.

REIMPRIMATUR

Fr. Jo: Benedictus Zuanelli Ordinis Prædicatorum Sac. Palatii Apostolici Magister .

IN-

INDEX TITULORUM; ET CONSILIORUM

Cum annexis, & connexis.

TITULUS I.

Paupertas Fratrum Minorum.

CONSIL. I. *Paupertas Religiosa quid importet?* pag. 1.

Quæsitum I. *Quid veniat appellatione peculii?* 7. 8

Quæsitum II. *An peculium possit Religioso privato concedi?* 9

CONSIL. II. *Quid sit paupertas Fratrum Minorum?* 18

CONSIL. III. *An paupertas Fratrum Minorum excludat dominium rerum etiam, quæ usu consumuntur?* 27

CONSIL. IV. *An liceat Fr. Minoribus habere*
b 3

<i>habere possessiones ?</i>	39
Quæsitum I. <i>Quid, si Fratribus relin-</i> <i>quatur ager, vel domus ?</i>	45
Quæsitum II. <i>An valeat legatum pro</i> <i>Infirmaria ?</i>	48
CONSIL. V. <i>An Fr. Minores possint</i> <i>institui hæredes ?</i>	55
Quæsitum I. <i>An possint institui hære-</i> <i>des hac lege, ut bona hæreditaria per</i> <i>Executores à Testatore nominatos</i> <i>vendantur, & pretium erogetur in</i> <i>reaptatione Ecclesiæ, Conventus, &</i> <i>ornamentis sacris ?</i>	59
Quæsitum II. <i>An ipsorum Ecclesiæ sint</i> <i>capaces, ut hæredes instituuntur ?</i>	64
Quæsitum III. <i>Ad quem spectarent bo-</i> <i>na titulo hæreditatis Fratribus, vel</i> <i>eorum Ecclesiis relicta ?</i>	66
CONSIL. VI. <i>An liceat Fr. Minoribus</i> <i>contractus civiles, seu civiliter obli-</i> <i>gatorios celebrare ?</i>	68
Quæsitum I. <i>An Fr. Minoribus liceat</i> <i>emere ?</i>	70
Quæsitum II. <i>An iisdem Fratr. liceat</i> <i>vendere ?</i>	73
Quæ-	

Quæsitum III. <i>An iisdem Fratr. liceat donare, & dona recipere?</i>	80
Quæsitum IV. <i>An Fratr. Minoribus liceat res aliquas commutare?</i>	86
Quæsitum V. <i>An liceat Fratr. mutuum contrahere?</i>	91
Quæsitum VI. <i>An possint Fratres regere scholas puerorum, & secularium, siue in Conventu, siue extra?</i>	93
CONSIL. VII. <i>An liceat Fr. Minoribus facere provisiones tritici, vini, & olei?</i>	95
CONSIL. VIII. <i>An Fr. Minores teneantur ad usus arctos, & pauperes?</i>	107

TITULUS II.

Eleemosynæ pecuniariæ.

CONSIL. I. <i>Quid in Regula S. Francisci veniat appellatione pecuniæ?</i>	123
CONSIL. II. <i>Quot sunt præcepta in Regula Fr. Minorum?</i>	136
§. I. <i>Præcepta formalia?</i>	139
§. II. <i>Præcepta inhibitoria?</i>	142
b 4	§. III.

§. III. *Præcepta habentia vim præcepti?* 141

§. IV. *Præcepta æquipollentia?* 143

Quæsitum I. *An Fratres teneantur jejunare Feriis sextis, quæ sunt ab Epiphania usque ad communem Quadragesimam?* 154

Quæsitum II. *An Clerici expressè Profecti ante 21. annum completum teneantur ad jejunia Regulæ?* 156

Quæsitum III. *An Fratres in jejniis Regulæ debeant abstinere ab ovis, & lacticiis?* 158

Quæsitum IV. *An Laici teneantur sub mortali recitare Officium, Orationum Dominicalium in Regula præscriptum?* 165

§. V. *Dispensatio in præceptis?* 175

CONSIL. III. *Quæ circa pecunias sint Fr. Minoribus secundum Regulam prohibita?* 183

Quæsitum I. *An liceat Fr. Min. recipere litteras cambiales, quibus campsor correspondenti committat, ut ei pecuniam numeret, qua in itinere*
uti

uti possit?

195

Quæsitum II. *An Fratri Concionatori liceat collectas pecuniarum commendare?*

198

Quæsitum III. *Qua ratione se gerere debeant Concionatores nostri Ordinis circa pecunias, quæ in eleemosynas Concionum à Fidelibus Civitatis, vel Castri exhibentur?*

199

Quæsitum IV. *An Quæstores nostri Ordinis Mendicantes res in specie, panem, vinum, &c. possint à non habentibus illas consentire, ut aliis ad eum effectum pecunias tradant, vel consignent expendendas?*

203

Quæsitum V. *An Fratres possint recipere eleemosynas pro Missis?*

205

Quæsitum VI. *An sit dubilis casus, in quo Fratres possint per se ipsos petere, recipere, contrectare, & expendere pecunias?*

206

Quæsitum VII. *An Fratres privati possint de licentia Superioris habere pecunias apud Syndicum Apostolicum?*

208

Quæ-

Quæsitum VIII. <i>An Fr. Minor peccet desiderando pecunias?</i>	210
CONSIL. IV. <i>An Fratribus liceat recurrere ad Amicos spirituales?</i>	211
§. I. <i>De qualitate necessitatis ad legitimum recursum requisita?</i>	217
Quæsitum I. <i>An necessitas debeat esse determinata?</i>	230
§. II. <i>Quomodo Fratr. debeant se gerere cum Amicis spiritualibus, vel eorum Depositariis, & Substitutis?</i>	231
§. III. <i>De personis, quæ possunt recurrere.</i>	235
CONSIL. V. <i>An Fr. Minores possint in itinere uti Bursario?</i>	242
Quæsitum I. <i>Cujus sint bona Fratr. Apostatarum?</i>	252
Quæsitum II. <i>Quâ formâ debeat Frater expropriari?</i>	254

TITULUS III.

Legata quòad Fratres Minores.

CONSIL. I. <i>An Fratres Minores sint capaces Legati annui?</i>	257
§. I.	

- §. I. *An Fratres sint capaces Legatorum bonorum mobilium, quæ unica vice adimplentur?* 267
- §. II. *An valeat Legatum annui redditus factum Sacristiæ, fabricæ Ecclesiæ, vel Conventus?* 270
- §. III. *An Fratres Minores sint capaces Legatorum cum onere Missarum?* 275
- §. IV. *An Fratres sint capaces Legati annui sine onere?* 289
- §. V. *An valeat Legatum concernens cultum divinum in Ecclesiis Fratrum?* 293
- §. VI. *An Fratres sint capaces Legatorum annuorum quodad victum, & vestitum?* 296
- §. VII. *Decretum S. Congr. ab Urbano VIII. specialitèr præpositæ negotiis Fratr. Minor. de Observantia?* 312
- §. VIII. *Decretum S. Congr. Fabricæ Principis Apostolorum de Urbe super Legatis relictis PP. Minor. de Obser. S. Francisci?* 324
- §. IX. *Constitutio Clementis X. confirmantis*

<i>mantis decretum S. Congreg. in causa</i>	
<i>Turritana Legatorum ?</i>	329
§. X. <i>Epistola S. Congr. Rev. Fabricæ</i>	
<i>concernens capacitatem Fr. Minor. de</i>	
<i>Observ. circa Legata ?</i>	338
§. XI. <i>Aromatarie Fr. Minor.</i>	342
CONSIL. II. <i>An Fratr. Minores pos-</i>	
<i>sint se componere cum hæredibus Te-</i>	
<i>statorum super Legatis ?</i>	349
CONSIL. III. <i>An Fratr. Minor. sint</i>	
<i>capaces Legatorum in persona Syndici</i>	
<i>Apostolici ?</i>	361

T I T U L U S I V.

Sindicus Apostolicus .

CONSIL. I. <i>An usus Syndici Apostoli-</i>	
<i>ci sit dispensatio in Regula Fratrum</i>	
<i>Minorum ?</i>	381
CONSIL. II. <i>Quisnam Syndicos nomi-</i>	
<i>net ?</i>	416
§. I. <i>Formula Litterarum patentum pro</i>	
<i>Syndico Apostolico Conventus ?</i>	433
§. II. <i>Formula nominandi Syndicum</i>	
<i>Apostolicum pro Causis Beatificatio-</i>	
<i>num ,</i>	

num, vel Canonizationum? 436

S. III. *Formula quitantie, seu receptae à Syndico faciendae, de receptis eleemosynis pro Fratribus?* 439

CONSIL. III. *Quibusnam privilegiis Syndici Apostolici gaudeant?* 441

Quæsitum I. An Clerici in Syndicos nominati gaudeant privilegio fori? 448

Quæsitum II. An Syndici Apostolici Hospitiorum Fratr. Min. gaudeant privilegiis, &c. 456

CONSIL. IV. *An adversus Syndicum aliquo titulo ab officio Syndicatus cadentem detur actio judiciaria pro recuperandis eleemosynis pro necessitatibus Fratrum à Benefactoribus elargitis?* 461

Quæsitum I. An in concursu Creditorum sit in petitorio admittendus novus Syndicus adversus ex-Syndicum decessum, vel ejus hæredes, quatenus ipse non satisfecerit? 475

Quæsitum II. An Syndicus, quantum ad pecunias in concursu exactas debeat solitam de restituendo obligationem

*nem præstare, aut loco cautionis eas
in tot locis Montium investire? 476*
*Quæsitum III. Coram quo Judice de-
beat Debitor conveniri, Ecclesiastico,
vel Laico? 477*

TITULUS V.

*Eleemosynæ pro Causis Beatificatio-
num, & Canonizationum, &c.*

*CONSIL. I. An Fratribus Minoribus
liceat pro expensis faciendis in Causis
Beatificationum, & Canonizationum,
ac Extensionis, aut Continuationis cul-
tus Sanctorum sui Ordinis recurrere
ad Amicos spirituales? 480*

*Quæsitum. An dispositio testamenta-
ria, qua legatur summa, etiam no-
tabilis pecuniarum, ut dictæ causæ
tractentur, repugnet statui Fratrum
Minorum? 495*

*CONSIL. II. An pecuniæ oblatæ pro
Causis Beatificationum, & Canoniza-
tionum, aut Extensionis cultus possint
investiri in locis Montium? 497*

Quæ-

Quæsitum I. *An dictæ pecuniæ debeant deponi in ædibus Montis Pietatis?*

504

Quæsitum II. *An possint ex illis creari cambia, in quibus recipiens Debitorem se constituit pro summa recepta, & ulterius tenetur dare quinque pro quovis centenario, sive in nundinis plus, vel minus pretium currat?*

505

Quæsitum III. *Quid agendum de residuo pecuniæ si, Causis absolutis, aliquid supersit?*

508

CONSIL. III. *An adversus Syndicum, qui, vel bonis, vel foro cessit, detur actio judiciaria pro recuperandis pecuniis oblatis pro Causis Beatificationum, Canonizationum, Extensionis, vel Continuationis cultus? Et quis debeat judicialiter petere?*

514

Quæsitum I. *An Syndicus succedens in officio Syndicatus debeat in concursu Creditorum admitti pro recuperandis iis, pro quibus ex-Syndicus est debitor Cause?*

518

Quæsitum II. *An Syndicus in exactione cre-*

utile , & impressione dignum , Nos
votis tuis , & aliorum utilitati pro-
spicientes , vigore præsentium , facul-
tatem Tibi concedimus , quatenus ,
servatis servandis , illud Typis man-
dare possis , & valeas . Vale , nostri
tuis in orationibus , & sacrificiis me-
mor . Datum Romæ ex Ara-Coeli die
24. Maii 1716.

*Fr. Laurentius à S. Laurentio
V. Commissarius Generalis .*

Loco ✕ Sigilli .

De mandato P. S. Romæ

*Fr. Bartholomæus de Vulfinio
Secretarius Generalis .*

Reg.

AP.

APPROBATIO
REVERENDISSIMI PATRIS
DEODATI A ROMA

*Lectoris emeriti, & V. Commissarii
Generalis Reformatorum.*

S. Francisci &c.

Reverendis. Patris Magistri Sacri
Palatii Apostolici jussu Opus, cui
titulus: *Schola Paupertatis &c.* à
Rev. Adm. P. Augustino Lucense Ordinis
Minorum de Observantia Lectore Jubilato,
& S. C. Rituum Consultore compositum
accuratè perlegi, nihilque in eo,
quod non modò, aut Orthodoxæ Fidei,
aut probis moribus adversetur, inveni:
sed neque, quod Constitutionibus, & Declarationibus
Apostolicis nostræ Seraphicæ Regulæ observantiam dirigentibus non
sit omninò consonum. Quapropter prælo
dignissimum ad multorum utilitatem, &
omnium, ad quos spectat, commodum
censeo. Romæ in Conventu S. Francisci
Transtyberim die 19. Novembris 1713.

*Fr. Deodatus à Roma V. Commissarius
Generalis Reformatorum.*

REIMPRIMATUR

**Si videbitur Reverendissimo Pa-
tri Magistro Sacri Palatii Apo-
stolici .**

N. Episc. Bojanen. Vicesgerens.

REIMPRIMATUR

**Fr. Jo: Benedictus Zuanelli Ordi-
nis Prædicatorum Sac. Palatii
Apostolici Magister .**

IN-

INDEX TITULORUM, ET CONSILIORUM

Cum annexis, & connexis.

TITULUS I.

Paupertas Fratrum Minorum.

CONSIL. I. *Paupertas Religiosa quid importet?* pag. 1.

Quæsitum I. *Quid veniat appellatione peculii?* 7. 8

Quæsitum II. *An peculium possit Religioso privato concedi?* 9

CONSIL. II. *Quid sit paupertas Fratrum Minorum?* 18

CONSIL. III. *An paupertas Fratrum Minorum excludat dominium rerum etiam, quæ usu consumuntur?* 27

CONSIL. IV. *An liceat Fr. Minoribus habere*
b 3

<i>habere possessiones ?</i>	39
Quæsitum I. <i>Quid, si Fratribus relinquatur ager, vel domus ?</i>	45
Quæsitum II. <i>An valeat legatum pro Infirmaria ?</i>	48
CONSIL. V. <i>An Fr. Minores possint institui hæredes ?</i>	55
Quæsitum I. <i>An possint institui hæredes hac lege, ut bona hæreditaria per Executores à Testatore nominatos vendantur, & pretium erogetur in reaptatione Ecclesiæ, Conventus, & ornamentis sacris ?</i>	59
Quæsitum II. <i>An ipsorum Ecclesiæ sint capaces, ut hæredes instituantur ?</i>	64
Quæsitum III. <i>Ad quem spectarent bona titulo hæreditatis Fratribus, vel eorum Ecclesiis relicta ?</i>	66
CONSIL. VI. <i>An liceat Fr. Minoribus contractus civiles, seu civiliter obligatorios celebrare ?</i>	68
Quæsitum I. <i>An Fr. Minoribus liceat emere ?</i>	70
Quæsitum II. <i>An iisdem Fratr. liceat vendere ?</i>	73
Quæ-	

Quæsitum III. <i>An iisdem Fratr. liceat donare, & dona recipere?</i>	80
Quæsitum IV. <i>An Fratr. Minoribus liceat res aliquas commutare?</i>	86
Quæsitum V. <i>An liceat Fratr. mutuum contrahere?</i>	91
Quæsitum VI. <i>An possint Fratres regere scholas puerorum, & sæcularium, sive in Conventu, sive extra?</i>	93
CONSIL. VII. <i>An liceat Fr. Minoribus facere provisiones tritici, vini, & olei?</i>	95
CONSIL. VIII. <i>An Fr. Minores teneantur ad usus arctos, & pauperes?</i>	107

TITULUS II.

Eleemosynæ pecuniariæ.

CONSIL. I. <i>Quid in Regula S. Francisci veniat appellatione pecuniæ?</i>	123
CONSIL. II. <i>Quot sunt præcepta in Regula Fr. Minorum?</i>	136
§. I. <i>Præcepta formalia?</i>	139
§. II. <i>Præcepta inhibitoria?</i>	142
b 4	§. III.

- §. III. *Præcepta habentia vim præcepti?* ibi
- §. IV. *Præcepta æquipollentia?* 143
- Quæsitum I. *An Fratres teneantur jejunare Feriis sextis, quæ sunt ab Epiphania usque ad communem Quadragesimam?* 154
- Quæsitum II. *An Clerici expressè Profecti ante 21. annum completum teneantur ad jejunia Regulæ?* 156
- Quæsitum III. *An Fratres in jejniis Regulæ debeant abstinere ab ovis, & lacticiis?* 158
- Quæsitum IV. *An Laici teneantur sub mortali recitare Officium, Orationum Dominicalium in Regula præscriptum?* 165
- §. V. *Dispensatio in præceptis?* 175
- CONSIL. III. *Quæ circa pecunias sint Fr. Minoribus secundum Regulam prohibita?* 183
- Quæsitum I. *An liceat Fr. Min. recipere litteras cambiales, quibus campfor correspondenti committat, ut ei pecuniam numeret, qua in itinere,*
uti

uti possit?

195

Quæsitum II. *An Fratri Concionatori liceat collectas pecuniarum commendare?*

198

Quæsitum III. *Qua ratione se gerere debeant Concionatores nostri Ordinis circa pecunias, quæ in eleemosynas Concionum à Fidelibus Civitatis, vel Castri exhibentur?*

199

Quæsitum IV. *An Quæstores nostri Ordinis Mendicantes res in specie, panem, vinum, &c. possint à non habentibus illas consentire, ut aliis ad eum effectum pecunias tradant, vel consignent expendendas?*

203

Quæsitum V. *An Fratres possint recipere eleemosynas pro Missis?*

205

Quæsitum VI. *An sit dubilis casus, in quo Fratres possint per se ipsos petere, recipere, contrèctare, & expendere pecunias?*

206

Quæsitum VII. *An Fratres privati possint de licentia Superioris habere pecunias apud Syndicū Apostolicū?*

208

Quæ-

Quæsitum VIII. <i>An Fr. Minor peccet desiderando pecunias?</i>	210
CONSIL. IV. <i>An Fratribus liceat re- currere ad Amicos spirituales?</i>	211
§. I. <i>De qualitate necessitatis ad legi- timum recursum requisita?</i>	217
Quæsitum I. <i>An necessitas debeat esse determinata?</i>	230
§. II. <i>Quomodo Fratr. debeant se gerere cum Amicis spiritualibus, vel eorum Depositariis, & Substitutis?</i>	231
§. III. <i>De personis, quæ possunt recur- rere.</i>	235
CONSIL. V. <i>An Fr. Minores possint in itinere uti Bursario?</i>	242
Quæsitum I. <i>Cujus sint bona Fratr. Apostatarum?</i>	252
Quæsitum II. <i>Quâ formâ debeat Fra- ter expropriari?</i>	254

TITULUS III.

Legata quòad Fratres Minores.

CONSIL. I. <i>An Fratres Minores sint capaces Legati annui?</i>	257
§. I.	

- §. I. *An Fratres sint capaces Legatorum bonorum mobilium, quæ unica vice adimplentur?* 267
- §. II. *An valeat Legatum annui redditus factum Sacristiæ, fabricæ Ecclesiæ, vel Conventus?* 270
- §. III. *An Fratres Minores sint capaces Legatorum cum onere Missarum?* 275
- §. IV. *An Fratres sint capaces Legati annui sine onere?* 289
- §. V. *An valeat Legatum concernens cultum divinum in Ecclesiis Fratrum?* 293
- §. VI. *An Fratres sint capaces Legatorum annuorum quodad victum, & vestitum?* 296
- §. VII. *Decretum S. Congr. ab Urbano VIII. specialitèr præpositæ negotiis Fratr. Minor. de Observantia?* 312
- §. VIII. *Decretum S. Congr. Fabricæ Principis Apostolorum de Urbe super Legatis relictis PP. Minor. de Obser. S. Francisci?* 324
- §. IX. *Constitutio Clementis X. confirmantis*

<i>mantis decretum S. Congreg. in causa</i>	
<i>Turritana Legatorum ?</i>	329
§. X. <i>Epistola S. Congr. Rev. Fabricæ</i>	
<i>concernens capacitatem Fr. Minor. de</i>	
<i>Observ. circa Legata ?</i>	338
§. XI. <i>Aromataria Fr. Minor.</i>	342
CONSIL. II. <i>An Fratr. Minores pos-</i>	
<i>sint se componere cum hæredibus Te-</i>	
<i>statorum super Legatis ?</i>	349
CONSIL. III. <i>An Fratr. Minor. sint</i>	
<i>capaces Legatorum in persona Syndici</i>	
<i>Apostolici ?</i>	361

TITULUS IV.

Sindicus Apostolicus.

CONSIL. I. <i>An usus Syndici Apostoli-</i>	
<i>ci sit dispensatio in Regula Fratrum</i>	
<i>Minorum ?</i>	381
CONSIL. II. <i>Quisnam Syndicos nomi-</i>	
<i>net ?</i>	416
§. I. <i>Formula Litterarum patentum pro</i>	
<i>Syndico Apostolico Conventus ?</i>	433
§. II. <i>Formula nominandi Syndicum</i>	
<i>Apostolicum pro Causis Beatificatio-</i>	
<i>num,</i>	

num, vel Canonizationum? 436

§. III. *Formula quitantiæ, seu receptæ à Syndico faciendæ, de receptis eleemosynis pro Fratribus?* 439

CONSIL. III. *Quibusnam privilegiis Syndici Apostolici gaudeant?* 441

Quæsitum I. *An Clerici in Syndicos nominati gaudeant privilegio fori?* 448

Quæsitum II. *An Syndici Apostolici Hospitiorum Fratr. Min. gaudeant privilegiis, &c.* 456

CONSIL. IV. *An adversus Syndicum aliquo titulo ab officio Syndicatus cadentem detur actio judiciaria pro recuperandis eleemosynis pro necessitatibus Fratrum à Benefactoribus elargitis?* 461

Quæsitum I. *An in concursu Creditorum sit in petitorio admittendus novus Syndicus adversus ex-Syndicum decessum, vel ejus hæredes, quatenus ipse non satisfecerit?* 475

Quæsitum II. *An Syndicus, quantum ad pecunias in concursu exactas debeat solitam de restituendo obligationem*

*nem præstare, aut loco cautionis eas
in tot locis Montium investire?* 476

*Quæsitum III. Coram quo Judice de-
beat Debitor conveniri, Ecclesiastico,
vel Laico?* 477

TITULUS V.

*Eleemosynæ pro Causis Beatificatio-
num, & Canonizationum, &c.*

*CONSIL. I. An Fratribus Minoribus
liceat pro expensis faciendis in Causis
Beatificationum, & Canonizationum,
ac Extensionis, aut Continuationis cul-
tus Sanctorum sui Ordinis recurrere
ad Amicos spirituales?* 480

*Quæsitum. An dispositio testamenta-
ria, qua legatur summa, etiam no-
tabilis pecuniarum, ut dictæ causæ
tractentur, repugnet statui Fratrum
Minorum?* 495

*CONSIL. II. An pecuniæ oblate pro
Causis Beatificationum, & Canoniza-
tionum, aut Extensionis cultus possint
investiri in locis Montium?* 497

Quæ-

Quæsitum I. *An dicta pecunia debeant deponi in ædibus Montis Pietatis?*

504

Quæsitum II. *An possint ex illis creari cambia, in quibus recipiens Debitorem se constituit pro summa recepta, & ulterius tenetur dare quinque pro quovis centenario, sive in nundinis plus, vel minus pretium currat?*

505

Quæsitum III. *Quid agendum de residuo pecuniæ si, Causis absolutis, aliquid supersit?*

508

CONSIL. III. *An adversus Syndicum, qui, vel bonis, vel foro cessit, detur actio judiciaria pro recuperandis pecuniis oblatis pro Causis Beatificationum, Canonizationum, Extensionis, vel Continuationis cultus? Et quis debeat judicialiter petere?*

514

Quæsitum I. *An Syndicus succedens in officio Syndicatus debeat in concursu Creditorum admitti pro recuperandis iis, pro quibus ex-Syndicus est debitor Causæ?*

518

Quæsitum II. *An Syndicus in exactione cre-*

crediti præferendus sit cæteris Creditoribus, si bona decocti omnibus debitis solvendis non sufficiant? 520

Quæsitum III. An Syndicus de pecuniis in concursu exactis debeat solitam de restituendo obligationem præstare: aut loco cautionis eas in tot locis Montium investire? 528

Quæsitum IV. An Religiosi Postulatores possint cum Syndico judicialiter potente, in Curiis assistere? 29. 532

Quæsitum V. An debita, quibus Syndicus gravatur pro una Causa, possint compensari cum credito, quod habet adversus aliam Causam? 32. 534

Quæsitum VI. An ex bonis ex-Syndici debitoris debeat fieri Syndico victori reimpensatio expensarum, quæ factæ sunt in Causa pro assécutione crediti? 35. 536

Formula Litterarum potentum pro Postulatore Causæ Beatificationis, vel Canonizationis. 538

TITU-

TITULUS I.

Paupertas Fratrum Minorum

CONSILIUM I.

*Paupertas Religiosa quid
importet ?*

SUMMARIUM.

- 1 *Substantialia Religionum .*
- 2 *Paupertas Religiosa quid ?*
- 3 *Dominium duplex , jurisdictionis , & proprietatis .*
- 4 *Usus fructus , & usus juris quid ?*
- 5 *Tridentinū proprium Religiosis interdicir.*
- 6 *Religiosis privatis necessaria conferenda .*
- 7 *Quid veniat appellatione peculii ?*
- 8 *Religiosa Paupertas peculium excludit .*

A

9 For-

2 **TIT. I. CONS. I.**

- 9 *Formula, quibus peculia concedi solent.*
 10 *Sententia Navarri circa Religiosorum peculia.*
 11 *Administratio bonorum Monasterii Religiosis non Officialibus non permittitur.*
 12 *Declarationes S. Congreg. Concilii circa peculia Religiosorum ad 17.*

1 Oc Consilium præmittitur tamquam proemialis dicendorum notitia. Hinc sciendum inter vota substantia Religionis præter illa castitatis, & obedientiæ annumerari illud pariter paupertatis, juxta textum in cap. Cum ad Monasterium de stat. Monachor. ubi Innocentius III. inquit: Prohibemus quoque distriçtè in virtute sanctæ Obedientiæ sub obrestatione divini judicii, ne quis Monachorum proprium aliquo modo possideat: Sed, si quis aliquid habet proprii, totum incontinenti resignet. Propter quod omnes Religionum Fundatores votum paupertatis suis Regulis inseruerunt; ita D. Benedictus cap. 33. suæ Regulæ, ibi: Ne quisquam suum esse aliquid dicat. D. Basilii in regul. brevior. interrog. 35. & 36. D. Isidorus regul. Monast.

*naft. cap. 19. ibi. Monachi nihil peculiare sibi facere audeant; nec in suis cellulis quidquam, quod ad victum, vel ad quamlibet rem aliam pertineat. D. Augustinus in regula ad Servos Dei n. 1. Sit vobis anima una, & cor unum in Deo: & non dicatis aliquid proprium; sed sint vobis omnia communia. In regula Clericis tradita, quæ tribuitur Augustino in append. tom. 1. Nemo quidem proprium sibi vindicet quidquam, sed fiat sicut scriptum est in Actibus Apostolorum; habentes omnia communia. Et regula 2. ibi. Nemo sibi aliquod vindicet proprium, sive in vestimento, sive in quacunque re. Apostolicam enim vitam optamus vivere. Hinc constat, quanto studio, & zelo viri illi Monastica vitæ Instructores perfectionem amplectebantur; & quanto ardore ab hoc proprietatis vitio abhorrebant, ut non solum facto, sed nec verbo quidem auderet quis dicere aliquid proprium, agnoscen-
tes animos divinis obsequiis devinctos non decere patrimoniorum desideriiis occupari.*

2. Quare Paupertas Religiosa describitur ab Alvarez tom. 2. de vit. spiritual. lib. 5. p. 1. cap. 1. Est abdicatio omnium rerum temporalium opere, & voluntate ob amorem

4 TIT. I. CONS. I.

Dei, & desiderium perfectionis. Hoc voluntate ob amorem Dei &c. ponitur, ut excludatur paupertas involuntaria hominum, hujus sæculi, quam non spontè sustinent, sed, necessitate cogente, & conditione naturæ patiuntur; propterea enim pauperes, & mendici inter homines degunt, aliàs non victuri, si eis occasio daretur acquirendi bona, & coacervandi divitias. Illud verò *abdicatio omnium rerum temporalium* importat de conceptu paupertatis Religiosæ esse excludere dominium proprietatis, adeò ut isto Religiosi priventur, nec sint illo capaces. Dicitur *rerum temporalium*, per quod intelligitur non posse esse dominos pecuniarum, & rerum, tam mobilium, quàm immobilium: cum quo tamen stat, quòd capaces, & habiles sint ad jura, tùm exemptionum, tùm electionum ad officia Religionis; quinimò jus retinent, ne ab ullo personaliter molestantur. Neque enim per solemne paupertatis votum talibus juribus cessant.

3. Duplex verò est dominium, unum jurisdictionis (*quod est potestas gubernandi subditos*) consistens potissimum in præcipiendo, prohibendo, permittendo, judican-

PAUPER TAS, &c. 5

cando, præmiando, & puniendo; quod, & Prælati Regulares, quantum ad proprios subditos obtinent. Alterum proprietatis: & est facultas plenè, & liberè disponendi de re sua, dando, commutando, vendendo, donando, alienando, quin possit quis in ea ab ullo licitè impediri, & si impediatur, possit in judicio contra eum agere: jure enim quisque rei suæ arbiter est, & moderator, nisi ætas resistat. Unde pupilli sunt Domini suarum rerum, sed non nisi in actu primo; nam lex prohibet, ut ipsi in actu secundo de illis disponant. Sic; estd pignus, & hypotheca jus in re dicat, attamen, quia creditor non potest de pignore disponere, dominus pignoris non est; sicut nec Tutor rerum pupillorum.

4. Nec modò dominium proprietatis à se Religiosa Paupertas excludit; sed *possessionem etiam, administrationem, usum fructus, & usum juris*. Hæc enim singula sunt termini juris, Possessio importat, ne quis in re, vel jure impediatur. Nam dominio facimus rem nostram: Possessione illam detinemus, & occupamus: Dominium est juris: Possessio facti.

Administratio est jus gubernandi, & administrandi res secundum conditiones,

& leges ad hoc præfixas, non tamen alienandi substantiam.

Usus fructus est, quoquis potest pro se, & aliis juxta suum beneplacitum fructus rei accipere, & vendere, donare &c. salvâ tamen substantiâ rei fructuariæ.

Usus juris est facultas utendi fructibus rei pro se tantum sine alia facultate illos alienandi, & possidendi. Quapropter usus fructus est pinguior usu juris. Tamen tam usus fructuarius, quam usuarius sunt Domini fructuum. Quinimò duo usu fructuarii ejusdem rei esse non possunt. Bene verò duo usuarii, si fructus necessitatibus utriusque sufficiant.

Datur, etiam usus simplex facti, qui in solo facto consistit, sine quo humana vita conservari non potest, ut sunt cibi, vestes &c. de quo *consil.* 3.

5. Expresse *proprium* Religiosis interdictum legitur à Tridentino *sess.* 25. *cap.* 2. *de regul.* ibi. *Nemini Regularium, tam virorum, quam mulierum liceat bona immobilia, vel mobilia cujuscumque qualitatís fuerint, etiam quovis modo ab eis acquisita, tamquam propria, aut etiam nomine Conventus possidere, vel retinere; sed statim ea Superiori tradantur, Conventuique incorporentur.*

tur. Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui Regulari concedere, etiam ad usum fructum, vel usum, administrationem, aut commendam. Administratio autem bonorum Monasteriorum, seu Conventuum ad solos Officiales eorumdem ad nutum Superiorum, amovibiles pertineat. Mobilium verò usum ità Superiores permittant, ut eorum supellex statui paupertatis, quam professi sunt, conveniat: nihilque superflui in ea sit: nihil etiam, quod sit necessarium eis denegetur. Quòd si quis aliter quidquam tenere deprehensus, aut convictus fuerit, is biennio activa, & passiva voce privatus sit: atque etiam juxta suam Regulam, & Ordinis Constitutiones puniatur. Hic Tridentinum statuit administrationem bonorum Monasterii non esse à Superiore aliis committendam, quàm Officialibus Conventus, qui tamen ad nutum Superioris, aliis substitutis, removeri possint; hac enim forma res Conventus administrare voto paupertatis non repugnat; cum res Conventus, & non tamquam proprias administrent, nec fructus possunt in alios usus insumere, sed in eos juxta necessitates Religiosorum, & Conventus, ipso Superiore locali mandante.

6. Itemque Superioribus imponitur ; ut particularibus Religiosis ea indulgeant mobilia , quæ ipsis necessaria judicantur , nec statui paupertatis contraria existunt , neque Religioso sunt superflua .

7. Quæritur . *Quid veniat appellatione peculii ?*

R. Peculium dictum est , quasi *pusilla pecunia* , vel *pusillum patrimonium* ex Jureconsult. in *leg. depositis ff. de pecul.* Joannes de la Crux *lib. 1. de stat. Relig. cap. 3. num. 1. dub. 1.* tradit Peculium nihil aliud esse , quàm habere aliquid deputatum , & sequestratum ab aliis ad utendum illo : vel jure dominii possidendo , & defendendo illud ut proprium : vel , jure solius administrationis ad illud , hoc est , administrando , vel distribuendo secundum leges præfinitas : vel , jure usus fructus tantum , utendo illius fructibus in suam , vel aliorum utilitatem : vel ad usum solum juris , ad suos tantum usus .

8. Hinc oritur quæstio . *An paupertas religiosa reddat Regularem peculii incapacem ?*

R. Dubium non est , si sensus sit de peculio propriè dicto , includente jus perfectum , & independens , quod est dominium propriè usurpatum , seu facultas libe-

be-

berè disponendi de re, vel fructibus pro suo arbitrio; cujus Religiosus incapax omninò à sua professione constituitur ex *nu.2.* Si verò quæsitum procedat de peculio latè dicto, quòd solam administrationem, possessionem, & usum facti dependentem à voluntate Prælati, qui concessum usum, & administrationem restringere, & penitus revocare ad suum libitum potest, adhuc lis est sub Judice. Duo tamen cetra sunt. Unum, quòd Officialibus Monasterii committi possit, imò debeat administratio bonorum Conventus, patet ex dictis *num.5.* Alterum, quòd Frater Minor est ab hac dispositione exclusus, ut insequentibus.

Quòd difficultatem ingerit, est, *an peculium possit Religioso privato non Officiali concedi?*

9. Verùm prius refero formulas, quibus peculium solet praticari. Prima est, qua alicui Religioso ex bonis Monasterii, vel Parentum largitione assignentur annui redditus, quibus se alat, & vestiat, dependentèr tamen à voluntate Prælati, qui portionem revocare possit.

Secunda. Qua Monasterium singulis Religiosis quolibet anno certam pecuniæ

niæ summam assignat, vulgò dicta *Vestiar-
io* : sed victus est communis .

Tertia . Qua Novitius antè professio-
nem in actu renunciationis reservat sibi
annuum redditum pro suis necessitatibus ,
dependentèr tamen à voluntate Superio-
ris, adeout dominium, & proprietas sit
penès Conventum, ipse verò solùm usum
habeat à Superiore revocabilem .

Quarta . Qua Religiosus pecunias sua
industria, & labore, hoc est, Lectio-
ne, Prædicatione adeptas, pro se retinet,
& in proprios usus licitos convertit, de-
pendentèr tamen à voluntate Superio-
ris .

Quantùm ad primam, dubium non
est, quòd directè opponatur decreto Tri-
dentini ; & ulterius est penitùs relaxativa
perfectionis paupertatis, destructiva vitæ
communis, & disciplinæ regularis everfi-
va. Hinc dolendum, quod nonnulli DD.
illam approbaverint .

Circa secundam non videtur esse
controversia, sed sicut potest Superior li-
citè subdito pecuniam dare ad emendum
librum, sic etiam ut pannum emat ad se
vestiendum .

10. De tertia, & quarta maximè di-
spu-

sputatur. Tales formulas licitas esse, nec improbari à Tridentino dixit Navarrus in *cap. Ne dicatis, & comment. 1. de regul. n. 15.* Quem sequitur Peyrinus *de subd. q. 2. cap. 2. §. 1.* Aliique apud ipsum, concordantes Concilium non prohibere, quin Superiores possint Religiosis concedere peculia, annuosque redditus ad usus licitos, & ex justa causa; & sub prohibitione Concilii ea tantum comprehendere, quæ dantur, vel ad quoscumque usus pro libito voluntatis Religiosi; vel ad usus illicitos, vel ex injusta causa. Verum horum opinio non regit. Siquidem Concilium prohibet concessionem bonorum immobilium, etiam ad usum fructum, vel usum, administrationem, vel commendam; idè, cum generalitèr; & indefinitè prohibeat, non est privati Doctoris dispositionem Concilii restringere, & limitare ad eam solum administrationem, & peculia, quæ dantur in usus illicitos, & ex causa injusta. Maxime etiam, quod si Concilium non prohibuisset, nisi administrationem ad usus illicitos, & ex injusta causa, nulla esset differentia inter simplices Religiosos, & Officiales. Etenim nec Officialibus potest concedi administratio fructuum bonorum,

rum, & pecuniarum Monasterii ad usus illicitos, sed in utilitatem Conventus dumtaxat, ut declarant Butrius, & Abbas in *d. cap. Monachi*. Aperta autem est differentia inter utrosque, ut ex textu allegati decreti. Quin etiam, dum Concilium ea disposuit ad reformationem Regularium, dicendum est ejus mentem fuisse, quidquam speciale statuere supra cœteros Ecclesiasticos, quibus licita non est bonorum Ecclesiasticorum administratio ad illicitos usus, ut ad comessationes, ebrietates, impudicitias &c.

11. Et hinc peculium, seu administratio bonorum Monasterii nulli Regulari, Officialibus exceptis, ex nulla causa, nulloque casu est permessa, juxta decretum *d. cap. 2. d. sess.*

12. Quæ omnia à nullo inficiari possunt, quin resolutis à Sancta Sede repugnet. Hinc observandæ sunt Declarationes à Sacra Congregatione Concilii in contingentibus casibus editæ, quas refert Fagnanus in *3. cap. Monachi de stat. Monachor.*

13. Primò quærebatur. *An liceat Regularibus utriusque sexus habere annuos redditus, seu provisiones annuas, vel bonorum stabili-*

bilium administrationem, sed peculium non superfluum nomine Conventus, ac de suorum Superiorum licentia; & dependentèr ab eorum voluntate, ac nutu, adeout sint immunes à culpa, & pœna, de qua in cap. 2. sess. 25. de Regularib. Sac. Congregatio respondit negativè ibi num. 76. Quæsitum fuit propositum ibi num. 1. tum de redditibus annuis & provisionibus, quæ sibi in actu renunciationis bonorum Novitii reservant pro suis religiosis necessitatibus; tum de censibus, aliisque bonis, quæ à Parentibus, & Consanguineis religiosis relinquuntur Monasterio, etiam titulo institutionis, eo tenore adjecto, ut Superiores eidem Religioso concedere debeant administrationem illorum censuum; & bonorum, itaut ipse possit convertere illorum redditus in suos honestos usus; tum de pecunia ex prædicatione, vel lectione, aut aliundè à Religioso aliquo quæsitæ, quam tribuunt Monasterio ad hoc, ut ex ea emanent census perpetui, quorum redditus quot annis assignari debeant eidem Regulari pro suis necessitatibus. Et stante praxi aliquorum Monasteriorum, in quibus usus erat, ut ex redditibus Conventus unicuique ex Fratribus, vel Sororibus assigna-

signaretur singulis annis certa portio, sive in pecunia, sive in aliis speciebus ad hoc, ut ex ea pararet sibi necessaria ad vitam, nec Monasterium eis aliquid ultra præstare, nec ipsi accepti rationem reddere tenerentur. Circa quæ Sac. Congreg. resoluit *ut supra*.

14. Secundò quærebatur, *an, cum necessaria à Superiore, etiam requisito, ided denegentur, quia Monasterii facultates non suppetunt, liceat Regularibus clam, vel, eo invito, illa sibi comparare, seu retinere?* Sacra Congregatio respondit, *licere, si præcisa necessitas sit ad individui sustentationem: cæterùm communem penuriam ab omnibus perpetiendam usque aded, ut si quid privatim alicui delatum, vel ab ipso factum fuerit, id tunc ad Superiorem rectè deferri oporteat; qui ex eo primò succurrat ejus necessitati, cujus intuitu illud obvenit, si peculiari aliqua necessitate ultrà communem prematur: reliquum Conventui incorporetur, & in communem cedat utilitatem.* Quippè præcisa hæc, seu extrema necessitas, cum sit de jure naturæ, nullis subest legibus, & ideo excusat à Regulæ transgressione, etiam Fratres Minores S. Francisci, qui arctissimam profitentur paupertatem; ut
ex

ex text. in cap. *Exiit* §. Porro de verb. signific. in 6. ibi. *Nec ipsis Fratribus jure poli in extrema necessitatis articulo ad providendum sustentationi naturæ via, omnibus extrema necessitate detentis concessa, præcluditur, cum ab omni lege extrema necessitas sit exempta.* Hæc ex Fagnan. num. 15.

15. Tertiò. In causa Panormitana petebatur. *Quædam Monialis præter dotem Monasterio tributam reservavit sibi scuta quinquaginta annua pro suis necessitatibus, atque indigentis, & petiit à S. Congreg. sibi fieri facultatem illa erogandi in usus prædictos.* Sac. Congregatio censuit hanc pecuniam annuam, non obstante reservatione, jam quasitam esse Monasterio; idedque deferendam esse rectè ad manus Abbatisæ: quæ primùm prospiciat necessitatibus Monialis Oratricis: & quod reliquum fuerit, in usus totius Monasterii convertat; ibi num. 61.

16. Quartò. In causa Neapolitana propositum fuit Sac. Congreg. dubium, ut infra conceptum. *In aliquibus Monasteriis nonnullæ Moniales census, & annuos quosdam redditus, & proventus, seu fructus percipiunt sub diversis contratiuum speciebus: nam aliqua in ipsarum persona emerunt certor redditus à personis Laicis: aliqua ab aliis*
Mo-

Monialibus ; aliqua ab ipsis Monasteriis , alia verò dederunt pecuniam Monasterio , ut ex earum pecuniis fieret emptio nomine Monasterii ad rationem septem , vel octo pro centenario ; & Abbatissa dabant ipsis Monialibus illos redditus , quos ex dictis emptionibus exigebant singulis annis . Aliqua Monasteriis , seu eorum Superioribus certas pecuniarum summas manualiter pro indigentibus Monasterii dederunt , pacto adjecto , vel , etiam tacita conventionione adhibita , ut Monasterium , seu Abbatissa certos redditus ad rationem tot pro centenario , eorum vita durante , concedat . Quæritur . An Moniales prædictæ in huiusmodi casibus incurrant in pœnas per Conc. Trid. sess. 25. c. 2. de Regul. in proprietarios inflictas , etiamsi de licentia Abbatissæ , & ad Abbatissæ nutum , vel Conventus , seu Monasterii nomine percipiant ? S. Congr. censuit in nullo supradictorum casuum licere Monialibus dictos fructus , seu redditus percipere ; & si perceperint incidere in pœnas d. cap. 2. Neque ab huiusmodi pœnis excusari ob licentiam Abbatissæ , quæ d. Concilii decreto in supradictis casibus concedere quidem prohibetur , sed debet ex suo munere ex Monasterii redditibus , vel ex eleemosynis Monialium necessitatibus in dies subvenire , ibi n. 62.

17. Et

17. Et *num.63.* refert à S. Congr. improbatum usum apud quasdam Moniales, utpotè repugnantem decreto Concil. *d. cap. 2.* construendi arcam communem; cujus clavis erat penès Abbatissam, & intus eam aptata tot scriniola, quot erant Moniales, hac lege, ut unaquæque haberet claviculam sui scrinioli, & in eo asservaret pecuniam ex laboritio, vel aliundè partam, quæ in ipsius tantum, & non alterius necessitates erogari deberet arbitrio Abbatissæ; quod esse contrarium Concilio constat, cum disponat res esse Superiori tradendas, & Conventui incorporandas, quod in casu non verificabatur.

Quibus Declarationibus stantibus, constat correctam esse Navarri, Peyrini, & aliorum sententiam, qui in hac re calamo nimis laxo scripsere. Alia videri possunt apud Layman *Theol.mor. lib.4. tract.5. cap.7.* Etenim nostrum non est singula recensere, quæ aliarum Religionum paupertatem respiciunt.

CONSILIUM II.

Quid sit paupertas Fratrum
Minorum?

SUMMARIUM.

- 1 *Paupertas alta, altior, & altissima.*
- 2 *Quid sit paupertas Fratr. Minor. quam profitentur Observantes, Reformati, & Capuccini.*
- 3 *Frater Minor jus naturale retinet ad necessaria ad vitæ conservationem.*
- 4 *Non est incapax juris spiritualis ad 8.*
- 9 *Jus civile, & politicum, undè dictum?*
- 10 *Fratres Minores carent rerum dominio, tam in communi, quàm in speciali.*
- 11 *Paupertas Minorum est sancta, & meritoria.*
- 12 *Solus Frater Minor in Munda existens rerum Dominus non esset.*
- 13 *Neque illarum dominium acquirit, quæ sunt primò invenientis.*

PAU-

PAUPER TAS Fratrum Minorum altissima dicitur, Nam bonorum dominio privat, tam in particulari, quam in communi, & propterea ipsa altissima est, juxta text. in cap. *Quia quorundam de verb. signif.* Joan. XXII. ubi *S. Nec obstat, habes: altam paupertatem esse, habere pauca propria propter Deum: altiore, quæ nulla habet propria, tamen habet in communi: altissimam, quæ nihil habet in hoc Mundo, nec in proprio, nec in communi.* Quocirca eorundem Fratrum paupertas ab ea distinguitur, quam aliorum Ordinum Religiosi profitentur: quia alii possunt habere dominium in communi quorundam bonorum, quamvis non ita absolutum, quin dependeant à consensu Summi Pontificis, ut bona sua immobilia, & mobilia pretiosa possint alienare juxta cap. *Ambitiosa de rebus Eccles. non alienand. int. com.* & decretum Sac. Congreg. Concil. quod refero Off. Cur. Ecclesiast. cap. 45. num. 3. Nullus tamen Religiosus, cujusvis Religionis sit, potest habere dominium in particulari, quamvis nonnullorum usum habere possit, etiam pecuniarum, qui Fratribus Minori-

bus est penitus interdictus ex alibi dicendis.

2. Hinc paupertas, quam profitentur Fratres Minores Observantes, Reformati, & Capuccini, est *realis*, & *voluntaria* *abdicatio cujusvis juris civilis*, & *politici* *cujusque rei temporalis*, tam quod ad rem ipsam, quam quoad ejus usum, tam in particulari, quam in communi propter Deum, & Christi sequelam. Ad cujus intellectum singula explicantur.

Ponitur *realis abdicatio*, per quod excluditur paupertas, quæ in solo affectu consistit, de qua David dixit *Psal. 61. Divitiæ si affluant, nolite cor apponere.*

Dicitur *voluntaria* ad excludendam paupertatem mendicorum hujus Mundi, juxta dicta *consil. præceden. num. 2.*

3. Additur *omnis juris civilis*, & *politici* ad non excludendum jus quoddam naturæ ad res pro vita conservanda necessarias. Quod jus à Gilberto Nicolai dicitur, *jus, quo quodlibet vivens potest, & tenetur uti rebus necessariis ad conservationem, seu esse, seu vitæ.* Estque jus divinum, naturale, quod omni viventi à Deo, & natura concessum est. Quod à Nicolao III. in *cap. Exiit de verb. signif. num. 6.* jus poli

poli appellatur §. Porro. Cui Frater Minor minimè renunciat, ut ibi Nicolaus verb. & quidem; sed ipse, sicut cœteri vi-
ventes in casu necessitatis conservandæ vi-
tæ potest cibo, potuque sustentari unde-
quaque accepto, secundùm ea, quæ ibi
habet Nicolaus in hæc verba: *Nec talem
abdicationem proprietatis omnimodæ, renun-
ciationem usus rerum cuiquam videatur in-
ducere: nam cum in rebus temporalibus sit
considerare præcipuum, proprietatem, posses-
sionem, usufructum, jus utendi, & simplicem
facti usum; & ultimo tamquam necessario
egeat, licet primis carere possit vita mortalium:
nulla prorsus potest esse professio, quæ à se-
usum necessariæ sustentationis excludat.* Un-
dè præcitatus Nicolai dixit: *Tantum habet
jus avis in grano, quod comedit, quantum
Frater Minor in cibo, quem manducat.* Jus
autem avis in grano, quod manducat, est
naturale tantum, non politicum, vel ju-
ridicum, aut secundùm leges civiles con-
cessum; similisque naturæ est jus Fratris
Minoris in cibo, quo utitur.

4. Subditur *cujuscumque rei temporalis*,
ut intelligatur Fratres Minores incapaces
non esse juris spiritualis, vel quasi spiri-
tualis, quod bona temporalia non respi-

cit. Jus spirituale hic vocamus *jurisdictionem ad prædicandum, audiendi confessiones, & Sacramenta administranda, &c.* prout eis à S. Sede conceditur. Jus verò quasi spirituale sunt, exemptiones, privilegia sepulturarum, habendi Ecclesias, Campanas, Oratoria &c. Item, jus habent, ne personalitèr molestantur: etenim huic juri per votum strictissimæ paupertatis non renuntiarunt.

Additum est proximo *numero*, quod *bona temporalia non respicit*. Quoniam hujusmodi privilegia ratione bonorum temporalium Fratribus secundum puritatem Regulæ non permittuntur: Ut sunt privilegia, quibus jus conceditur percipiendi portionem canonicam, & funerals, hoc est, fructus, sive stipendia funeralibus debita, & similia. Estò enim Fratres Minores per modum eleemosynæ oblata recipere possint, nequeunt tamen prætextu cujuscumque privilegii, ut juridicè debita recipere.

5. Eis etiam licèt habere privilegium non solvendi gabellas; hujusmodi enim privilegium non nisi negativè ad bona temporalia refertur; nam pauper, qui nihil habet; nihil solvit, cum ex solis elec-

eleemosynis ; & ex alieno vivat .

6. Itèm , licet eis habere privilegium petendi eleemosynas in aliquo loco . Hoc enim est jus , & privilegium pauperum ; ex quo tamen hoc privilegium petendi habeant , non deducitur , quòd habeant jus exigendi .

7. Itèm . Licitè tuentur jus prædicandi in certis locis . Hoc enim est jus quasi spirituale ; sed id agere minimè debent , eo fine ut sibi debita sint Concionum stipendia .

Dices . Mens Sancti Francisci fuit , quòd Fratres nullum privilegium reciperent , in Testamento enim ait : *Non audeant petere aliquam litteram in Curia Romana , neque pro Ecclesia , neque pro aliquo loco , neque sub specie prædicationis , neque pro persecutione suorum corporum .*

8. R. Ad Testamentum non obligantur ex d. cap. *Exiit S. Cæterum Sanctæ* . Tamen , quia privilegium pro loco , vel Ecclesia importat privilegium concernens bona temporalia , sequitur , quòd , invitis dominis , & Incolis , non debeant Fratres quovis prætextu , sive prædicationis , sive , quia persecutionem ab illis patiuntur , obtinere possessionem , vel usum

alicujus Ecclesiæ, vel loci; sed, si eis non concedatur habitationis locus, vel Ecclesia, fugiant ad aliam terram; & locum, violentèr per Superiorum auctoritatem non obtineant.

9. Apponitur, *tàm quò ad rem ipsam, quàm quò ad usum*. Nàm secundùm Juriſtas quadruplex reperitur jus politicum ad rem: *Dominii, possessionis, usus fructus, & usus juris*, de quibus diximus *consil. super num. 3. & 4.* Jus autem politicum importat, ut de eo possit in foro juxtà leges civiles judicari.

10. Repetitur, *tàm in particulari, quàm in communi*, ut excludatur paupertas aliorum Religiosorum, quæ, ut diximus, jus, seu dominium rerum, tàm in se, quàm earum usum sibi acquirit, & acquirere potest in communi. Ità non sic illa Fratrum Minorum, ex Nicolao §. *Ad hæc*, ibi: *cum ipsi nihil sibi in speciali acquirere, vel eorum Ordini possint, etiam in communi*.

Concluditur, *propter Deum*, ut excludatur paupertas sæculi, de qua dictum est ibi *num. 2.*

11. Quorum explicatione constat, cujus naturæ, quantaque sit paupertas
Fra-

Fratrum Minorum , quæ semper alieno
 utitur , & non suo , ex alieno vivit , de
 alieno vestitur , in alieno habitat . In cu-
 jus commendationem idem Nicolaus d.
 s. Porro adversus mordentes adeò stri-
 ctam abdicationem rerum , tam in com-
 muni , quàm in particulari dixit : *Quod*
abdicationis proprietatis omnium rerum , non
tam in speciali , quàm , etiam in communi pro-
pter Deum meritoria est , & sancta : quam &
Christus viam perfectionis ostendens , verbo
docuit , & exemplo firmavit .

12. Est autem adeò ampla , & stricta
 Seraphica paupertas , ut , facta hypothesi ,
 quòd in Mundo existeret unus solus Fra-
 ter ex Ordine Minorum , adhuc non esset
 dominus rerum ; nam vi suæ professionis
 se eo privavit . Et ubi alii nascerentur , de-
 beret Frater ille dependere ab eorum vo-
 luntate in usu rerum . Et quamvis actu
 non dependeret , dum alii non essent , &
 posset rebus uti non recurrendo ad alios ,
 non indè haberetur , quòd esset dominus ;
 sed solum , quòd alii domini non essent ;
 & in hoc statu illis utendo nulli faceret in-
 juriam , illisque uteretur licitè ex jure ,
 etiam naturali , concedente cuilibet ne-
 cessaria conservationi vitæ . Verùm in-
 præ-

præparatione animi, & habitualitèr dependeret à voluntate eorum, qui in futurum nascerentur. Et in casu res essent tantùm sub supremo dominio Dei.

13. Ità paritèr non esset Dominus rerum, quæ, quia nullius sunt, qui sciri possit, censentur esse primi inventoris, si ipse priùs eas inveniret. Posset tamen illis uti: vel, quia essent Pontificis, ad quem spectant res, quibus Fratres utuntur; vel, quia nullius essent. Quatenus verò non essent Pontificis, deberet eas cedere ei, quem primò cognosceret, utpotè vindicanti illas sibi eodem jure, ac si ipsemet prius invenisset: inventio enim facta à Fratre non ponit impedimentum, quod illi debeantur.

CON-

CONSILIUM III.

An Paupertas Fratr. Minorum
excludat dominium rerum
etiam , quæ usu consu-
muntur .

S U M M A R I U M .

- 1 *Dominium rerum, quarum usus est Fratribus licitus, non est apud ipsos , § n. 11.*
- 2 *An usus rerum consumptibilium sit separabilis à dominio ?*
- 3 *Fundamenta sententiæ negativæ .*
- 1 *Affirmativa resoluta .*
- 5 *Usus juris duplex .*
- 6 *Dominium duplex in germano , § improprio significato .*
- 7 *Dominium rerum Fratribus Minoribus oblatarum à Romanis Pontificibus reasumptum .*
- 8 *Nemo invitus fit dominus .*
- 9 *Cujus essent bona Fratribus oblata , dominio à dantibus renunciato ?*
- 10 *Res , aliæ , quæ usu non consumuntur , aliæ verò , quæ ipso usu destruuntur .*

- 11 *Neque Fratres in particulari, neque Religio Minorum in communi habens rerum dominium.*
- 12 *Fratres nequeunt res in judicio repetere.*
- 13 *Peccatum proprietatis, etiam in simplici usu facti potest à Fratribus committi.*
- 14 *Cura Superiorum in concedendo rerum usu Fratribus particularibus.*

1 **C**UM omnium rerum dominium (quarum usus Fratribus Minoribus est permisus,) ubi dantes sibi illud non asservarunt, sit apud Sedem Apostolicam, vel Romanum Pontificem, juxta text. in cap. *Exiit S.* Ad hac cum Fratres, de verb. signif. in 6. ibi. *Omnium utensilium, & librorum, ac eorum mobilium presentium, & futurorum, quæ, & quorum usum facti, scilicet Ordinibus, vel Fratribus ipsis liceat habere, proprietatem, & dominium (quod & fel. record. Innocentius Papa IV. prædecessor noster fecisse dignoscitur) in Nos, & Romanam Ecclesiam plenè, & liberè pertinere, hac præsentì Constitutione in perpetuum valitura, sancimus; Sequitur eos, nec rerum, quæ solo usu consumuntur, ut panis, vini, &c. dominium habere, sed*

sed simplicem dumtaxat usum facti.

2. Undè in casu difficultas pendet ab alterius resolutione, an nimirum usus licitus rerum unico usu consumptibilium sit separabilis ab omni dominio, & jure proprietatis.

3. Quòd separabilis non sit, legitur in *Extravag. Joan. XXII. Ad conditorem de verb. signif.* In qua Pontifex renunciat omni dominio rerum, quæ usu consumuntur, quarum usum Fratribus licet habere; & absolute docet in rebus usu consumptibilibus simplicem facti usum non posse separari ab usu juris, & dominio.

Huc accedit prima ratio apud eum: nam dominium in eo stat, quod dominus possit rem destruere: ergò Franciscanus, qui potest panem v.g. sibi datum comedere, vel non comedere, verè est dominus illius panis; aliàs non licitè uteretur, quia sinè jure utendi.

Secunda. *Usi* præsupponit, quòd cum usu salva sit substantia rei, & *abuti* exigit, quòd cum hujusmodi usu rei substantia consumatur: ergo quia Franciscanus usu panem destruit, illo non utitur, sed abutitur: abuti enim nihil aliud est, quàm
utq̃

uti contra naturam usus, & substantiam, rei destruere, & dominium exercere. Et hinc, posita per Joannem renunciatione dominii similitum rerum usu consumptibilium, sequitur, tam dominium, quam usum remanere in Religione: dominium in Religione in communi, usum vero in Religiosis in particulari.

4. Verum, quod usus simplex facti separari possit, & de facto separaretur ab usu juris, & dominio, etiam in rebus, quæ usu consumuntur, nulli debet esse ignotum. Etenim Filii-familias utuntur Parentum bonis, & cibis, in quorum bona jus nullum habent: & servi utuntur cibo, & vestimentis à Domino concessis ad eorum nutum sine ullo jure. Quod extra controversiam videtur esse, & ab intelligente terminos innegabile. Unde jus civile ff. de acquirenda possess. l. quidquid, dixit. *Quidquid Filius-familias habet ex peculio, siue cibaria sint, siue vestes, siue pecunia, vel alia, quæ usu consumuntur, solum habet usum facti, & dominium, seu proprietatem residet apud Patrem.* Et Glossa in cap. non dicatis 12. q. 1. Sed numquid vestis est sua, quam habet? vel, numquid dicitur possidere res temporales, vel vestem? Non vide-

detur, quia vestis, qua semper utitur servus, de peculio domini est: ff. de peculio id vestimentum, sed servus non possideat ea, quæ sunt in peculio. Qui tamen rebus illis licitè utitur, quia de voluntate, & permissione eorum, qui sunt domini. Ità in proposito dicendum.

5. Ut autem objectis ex adverso fiat fatis, primò distinguendus est duplex *usus juris*: alius est *usus juris civilis*, & *politici*, qui duo includit I. Posse se defendere, etiam civiliter contra quemcumque invasorem. II. Posse rem in iudicio, & extra repetere à retentore, & occupante.

Secundus est *usus juris naturalis*, seu *charitatis* (qui aliis terminis dicitur *usus rei licitus*, sive non prohibitus) estque omninò distinctus ab omni specie domini, vel proprietatis; quem alii appellant *usum purè passivum*, contradistinctum ab usu activo, & potestativo, sumpto nimirum pro jure, seu libera facultate utendi inimpedibili ab alio præter legem honestatis, seu non ligabili per voluntatem alterius.

6. Propterea ad oppositum ex Joanne dicimus, Pontificem usurpasse dominium in sensu improprio, prout hoc importat de-

destructionem rei; non verò in propria acceptione, seù pro facultate liberè disponendi de realiqua, à nullo licitè impedibili, & potente contra impedientem in iudicio agere. Quo sensu Fratres Minores dominio penitùs sunt destituti. Nam quavis actione privantur, ut valeant in iudicio, vel rem petere, vel occupantem revincere. In primo verò sensu, an sint domini? Est lis de voce. Vocas dominos: sed improprie loquens, nobis non nocet. Res quidem destruunt. & quidè licitè, quia, vel de dantium, vel Summi Pontificis licentia, & voluntate, qui hanc in rebus etiam, quæ unico actu consumuntur, possunt immediatè consensum revocare, & quòd non revocent, est per accidens; sed sicut ipsi per seipso possent res suas licitè consumere, sic aliis concedunt, ut illis utantur, & ipsomet usu destruant.

7. Nec obstat, quòd Joannes dominio eorum bonorum renunciaverit. Siquidem illud ab aliis Romanis Pontificibus fuit reasumptum, Martino V., & Paulo IV. *Constit. Ex clementi 1. Bullar. tom. 1.* Nec interim mansit tale dominium apud Minores, ut inquit Esparza *Theol. tom. 2. lib. 8.*

lib. 8. de virt. justit. qu. 50. art. 3. sed apud Fideles subministrantes eleemosynas, de quorum consensu implicito, vel explicito semper revocabili, procedebant ad usum sibi permissum à domino, simul resistentes constanter omni veræ proprietati, veroque dominio. Concludens, quòd usus licitus ipsorum est procul dubio separabilis à dominio, & omni specie proprietatis, & juris. Atque ità ipsi Fratres licitè, & de licentia domini sine ullo jure civili, licèt cum jure charitatis à domino concessio, utuntur cibo, libris, vestibus, aliisque.

Sed quid, si etiam dantes renunciarent dominio rerum, quæ offeruntur Fratribus Minoribus?

8. R. Si etiam totus Mundus id ageret, Fratres Minor non esset rerum dominus, aut jus haberet in res sibi concessas. Quandoquidem hoc sine ejus acceptatione fieri non possit. Nullus enim invitatus potest rei dominus fieri, aut jus ad rem accipit. Ipse autem, cùm ex vi professionis incapax sit cujuscumque domini, res non nisi ad simplicem facti usum acceptat, nec aliter, ea stante, acceptare valet.

C

Sed

Sed tunc cujus essent bona illa?

9. R. In casu, quòd & dans, & Pontifex dominio renuntiarent, res, ut pro derelictis haberentur, aut essent Dei, ut dixit Hugo de Dina in *cap. 4. regul.* in hæc verba: *Soli Deo acquiritur, cujus intuitu, vel nomine offertur.* Nostrum non est resolvere, ad cujus dominium pertinerent, sed nobis sufficit, quòd illis Frater simpliciter utitur, & jus omne recusat, tam in communi, quàm in particulari.

Ad rationes in contrarium. Ex prima nihil concluditur, nam non agimus de dominio improprie dicto, sed in naturali, & obvio significato usurpato; sub qua ratione Frater Minor panem destruens non est panis dominus, cum non consumat, nisi de licentia, & domino volente, ut dictum est *num. 6.* Dominus enim potest sibi dominium reservare, usquequò fuerit res consumpta. Nec rei destructio est illius acquisitio, vel ejus dominium habere; aliàs quilibet Religiosus esset proprietarius, cum usum panis, & vini abdicare non possit.

10. Nihil pariter ex secunda deducitur. Etenim illa propositio non est universaliter vera. Siquidem datur usus rerum,

rum, quæ usu non consumuntur, & tales, non obstante usu, dominorum sunt, quas repetere possunt, & concessionem revocare, & in eis substantia salva manet: ita Pontifex potest à Fratribus Minoribus repetere libros, utensilia, &c. Datur etiam usus rerum, quæ ipso usu consumuntur, in istis verò respectu personarum utentium, dominium pariter ab usu separatur, quia, cum dominus valeat per se ipsum res illas consumere, sic vult, ut eas per alios consumantur, quin dici possit personas consumentes jus, aut dominium in res ipsas acquirere, quia dependentèr à voluntate dominorum consumunt, ut exemplificatum est de Filiisfamilias, & servis. Quapropter quamdiù res existit, domini est: ubi desint, dominium ex natura desitionis, & consumptionis deperditur; licitè autem deperditur, quia de domini voluntate perit. Quæ cuicumque in phisicis, etiam levitèr exercitato obvia sunt.

11. Hinc habetur, dominium rerum, quarum usum possunt Fratres Minores habere, non apud ipsos in particulari, nec Religionem in communi reperiri, sed, vel est penes dantem, vel concedentem,

C 2

si illud

si illud sibi retinuit, vel apud Romanum Pontificem, ut ex *d. cap. Exiit §. cit.* ac Clementina *Exiui* edita in Conc. Viennensi *d. tit. §. Proinde cum vir sanctus*, ubi præmissio, quod expropriatio Fratrum debeat intelligi, tam in speciali, quam in communi, subdit: *Propter quod, & rerum omnium concessarum, oblatarum, & donatarum Fratribus (quas, & quarum usum facti, scilicet Ordini, vel ipsius Fratribus licet habere) proprietatem, & dominium in se, & Romana Ecclesia receperunt (Clementis prædecessores) dimisso ipsis Fratribus in eis tantummodò usu facti simplicis.*

12. Propterea Fratribus non licet res ad ipsorum usum oblatas in iudicio defendere; aut repetere. Hæc enim nonnisi ab habentibus, vel prætendentibus dominium in res habere, possunt tractari. Et inde extirpandus abusus nonnullorum, qui in foro judiciali citantes, & servatis terminis iudicii, pro eleemosynis agunt non minus, ac si essent ipsarum domini; & castigandi sunt, ut Regulæ transgressores: nec vitant censuram inflictam à S. C. R. Fabr. in decreto edito 14. Februarii 1633. ubi nec medio Syndico conceditur id agere, prout dicendum *tit. 3.*

Cœte-

Coëterùm licet Fratri minori prohibere volentem vi rapere, aut rem Religioni datam violentè auferre, imò & à raptore repetere, non jure aliquo proprietatis, sed solùm naturali charitate, qua, & servi bona dominorum defendunt, & oblata repetunt, aut recuperare conantur; sed cautè se agere debet, ne majora mala sequantur.

13. Hic opus est advertere posse peccatum proprietatis committi, etiam in simplici usu facti: Primò, ex parte domini, si rei usum non concedat; nam Frater nihil sibi potest appropriare, qui autem contrà voluntatem domini usum rei sibi accipit, usum à domino, quasi furatur, & sibi appropriat.

Secundò, si Superior subdito usum simplicem rei non permittat. Quoniam, cùm res Religioni ad simplicem usum tradita, sub administratione Superioris tradi censeatur, quia ea re contra voluntatem Superioris utitur, rem communi administrationi relictam suo particulari usu illicitè appropriare videtur. Ideò Superiores ad hoc attendere debent, ne aliquid contra voluntatem domini, aut Ecclesiæ Romanæ ad usum in Ordine recipiatur.

piatur. Fratres verò particulares cauti esse debent, ne vel modica re utantur absque licentia Superioris, si optant peccatum proprietatis non committere.

14. Coëterùm. Superiores nequeunt Fratribus particularibus concedere usum rerum indeterminatè, & indistinctè: ut, *procura tibi res tuas, & utere, quibusvis usque ad revocationem*. Nam hac forma exponitur subditus manifesto periculo peccandi, & occasio præbetur infinitarum transgressionum, ac sua potestate Prælati abutuntur in destructionem. Quoniam, nonnulli subditi, nullo habito respectu ad observantiam Regulæ, possent induci ad multiplicandas sibi vestes, ad curiosa quæque conquirenda, ad libros superfluos coacervandos, ad Cellas more Magnatum exornandas, ad convivia instruenda, & similia facienda, quæ statui Religioso repugnant. Hoc enim declaratum est à Nicolao III. ubi supra *§. Insuper nec*, ubi, postquam usus rerum Fratribus concessarum dispositioni Ministrorum, & Custodum, eorumque discretionis commisisset, facultatem restrinxit, ut infra: *Cum de talibus interdum personarum qualitas, temporum varietas, locorum conditio, & nonnulla*
la

*la alia circumstantia plus, minusve, ac aliter
provideri nequeant. Ità tamen sic faciant,
quod semper in eis, & eorum actibus pauper-
tas sancta reluceat: prout ipsis ex eorum Re-
gula invenitur indicta. Propterea sollicitè
Superiores, Fratres, & Cellas de necessa-
riis provideant, & ab istis superflua remo-
veant. De qua re pariter infra, agendo de
eleemosynis pecuniariis.*

CONSILIUM IV.

An liceat Fratribus Minoribus
habere possessiones?

S U M M A R I U M.

- 1 *Habere possessiones Fratribus Minoribus
est interdictum.*
- 2 *Sicut habere annuos redditus.*
- 3 *Non possunt habere domos ad locandum,
& num. 7.*
- 4 *Redditus, alius formalis, virtualis alter.*
- 5 *Neque licet Fratribus habere usum pos-
sessionum, secluso etiam dominio, &
proprietate.*
- 6 *Syndicus Apostolicus non potest in sua*
C 4 *per-*

persona possessiones recipere , ut redditus Fratribus tribuat .

- 7 *Fratribus ager , vel domus potest modo licito , & illicito legari ; ubi de ipsorum venditione .*
- 8 *Legatum intelligitur factum modo licito , etiam si iste non exprimat .*
- 9 *An valeat legatum pro infirmis , ad 12.*
- 13 *Est Fratribus interdictum retinere stabilia cum onere celebrationis Missarum .*
- 14 *Possunt Fratres habere hortos , & quales ?*
- 15 *Nutrre oves , boves ad fructificandum eis non licet .*
- 16 *Non possunt succedere ab intestato .*

1 **A**PPELLATIONE possessionum veniunt domus , agri , prata , vineæ , tylvæ , oliveta , & similia hujus generis . Hujusmodi Fratres habere contradicit altissimæ paupertati , & mendicitati ipsorum ; qui tenentur esse sicut advenæ , & peregrini mendicantes , qui possessiones non habent , sed domo victu , &c. tamquàm in transitu utantur , & de incerto vivunt , nec habent redditus , neque , quæ ad naturam reddituum accedunt . Ideò dictis Fratribus prohibitum est similia possidere , prout decrevit Concilium

cilium Tridentinum *sess. 25. de Regul. cap. 3.* ubi hæc sunt: *Synodus omnibus Monasteriis, & domibus, tam virorum, quàm mulierum, & mendicantium, exceptis domibus Fratrum S. Francisci Capuccinorum, & eorum, qui Minorum de Observantia vocantur, etiam quibus, aut ex Constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex privilegio Apostolico non erat concessum, ut deinceps bona immobilia eis possidere liceat.*

2. Et declaravit Clemens V. in Clementina *Exivi de Paradiso de verb. signif. §. Cumque annui redditus*, ibi: *Cumque annui redditus inter immobilia censeantur à jure, ac hujusmodi redditus obtinere paupertati, & mendicitati repugnet, nulla dubitatio est, quòd prædictis Fratribus redditus quoscumque, sicut & possessiones, vel earum etiam usum (cùm eis non reperiatur concessus) recipere, vel habere, conditione considerata ipsorum, non licet.*

3. Quod item decrevit Nicolaus III. *cap. Exiit eod. tit. in 6. §. Ad hæc*, ibi: *Declaramus, & ordinamus, quod si testator modum, secundum quem Fratribus (eorum conditione inspecta) recipere non liceret, exprimat in legando: ut, si legaret Fratribus vineam, vel agrum ad excolendum, domum ad locandum, vel*

vel similia verba in similibus proferret, aut modos similes in relinquendo servaret: à tali legato, & ejus receptione per omnem modum Fratres abstineant. Quod repetit idem Clemens ubi supra §. Licet verò: Si talia ad usus proximè dictos, ut, puta, ager, vel vinea ad colendum, & consimilia Fratribus legarentur, per omnem modum Fratres à receptione talium abstinere: cùm etiam præmissa habere, ut pretium fructuum suis temporibus habeatur, & naturam, & formam proventuum appropinquet.

4. Propterea Fratribus prohibitum est, tam habere redditus, quàm ea, quæ ad naturam redditus accedunt, à quo non distat immobilia obtinere; prout certum est ex observata divisione redditus in formalem, & virtualement.

Redditus formalis est *jus, seu actio ad aliquid annuatim recipiendum*, sive sit in pecunia, sive in grano, vino, vel oleo.

Virtualis verò, & per æquipollens est, *qui ad naturam redditus appropinquet*, ut sunt legata perpetua, oves, boves, apiaria, & columbaria, quæ fructum aliquem reddunt; hæc omnia Fratribus prohibentur; nam aut mendicitatem tollunt, aut quamdam certitudinem de fructu recipiendo

piendo præbent . Quæ sunt contra statum professionis ; quam emittunt . Quoniam Sanctus Franciscus ab eis abstulit rerum proprietatem, ut relinqueret certam mendicitatem, & de incerto viverent . Consequentèr esse contra Regulam apertissimè dignoscitur , quid quid aliquid certi inducit , aut mendicitatem tollit .

5. Idèd nedum Fratribus prohibetur jus , & proprietas circa prædicta , verùmetiam usus simplex absque ullo jure , vel dominio . Non enim omnium rerum usum eis licet habere , ut ibi declaravit Nicolaus *S. Prætereà loca* . Et in specie loquendo de usu in agris , &c. patet per hæc in allegato textu Clementis . *Sicut & possessiones, vel earum etiam usum* . Et Sac. Congregatio ab Urbano VIII. præposita consultationibus Fratr. Minor. de Observantia 14. Junii 1628. decrevit esse ex ipsorum *Conventibus tollendos omnes abusus, qui Regulæ Sancti Francisci adversantur: primùm abdicent, ut ait textus, à se, & eorum Conventibus, non solùm pristina, ac bona omnia immobilia, quæ alicubi contrà Regulæ puritatem, & declarationes Nicolai III. & Clementis V. extrà, vel intrà septa Monasteriorum detinent, sed etiam census perpetuos, & lega-*

legata annua, ut post Constitutionem Injuncti nobis Urbani VIII. sub 51. Bullar. tom. 4. & dicam tit. 3.

6. Neque possunt Syndici Apostolici, etiam considerati, ut tertia persona, dominium, vel usum possessionum in se recipere, ut redditus annuos Fratribus tribuant. Hoc enim eis inhibetur à dicta Congreg. ubi supra. *Inhibemus, ne Syndicus in sua persona hujusmodi annuos redditus recipiat distribuendos ipsis Fratribus.* Et Sac. Congregatio R. Fabricæ in Æsina legati sub 26. Novembris 1692. censuit: *Franciscanos Observantes, qui prætendebant retinere stabilia nomine Syndici, esse incapaces ad ità retinendum. Vide tit. 3. consil. 3.*

Incapacitas Fratrum ad illa eo titulo relicta, in eo fundatur, quòd dictorum stabilium dominium, & proprietas esset apud Fratres; cùm non esset apud Sedem Apostolicam, ut est certum ex dictis, neque apud ipsum Syndicum, apud quem non est dominium rerum ipsis Fratribus modo illicito legatarum, cùm ad hunc effectum eis non sit ab Apostolica Sede datum, sed ut nomine ipsius recipiat elemosynas pecuniarias pro necessitatibus Fratrum oblatas, easque in ipsorum necessi-

cessitates expendat, & alia agat juxta dicenda infra de Syndico.

Propterea stabilia censentur unice facta contemplatione Fratrum, ut ipsa locent, & possideant: quod repugnat puritati paupertatis, quam profitentur; maxime, quia per certitudinem annui redditus liberantur à sollicitudine petendi eleemosynas ostiatim pro victu, & vestitu: consequenter eorum mendicitas relevatur; & in fraudem paupertatis, ac ad eludendam legem prohibentem, similis modus retinendi stabilia assumitur. Ideo cautè legendus Felix tom. 1. exam. confess. par. 2. num. 1196. scribens apud Syndicos redditus prohiberi, *non quia paupertas Fratrum laedatur, sed ne apud ignaros redditus per interpositam personam retinere videantur*. Nam Sac. Congregatio absolutè declaravit Fratres esse incapaces: non alia planè ratione, quàm quia similis modus non compatitur cum altissima ipsorum paupertate, & repugnat observantiæ Regulæ, ut eadem consideravit.

7. Sed quid, si *Fratribus relinquatur ager, vel domus?*

R. Si *Testator exprimat in legando modum, secundum quem Fratribus (eorum*
con-

conditione inspecta) recipere non liceret, ut, si legaret Fratribus vineam, vel agrum ad excolendum, domum ad locandum, vel similia verba in similibus proferret, aut modos similes in relinquendo servaret: à tali legato, & ejus receptione per omnem modum Fratres abstineant: ut declaravit Nicolaus ubi supra §. Ad hæc.

Si verò modum licitum Fratribus in legando Testator exprefferit, ut si diceret: lego pecuniam pro Fratrum necessitatibus expendendam, vel domum, agrum, vineam, & similia, ad hoc, quòd per certam personam, vel personas idoneas distrabantur, & pecunia de rebus ipsis accepta in adificia, vel alia Fratrum necessaria convertatur; possunt relicta, vel ab hæredibus Testatoris, vel Syndico Apostolico vendi, erogando pretium in Fratrum necessitates.

*Neque tunc opus est ad vendendum consensu, & beneplacito Apostolico, prout de necessitate exigitur in alienatione rerum Ecclesiarum, & Monasteriorum juxta Extravag. Ambitiosa, &c. de reb. Eccles. non alienand. & quantum ad Regulares reperitur etiam interdictum à S. C. C. ut dixi Off. Cur. Eccles. cap. 45. num. 3. Quæ jura non ligant Fratres Minores, dum
per*

per Syndicum domum , vel agrum sibi modo licito relictum alienant , prout declaravit S. C. C. 12. *Augusti* 1625. ut ibi notavi, & consentit Lantusca *theatr. verb. bona temporal. num. 7.* Ratio est , quia bona hæc non sunt incorporata Monasterio propter incapacitatem, quam habet . Sed, vel dominium est apud Sedem Apostolicam , cum sint modo licito pro Fratribus legata : vel remanet apud concedentem, donec domus v. g. vendatur, quæ de ipsius licentia venditur , & cessat dominus esse , venditione secuta . Vide *tit. 4. consil. 1. n. . .*

8. Quod intelligitur pariter , si legatum absolutè relinquitur, non facta expressione modi liciti : nam Nicolaus ubi supra §. *Si verò* declarat , quòd sub modo licito Fratribus intelligatur esse relictum; ità quòd *nec legans merito , nec Fratres ipsi effectu relictii fraudentur.* Quod decisum refert Fagnanus *in 2. ad cap. In presentia num. 53. de probat. & Pignattellus tom. 3. consult. 16. num. 3.* ac Petra *comment. ad constit. 3. Honorii III.* ut infra S. C. C. censuit tam legatum rerum immobilium factum Fratribus Or d. Min. de Observantia , quàm institutionem hæredis factam sub modo licito , bona nempe , ut vendantur , & pretium converter-

vertatur in necessitates Ecclesiæ, validum esse. Idemque esse, si modus non fuisset adjectus: cum semper sub modo licito legatum, & relictum illis factum intelligatur.

Cœterum, si domus relicta non statim venderetur, sed locationi traderetur percipiendo annuas solutiones, tunc amplius vendi non posset, sed esset adeunda Sedes Apostolica, ut 9. Septembris 1628. declaravit eadem Sacra Congregatio ab Urbano negotiis Fratrum Minorum præposita *dist. 4. in respons. ad 4. ut infra tit. 3. consil. 1. §. 4.*

9. Difficultas est. An valeat legatum pro infirmaria?

Circa hoc variant Doctores. Negant Fagnanus in 2. ad cap. *In presentia num. 56. de probat.* Castropalaus *to. 3. art. 15. disp. 3. punct. 9. num. 59.* Aliique apud Petram *cit. ad constit. 1. Honorii III. sect. 4. num. 38.* Affirmant Portel. *dub. Regul. verb. Legatum num. 7.* Diana *Coord. tom. 7. tr. 1. resol. 233.* apud quem alii plures. Qui possunt ad concordiam vocari, considerando, quòd negantes loquuntur de legato facto in abstracto, hoc est, sinè expressione taxationis usus, in quem deberet præstatio legati erogari. Affirmantes verò intelligunt

gunt de legato in concreto, hoc est, facto, ut præstationes erogentur in determinatos usus pro infirmis. Ità Rota coram Emerix in *Turritana legatorum an. 1695. & 1699.* probavit valere legatum pro Synodibus infirmorum. Et S. C. Concilii apud Lantulcam *Theatr. Regul. v. legatum num. 5.* Censuit licere Fratribus (de Aracoeli) *annuam panis præstationem* (pro infirmis) *titulo dumtaxat eleemosynæ recipere ad præscriptum decreti Congregationis Fabricæ 14. Februarii 1633.* Ea lege, ut dicta præstatio in alium usum, & causam ab ipsis non convertatur; & in casu transgressionis voluit Testator, ut donatio mille scutorum (quæ erat fors principalis) & omne commodum annuæ solutionis scutorum triginta (quæ ex sorte percipiebantur) caducaretur, & devolveretur ad Hospitale Consolationis. Vide Nicol. *flor. v. legatum num. 4.*

10. Præmitti tamen debet à Fratribus protestatio sollemnis (cujus formulam damus infra *tit. 3.*) sibi nullum jus competere ad consecutionem illarum præstationum annuarum; & cessante ex parte Fratrum quavis instantia, etiam per implorationem simplicis officii Judicis ad il-

D las

las recipiendas ; cùm eas solum recipere ,
valeant ab hæredibus , vel executoribus
spontè dantibus , non tamquam debita ,
sed per modum simplicis eleemosynæ , ut
ibi Rota .

11. In utroque legato tàm Em. Pa-
tres , quàm Rota ponderarunt , quòd lega-
ta ipsa non respiciebant necessariam sub-
sistentationem , & alimoniam infirmorum ,
sed ipsorum potius maiorem curam , & so-
latium , quàm , quæ aliàs illis præstari pos-
set per eorum Conventus , & eleemosynas
ostiatim quæsitæ ; & proinde ex speciali
natura eorundem legatorum , & motivo
pietatis erga pauperes infirmos censuerunt
subsistere .

12. Nec relevat , si fors principalis ef-
set reinvestita in locis montium , vel ali-
qua re stabili , dummodò fors principalis
non sit infirmis , vel Fratribus , aut Con-
ventui relicta , sed solum annua præstatio
sit ex illa percipienda à gravatis à Testa-
tore ad específicos usus infirmorum , prout
dispositum fuit ex enunciatis legatis : in
quibus fortes , ut supra , reinvestitæ sta-
bant solum loco cautionis pro securiori ,
& commodiori eorum satisfactione , ut
ponderavit Rota ubi supr. in *prima decisio-*
ne n. 7.

13. Non

13. Non possunt Fratres retinere stabilia eis relicta cum onere celebrationis Missarum: prout declaravit S. C. C. quæ sub 24. Augusti 1659. Censuit Fratres Conventus de Ara-Cæli non esse capaces legati bonorum stabilium, etiam sub onere Missarum; & proinde fuisse locum substitutioni Fratrum Conventualium SS. duodecim Apostolorum. Quæ pariter, proposito dubio: an, facto legato scutorum mille pro Missa perpetua dd. Fratribus, possent isti eam summam convertere in fabricam Conventus, & sibi accollare onus Missarum? Die 13. Novembris 1697. respondit: negativè; quia erogatio dictorum scutorum mille deberet fieri in stabilibus, quæ Fratres habere non possunt. Prout aliàs declaravit Sac. Congregatio Episcoporum in una Lucana die 26. Martii 1677. in hunc sensum: Sac. Congreg. &c. sapius declaravit Fratres Min. de Observ. S. Francisci, quamvis, attenta dispositione Clementina (Exivi) Clement. V. & constit. Nicolai III. (Exiit) sint incapaces obtinendi census perpetuos, & bona stabilia, posse tamen per viam puræ, & simplicis elemosynæ recipere, quidquid ab executoribus ultimarum voluntatum eis traditur pro celebratione Missarum, pro ornamento Ecclesiæ, aliisque necessariis procuran-

dis iuxta doctrinam S. Bonaventura relatum in constit. san. mem. Urban. VIII. incipient. Sacrosanctum Apostolatus, &c. ut dixi Off. Cur. Ecclesiast. cap. 30. n. 13. & refero tit. 3.

14. Ipsis tamen non prohibetur habere hortos, prout expressè in dicta Clementina §. *Licet* ibi : *Licet verò non solum sit licitum, sed, & multum conveniens rationi, quod Fratres, qui in laboribus spiritualibus orationis, & studii sedulo occupantur, hortos, & areas habeant competentes ad collectionem, & recreationem sui, & interdum ad se ipsos post labores hujusmodi corporaliter deducendos; nec non ad habenda necessaria hortalia pro seipsis. Habere autem hortos aliquos, ut colantur, ac olera, & alia hortalia pretio distrabantur, nec non, & vineas repugnat suæ Regula.* Ideo, quia habere hortos, & vineas, hoc postremo modo appropinquat ad naturam proventuum, eis nullatenus concessorum, ea in eum effectum nullatenus habere possunt, ut notat Glossa ibi. Siquidem, etiam hac ratione horti appellantur excessivi, pro quibus ad Pontificem, habitus fuit recursus, ibi §. *Ad nostrum*, ut de remedio provideret, & declaravit, ut *supra*.

Habere autem in hortis paucas vites,
vul-

vulgo pergole, ad percipiendam uvam pro Fratrum usu, non censetur eis vetitum; cum inter hortalia reputentur; sicut nec colligere fœnum in illis, ac seminare ibi hordeum pro jumento Conventus: Sed nunquam possunt habere pratum etiam. Conventui unitum ad vendendum aliis fœnum.

Sic eis non licet habere hortos Conventui non unitos juxta doctrinam S. Bonaventuræ in Apologetico, quam observari mandavit eadem S. Congr. Fratrum Minorum negotiis præposita, ibi. *Cum asseratis vos secundum Regulam, & professionem vestram nullos debere recipere proventus reddituum, seu possessiones, exceptis domibus, in quibus habitatis, videmini transgressores Regulae vestrae in eo, quod recipitis domos, vel areas, non contiguas vestris areis; in quibus habitatis: eodem enim modo, si hoc licet, poteritis, etiam vineas recipere, & agros, & mansos (hoc est, fundos, undè quis se, & suos sustentare possit censu; idest, annuo reddito) & similia quæque recipere.*

In idem rescripsit Congreg. Rev. Fabricæ, ut infra. *Molto Reverendo mio amatissimo. Per parte de' Minori Osservanti di S. Francesco d'Offida è stato rappresentato a*

questa Sac. Congregazione, che il Capitano Alfonso Paolini, per il bisogno, che tenevano d'augmentare il loro orto, gli lasciò certo sito a quello contiguo col peso d'una Messa la settimana. E perche a detti Padri è permesso ritenere simili orti per gl'erbaggi necessarj: non solo non li proibirete, ma operarete ancora colla vostra autorità, che detti Padri godino il beneficio di detto legato, facendogli dalli eredi consegnare detto orto lasciati. Roma 2. Novembre 1641. Il Cardinal Lante. Andrea Getti Economo.

15. Et licet nutrire unum, vel alterum porcum, unam, vel alteram ovem ad mactandum pro rationabili sublevamine, vel congrua necessitate, non sit illicitum, nec mendicitati, neque incerto victui Fratrum præjudicet, eis tamen repugnat nutrire oves, boves, equos, & habere apiaria ad fructificandum, & vendendum; vel, etiam in numero, & quantitate, ut mendicitas notabiliter offendatur: cum sit contrà Regulam: capite enim 6. S. Franciscus præcipit: *Fratres nihil sibi approprient, nec domum, nec locam, nec aliquam rem, sed tamquam peregrini, & advenæ in hoc seculo in paupertate, & humilitate famulantes, vadant pro elemosyna confidenter.*

16. Ad-

16. Advertas non posse Fratres uti concessione facta à Sixto IV. *constit.* Dum fructus uberes, possidendi bona immobilia, succedendi ab intestato, & qua possent institui hæredes, utpote destructiva puritatis Regulæ, & contraria Declarationibus Nicolai, & Clementis, ac proinde revocata ab Urbano VIII. *constit. sacrosanctum* 51. in *Ballar. tom. 4.* & Innoc. XI. *constit. Sollicitudo* sub 20. Novembris 1679. & contra protestationes præmitti solitas in Capitulis Generalibus super observantia Regulæ juxtà Declarationes Nicolai, Clementis, & Innoc. XI. ut in Victorien.

CONSILIUM V.

An Fratres Minores, possint
institui hæredes?

SUMMARIUM.

- 1 Quid sit hæres, & unde appellatio proveniat?
- 2 Fratres Minores non possunt institui hæredes.
- 3 Nec in minima portione.

D 4

4. Etiam

- 4 *Etiam apposita conditione, quod pretium erogetur in necessitates Conventus, & Ecclesiæ.*
- 5 *Hæres tenetur obligationibus defuncti.*
- 6 *Diversitas inter legata particularia, & successiones.*
- 7 *Quando modus licitus vitietur, adjecto illicito.*
- 8 *Neque hæredes institui possunt Fratrum Ecclesiæ.*
- 9 *Quarum rerum dominium ad Fratres spectantium sit apud Romanum Pontificem?*
- 10 *Testamentum, in quo Fratres Minores instituuntur hæredes, est nullum.*
- 11 *Non caducatur legatum particulare illis relictum cum onere Missarum.*

I **H**ÆREDES, ut in *l. de hæreditate §. Pater, ff. de castrensi peculio* pro dominis accipiuntur, sicut hæreditas pro dominio usurpatur *l. i. §. i. ff. si es, qui testamen.* Idem quicumque hæres institutus dominium, & jus per hæreditatem consequitur, & ita est sibi illud in bona hæreditatis affixum, ut separari nullatenus ab ipsius persona possit: ab hæro enim hæreditas dicitur: quippe qui eam jure legitimo dominium noscitur possidere,

re, ut scripsit Cassiodorus in *Psalm.* 78.

2. Proinde cùm Fratres Minoritæ sint ex vi suæ Regulæ omninò incapaces cujusvis juris civilis, dominii, proprietatis, & possessionis bonorùm temporalium, si-
vè sint domus, agri, prata, vineæ, olive-
ta, & similia: si-
vè redditus annui, census, cambia, & loca montium, quæ inter im-
mobilia ex Clementina *Exivi §. Cumque*
annui redditus, ab jure reponuntur: ex hoc
tamquam antecedente innegabili, ex *d.*
Clementina & cap. Exiit de verb. signif. in 6.
per regulas necessariæ illationis sequitur
incontrovertibiliter ipsorum inidoneitas
ad successiones in bonis, tam per viam in-
directæ institutionis, quàm per viam sub-
stitutionis; & fidei commissi: prout ex-
pressè declaratur in dicta Clementina §.
Cupientes, ibi: *quia igitur in successioneibus*
transit, non solùm usus rei, sed & dominium
suo tempore in hæredes, Fratres autem præ-
fati nihil sibi in speciali acquirere, vel eorum
Ordini possunt, etiam in communi: decla-
rando dicimus, quod successionem hujusmodi,
quæ, etiam ex sui natura indifferenter ad pe-
cuniam, & etiam ad alia mobilia, & immo-
bilis se extendunt (considerata sui puritate
poti) nullatenus sunt capaces: Nec licet eis
valo-

valorem hæreditatum talium , vel tantam earum partem , quòd præsumi posset hoc in fraudem fieri , quasi sub modo , & forma legati sibi dimitti facere , vel sic dimissa recipere , quin potius ista sic fieri ab ipsis simpliciter prohibemus .

3. Quæ dispositio nedum evincit eos esse incapaces, ut in totum; verùm etiam, ut in quacumque parte , etiam minima ; hæredes instituantur : quia semper vi tituli hæreditarii retinerent dominium rei relictae : nam aptissimè verificaretur in ea parte esse hæredes , ut advertit Fagnanus in 5. ad cap. *Nimis prava de excessibus Prælat. num. 33.* & Petra comment. ad constit. 5. *Honorii III. sect. 4. num. 9.*

Coëterùm ponderandum est , textum per illud , *vel tantam earum partem , &c.* non improbare , quin valeant legata particularia facta (domus , vineæ , &c. ad vendendum per idoneas personas , vel Syndicum Apostolicum) etiam in pecunia pro unica vice Syndico præstanda pro Fratrum necessitatibus ; sed prohibet dumtaxat , ne tota , vel portio hæreditatis titulo legati palliata relinquatur : esset autem locus ità præsumendi , si quantitas pecuniæ legata , esset adeò exorbitans ,
& excess-

& excessiva, ut jure id appareret actum in fraudem, hoc est, esse relictam hæreditatem in totum, vel partem vestitam qualitate legati. Nec de fraude esset dubitandum, si dispositio à Testatore conciperetur: *instituo Fratres Minores hæredes meorum bonorum in totum, vel in partem; & quatenus aliqua causa, vel titulo eis repugnet hæredes institui, ipsis jure legati eadem bona, vel pro medietate relinquo.* Ubi verò non adedè explicitè, nec tali expressa conditione loqueretur, prudentia Judicis ad conjecturas pro judicio recurrat, & pronunciet id esse intentum, quod est, pensatis circumstantiis, verisimilius. Videatur decretum S.C.C. quod refero *offic. cur. Ecclesiast. cap. 30. num. 31.*

Difficultas est. An possint institui hæredes hac lege, ut bona hæreditaria per executores à Testatore nominatos, vendantur, & pretium erogetur in reparatione Ecclesiæ, Conventus, & ornamentis sacris.

4. R. Negativè. Dispositio enim Testatoris in hoc casu sustineri non potest, nec titulo institutionis, neque jure legati, ut ibi expressè *dicta Clementina*, & semper resistit incapacitas dominii, quæ est in
Fra-

Fratribus. Qualitas enim hæreditaria secum illud trahit in personam hæredem; & in eam transfert jus, tùm activum, tùm passivum, propter quod Fratres dicerentur domini, & tenentur ad plura, arctissimæ eorum paupertati contraria.

5. Hæres enim succedit in universum jus defuncti, quem repræsentat cum omnibus suis obligationibus, *l. hæres ff. de usu cap.*, teneturque omnibus obligationibus, & actionibus ex contractibus, vel quasi provenientibus; quibus tenebatur defunctus, *l. ex contractib. ff. de obl. & act.* Propter quod tenetur, etiam ultra vires hæreditatis, si inventarium non confecerit, ut in *Auth. de hæred. & falcidia §. Hinc nobis*. Et potest conveniri actione personali, quatenus non possideat, *l. i. C. de hæred. action.* Teneturque de evictione pro re vendita per executorem testamenti, ut scribit Bartolus in *l. alio de alimen. & cibor. legat.* & plura alia sunt in sequelam ad hæreditatem, quæ repugnant statui dd. Fratrum. Quos S. Franciscus voluit ab his curis, litigiis, & sollicitudinibus esse alienos, prout expressè allegata Clementina. *§. Amplius: nullo modo debent hujusmodi voti,*

ri, & Regula professores se talibus curis, & litigiosis actibus immiscere, ut testimonium habeant ab iis, qui foris sunt: & puritati satis faciant voti sui, ac evitetur per hoc scandalum proximorum. Idcirco ipsi succedere non possunt; nec in minima portione, neque ita ut debeatur illis æstimatio hæreditatis, ut post Card. Zebarellam advertit Fagnanus in 5. ubi supr. n. 34.

De quo non est amplius locus dubitandi, & securis ad radicem difficultatis fuit admota à S. C. C. quæ in casu, in quo Testator instituerat hæredes dd. Fratres, adjecta clausula, quod si forsan aliquo modo essent incapaces hæreditatis, tunc bona redirent Monasterio pro augmento Fabricæ, & alimentis Fratrum: Censuit simpliciter respondendum, Fratres esse incapaces. Quid autem faciendum esset de hæreditate, non esse Congregationis definire, sed ad eundem Judices ordinarios, apud allegat. n. 45.

6. Nec refragatur, quod eadem S. C. ut diximus Consilio præterito nu. 8. censuit institutionem hæredis factam sub modo licito, bona, nempe ut vendantur, & pretium convertatur in necessitates Ecclesiæ, validam esse. Quia institutio in dicto decreto non percutit Fratres, sed aliam personam, cui Te-

Testator commisit, ut rem aliquam particularem pro necessitatibus Fratrum legatam venderet, & in ipsorum necessitates pretium converteret; & quævis alia interpretatio esset violenta, & nimis probaretur: nimirum, esse capaces cujuscumque hæreditatis, cum decretum dicat censi faciam sub modo licito: quod verificari nequit, nisi in legato particulari per dicta *d. consilio n. 7.*

7. Consideranda est diversitas, quæ ponitur inter legata particularia, & successionem hæreditariam; quantum ad illa sub modo licito facta, Fratres sunt capaces, ut notavimus *nu. 3.* & est evidens ex *cap. Exiit*. Circa verò successiones nequaquam: nam textus Clementinæ allegat. *n. 2.* excludit simpliciter capacitatem ipsorum; præsertim ponderando dictionem *Nullatenus*, quæ, cum sit universalis negativa, idem importat, ac *nullo modo*, efficitque, ut Fratres sint incapaces successionis in quacumque, etiam minima portione. Quid enim opus fuisset eam distinctionem de modo licito adhibere in Legatis, & successionem simpliciter prohibere, si tam Legatorum, quam successionis essent capaces, ubi modus licitus utrobique esset adjectus.

Qui-

Quinimò negandum est ipsis Fratribus posse modo licito hæreditates, vel ipsarum portionem relinqui: nam ubi hæredes instituerentur, modus licitus vitaretur propter incapacitatem dominii, & jurium, quæ in ipsos deberent transire.

Neque obstat, quòd institutio Fratrum modo licito contineat duos modos: unum, ut sint hæredes: alium, ut bona vendantur, & pretium convertatur in necessitates Fabricæ, & Conventus: & licèt quoad primum non valeat, debet tamen valere quantum ad secundum: sicut valeret, si Testator, omisso primo, disposuisset de secundo. Ex duobus enim modis expressis, expressio illiciti non vitiat alium licitum, ut dixit Rota in *Turritana legatorum coram Emerix anno 1695. n. 7.*

Hoc quidem non obstat: nam, ut ait Baldus, secundus modus venit consecutivè, & accessoriè ad primum. Idèò, destructo antecedente, destruitur, quod est consequens. Et ex quo institutio est pro non scripta, modus etiam pro non scripto intelligitur ex *l. 1. §. in 1. C. de caduc. tollen.* Estque sensus Rotæ *loc. cit.* ubi tenuit illicitum non vitare modum licitum, si
ab

ab jure non improbetur ; at modus ille secundus in dicta Clementina improbat per declarationem , quòd Fratres non possint recipere valorem hæreditatum , etiam sub modo , & forma legati .

Sed quid *dicendum de ipsorum Ecclesiis, an sint capaces , ut hæredes instituantur .*

Affirmat Bartolus in *tr. Minoritar. lib. 1. dist. 4.* hac ratione ductus , quòd bona hæreditaria non sint Fratribus relicta , sed eorum Ecclesiæ , & idè per eam acquisita Romanæ Ecclesiæ , de cujus dominio sunt Ecclesiæ Fratrum Minorum .

8. Quæ ratio infringitur à Baldo in *Auth. Ingressi C. de Sacros. Eccles.* cùm non possit procedere de Ecclesia materialitèr , sumpta pro ædificio , & parietibus ; sub quo titulo , cùm sit quid insensatum , nec capere , nec velle potest , nec est medium sufficiens ad aliquid acquisitione civili acquirendum Ecclesiæ Romanæ : minusque potest eidem Sedi acquirere , si sumatur formalitèr , & significativè ; quoniam hac forma dicit Collegium Fratrum Minorum , quod est organum inhabile ad alteri acquirendum propter impedimentum Regulæ . Undè idem Baldus super hoc consultus *consil. 416. in 4. volum.* hisce con-

conclufit : *Ridiculum eft dicere , non poteft relinqui Fratribus , fed poteft relinqui Ecclefia , ut dicit Bartolus : hoc enim , quid aliud eft , nifi verba facra cavillari , & mentem juris lacerare ?*

A qua opinione Bartolus ſubindè re-
ceſſit in l. i. n. 5. C. de conduct. & Procurat.
lib. 11. hæc ſcribens. *Si legatum relinqui-
tur Eccleſia S. Franciſci , illud legatum eſt
nullum ; ſicut ſi relinqueretur Fratribus de
S. Franciſco , licet tenuerim contrarium in li-
bello Minoritarum ; & movetur per Gloſſ.
ibi , quæ exponit domum , hoc eſt , illos de
domo , apud Fagnan. in 2. ad cap. In præſen-
tia de probat. num. 62.*

9. Ulterius , ad institutionis ſubſi-
ſtentiam concurrit expreſſè reſiſtentia ju-
ris in d. cap. Exiit , in quo Nicolaus III.
ſpecificans , quarum rerum dominium
ſpectantium ad Fratres Minores pertineat
ad Romanum Pontificem §. Ex quibus ;
ait .

*Primò , dominium omnium utenſilium ,
& librorum ; ac eorum mobilium præſentium ,
& futurorum , quæ , & quorum uſum facti
ſimplicis Ordini , vel iſſis Fratribus licet ha-
bere : quod repetit dicta Clementina §.
Proinde .*

E

Secun-

Secundò. *Locorum concessorum* (ad habitandum) si concedentes in concessione, & oblatione nihil sibi reserverint .

Tertiò, *Ecclesiarum, & Oratoriorum ad Ecclesiam destinatorum, ac Cemateriorum*. Ubi adnotatione dignum, nullam fieri de bonis Ecclesiarum præfatorum Fratrum expressionem. Et indè certò constat de mente S. Francisci per Pontifices declarata: quæ planè fuit, ut nec Ecclesiæ, neque Conventus Fratrum bona immobilia possiderent.

Sed quæritur: ad quem spectarent bona titulo hæreditatis Fratribus, vel eorum Ecclesiis relicta?

10. Doctores apud Eagnan. in *d. cap. In presentia nu. 42.* concordant Testamentum esse nullum, in quo Fratres Minores instituerentur hæredes, nisi adsit cohæres; & hæreditas defertur venientibus ab intestato; nam cum ipsi sint incapaces tituli, & institutionis, perinde est, ac si homo mortuus, & non ens institueretur. Quod procedit, etiam de hæreditate relicta ipsorum Ecclesiæ, cum semper institutio videatur directa ad Fratres ex *num. 8.*

Quæ pariter videtur fuisse sententia Rotæ in memorata *Turritana Legatorum decis.*

decif. 2. S. Nec turbat, ubi dixit, quod tamquam defectiva in substantia corrumpunt, & caducantur ad commodum hæredis legata facta, etiam sine onere perpetuo, ut si legetur ager, seu census ad fruendum, possidendum, vel locandum; quia tunc apparent facta sola contemplatione ipsorum Fratrum, vel sub unico fine, ut illis acquirantur.

11. Non caducatur verò legatum reli-
ctum caudatum onere Missarum; quo-
niam quamvis in ordine ad Fratres nul-
lum remaneat, itaut nullum eis ius tri-
buat ad illius consecutionem, adhuc onus
adimpleri debet ex parte hæredis, vel exe-
cutoris. Quod adeo verum est, ut in hu-
jusmodi legatis, non obstante incapacita-
te Fratrum, intrent facultates Rev. Fabri-
cæ S. Petri: quod sanè non eveniret, si ea
essent omninò nulla, & caduca, prout ha-
betur in *compend. privilegior. d. Fabricæ*,
apud Vespignanum ibi: *Declaramus hujus-*
modi (legata, & relicta) quæ à principio
personis incapacibus facta sunt, sive ex post
facto incapaces sunt redditæ, non ad hæredes
gravatos, seu aliàs obligatos spectare, seu
ut caduca ab eis vindicari possent, sed ad Fabri-
cam ipsam, ne dum in vim institutionis, sed
E 2 etiam

etiam substitutionis, & fidei commissi: proinde etiam, quæ fortè ex quacumque causa à legatariis ipsis incapacibus recusata, & non acceptata fuerunt, ac recusantur, & non acceptantur. Ubi observandum dispositionem non loqui de Fratribus institutis hæredibus, sed legatariis, quibus alii hæredes gravarentur, ut rem legatam cum onere Missarum annuarum traderent, ut significat clausula non ad hæredes gravatos. De qua re sermo redibit tit. 3. cons. 1. ubi distinguimus Legata directè Fratribus, vel hæredibus facta.

CONSILIUM VI.

An liceat Fratr. Minoribus contractus civiles, seu civiliter obligatorios celebrare?

S U M M A R I U M:

1. *Civiles contractus cur Fratribus Minoribus illiciti?*
2. *Fratres Minores nequeunt in vigore emere ad 6.*

7. *Ne-*

- 7 *Neque in rigore vendere ad 8.*
- 9 *Licet Fratribus, urgente necessitate, aliqua mendicare, ut vendantur.*
- 10 *Quid intersit inter has res, & pecuniam, ad 13.*
- 14 *Nequeunt Fratres vendere Capellas, & Sepulturas.*
- 15 *Licet retinent Lanificia pro usu Religiosorum.*
- 16 *An possint donare, & dona accipere?*
- 17 *Possunt suis Operariis victum in partem mercedis tribuere.*
- 18 *Declarationes circa Constitutionem Clementis VIII. de largitione munerum.*
- 19 *An licentia tacita ad donandum sufficiat?*
- 20 *Pœna contra transgressores in hac materia taxata.*
- 21 *An Fratribus Minoribus liceat res Conventus in alias commutare? ad 24.*
- 25 *Fratres Minores nequeunt esse executores Testamentorum.*
- 26 *Praxis servanda in commutatione rerum.*
- 27 *Fatribus prohibitum est mutua contrahere.*
- 28 *Deposita pecuniarum eis sunt interdicta.*
- 29 *Nequeunt sub pignore res Conventus constituere.*
- 30 *Actionis juridicae sunt incapaces.*

31 *Nequeunt fideiubere.*

32 *Aut legales quietantior, & receptas facere, ac debita contrahere.*

33 *Sacularium scholas regere nequeunt.*

1 **D**UBIUM nullum est, non licere Fratribus Minoribus pacisci cum ullo, civili, & legali obligatione, cum hæc semper supponat inter paciscentes. I. Capacitatem dominii, vel acquirendi, vel transferendi. II. Possere rem juridicè defendere contra quemcumque invasorem. III. Possere rem in iudicio, & extrà repetere à retentore.

Circà quæ sunt ipsi ex Regula inhabilitati; & indè immisceri non possunt contractibus cum jure, & legali obligatione connexis; & quatenus se ingerant, tamquàm non effecti reputantur; cum in ipsorum stipulationem concurrant personæ, quæ sui juris non sunt; nec habent velle, aut nolle in materia sonante proprietatem, dominium, & actiones juridicas. Quibus generaliter suppositis, nonnulla quæ sita subnectuntur.

Quæritur I. *An Fratribus Minoribus liceat emere?*

2. R. Negativè, prout emere in rigore

re accipitur ; quia ità emere importat pecuniâ sibi dominium alicujus rei acquirere, seû civiliter se obligare ad pretium per se, vel per alium sua auctoritate dandum pro re, quæ emitur. Quod Fratribus Minoribus non licet ; quibus juxta suæ paupertatis puritatem nullius rei dominium, sed nudus tantum usus facti conceditur.

3. Dictum est *emere in rigore*, quoniam illis vetitum non est emere in lato sensu, prout emere dicit. I. Pretium naturali judicio æstimare, & de eo absque ulla civili obligatione convenire. II. Fidelitate naturali se exhibere paratum ad procurandam solutionem per idoneas personas, ut ex textu in *cap. Exiit §. Ceterum*, ibi. *Possunt tamen ipsi pro satisfactione facienda pro eorum necessitatibus, quæ pro tempore occurrerent (cessantibus elemosynis, de quibus satis fieri commodè tunc non posset) citra cujuslibet obligationis vinculum, dicere, quod per elemosynas, & alios amicos Fratrum ad solutionem hujusmodi faciendam intendant fideliter laborare.* III. Actu eâ formâ solutionem procurare rogando pro solutione faciendâ.

4. Quo casu emptiones rerum, quæ

pro ipsis, vel ad eorum utilitatem fiunt; non à Fratribus fieri censentur, nec eorum auctoritate, sed à donantibus solutionem, vel Syndico Apostolico. Nec res Fratribus acquiruntur, sed dominis solventibus: & quatenus dominio se spolient, Romanæ Ecclesiæ, cui per Syndicum, etiam dominium acquiritur, relicto Fratribus simplici usu facti.

5. Et inde constat omnem actum in contractu emptionis, qui nullam dicit obligationem civilem, & legalem, proprietatem, aut usum pecuniæ Fratribus licere; non omnibus autem, sed Ministris, Guardianis, & de horum commissione aliis. Nec semper, sed pro casibus necessitatis dumtaxat.

6. Ideò tolli debent abusus, non verò fovendi scrupuli. Sciendumque eos peccare. I. Qui conventionem civiliter obligatoria de pretio rei paciscuntur.

II. Qui velut domini emunt.

III. Qui schedulas civiliter obligatorias (*vulgò pagherò*) præstant.

IV. Qui solutionem sua auctoritate mandant.

V. Qui terminis, & verbis dominium, & proprietatem sonantibus scandalosè

losè utuntur, estò in mente benè sentiant.

Quæritur II. *An iisdem Fratribus liceat vendere.*

7. R. Cùm vendere in rigore nihil aliud sit, quam rem aliquam in alterius dominium, & proprietatem transferre, accepto pro illa pretio pecuniario in dominium, iisdem non licet in hoc sensu vendere, propter incapacitatem dominii, & juris transferendi, & recipiendi pecunias.

8. Coeterùm in venditione illis liciti sunt omnes actus, qui nullum jus, vel pecuniæ receptionem includunt. Ità licitè possunt naturali iudicio rem æstimare, & velut de pretio rei naturalitèr absque obligatione convenire; sicut possunt rogare, ut res per personas idoneas vendantur. Ratio est, quia huiusmodi actus jus aliquod in re, vel in pecuniis non important. At non omnibus id permittitur, sed Ministris tantùm Generali, & Provincialibus, aliisve; quibus illi hoc committunt, ex d. cap. *Exiit §. Quia verò libros.*

Quare, cùm quædam mobilia (quorum dominium ad Ecclesiam Romanam pertinet, quibus tam Ordo, quàm Fratres utuntur, expedit, ut pro Fratrum necessita-

fitatibus, æstimato pretio vendantur, per Syndicum Apostolicum vendi debent, à quo recipienda est pecunia, & expendenda in rem licitam, cujus usum Fratribus licet habere, ut in terminis declarat Nicolaus §. *Si verò res*.

Diximus quorum dominium ad Ecclesiam Romanam pertinet, quia si concedentes dominium sibi reservassent, ad eos de illis spectaret disponere, neque absque eorum licentia possent per Syndicum vendi.

Paritèr, si Fratribus legetur domus, ager, vel vinea, ut per idoneas personas vendatur, si legans personam non nominavit, venditio est à Syndico facienda. Vide *consil. 4. num. 7. & 8.*

Similitèr per Syndicum, posita vera necessitate, vendi possunt, quæ Fratribus in funeralibus, vel aliàs offeruntur, & in res Fratribus utiles eorum pretium ab ipso est convertendum, prout expressè in Clementina *Exivi §. Circa equorum*.

Difficultas est, an liceat Fratribus res aliquas mendicare, ea intentione, ut per Syndicum vendantur, & eorum pretium in necessitates ipsorum erogetur? Et est idem ac quærere; desunt plura, Conventui necessaria, licet ne Fratribus gra-

granum v. g. mendicare, ut vendatur, & de ejus pretio necessaria à Syndico comparentur?

9. Nonnulli negant: contra quos affirmamus juxta declarationes Nicolai, & Clementis. Ille §. *Ad hæc quia*, declarat valere legatum factum pro Fratribus sub conditione, ut vendatur, & pretium per personas idoneas in licitos, & necessarios Fratrum usus expendatur. Clemens verò conformiter ad hæc disposuit §. *Circa equorum*. Verùm non absolute eis licet, sed in casibus solùm præsentis, præteritæ, & imminentis necessitatis. Nam in hoc casu potest fieri recursus ad amicos spirituales, ut pecuniis necessitati provideant: ergo potiori ratione ad res, quæ pecunia non sunt.

10. Undè multum interest inter res hac via adeptas, & pecuniam. Etenim pecunia id est, *quo res emitur, aut, pro qua res venditur; seu, est instrumentum publicum politica auctoritate Principis institutum ad res emendas, & vendendas*. Res verò, quæ mendicatione procuratur, vel recipitur, est id, quod venditur, vel emitur. Deindè, usus pecuniæ est omninò Fratribus interdictus, ut ibi Nicolaus §. *Ad Majorem*,
rem,

rem, & Clemens §. *Verùm etiam*. Hujusmodi verò rerum, ità mendicatarum usus non est Fratribus prohibitus, nisi sit, vel superfluous, vel nimis pretiosus, vel curiosus. Hinc, grano mendicato eo animo, ut vendatur, possunt licitè uti in ea quantitate ipsis necessaria, Sed de hoc aliàs.

Dices. Nicolaus §. *Insuper* declarat Fratribus non licere utensilia, aut alia *ad ullam superfluitatem, divitias, seù copiam, quæ deroget paupertati, vel ad thesaurizationem, vel eo animo, ut ea distrabant, sive vendant, recipere; nec sub colore providentia, in futurum, nec alia occasione.*

11. R. Et nos hoc concedimus. Neque dicimus eis licere ea mendicare, cùm vera necessitate non premuntur, & ad copiam solum, ac superfluitatem quærunt. Sicut eis illa mendicare est interdictum, animo, ut ea distrabant, hoc est, ut per se, & sua auctoritate ea vendant: hoc enim modo Fratres distrahere non possunt.

Quòd verò hic sit sensus Pontificis, constat ex eo, quòd ut sæpè diximus, postea permittit acceptare domos, agros, vineas, ea lege, ut per personas idoneas vendantur. Quod simpliciter non liceret,

ret, si omnium rerum receptio eo animo, ut vendantur, censeretur Fratribus interdicta.

12. Advertendum est, quod si concedentes dominium sibi retinuerunt, vendi, aut distrahi sine eorum auctoritate, & voluntate non possunt, ut dictum est à nu. 8. Si verò dominio se spoliarent, cum hoc sit apud Sedem Apostolicam, ut ait Nicolaus S. *Quia verò libros, & alia mobilia, quorum dominium (cum non sint domini aliorum) ad præfatam Ecclesiam specialitèr spectare dignoscitur, de ipsius facultate distrahantur.*

13. Nec obstat quod S. *Insuper idem Pontifex non acceptet dominium eorum, quæ recipiuntur, eo animo, ut vendantur.* Quoniam hoc accipiendum est de iis, quæ accipiuntur, ut distrahantur ad superfluitatem, & copiam. Qua ratione non distrahantur ea, de quibus procedit quæsitum, quia, ut supponitur, verè necessaria sunt, si non in se ipsis immediatè, in iis saltèm, quæ per illorum pretium acquiruntur.

An autem possint Fratres vendere Capellas, vel Sepulturas.

14. Negativè resolvitur juxta decretum

tum S.C. ab Urbano VIII. negotiis Fratr. Minor. præposita, quæ 24. Junii 1628. præcepit observari dispositionem Congregationis Generalis dd. Fratrum Romæ habitæ 17. Maii 1603. ibi *Statuitur, ut deinceps nulla instrumenta publica fiant à Fratribus capitularitèr congregatis, nec quocumque alio modo se habentibus, in quibus transferatur dominium, & proprietas alicujus Cappellæ, & Sepulturæ, cum hoc omninò sit contra Regulam, & nostro repugnet Instituto: nam quomodo aliquis dat, quod non habet?*

Si tamen occasio se obtulerit, in qua oporteat satisfacere devotæ fidelium voluntati, id fiat per modos nostræ Regulæ congruentes.

Supponit hic textus dari modos congruentes nostræ Regulæ, qui in concessione ipsa observari debeant. Hujusmodi verò, ut notavi *Off. Cur. Ecclesiast. cap. 44. n. 25.* sunt, quod nullus intercedat mercatus, vel venditio, nullaque in pactum deducatur solutio, aut obligatio civilis superaddatur, sed concedatur dumtaxat titulus honorificus, aut simplex facti usus, fabricandi, ornandi, ac sepeliendi. Poterit tamen Syndicus per modum eleemosynæ recipere pro Fratrum necessitatibus, si devotus quidquam spontè dederit: Vide ibi.

15. Re-

15. Retinent licitè iidem Fratres intra Claustra Conventuum lanificia ad effectum fabricandi pannum pro Fratribus induendis: sed inhabilitantur ad pannum per se ipsos vendendum, Syndico tamen potest à venientibus ad Religionem pretium conferri, & ipse licitè recipit pro ipsorum vestimentis. Etenim, facta per Definitorium acceptatione, ex tunc jus eos fingit ad Ordinem initiativè pertinere, quantum saltè ad qualitatem vestium, nè sint in illis cum professis athe-rogenei.

An verò idem posset pannum aliis vendere? Resolutio pendet à circumstantia veræ necessitatis in ordine ad induendos Fratres, cui occurri minimè valeat, aut elemosynis consuetis, vel, adhibitis, etiam diligentis, per recursum ad amicos spirituales, Ministris in eum finem commissum à Regula cap. 4. In casu admitterem, ex mente etiam, saltè præsumpta S. Francisci, ex eodem capite: & facit textus in d. cap. *Exiit S. Quia verò libros*, ibi: *Et alia mobilia, quibus tam Ordo, quàm Fratres utuntur, interdum contingit, seu expedit vendi... Ordinamus, & volumus, quòd talis pecunia, seu pretium recipiatur, & ex.*

Et expendatur in rem licitam per Procuratorem. Res autem maximè licita est, & expedit planè, ut per eum, quando aliàs aditus non pateat, ea panni distractione, pro Fratrum indumentis necessaria conquirantur: servatis tamen omnimodè regulis, de quibus *tit. 3. cap. 1. §. 11. nu. 89.* præsentì quoque articulo proportionabiliter accomodandis. Sed, *qui stat, videat, nè cadat.* laxitati facilis.

Quæritur. III. *An iisdem Fratribus liceat donare, & dona recipere?*

16. R. Negativè, sive extrà, sive intra Ordinem; quia donare in rigore importat translationem domini, vel juris in alterum: sicut donum recipere includit dominium rei in se recipere. Utrumque autem, ut sæpè diximus, Fratri Minori repugnat.

Cœterùm intra Ordinem de legitima auctoritate Superiorum; ad quos spectat, possunt Fratres donare, quæ ipsorum usui licita sunt. Ratio est, quia hæc donatio intra Ordinem est solum translatio rei quoad simplicem usum facti; & de iis, quæ Superioribus in administrationem intra Ordinem data sunt, possunt isti per se, vel per alios disponere.

Vc-

Verum absque licentia, hæc etiam dare
infert proprietatem in usu ipso rei.

Licet paritèr Fratribus Minoribus, accedente legitima auctoritate Superiorum, ex concessione Romani Pontificis vilia, aut parum valentia extra Ordinem dare. Ità Nicolaus *S. De vilibus*, ibi. *De vilibus, aut mobilibus, aut parum valentibus liceat ex præsenti nostra concessione Fratribus (pietatis seu devotionis intuitu, vel pro alia honesta, & rationabili causa) obtenta super hoc prius Superiorum suorum licentia, juxta quod intèr Fratres in Generali, vel Provincialibus Capitulis, tam de ipsis rebus vilibus, quàm parum valentibus, & earum valore, quàm præfata licentia, scilicet à quibus, & qualitèr sit habenda, extiterit ordinatum, intra, & extra Ordinem aliis elargiri.*

Quia verò textus loquitur de rebus mobilibus, & vilibus, ac parùm valentibus, sequitur non posse Fratres, nec de licentia Superiorum res immobiles, vel magni valoris, sive intra, sive extra Ordinem dare.

At difficultas est. *An Fratribus liceat suis operariis victum præstare in partem mercedis?*

17. R. Est certum ipsis Fratribus non
F lice-

licere cum operariis in pactum civili obligatione deducere victum dandum in partem mercedis, cum Fratres similis obligationis sint incapaces.

Solis Syndicis licet hujusmodi conventiones, & pacta celebrare. Nam illis licet bona usibus Fratrum concessa vendere: ergo etiam in mercedem operariis Fratrum tribuere; cum eadem, imò potior ratio esse videatur.

Fratribus verò solum licet ex quadam æquitate, & gratitudine naturali in mercedem operariis granum, victum, & similia tribuere.

Dices. Quo jure, vel nomine similia darent, cum nomine proprio dare non possint, ex quo in illis nihil juris retineant?

R. Dant nomine, & voluntate Ecclesie, ac dominorum. Quoniam donantes talia præsumuntur dirigere in utilitatem Fratrum. Ità, qui dant granum, & cibum Fratribus, dum aliàs expressè non loquuntur, non censentur ità illa restringere ad Fratres, ut, qui cum Fratribus laborant, ex illis comedere non possint. Præsumptio enim est, quòd dent modo magis Fratribus utili.

18. Advertant Fratres in donationibus servandam esse Constitutionem *Religiosæ Congregationis Clem. VIII. 28. Bullar. 10.3.* cum Declaratione Urbani VIII. *Nuper 158. ibi tom.4.* & in hac §.1. habetur. *Declarat munera à Religiosis utriusque sexus tribui posse ex causis gratitudinis, conciliationis, benevolentia, ejusque conservationis erga ipsam Religionem, & Conventum, aliisque causis ex sui natura actum virtutis, & meriti continentibus, modeste tamen, ac discretè; & dummodò id non fiat, nisi de Superiorum locorum licentia; ac etiam cum consensu majoris partis Conventus, si talis consensus de jure, vel ex Constitutionibus, seu consuetudinibus cujuscumque Religionis respectivè, in hujusmodi casibus requiratur.*

Consensum verò Conventus in §.3. ejusdem Constitutionis (Clementis) ad leviora esculenta, aut poculenta, seu ad devotionem, & religiositatem pertinentia, munuscula largienda, &c. requisitum, intelligi debere de consensu, aliàs à jure requisito, & ubi concurrat ambitionis suspicia: qua cessante, nec in his requiri licentiam Superioris in scriptis in §.4. ejusdem Bullæ requisitam, sed sufficere licentiam, etiam oretenus eisdem concessam, declarat.

Munera verò à Regularibus (contra Constitutionem Clementis) *ultra valorem decem scutorum recipientes , exceptis rerum medicinalium , seu devotionis muneribus , ante factam restitutionem non absolvat Major Pœnitentiarius , nec mandet absolvi . Infra verò prædictum valorem , nonnisi facta arbitrio ipsius Majoris Pœnitentarii , seu per eum eligendi Confessarii eleemosyna , qua in beneficium Religionis , seu Conventus , cui de jure facienda esset restitutio , si cautè fieri potest , erogetur , absolvat , seu mandet absolvi : prout expressè Innocentius XII. Constit. Romanus Pontifex edita anno 1692. super facultatibus Majoris Pœnitentarii .*

19. Hic observandum non sufficere licentiam tacitam , si in Religione adsit statutum præcipiens , ut licentia expressè petatur , & obtineatur , ut apud Minores videtur necessarium ex allegato textu *num. 16.* Quare in Religionibus , in quibus viget consuetudo , quòd Religiosi aliqua recipiant , retineant , aut donent sine expressa licentia Superioris , & Superior consuetudinem non revocat , cum facile possit , nec prohibet , Religiosi excusantur à peccato proprietatis ratione licentiæ tacitæ ; ut per Pelizarium *de Monialib.*

*nialib. sect. 1. cap. 4. num. 63. Mastrium.
Theol. Moral. disp. 4. q. 1. num. 44.*

Verùm hæc licentia tacita non habet locum in distractionibus rerum Monasterii, propter quæ Monasterium grave damnum pateretur; ut, si Calicem a Sacristia alienes: si parvula furtiva ad quantitatem adeò notabilem perveniant, ut Conventui graviter iudicio prudentum præjudicetur. Neque illa justificat donationes immobilium, & mobilium pretiosorum, cum hoc sit alienare: Regularibus etiam aliundè prohibitum ex alibi dictis.

Quantitas verò, pro qua donanda Superior possit, tam sibi, quàm aliis licentiam concedere, remittitur arbitrio prudentum: consideratis circumstantiis: verùm semper attendendum est, ne graviter Monasterium lædatur. Apud Minores, quæ sint vilia, & parum valentia debent in Capitulis Generali, & Provincialibus declarari, ut dicto textu.

20. Poenæ, quas incurrunt donantes sine licentia, sunt ex præjecta Constitutione Clementis: *privatio ipso facto vocis activæ, & passivæ, & inhabilitas perpetua ad dignitates, & officia: privatio item omnium*

dignitatum, graduum, munerum, & officiorum, quæ quis possidet. Vide infr. tit. 2. consil. 3. num. 24.

Quæritur. An Fratribus Minoribus liceat res aliquas commutare?

21. Est certum non posse, si quæsitum procedat de commutatione civili, qua res pro alia re, æstimato pretio, cum obligatione juridica. & legali utrinque præstatur. Etenim hujusmodi commutationis genus supponit in personis commutantibus dominium, vel jus in rebus: domini autem, & juris Fratres sunt incapaces.

22. Possunt verò, inspecta commutatione, ut importat utrinque ex qualitate, & naturali gratitudine rerum communicationem. Nam in hoc sensu nullum jus, & dominium dicit ex parte Fratrum, sed tantum usum simplicem.

Neque relevat, quòd videantur rem suis usibus datam transferre in dominium illius, cum quo commutatur. Nam dominium, quod in altero sequitur, non habetur ex usu Fratrum, sed ex interpretativa voluntate concedentis. Qui enim elemosynam largitur, intendit, ut recipiens illa utatur modo sibi commodo, &

con-

convenienti; conveniens autem aliquando est, ut pauper det panem sibi datum, & accipiat vinum, vel quidpiam aliud necessarium.

23. Undè possunt res mobiles, cum expedit, ac Generalis, vel Provinciales expedire judicant, per Syndicos, etiam extra Ordinem cum rebus necessariis commutari. Ità literaliter declaratio Nicolai in d. cap. *Exiit S. Quia verò libros*, ibi. *Quia verò libros, & alia mobilia, quibus tam Ordo, quàm Fratres utuntur, quorum dominium (cum non sint domini aliorum) ad præfatam Ecclesiam specialiter spectare, dignoscitur, interdum contingit, seu expedit vendi, vel etiam commutari: Fratrum utilitatibus, & eorum conscientiiis providere volentes, eadem auctoritate concedimus, ut commutatio talium rerum, & ad eas res, quarum usum Fratribus licet habere, de Generalium, & Provincialium Ministrorum in suis administrationibus conjunctim, & divisim auctoritate procedat. Quibus etiam de dispositione usus talium rerum concedimus ordinare.* Illud de auctoritate importat de consilio, non verò, quòd per ipsos fiat venditio, vel commutatio. Ubi lex restrictè loquitur non est extendenda. Nec dicatur.

Superiores esse talis auctoritatis incapaces. Nam auctoritas ibi non importat habere dominium, vel jus in rebus, quæ commutantur, sed dicit, Pontificem illis impertiri facultatem, ut possint per Syndicum, res non utiles in alias utiles commutari; in casu Syndicus est minister, cujus ministerio Papa utitur ad transferendum dominium rei commutatæ in alterum: quemadmodum, cum dat facultatem donandi vilia extrâ Ordinem, dominium, quod in hujusmodi donationibus transferatur in recipientes, non à Fratribus datur, sed ipsi purè ministerialiter se habent, quorum ministerio Papa utitur ad illud transferendum.

Quodd, si instetur, hac ratione licitum Fratribus erit ministerialiter vendere, & emere.

25. R. Inter hæc, & donare apertum discrimen est. Emptio enim, & venditio fieri non possunt sine pecunia, cujus etiam usus, & formalis contractatio est ipsis Fratribus prohibita, ut in *d. cap. Exivi §. Verùm etiam*. Propterea ibi Clemens V. interdixit eis, ne acceptarent executiones Testamentorum: non quatenus sint per se ex Regula prohibitæ, sed quia, ut ait
tex-

textus : *Considerata sui puritate status, debent sibi scire interdictum, quod hujusmodi executionibus, & dispositionibus se exponant: cum hac sapius absque litigio, & contrectatione, vel administratione pecuniæ nequeant expediri.* Ubi tamen permittit consilium dare : *Cum (sequitur textus) ex hoc ipsis circa bona temporalia, nulla jurisdictio, sive actio in judicio, sive dispensatio tribuatur.* Contrectatio autem, & usus pecuniæ non intervenit in donatione. Quin etiam, licet Fr. Minori simpliciter tradere emptori rem à Syndico venditam, & commutatam, etsi ex ejus ministeriali traditione, sequatur dominium in emptore, & commutatario : non alia de causa, quàm, quia ex traditione Frater nihil juris exercet.

26. Hinc pro praxi sequitur. Primò. Potest Generalis in Ordine commutare, quæ sunt data uni Provinciæ cum iis, quæ data sunt alteri.

Secundò. Possunt Provinciales, quæ sunt data uni Conventui, alteri applicare, & ab altero accipere, quæ ipsi concessæ erant : nisi obstet expressa prohibitio donantis. Ratio est, quia hic potius datur commutatio usus, quàm rei : & quæ Ordini dantur, consentur in administrationem

nem Superiorum intra Ordinem dari, dummodò aliud explicitè non habeatur, & non sint oblata pro determinata necessitate juxta dicenda *tit. 3. consil. . .*

Tertiò . Licet Guardiano de licentia Generalis, vel Provincialis commutare, ea, quæ abundant in suo districtu cum aliis, quibus abundat alter Guardianus in suo. Hinc potest unus filum, lanam, &c. cum panno commutare, granum pro oleo, &c. Dixi *de licentia eorundem*, quia textus de illorum auctoritate vult esse faciendam commutationem.

Caveant itaque Fratres, ne aliqua, sinè licentia Generalis, vel Provincialium respectivè commutent; & eradicentur abusus, si qui sint, quòd Quæstores eleemosynarum sinè illa res mendicatione, quæsitæ, cum aliis rebus commutant.

An verò possint Fratres aliqua mendicare, vel procurare ea intentione, ut cum aliis, extrà Ordinem per Syndicum commutent?

R. Poffe, aliis eleemosynis cessantibus, modò vera, & rationabilis necessitas urgeat, ex observata Regula à Nicolao præfinita *§. Insuper: ut in omnibus appareat, quòd ad dominium omnimoda abdicatio, & in usu necessitas.*

An

An autem liceat Fratribus mutuum contrahere ?

25. Negativè dicitur de mutuo juridico, & politico, in hoc enim dominium rei à mutuante transfertur in mutuatarium : & ego dans mutuò, de meo facio tuum. Incapax verò est Frater Minor frigida illius voculae *meum*, & *tuum*. Hinc Nicolaus §. *Cæterum* ait : *dicimus in primis, quòd Fratres ipsi à mutuis contrahendis abstineant, cùm eis mutuum contrahere (ipso- rum statu considerato) non liceat.*

Undè graviter peccat, qui per syngraphas, vel hypothecas se obligant. Item, qui per Syndicum pro se, vel nomine Conventuum spondere faciunt. Deteriori verò modo operatur, qui per se, vel Syndicum Fratrum nomine pecunias mutuò confert. Fratribus enim in pecuniis, nec simplex usus facti est permissus.

Dictum est *de mutuo juridico, & politico*, quia in hoc obligatio contrahitur, & dominium transfertur, secùs venit in mutuo largè sumpto, quod idè Fratribus licitum est : Et sic explicatur : Cessant consuetæ eleemosynæ, & necessitas occurrit : in casu licet Fratri Minori rogare Benefactorem, ut velit rem necessariam sol-

solvere, & ipse spondet, quod procurabit fideliter, quod ab amico spirituali pecunia soluta reddatur. Hic nullum dominium, vel receptio, aut usus pecuniæ intervenit respectu Fratrum, sed solum procuratio anticipatæ solutionis à benefactore, cum fideli proposito postea reprocurandi satisfactionem. Quare hic apparet duplex recursus; prior ad solutionem anticipatam rei; posterior pro solutione anticipatæ solutionis.

28. Inepti omninò sunt ad pecuniam in depositum tradendam, vel recipiendam, prout in terminis dixit Clemens in *d. cap. Exivi §. Quapropter*. Hic enim præter obligationem de restituendo intervenit, etiam pecunia, cujus etiam usus est Fratribus interdictus, ut dictum est.

29. Nec valent oppignorare res Conventus. Siquidem hoc reputatur species alienationis vetita ex *cap. Ambitiosæ*, dixi *Off. Cur. Ecclesiast. cap. 45. nu. 15*. Etenim res in pignus tradita obligatur in securitatem debiti, adeout si aliter satisfieri non possit, creditor ex illo sibi solvit. Propterea omnes Regulares egent licentia Sac. Congreg. Conc.

30. Nulla similiter actio in iudicio illis

lis convenit, ut inquit Nicolaus *loc. cit.*
d. §. Cæterum. Et Clemens ibi *§. Ex talibus:*
cum dicti Ordinis professores (ait) pro nul-
la re temporali possunt in judicio convenire.

31. Minusque eis licet cautiones præ-
 stare, vel fidejubere, cum hoc obligatio-
 nem ad solvendum importet in fidejussore,
 si debitor principalis non solvat.

32. Tandem inhabiles sunt ad contra-
 henda debita, & quietantias legales, ac
 civiles faciendas. Nam hæc supponunt ca-
 pacitatem dominii cum obligatione juri-
 dica. Quæ non possunt esse in Fratre,
 adeò altissimæ paupertatis professore. Vi-
 de *tit. 4. consil. 2.*

33. An verò possint Fratres regere scho-
 las puerorum, & sacularium, sive in Con-
 ventu, sive extrà?

Attendendum est expressè prohiberi
 per Statuta generalia c. 5. §. 1. n. 7. Quate-
 nùs verò Superior General. putet se posse
 Statutum declarare, videat, nè quidquam
 inducat contrarium puritati Regulæ, ac
 observet: an initum fuerit pactum de
 mercede recipienda ludimagistro debita:
 & in casu conventionis omninò absteineat.
 Superiores dati sunt in ædificationem,
 non in destructionem, & noverint secu-
 dùm

dum jura nullam esse dispositionem, vel interpretationem, legitima causa non existente.

Sed quid, si incola loci mercedem offerrent in eleemosynam Syndico Conventus tradendam pro necessitatibus Fratrum? In Casu inspicienda est circumstantia veræ necessitatis, cui alias ordinariis eleemosynis non possit occurrere. Sed hypothesis in partibus Christianorum non de facili admittitur, quidquid sit in illis Infidelium; in quibus urget pariter necessitas procurandi salutem spiritualem proximi per instructionem puerorum, in quibus quoque nostræ fidei, præceptis Ecclesiæ, &c. Videantur allegata Statut. cap. 12. §. 19. pro pueris Terræ Sanctæ, & Sanctoro Coment. cap. 5. §. 14.

CON-

CONSILIUM VII.

An liceat Fratribus Minoribus
facere provisiones tritici ,
vini , & olei ?

S U M M A R I U M .

- 1 *Fratres Minores non debent tentare Deum .*
- 2 *Usus facti Fratribus concessus in necessariis .*
- 3 *Usus facti jus in utendo non importat .*
- 4 *Triplici via possunt Fratres suis necessitatibus providere .*
- 5 *Quo casu possint Fratres cibaria asservare ?*
- 6 *An Fratribus sit datum præceptum laborandi manualiter .*
- 7 *Fratribus non est interdictum mendicare .*
- 8 *Fratres non possunt pactione civili convenire de mercede operum elaboratorum .*
- 9 *Syndicus potest ea vendere .*
- 10 *Non debent relinqui Conventus , qui absque provisione victualium vivere non possunt .*
- 11 *De novo verò fundari non debent .*

TEM-

TEMPORE Concilii Viennensis de hac re scrupulosa quæstio inter Fratres movebatur. Afferentibus nonnullis, similes provisiones Fratribus non licere, easque repugnare puritati Regulæ: fuit consultata Sedes Apostolica, ad quam, examine deducto, Clemens V. in *Clementina Exiit de verb. signif.* litem ad serenandas Fratrum conscientias decidit, ut infra constabit.

1. Undè sciendum à S. Francisco fuisse Fratribus injunctum, ut essent omnino alieni à quovis jure, proprietate, & dominio rerum temporalium; verùm præsumi nullatenus debet, quod eos in tali statu voluerit constituere, ut deberent tentare Deum, & carere necessariis ad vitæ sustentationem. Sic enim, nec ejus intentio impleta, neque ab ipso adinventus modus vivendi receptus, probatusque fuisset. dicente Nicolao III. in *cap. Exiit de verb. signif. in 6. §. Et quidem: Nulla prorsus potest esse professio, quæ à se usum necessariæ sustentationis excludat.*

2. Ideo, ex quo Fratres à se abdicent tam cujusque rei dominium, quàm usus proprietatem, non inde sequitur, quin
usus

usus facti, excepto in pecuniis, eis sit in rebus, tam in necessariis ad vitæ sustentationem, quam ad officiorum sui status executionem concessus, prout iisdem esse omnimodè licitum, dixit Nicolaus *ubi supr.*

3. Neque hinc Fratres constituuntur, etiam quantum ad usum capaces proprietatis: Siquidem, prout ibi Pontifex declaravit, quod *facti est tantum, in utendo prabet utentibus nihil juris.*

4. Debent planè Fratres se ipsos committere divinæ providentiæ in vivendo, *sed non ità, ut viam contemnant humanæ provisionis, ut est textus in d. §. Nec quidquam.* Propterea sustentari possunt, debentque, vel, de iis, quæ offeruntur liberaliter: vel, de iis, quæ mendicantur humiliter: vel, de iis, quæ conquiruntur per laboritium; qui triplex vivendi modus in Regula providetur expresse, ut ibi Nicolaus. Et in horum supplementum, & subsidium Sanctus Pater providit de recursum ad amicos spirituales, ut dicam *tit. sequen.*

5. Hinc, cum experimento probatum sit, omnia necessaria ad vitæ sustentationem non posse quotidianis mendicationibus acquiri, & sit credibile inveniri

G

non

non posse, licet Fratribus congregationes frumenti, vini, & olei facere, prout declaravit idem Clemens S. *Et idcirco, ibi: Et idcirco non ex timore levi relaxare se debent ad congregationes, & conservationes hujusmodi faciendas: sed tunc tantum, cum esset multum credibile ex jam expertis, quod non possent vitæ necessaria aliter inveniri. Hoc autem Ministrorum, & Custodum simul, & separatim in suis administrationibus, & Custodiis (cum Guardiani, & duorum de Conventu loci Sacerdotum, & antiquorum in Ordine Fratrum consilio, & assensu) duximus judicio relinquendum: eorum super hoc specialiter conscientias onerantes. Quod confirmat Joannes XXII. Extravag. Quorundam de verb. signif. S. Nos de prædictorum.*

Ubi constat tres condiciones necessarias ad hujusmodi provisiones faciendas requiri.

Prima est, ut non sit timor levis, sed experientiâ constet aliter res necessarias inveniri non posse.

Secunda, ut necessitas judicetur à Ministris, & Custodibus, accedente Guardiani, & duorum Discretorum consilio.

Tertia, ut provisiones non faciant ad copiam, & ultrà necessitatem: nec tolla-

tollatur mendicatio quotidiana .

Ideò graviter peccant , qui temporibus messis , & vindemiæ in tanta abundantia vinum , & granum colligunt , eaque in cellariis , & granariis reponunt , ut non ad annum solum , sed ad annos etiam , sibi provideant , adeòut possint sine quotidiana mendicatione sustentari . Super quo præcisè eo tempore Fratres zelantes paupertatem , conquerebantur , ut in littera patet *S. Ad Nostram* .

Dices . Ex intentione Sancti Patris similes conservationes non sunt Fratribus permixtæ ; etenim eis præcepit , ut necessaria ad sustentationem per laboritium acquirerent : nam *cap. 5. Regula* , dicitur : *De mercede verò laboris pro se , & suis Fratribus corporis necessaria recipiant* .

Propter verba hujus textus , & illa posita in Testamento à S. Francisco : *Ecce ego manibus meis laborabam , & volo laborare , & omnes alii Fratres , volo , quòd laborent de laboritio , quod pertinet ad honestatem* , nonnulli putant à S. Patre fuisse generaliter Fratribus præceptum , ut opere manuali laborarent .

6. Verùm , omisso , quòd Fratres ad

observantiam Testamenti non tenentur, prout declaravit Gregorius IX. *d. cap. Exiit §. Cæterum sancta*, dicimus non alia intentione fuisse à S. Institute Fratribus laboritium commendatum, quàm *propter bonum exemplum, & ad repellendam otiositatem*. Otium enim pulvinar Diaboli est, & multorum malorum origo. Ideò, sublato otio, præceptum non obligat. Et propterea Nicolaus III. *cap. Exiit §. Continetur*, declarat: *quòd consideratis verbis prædictis (quòd Fratres laborent) & forma, seu modo loquendi, sub quibus Fratres ad hujusmodi exercitium inducuntur, non videtur ea fuisse instituentis intentio, quòd vacantes studio, vel divinis officiis, & ministeriis exequendis, manuali labori, seu operationi subjiceret, vel ad hoc illos arctaret.*

7. Undè eis non videtur absolutè præceptum, ut in manuali laboritio se exercent; minusque mendicare esse prohibitum asserimus, sed suis indigentis possunt indifferenter subsidium præstare, vel per liberaliter à fidelibus oblata, vel per mercedem laboritio debitam, vel per humilem mendicitatem. Hinc Sanctus Pater *cap. 6. Regula* Fratribus injunxit, *vadant pro eleemosyna confidenter*. Et quamvis

vis mendicatio videatur adjecta in supplementum, & ubi alii modi oblationum liberalium, & mercedis laboris deficerent: cum illud de mercede laboris ponatur *cap.5* & illud de mendicando *cap.6*. & in Testamento hæc sint. *Et quando non daretur nobis pretium laboris, recurramus ad mensam Domini petendo eleemosynas ostiatim*, tamen de voce non est certandum: nam Nicolaus *ubi supra* in secundo loco modum providendi necessitatibus ponit humilem mendicationem.

Quinimò, ut advertit Hùgo de Dina *cap.4. lib.7. q. unic.* ordinariæ mendicationes Fratrum, non tàm sunt mendicationes, quàm humiles quasi petitiones mercedis, titulo multorum obsequiorum, quæ populo præstantur in Concionibus, & aliis spiritualibus exercitiis.

8. Ubi verò Fratres operibus manualibus occuparentur, ignorare non deberent, se non posse civili, seu politica participatione pacisci de mercede sui laboris, (etiam spiritualis) quia Fratres sunt incapaces cujuscumque juris politici ad quamcumque rem, & ità etiam ad mercedem; ac inhabiles sunt ad illam recipiendam, vel ut jure aliquo politico debi-

debitam : humiliter tamen , & per modum eleemosynæ ad illam recurrere , & accipere non prohibentur , dicente S. Francisco *d. cap. 5. De mercede verò laboris pro se , & suis Fratribus corporis necessaria recipiant præter denarios , vel pecuniam , & hoc humiliter , sicut decet servos Dei , & paupertatis sanctissima sectatores .*

9. Ex intelligentia textus debent Fratres esse alieni à quavis civili conventionne , & jure circa ipsa opera , possunt tamen à Syndico vendi , & ab eo exactum pretium in necessitates Fratr. converti . Ratio esse videtur , quia hujusmodi opera sunt sub dominio Pontificis , cui Fratres , tamquam filii parenti acquirunt , idè ejus intentio præsumitur esse , ut ex *d. cap. Exiit S. Quia verò libros* , quòd opera filiorum distrahi pro veris , & certis eorundem necessitatibus ab eo possint , quem ipse constituit , ut illorum indigentis provideret . Neque Fratres laboritio intenti , animo etiam , ut à Syndico opera vendantur , reputantur pecuniam intendere , sed solum mentem dirigere , ut congruè necessitates releventur ; sicut , dum recurrunt ad amicos spirituales pro solutione rei necessariæ per pecuniam facien-

cienda, non censentur consentire in pecuniā, sed subsidium dumtaxat suæ necessitatis recipere.

Monendi sunt Fratres privati, quòd nec laborare debent sine Superiorum commissione, nec cum Syndico agere, vel se ingerere in operum venditione; cum apud Superiores tantummodò sit onus ei significandi per se, vel Religiosos à se deputatos necessitates Fratrum, quibus debeat per pretium ex venditione receptum occurrere.

Sed dubium est: *nonne melius esset Fratribus Conventus relinquere, in quibus non possint sine talibus Congregationibus vivere, quàm de illis esse solliciti?*

10. R. Negative. Nam, sicut S. Franciscus positivè præcepit Ministris, & Custodibus, *ut pro necessitatibus infirmorum, & Fratribus induendis, (& ad alias extendit Clemens 8. Cum etiam, cessantibus eleemosynis, vel liberaliter oblati, vel mendicatione acquisitis) recurrant ad amicos spirituales*, nec hujusmodi recursus infert Regulam in sua puritate non servari, cum non sit dispensatio, sed modus à S. Fundatore positivè demandatus: sic non est contra puritatem observantiæ.

Regulæ tales Congregationes procurare ; maximè , quia id contineri censentur sub dispositione illa , *vadant pro eleemosyna confidenter* . Propterea ubi nequeunt Fratres sine illis vivere , non tenentur Conventus relinquere , vel scrupulis agitari , nisi locum mutarent : excessus tamen , & fraudes vitentur , & Sedes Apostolica in casu consulatur .

II. Ubi ageretur de nova Conventus fundatione , si locus esset talis naturæ , ut non possent de dietim (intellige in sensu morali , non mathematico) mendicato vivere , deberent Fratres à fundatione cessare , etiam si Communitas annuam præstationem favore novi Conventus sponderet . Nam in facti contingentia (me Curia Secretario) non semel Sac. Congregatio Episcoporum licentias ad similes fundationes denegavit , requirens , ut Fratres authentica documenta producerent , significantia posse Fratres de ordinariis quæstuationibus commodè in loco sustentari . Quinimò , ubi talia à Communitatibus observavit relicta , commisit , ut prius à Definitorio solemnisi protestatio illis exhiberetur , de qua *tit. 3. consil. 1. num. 4.* in qua protestaretur , se in
illis

illis præstationibus nihil juris habere, sed velle ex precario acceptis necessaria ad sustentationem vitæ, prout decet, providere. Undè Religiosi præstationes taxatas à Communitate, nonnisi per viam eleemosynæ recipere possunt; prout ex sequentibus, etiam patet eis esse dandas.

Sac. Congregatio Boni Regiminis 12. Augusti 1651. rescripsit „ Ficulles al „ Podestà. Comanda la Sagra Congre- „ gazione mentre sia vero, che nell'in- „ gresso de' Padri Cappuccini in cotesto „ Luogo dal publico Consiglio fossero per „ loro sostentamento assegnati per limosi- „ na scudi 59. l'anno, gli si continui con- „ forme al solito tale sussidio caritativo, „ onde Voi le concederete la facoltà op- „ portuna, operando, che in tal confor- „ mità ne segua l'effetto.

Item, die 26. Aprilis 1678. „ Cam- „ pagna al Governatore. La Sagra Con- „ gregazione senza attendere la risolu- „ zione presa dal publico Consiglio del- „ la Communità d'Anagni, havendo „ ordinato, che si continui a sommini- „ strare il solito sussidio di 40. scudi an- „ nui a quelli Frati Cappuccini, che con „ tal'assegnamento furono ricevuti dalla
Com-

„ Comunità sudetta , così si contenterà
 „ d'ordinare , che segua .

Item , 10. Maii 1692. Cum institisset
 Communitas Valentani habere Fratres
 Minores de Observantia apud dictam
 S. Congregationem , ut sibi permitteretur
 subsidium pro illis tribuere , rescripsit , ut
 sequitur . „ Viterbo al Governatore. E'
 „ stata, &c. per il di cui effetto s'è conten-
 „ tata la medema S. Congregazione , che
 „ possa la predetta Comunità in con-
 „ formità della risoluzione del Consiglio
 „ somministrare scudi 50. per una sol
 „ volta , da pagarsi in cinque anni colli
 „ sopravanzi della Tabella in ogn' anno
 „ la rata , & altri 50. scudi annui in suffi-
 „ dio caritativo per pietanza , e vestiario
 „ de' Religiosi , che vi dimoreranno da
 „ pagarsi 25. scudi in ogni semestre. Onde
 „ V. S. ne potrà concedere la necessaria
 „ licenza „ apud de Luccia *disert. de lega-
 tis num. 252. & sequen.* Vide infra tit. 3.
consil. 1. §. 6. num. 1.

Verum , cum Fratres sunt in dominio
 Infidelium , & Hæreticorum , ubi via
 quæstuandi redditur impossibilis , neque
 possunt necessitates veræ eleemosynis
 quotidianis reparari , à Sac. Cong. per-
 mit-

mittuntur tot redditus sufficientes sustentationi eorumdem; prout Sac. Congr. interrogata, occasione erectionis Conventus in Moscovia in loco, in quo aderant Schismatici, sub 27. Maii 1645. respondit: *dd. Fratres posse recipere per viam simplicis elemosynæ*. Urbanus verò VIII. *constit. Cupientes* 23. Septembr. 1625, concessit, quòd Fratres existentes in Terris Infidelium, absque conscientiae scrupulo retinere valerent bona immobilia, Nicol. *Flosc. v. Observantes* à n. 10. Quod quidem accipiendum est, si Fratres elemosynis precario quæsitis vivere non possint.

CONSILIUM VIII.

An Fratres Minores teneantur
ad usus arctos, & pauperes?

S U M M A R I U M.

- 1 *Fratres Minores ex vi Regule ad usus pauperes tenentur in Regula expressos.*
- 2 *Votum paupertatis est indifferens ad usus pauperes, & non pauperes.*

3 *Cir-*

- 3 *Circa vestimenta Fratres usum pauperem servare debent .*
- 4 *Quid veniat appellatione calceamenti ?*
- 5 *Undè attendenda sit vilitas vestimentorum ?*
- 6 *Vestimenta Fratrum non debent ad risum provocare .*
- 7 *Judicio Superiorum remittitur qualitas habitus .*
- 8 *An plures Tunica , staminea , & indusia Fratribus sint permissa ?*
- 9 *Quæ necessitas censeatur sufficiens , ut Superior possit in pluralitate Tunicarum dispensare ?*
- 10 *Quando sufficiat licentia tacita ?*
- 11 *Loco Tunica interioris potest deferri Tunicella .*
- 12 *Novitiis præter vestimenta à Regula præfinita lanea particula concedendæ non sunt .*
- 13 *Pileus non est contra Regulam .*
- 14 *In gestatione bireti , quid observandum ?*
- 15 *Fratres extra casum necessitatis non possunt equitare .*
- 16 *Circa res sibi necessarias debent Fratres servare usum moderatum .*

ORDO Fratrum Minorum olim, in factiones dividebatur propter controversiam, quæ moleste Fratres torquebat. Plures erant opinionis, quòd sicut quòdam dominium habent ex voto abdicationem arctissimam, ita ex vi suæ professionis ad usus arctos, strictos, & pauperes tenerentur, utpotè ex Regula obligati ad arctissimam paupertatem. Alii ex adverso pro veritate, certantes, asseriebant Fratres ex vi professionis ad usus alios pauperes non teneri, quàm ad expressos in ipsa Regula, concordantes quò ad coeteros ad usus moderatos ligari.

1. Hæc posterior sententia fuit canonizata à Clemente V. in *Clementina Exivi de verb. signific. §. Ex præmissis*, per hæc. *Volentes itaque conscientiarum prædictorum Fratrum providere quieti, & his altercationibus finem dare, declarando dicimus, quòd Fratres Minores ex professione suæ Regule specialiter obligantur ad arctos usus, seu pauperes, qui in ipsorum Regula continentur; & eo obligationis modo, sub quo continent, seu ponit Regula dictos usus. Dicere autem, sicut aliqui asserere perhibentur, quòd hæreticum sit tenere*

nere usum pauperem includi, vel non includi sub voto Evangelicæ paupertatis, præsumptuosum, & remerarium judicamus.

2. Per hæc ultima silentium Clemens imposuit, tam iis, qui nimium verbosi appellabant hæreticos asserentes usum pauperem includi in voto paupertatis, quàm aliis, hæreticitatem impingentibus, illis, qui sustinerent non includi, sicut enim homo formaliter non includit esse album, quia potest esse homo, & non esse albus, & non excludit, quia potest esse homo, & esse albus: indifferens enim est, ut sit albus, & non albus; ita votum paupertatis componitur cum usu paupere, & stat sine illo usu. Quoniam essentialiter verè pauper est, quicumque nullum prorsus jus, & dominium in re, & ad rem, habet, sive usum pauperem servet, sive non.

Quod Fratres absolute ad usus pauperes non teneantur, sed ad illos dumtaxat à Regula præfinitos, fuit sententia S. Bernardini Senensis in Epistola directâ, ult. Julii 1440. ad Familiam Italiæ, ibi: *Non tenentur Fratres ad alium arctum usum rerum, quàm, qui in Regula particulariter exprimitur, ut satis patet per Clementem V.*

in

in sua Declaratione §. Ex præmissis. Quinimò ut clares ex Declaratione Nicolai III. §. Porro secundum Regulam, & omnimodam veritatem moderatus usus rerum ad vitæ sustentationem, & officiorum sui status executionem (præterquam, quod de pecunia dicitur) concessus est Fratribus.

Usus verò arcti, & pauperes, sive penuriosi, qui in Regula exprimuntur, & ad quos Fratres ex obligatione suæ professionis tenentur, sunt.

3. I. Ut habeant duas Tunicas, unam cum Capucio, & aliam sine Capucio ex cap. 2. Regule. De qua re Innocentius XI. in Constitutione Sollicitudo Pastoralis declaratoria nonnullorum ad Regulam pertinentium hæc sunt: *Fratres de corpore Observantiæ tenentur ad non utendum pluribus vestimentis, quàm illis, quæ Regula præscribit, nempe, una Tunica cum Capucio, & alia sine Capucio, Gborda, & femoralibus: nam aliud quodvis vestimenti genus ultrà prædicta (excepto Mantello ab initio Religionis licito) ut indusia, seu Camisia, Sudariola, Tunicella, & similia sunt contra Regulam, nisi adsit vera necessitas excusans à præcepto, per Prælatum approbata.*

4. Ex eodem cap. ut incedant nudis pedibus,

dibus, vel sinè calceamentis, hoc est, ut ibi declarat Innocentius, *absque aliquo, quod pedem cooperiat, cujuscumque illud materiæ sit, nisi adsit vera necessitas à Pralato approbanda*. Hinc sandalia, vel calepodia non prohibentur, cùm pedem non cooperiant, sed sint in ipsius tutelam.

III. Ex eodem, ut servant vilitatem in vestimentis: *Vilitatem autem vestium*, ait textus in *Clementina Exivi §. Præterea*, *tàm habitus, quàm interiorum Tunicarum, illam intelligi debere dicimus, quæ secundum consuetudinem, vel conditionem Patriæ debeat, quantum ad colorem panni, & pretium vilitas meritò reputari: non enim quoad regiones omnes potest determinatus unus modus in talibus assignari. Hujusmodi etiam vilitatis judicium Ministris, & Custodibus, scilicet Guardianis duximus committendum, eorum super hoc conscientias onerantes: ità tamen, quod servant in vestibus vilitatem.*

5. Vilitas itaque attendi debet in pretio, & colore. Quia verò color cinereus, & naturalis lanarum est magis accommodatus vilitati, magisque Religioni pauperum conformis, non sunt panni conquirendi artificialis coloris. Undè licet vestimenta ejus generis esse non debeant,

beant, ut vanitas, & curiositas in illis appareat, sed solum humilitas, & paupertas; tamen nec ita vilibus, & rudibus uti debent, ut horrorem inducant, & risum provocent, & ad deridendum videntes extimulent.

7. Ideò coercendi sunt, & ad limites decentiæ revocandi, qui licentiâ eis factâ in Regula repeciandi vestes abutuntur; animum, & manus ad monstruosas repociationes convertentes, quæ risui potius, & admirationi inserviunt, quàm devotionem Religioni concilient; & stomachum movent potius, quàm ædificent.

Abusus, & corruptelæ à nonnullis inductæ circa varias vestimentorum formas referuntur, & improbantur à Joanne XXII. *Extravag. Quorundam S. Clemens*: Et sub poena excommunicationis præcipitur Fratribus, ut habitus inusitados, & cæteris diffformes ad mandatum Generalis depellant.

7. Ubi non Fratribus particularibus committitur judicium de qualitate vestimentorum, *quantæ longitudinis, quantæ latitudinis, quantæ grossitiei, vel subtilitatis, qualis formæ, qualisve figuræ debeant esse*; sed, tam exterioris habitus, quàm in-

H te

terioris Tunicae qualitas, & forma reservatur dispositioni Superiorum; qui adversus praesumentes novitatibus Ordinem dividere, procedere debent salutaribus remedijs compescendo animositatem.

8. Cum itaque Tunica à tuendo corpore appelletur, ut quis possit tertiâ Tunica uti, vel staminea, sudariola, seu indusia deferre, debet adesse necessitas cum Superioris licentia; & major necessitas requiritur pro usu linearum, quam laneorum, ut ex terminis patet. Unde si quis, vel lineis, vel laneis ultra concessa uteretur, peccaret mortaliter, nisi parvitas temporis excusaret.

Necessitas verò non debet esse extrema, sed moralis, & rationabilis, propter quam possit Superior prudenter moveri ad concedendam dispensationem; super quo nec levis esse debet, neque difficilis, sed pensata qualitate necessitatis, utatur facultate à lege sibi attributa.

9. Necessitas sufficiens ad dispensandum à Superiore super Tunicarum numero, vel usu indusiorum, & stamineorum, censetur esse infirmitas Fratris, intolerantia frigoris, debilitas, & senectus. Item, prudenter praesumitur sufficiens ad dispensan-

sandum cum aliquibus Sacerdotibus in stamineis mundities in habitu, nè celebraturi sacras vestes sordibus repleant. Sicut ad concedendos habitus, etiam mutatorios, judicatur idonea, si Fratres sordidis quibusdam exercitiis implicari debent, quæ sine mutatoriis, non nisi magna inhonestate impleri possunt.

10. Licentia debet esse expressa, quæ, etiam à Guardianis potest concedi, juxta *d. Clementinam §. Propterea*. Et est expressè petenda; si verò Prælati sit absens, sufficit præsumpta, & tacita.

Dices. Opus licentiæ non est, cum Julius II. facultatem concesserit utendi tertiâ Tunicâ, vel stamineis.

Contra. Concessio Julii fuit revocata ab Urbano VIII. *Constitut. Sacrosanctæ 51. Bullar. tom. 4.* & Innocentius XI. ubi supra annullat, & cassat omnes dispensationes, concessionem, & consuetudines, si contra expressa in Constitutione reperiantur. Quod, etiam advertit Sanctoro *comment. in stat. cap. 2. stat. 72. prope initium*, qui scripsit post Constitutionem Urbanam.

11. Potest quis loco Tunicæ interioris uti Tunicellâ, vel stamineis, prout

notat idem Sanctoro ; apud quem plura videri possunt .

12. Curent Provinciales tollere abusus , si qui sint , concedendi Novitiis præter vestimenta à Regula *cap. 2.* concessa , staminea , vel laneas particulas : cum hac concessione agant , quòd ipsi erroneè putent sibi ea esse licita : & illis etiam , facta professione , uti posse deducant . Propter quòd Superiores esse participes reatus , cujus indulgentia origo est , & radix , patentissimum notetur .

Ponderandum hic est , neminem Fratrum absolvi ab obligationibus Regulæ , estò de illis in speciali tempore novitiatus expressè non cogitaverit , aut instructus minimè fuerit , vel , viderit apud aliquos non servari . Quoniam , quoties quis vovit absolutè statum Fratrum Minorum , optima præsumptio est , quòd voluerit voverè obligationem status eorundem , & à Regula inductam . Enim verò intendens principale præsumitur voluisse paritèr accessorium , maximè cum illo connexionem .

Ah hæc ponderabis vota constitutiva Religiosi obligare , & ligare secundum intentionem Fundatoris , & approbationem

nem Regulæ à Sede Apostolica , adeout non sit in libertate voventium particularium vim obligativam restringere , & per extortas speculationes limitare .

Constat autem à S. Francisco institutam , præscriptamque quantitatem vestimentorum , ut proindè hic intret Regula in d. Clementina S. Porro . quod expresse non conceditur , intelligitur denegatum . Proindè , qui vovet ejus Regulam , ad præfinitam vestimentorum mensuram à sua voluntate compellitur .

Nec potest allegare ignorantiam , vel praxim in contrarium ; quia , quod est *per accidens* , non variat , quod est *per se* . Quando ignorantia foret invincibilis , à peccato excusaret ; sed hæc in Ordine quantum ab observantiam Regulæ non admittitur ; cum ferè nullus sit , qui in anno probationis de ea non receperit instructionem , vel postea , auribus non percipiat à zelatoribus professionis , vel in Expositoribus non legat , aut , apud Doctores non noverit , quòd verba votorum Religionum sunt intelligenda , non ad sensum particularis intentionis voventis (prout asseritur de votis particularibus) sed ad sensum Regulæ à Fundatoribus datæ , &

ab Apostolica Sede approbatæ. Quæ ratio dicitur generalis ad omnia præscripta in Regula ex Caramuele *Theolog. Regular. n. 651. Videas tit. sequen. conf. 2. n. 52. §. 3.*

13. Uti galero non est contrà Regulam, quia inter vestimenta non computatur, sed tantum inter itinerantium communia remedia, ad Solis æstus, & pluvias cohibendas. Caveant tamen, qui illo utuntur, nè curiositatem, & vanitatem foveant. Sciant in omnibus à Fratre Minore servandum esse Regulam S. Bonaventuræ in *cap. 2. regul. ibi: Quæcumque sunt in usu verorum pauperum, sunt juxta paupertatis Regulam mensuranda.*

Quod diximus de galero, procedit de secundo capucio, seu vulgò Italicè *Capparaccia*, quod in itinere gestatur ad propulsandas aeris incommoditates: sed hic quoque absit curiositas, & necessitas petat. Consulat quisque honestati Religiosæ, & ædificationi hominum hujus sæculi, ut ad necessaria præbenda facilius moveantur: iisque utatur, quæ maximè congruunt statui humili Fratrum Minorum.

14. Neque Regulæ repugnat deferre bireta, vel almutias; sed in usu est adhiben-

benda cautela, dicente Hugone de Dina. *S. Franciscus dictas, ut ferunt, almutias, nullatenus extra Caputium publicè ferri sinebat: aliàs almutia ostentio signare fastum, vel impudentiam solet: Pondera verba, & illis non utaris, nisi egeas, & caputio superimposito, ac ejusdem coloris cum vestimento.*

Satagant Prælati, ut in Conventibus, ubi non sunt, erigantur Communitates, prò pannis, tùm lineis, tùm laneis, usibus Religiosorum concessis, ut hac forma impediunt proprietatem, & transgressionibus Fratrum se opponant; ac servant regulam traditam à D. Augustino in *Regula ad Servos Dei n.8. Vestes vestras, ait, in unum habeatis sub uno custode, vel duobus, vel, quot sufficere potuerint ad eas excutiendas, nè à tinea ladantur. Et sicut pascini ex uno cellario, sic induamini ex uno vestiario. Et infra n.9. Indumenta vestra secundum arbitrium Præpositi laventur.*

15. IV. Ut pedibus, & non equo iter faciant. Equo enim uti non possunt ex *cap.3. Regula*, nisi infirmitas, vel necessitas judicio Superiorum probata excuset, ut ibi Innocentius, & nos *infr.*

V. Ut victum non ex redditibus, &

bonis stabilibus, aut pecuniarum usu habeant: hæc enim importat providentiam, certam in futurum repugnantem statui altissimæ Fratrum paupertatis.

15. Coeterum ex Regula absolute non arctantur ad penuriosos usus circa omnia, alias non possent pro victu aliud assumere, quàm panem, & aquam, & eorum habitatio deberet esse in ædibus ex luto, paleis, & viminibus fabricatis; his enim potest homo in rigore vivere, & se ab æstu, & frigore tueri. Quis autem hucusquæ hoc dixit? Profectò id fuit ab intentione S. Institutoris alienum, & declaravit Nicolaus in *cap. Exiit §. Nec per hoc*, ubi: *Necessariarum rerum, tam ad vitæ sustentationem, quàm ad officiorum sui status executionem (excepto, quod de pecunia infra subjungitur) moderatus usus, sed secundum eorum Regulam, & veritatem omnimodam concessus est Fratribus.* Undè ad arctos usus ex præcepto tenentur, quos Regula præscribit: reliquos relinquens sub consilio, & devotione Fratrum.

17. Moderatus verò usus censetur, qui eorum statui est conveniens, hoc est, à quo abest curiositas, & pretiositas, & in quo humilitas, & paupertas relucet.

Idèò

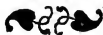
Ideò idem Nicolaus S. *Insuper* eis injungit, nè ulla, quorum usus eis est concessa, quærant, & recipiant ad superfluitatem, copiam, & thesaurizationem.

18. Clemens verò, ubi supra S. *Hinc est*, circa Ecclesias, & ædificia hæc habet: *Volumus, quòd ubique in suo Ordine deinceps temperatis, & humilibus ædificiis sint contenti, nè huic tantæ paupertati promissa, quòd patet oculis, contrarium foris clamet.*

19. Quantum verò ad paramenta, & vasa Ecclesiastica ad divinum cultum ordinata, subdit: *Sufficere debent eis vasa, & paramenta Ecclesiastica decentia in numero, & magnitudine sufficientia competentèr. Superfluitas autem, aut nimia pretiositas, vel quacumque curiositas in his, seu aliis quibuscumque non potest ipsorum professioni, vel statui convenire: cum enim hæc sapiant thesaurizationem, seu copiam, paupertati tantæ quòd ad humanum judicium derogant manifestè: Quapropter præmissa servari à Fratribus volumus, & mandamus. Nam Deus sibi per ea non vult serviri, quæ suorum servitorum statui, & conditioni repugnant; ut ibi textus. Hæc memoriæ mandentur, & levitati nonnullorum dicti Ordinis sint in remedium; qui curare debent, ne, etiam hu-*

humano iudicio damnentur, prout ibi observat Glofs. *verb. Quamvis*.

20. Subindè tamen Leo X. *Constit. merentur* 6. *Bullar. tom. 1.* declaravit Fratres ipsos de Observantia solum esse custodes, & non possessores, tum amplorum, Conventuum, tum ornamentorum pro divino cultu, quæ respectivè pietas Principum, vel aliorum pro illis ædificat, & concedit; illisque decrevit absque suæ professionis macula, & violatione uti posse: cum nec illis eorum releveretur paupertas, vel commoditatibus cedant. Sed solum usum facti habeant, proprietas verò sit apud Sedem Apostolicam, sine cuius speciali mandato alienari non possint. Dum verò Fratres in illis habendis se ingerunt, vel ea studiosè procurant, peccant: Leo enim loquitur de pretiosis, quorum donatores sunt Principes; qui, non secundum quod congruit paupertati Fratrum, sed secundum eorum conditionem, ait, & *domos construunt*, & *ornamenta pie erogant*.

TITULUS II.

Eleemosynæ Pecuniariæ .

CONSILIUM I.

Quid in Regula S. Francisci
veniat appellatione
pecuniæ .

S U M M A R I U M .

- 1 *Quid veniat appellatione denarii .*
- 2 *Usus monetæ à principio non exitit .*
- 3 *Moneta undè dicatur ?*
- 4 *Substantialia ad legitimitatem monetæ .*
- 5 *Monetæ ex corio, vel ligno, an fuerint legitimæ ?*
- 6 *Moneta non debes esse informis .*
- 7 *A quo monetæ appellentur pecuniæ ?*
- 8 *Duplex usus monetæ ?*
- 9 *Appellatione pecuniæ in Regula Fratrum Minorum non venit, quidquid potest numerata pecunia æstimari .*
- 10 *Nec, quod recipitur animo, ut vendatur.*
- 11 *Pro-*

124 TIT. II. CONS. I.

11 *Probatio ex cap. Exiit , ad 14.*

15 *Quæstus pecuniæ Fratribus interdictus .*

16 *Possunt Fratres in mercedem laboris recipere cibaria , non verò pecuniam .*

17 *Merces debet esse labori æqualis .*

18 *Possunt Fratres laborare pro pretio .*

19 *In fraudem paupertatis recipiuntur , quæ copiam sapiunt .*

20 *Possunt Fratres res pro rebus reddere .*

21 *Qui censeatur pecuniam formalitèr recipere ?*

22 *Diffusio , vel , non semper inter diversa ponitur : sed ejus significatum à mente disponentis restringitur .*

UM in textu cap. 4. Regulæ Fratrum Minorum hæc sint : *Præcipio firmitèr Fratribus universis , ut nullo modo denarios , vel pecuniam recipiant per se , vel per interpositam personam : dubitari solet de significato pecuniæ , & denarii , an idem sit .*

Difficultas non levia in Ordine excitavit litigia , in factiones ex diversitate opinantium diviso ; de quo satis , cùm ad rem præsentem non faciat , sed institutum

no-

nostrum sit falcem ad radicem scrupulis feracem admove, examinando hic, an pro eodem accipiantur in Regula denarii, & pecuniæ? An verò diversa significant! Hoc nos conabimur aperire.

1. Resolutioni præmittimus rem apud omnes certam, nimirum, appellatione denarii formalitèr venire monetam ex certis metallorum speciebus auctoritate Principis, vel alterius habentis jus Principis institutam, vel cusam; aut brevius; *est instrumentum formale contractus emptio- nis*. Ità apud Romanos, teste Calepino, denarius erat nummus argenteus: sic dictus, quòd pro decem assibus, seu dipon- diis, hoc est, decem quadrantibus, vel duobus *hajocchis* in solutionem cederet, ut ex Tirino *tom. 1. comment. in script. Pro- logomena de monetis*. Et in *Amaltea Ono- mast.* appellatur, nummus continens de- cem æra, hoc est, decem quadrantes Ro- manos, apud Annat. *apparat. ad Theol. lib. 7. art. 13.*

2. Quare prima ætate adhuc inductus non erat usus monetæ *l. 1. ff. de contr. empt.* sed tunc in usu tantum erat permutatio rerum, sic, ut res pro re solum daretur. Tamen, quia humanæ necessitates hoc com-

commercio expleri non poterant, nec semper eveniebat, ut unus abundaret rebus, quibus alter indigebat, ut aptiori titulo posset humanis necessitatibus provideri, factum est, ut publica auctoritate, quædam metallorum frustrula nomine, vel sigillo Principis signarentur, & taxarentur in rerum pretium.

3. Quæ metalli materia auctoritate, publica signata dici cœpit moneta, à monendo. Primò, quia subditos monet auctoris, & Principis: ac obedientiam præstandam illi esse, cujus figura, vel imago monetæ, vel nummo incusa est, ut docemur illo *Matth. 22. ostendite mihi numisma census, cujus est imago hæc?* Secundò, quia Princeps per eam monet de valore, & æstimationem ostendit, ut probat Gonzalez in 2. tit. 24. cap. 18. n. 7.

4. Verùm ut moneta sit legitima, hæc substantialia debet continere. 1. Materiam, & pondus; quatenus moneta debet habere intrinsicum valorem metalli, ut scribit Cassiodorus lib. 7. epist. 32. *omnino moneta debet integritas quæri, ubi vultus noster imprimitur, & generalis utilitas invenitur.*

5. Nec obstat, quòd apud diversas Na-

Na-

Nationes fuerint monetæ signatæ in ligno, corio, vel simili materia vili, ut refert Seneca lib. 5. de benef. cap. 14. nam similes monetæ, ut optimè advertunt scribes apud alleg. Gonzalez n. 11. Populi, & temporum necessitatibus exigentibus, fabricatæ, non monetæ, sed pignoris tantum naturam præferebant, ac jure pignoris retinebantur, donec legitima, & justa pecunia cuderetur.

6. II. Debet moneta non esse informis, sed forma publica authorizata. Forma verò in hoc stat, ut sit, vel nomine, vel sigillo, aut imagine Principis signata, aut alio signo à Principe publico commercio reddita. Forma enim est constitutum monetæ; adeo ut, estò quis non cogatur recipere massam argenteam, æneam, vel auream, ut pretium rei venditæ, adstringitur tamen metallum publica Principis auctoritate cūsum, & signatum pro pretio accipere; sicut creditor tenetur pro solutione sui debiti monetam recipere, si legitima sit, *leg. debitorem ff. de solut.* non verò massam ipsam, metalli rudem, & informem, cū aliud pro alio recipere nullatenus cogatur. A signatura itaque, & signo Principis valor,
&

& æstimatio monetæ exprimitur ; dicitur-
que formâ ipsâ publicâ quantitatem , hoc
est , æstimationem monetæ præstare . Un-
de Juris-consulti in nummis non corpus ,
seù materiam spectarunt , sed quantita-
tem , seù valorem ex forma , & sigillo de-
sumpserunt ,

7. Quia verò in particulis metalli
imago pecudis , seù ovis incudebatur , ab
hoc pecunia appellata est , ut per Ovidium
lib. 5. Fastorum ; & plures exponentes lo-
cum *Genes. cap. 33. vers. 19.* Tametsi au-
tem pecunia in lato verborum sensu om-
nia bona fortunæ significet , ut ait Augu-
stinus *de discipl. christ. cap. 6. quidquid bo-
mines possident in terra , pecunia vocatur .*
*Ided pecunia , quia antiqui totum , quod habe-
bant , in pecoribus habebant . A pecore pecu-
nia vocatur ;* attamen in sensu proprio , &
secundum communem loquendi modum
idem est ac moneta , & denarius , seù pre-
tium , quod datur pro re emptâ , ipso etiam
August. consentiente *lib. 4. de Civit. c. 21.*
ibi : *Præ area pecunia in usu esse cæpit , post
argentea : & in Ps. 83. n. 3. nec immeritò ipsa
pecunia rotunda signatur , quia non stat .*

8. Usus verò pecuniæ , & denariorum
triplex est . Primus , ut sit mensura ,
& præ-

& pretium rerum vendendarum.

Secundus, ut, ubi, mutua non est rerum indigentia, pecunia sit loco permutationum.

Tertius, ut, quò res difficultè importari, ut exportari possint, necessitatibus pecunia succurrat.

Varias monetæ species refert, & significata exponit Macri *Hieroglexicon*. De quibus, estò non adeò fusius, agunt pariter Tirinus, & Annatus locis suprâ laudatis. Ad quos remississe sufficiat. Nobis sat est pro resolutione articuli adnotasse denarios, & pecuniam secundum communem usurpationem in modo loquendi inter homines esse synonyma, & pro eodem accipi, ac sub ratione monetæ comprehendendi.

9. Propterà resolvendo dubium dicimus, in Regula Fratrum sub nomenclatura pecuniæ non venire, quidquid numerato nummò potest æstimari; aliàs Fratres recipere minimè possent cibos, vestes, medicamenta, & quidquid aliud, vel eis liberalitè offertur, vel ipsi humili mendicatione requiritur. Quoniam hæc hujus generis sunt, ut possint numeratâ pecuniâ distrahi, & acquiri.

10. Minusque Regula per pecuniam, quam strictissimè prohibet, res illas potuit intelligere, quæ recipiuntur intentione, ut vendantur, vel commutentur; cum secundum modum loquendi, significatum pecuniæ non extendatur ad id, quod eo fine recipitur. Ità in communi hominum acceptatione pecunia formaliter non sunt, neque appellantur, nisi valdè improprie, merces mercatorum, estò ex illis in venditione pecuniæ lucrum reportetur.

11. Hoc totum redditur manifestum, I. Ex cap. *Exiit de verb. signif.* ubi Nicolaus III. §. *Nè per hoc*, declarat posse Fratres habere usum rerum necessariarum ad sustentationem vitæ, & executionem suorum officiorum, ab usu verò pecuniæ debere esse omnino alienos: propterea est notissima distinctio inter illa, & pecuniam.

12. II. Ibi §. *Si verò modum*, declarat licitum esse Fratribus recipere domum, vel agrum eis relicta, ut per idoneas personas vendantur, & per illas pecunia in Fratrum necessitates erogetur; quod eis minimè permetteretur, si domus, vel ager legatus esset, vel pecunia formaliter repu-

reputaretur. Nam usus, & civilis pecunie contractatio ex eodem *S. Ad maiorem*, est Fratribus omnimodè interdicta, quibus tamen ad tempus non est prohibita acceptio rei ea conditione legata. Dixi ad tempus, quia debet mens Testatoris, quàm primùm adimpleri, nè fraus fiat paupertati, & numquàm locari possunt.

13. *S. Quia verò libros*, agens Nicolaus de commutatione mobilium (quibus tam Fratres, quàm Ordo utuntur) dum expedit illa commutari in alia Ordini utilia, concedit, ut similium commutatio fiat auctoritate Generalis, & Provincialis, ut diximus *tit. prior. consil. 6.* Ergò ipsæ res commutabiles pecunia formalitèr non sunt; aliàs nulla auctoritas circa eas Ministris conveniret, sicut nullam habent in pecuniarum dispensatione.

14. IV. *S. Quod si*, declarat Fratres licitè uti re emptâ ab amico spiritali, vel ab ipsius Substituto per pecuniam ab eo ipsi traditam. Et *S. Possint*, illis indulget, ut possint personam illam exhortari, ac inducere, quod fideliter in re commissa se habeat. Ità tamen, quod ab omni ejusdem pecunie administratione, seu dispensatione Fratres abstineant omnimodè.

15. Amplius. Clemens V. rem confirmat in *Clementina Exivi eod.tit. §. Enim*. Quò omnem pecuniæ quæstum illis declarat esse simpliciter interdictum. Quibus tamen alias res mendicare, ex Regula conceditur. Quinimò idem Clemens §. *Rursus* eis permittit facere cibariorum provisiones, ubi experti sunt quotidianis mendicationibus necessaria non posse colligere. Ex quo est apertissimum discrimen inter pecuniam, & res, quæ pecuniâ vendi possunt.

16. Illud itidem constat ex intentione S. Institutoris, qui in *cap. 5. Regula*, hæc posuit: *De mercede verò laboris pro se, & suis Fratribus necessaria corporis recipiant, præter denarios, vel pecuniam*. Hic indistinctè accipiuntur denarii, & pecuniæ: quas Sanctus Pater non vult à Fratribus recipi, quibus tamen permittit, ut in mercedem laboris accipiant granum, vinum, lanas, & similia. Ideo hæc formaliter non veniunt appellatione pecuniæ, nec Fratres per illorum receptionem reputantur recipere pecuniam pro formali.

17. Nec relevat opponere, quòd hæc non recipiuntur æstimato pretio, nam

nām æqualitatem debent servare cum opere ; aliàs non forent vera merces , & pretium laboris : prout appellantur à S. Francisco in suo Testamento : ibi : *Et quando non daretur nobis pretium laboris.* Undè pecunia quidem non sunt, benè verò pretium laboris per naturalem æquitatem.

18. Ex his. I. Colligitur. Quòd possunt licitè Superiores committere Fratribus pictoriæ , scriptoriæ , aut scrinariæ artis peritis , ut imagines pingant , libros scribant , vel scrinia fabricent ; ea etiam intentione , ut per Syndicum vendantur , & pecunia recepta ab eo in necessitates Fratrum , & non aliàs expendatur .

Dices . Non licet Fratribus intendere pecuniam : quod enim non licet habere , nec licet desiderare .

19. R. Si hoc urgeret . Nec liceret Fratribus recurrere ad amicos spirituales pro necessitatibus Fratrum . Quod tamen eis à Regula indulgetur : nec tunc intendunt pecuniam ; sed solùm rem in sua specie necessariam . Per hoc ultimum restringitur licentia laborandi , vel quidquam recipiendi ad copiam , & thesaurizationem . Nè enim fraus fiat paupertati ,

tari, semper debet adesse vera necessitas, tum, ut Fratres pro mercede in manuali opere occupentur, tum, ut quæstuationes suscipiant.

20. II. Habetur, quòd Superior Conventus licitè committit Fratri industrio, ut quærat herbas medicas, & vegetabilia; & subindè, ut confectiones, & pharmaca componat, ut ea tradat Aromatario loci, qui pro infirmis Fratribus dederat medicamenta ad valorem triginta aureorum; nam hoc quid aliud est, quàm anticipatè ab Aromatario recipere pretium laboris, vel, eidem loco nummorum pro exhibitis medicamentis alia pharmaca reddere? Hoc profectò Fratribus per Regulam non prohibetur; sicut neque inhabiles redduntur, nè mercatori tradenti pannum pro vestimentis Fratrum dent pro illius pretio lanas humili mendicatione acquisitas. Etenim numquam reputantur pecuniam conferre, vel ipsam civiliter contrectare.

21. Undè constat neminem realitèr, & in effectu censeri pecuniam formalitèr recipere, nisi, qui denarios, nummosque recipit; prout sunt formale instrumentum emptionis rerum; vel, quatenus

tenus sunt particulæ metalli publica auctoritate pro pretio rerum institutæ; siue hoc, vel alio nomine in individuo juxta diversitatem Regionum nuncupentur.

Contra resoluta difficultas movetur ex ipsa natura dictionis, *vel*, appositæ in textu, *denarios*, vel *pecuniam*, quæ, cum sit alternativa, ponitur inter diversa, & est disjunctiva, distinguens tam sensum, quam verba, prout Doctores scribunt. Propter quod necesse est, ut *ly pecuniam* in textu sit quid diversum à *denariis*, & importet, quidquid potest numeratâ pecuniâ æstimari; non verò id, quo solent uti homines, cum opportunum est, pro pretio rerum emendarum.

22. Verùm hæc non obstant in nostro casu; cum ex lectura, tum textus Regulæ, tum Declarationum Nicolai, Clementis, & Innocentii XI. *Sollicitudo*, pro eodem usurpantur denarii, & pecunia; & proinde licet ex sua natgra dictio *vel* ponatur inter diversa, tamen limitationem recipit ab intentione disponentis, adeò ab illa dignoscendum sit, an ponatur disjunctivè, an potius expositivè, & inter synonyma, ut à simili dicitur de dictione *scilicet*, quæ in Trident. *sess. 7. cap. 10.*

de Ref. ibi : Dimissorias , seu Reverendas ; ponitur declarativè , ut per Fagnan. in 1. ad cap. Inter ceteras de rescript. num. 30. sed non litigemus de voce , ubi litera satis apertè loquitur ; & vitentur incommoda superius expressa , quæ de necesse haberentur , si vocula illa vel , diversa in textu allegato percuteret .

Fateor Ordinem in prioribus ætatibus consuevisse denarios à pecuniis distinguere . Tamen non indè novitate notabimur ; nam pro nostra scientia sunt Doctores , & consonant Declarationes Pontificum .

CONSILIUM II.

Quot sint præcepta in Regula
Fratrum Minorum ?

S U M M A R I U M .

1. Præcepta formalia sex .
2. Quid suspectum consortium ?
3. Præcepta inhibitoria duo .
4. Habentia vim præcepti quinque .
5. Æquipollentia duodecim .

6 Fra-

- 6 *Fratribus, an ex vi Regulæ sit prohibi-
tum bigare ? ad 15.*
- 16 *Literalis expositio, quæ ? ad 18.*
- 17 *Causæ ad equitandum, quæ ? ad 20.*
- 21 *Fratres vilibus indui debent: ubi de curio-
so, superfluo, & pretioso.*
- 22 *De præcepto jejunii, ad 27.*
- 28 *An Fratres in jejniis Regulæ teneantur
abstinere à lacticiis ? ad 29.*
- 30 *Opinio Felicis .*
- 31 *Consuetudo, quando censeatur obligatoria?*
- 32 *Ponitur vera sententia, ad 34.*
- 35 *Opinio Felicis reprobata, ad 36.*
- 37 *De officio Clericorum, & Laicorum, ad
39.*
- 40 *Alia præcepta equipollentia .*
- 41 *Qui possint ad Ordinem recipere ? ad 42.*
- 43 *Recipiendi ad Ordinem diligenter à De-
finitorio examinandi, ad 46.*
- 47 *An Provincialis suffragetur super idonei-
tate Novitii existentis in Novitiatu,
ad 49.*
- 50 *Definitoribus præsentibus alii non subro-
gantur .*
- 51 *Fratres Minores non obligantur ad omnia
consilia Evangelica .*
- 52 *Recipiendus ad Ordinem instruendus de
præceptis Regulæ .*

53 *De quibus examinandus emissurus professionem.*

54 *Agitur de dispensatione in præceptis Regulae, ad 66.*

QUONIAM in Regula Fratrum Minorum cum præcepto de non recipiendis pecuniis, nonnulla alia ponuntur graviter obligatoria, ideo priusquam ad peculiare difficultates, quæ excitari solent circa eleemosynas pecuniarias descendamus, notitiam de numero præceptorum, quæ in Regula exprimentur, præmittimus, utpotè omnibus necessariam.

In Regula itaque præter tria substantialia Religionis vota, alia viginti quinque præscribuntur obligantia ad observantiam, adeò in eorum transgressione peccatum mortale committatur. Sex sunt præcepta formalia: duo inhibitoria: quinque habentia vim præcepti: & duodecim æquipollentia præceptis; à nonnullis tamen usque ad 40. sine utilitate numerantur, cum ad minorem numerum per nos expressum reduci possint. Marchant. 99. *præc. in Reg. q. 2.*

S. I.

Præcepta formalia.

P Ræcepta formalia sunt. *De non recipiendis denariis, vel pecuniis per se, vel per interpositā personam, ex cap. 4. Regula.*

II. *De obedientia præstanda Ministris, cap. 10.*

III. *De non habendis suspectis consortiis, & consiliis cum mulieribus, ex cap. 11.*

2. Suspectum verò consortium appellatur, quod potest suspicionem generare in alio de impudicitia, vel immunditia carnali, etiamsi ipsa consortia, & consilia per se mala non essent, & forent ab impudicitia aliena. Satis enim est, quod sint nata suspicionem generare, & occasionem incontinentiæ præbere, ut ex Regula prohiberi censeantur, ad præscriptum Sacrorum Canonum, *cap. Pervenit il 1. cap. In decima 18. quæst. 2.*

Quare suspectum consortium etiam divisim reddunt. **I. Locus**, ut, si solitarius, vel obscurus eligatur.

II. Tempus, ut nocturnum, aliàs importunum.

III. Modus, ut conversatio cum sola.

IV. Ge-

IV. *Gestus*, ut nimia propinquitas ad foeminam.

V. *Astus*, ut verba dissoluta, aspectus fixi, tactus manuum, & joci nimis familiares.

VI. *Aetas*, tam mulierum, quam Fratris.

VII. *Frequentia conversationis*, & colloquiorum,

VIII. *Diffamatio*, tam Mulieris, quam Fratris.

IX. *Acceptio xeniorum, & donorum.*

X. *Admonitio Prælati de abstinendo à conversatione cum Muliere sine fructu, quæ probationem complet.*

Quatenus verò monitus prætendat se purgare, & probare, quodd foemina, cum qua habet familiaritatem, est honesta, & ipse non tractat cum ea, nisi de rebus ad salutem pertinentibus, non debet Prælatus purgationem admittere, sed cogere ad obedientiam, & in casu contumaciæ punire. Canones enim allegati, & Regula fundantur in præsumptione, quodd talis conversatio indecens sit, & eam inhonestam fingunt propter periculum incontinentiæ, & suspicionem mali.

Sciant Fratres se datos in aliorum
exem-

exemplum, atque aded ex vi Regulæ oportere, ut abstineant non solum à malis, sed ab his etiam, quæ habeant speciem mali, ex *Clement. Exiit de verb. signif. §. Amplius cum*, & *cap. Cum ab omni de vit. & honestat. Cleric.* ac possunt suspicionem immunditiæ generare.

IV. De non ingrediendis Monasteriis Monialium, *ibi*. Appellatione Monasterii veniunt claustrum, domus, & officinæ interiores, in quibus Moniales regulariter vivunt, ex *cap. Exiit §. Nos utique eod. tit. in 6.*

V. *Quod Fratres non fiant compadres virorum, vel mulierum, ibi*. Compaternitas, quæ ex Regula prohibetur, est illa, quæ contrahitur tenendo infantem in Baptismo, vel Confirmatione. Possunt tamen Fratres in casu necessitatis baptizare.

VI. *Quod Ministri petant à Sede Apostolica Cardinalem Protectorem, cap. 12.*

Hæc appellantur præcepta formalia, quia apponitur expressè verbum, *præcipio*, ut constat ex textu; quod esse obligatorium ad observantiam rei præceptæ nullus est, qui dubitet.

Præcepta inhibitoria.

3 **P**ræcepta inhibitoria sunt.

I. *De non discedendo post professionem à Religione*, cap. 2.

II. *De non approprianda sibi aliqua re* ; cap. 6.

Hæc à S. Francisco fuerunt in Regula expressa inhibitoriè , & sub inhibitione prohibita ; ideò Fratres ex intentione ipsius ad ea observanda gravitèr tenentur, ut declarat Nicolaus III. in d. cap. *Exiit §. Quem intellectum*.

§. III.

Præcepta habentia vim præcepti.

1 **P**ræcepta habentia vim præcepti sunt.

I. *De parendo successoribus S. Francisci.*

II. *De recurſu Fratrum ad Provinciales pro absolutione à reservatis in Religione*, c. 7.

III. *De habendo unum Ministrum Generalem, cui teneantur obedire*, cap. 8.

IV. *Quòd, in sufficiente deposito, alium Ministri, & Custodes eligant*, ibi.

V. *Quòd*

V. *Quod Provinciales, & Custodes teneantur ire ad Capitulum Generale.*

Hæc omnia ponuntur in Regula sub verbo *teneantur*, de cujus natura est obligationem ad actum imponere, proût declarat Clemens V. *Clementina Exiivi d. tit. §. Ut autem, hæc ibi. Ordo communiter sensit, tenet, & tenuit ab antiquo, quod ubicumque ponitur in Regula hoc vocabulum, teneantur, obtinet vim præcepti, & observari debet à Fratribus sicut tale.*

§. I V.

Præcepta Æquipollentia.

5 **E**A verò, quæ, vel ex vi verbi, vel ratione materiæ sunt æquipollentia præceptis, hinc noto ex *Clementina §. cit.*

I. *De non habendo plures tunicas, quàm unam cum Capucio, & aliam sinè Capucio, ex cap. 2.*

II. *De non portandis calceamentis, ibi.* Appellatione calceamenti venit, quidquid totum operit pedem ex alibi dictis, ex Innoc. XI. *Constit. Sollicitudo.*

III. *De non equitando extrà casum necessitatis.* Necessitas verò est à Superiore

re

re probanda; & extenditur, etiam ad infirmitatem, prout ibi Innocentius declaravit.

6. An autem ex vi verborum Regulæ in d. cap. 3. sit Fratribus prohibitum *bigare*, vel *quadrigare*? Videtur respondendum negativè. Etenim in communi modo loquendi, & secundum veritatem vocabuli *equitare* non importat, utcumque equis trahi, prout *bigæ*, & *quadrigæ* trahuntur; alioquin nec Fratres possent vehi navibus, & cymbis, quas in fluminibus equis trahi experimur; sed *equitare* in rigore grammaticali dicit equo, vel alio jumento vehi, vel illis insedendo iter facere.

Quotquot sunt pro opinione, quod Fratribus ex vi Regulæ, & verbi *equitare* non sit interdictum *bigis*, & *quadrigis* uti ad itinera facienda, adhuc tradunt eis aliis titulis prohiberi, nisi rationabilis necessitas premat, tum ad vitandum scandalum, quod verisimiliter imminet; tum ratione expensarum, pro quibus recurrendum est ad pecuniam. Hinc S. Bonaventura in *addit. ad cap. 3. Regulæ*, recensito præcepto; quod Fratres non possint *equitare*, subdit; & per consequens,
nec

nec bigare, nec quadrigare, quæ majoris sunt sumptus.

7. Nihilominus putamus, bigantes, & quadrigantes, nisi necessitas excuset, peccare contrà præscriptum de non equitando; quod ex consequenti, inquit Seraficus Doctor, infert prohibitam bigationem, & quadrigationem. Quamquàm enim attendendo ad sensum grammaticalem *equitare*, idem non sit, ac *bigare*, & *quadrigare*, adhuc tamen respiciendo intentionem S. Institutoris ambiguum non est, quòd bigans, & quadrigans delinquant contrà Regulam in transgressione illius præcepti.

8. Verosimile non est, quòd S. Franciscus voluerit Fratribus illud commodum ad iter opportunum prohibere, vulgaribus etiam hominibus commune; data postea libertate, ut illis instrumentis uterentur, quæ regularitèr à Magnatibus, Nobilibus, & Divitibus in usum itineris eliguntur. Equo eos noluit uti, ut quos pauperes, & humiles instituit, pedibus humilium, & pauperum more itinera agerent. Quæ hinc occasio præsumendi, quod eorum electioni commiserit rhedas, currus, & vehicula? Nullus est,

K

qui

qui de insubsistentia præsumptionis non judicet.

9. Hinc resolutivè procedendo, dicimus in sensu à S. Patriarcha intento sub præcepto de non equitando comprehendi, & prohibitionem quadrigandi, & bigandi: & hic sanè valet regula à *minori ad majus*. Minus autem est eo præcepto expressè interdictum; idcirco & majus per æquipollens vetitum esse censendum.

10. Ponderandum est, prout communiter Canonistæ, quòd legis mens magis est attendenda, quàm verba, ut ex *l. scire ff. de legib.* quæ verò fuerit mens, & intentio illius præcepti, omnibus constat: quod estò dirigatur expressè ad cohibendam equitationem, interpretandum tamen à fortiori est, etiam quadrigas, & hujus generis arte facta esse vetita, ità enim mens, & legis intentio servatur, ut patet ex terminis.

Dices. Regula communis inter Doctores est, ad sensum *regula 49. jur. in 6.* quòd lex odiosa non sit extendenda, præceptum allegatum odiosum esse patet, quia inducit peccatum mortale in æquitantes: idèò extendi non debet ad bigantes, &c.

11. Resp.

11. Resp. Quamvis regularitèr non admittatur extensio legis ultrà naturalem verborum proprietatem ; tamen extensio tunc est necessaria , quando nisi lex extenderetur ; redderetur elusoria ; ità Doctores , quos allegat , & sequitur Diana *coord. tom. 9. tr. 1. resolut. 128.* & constat *ex cap. Si Civitas de excom. in 6.* In quo interdictum Civitatis , & Castri extenditur ad suburbia , nè vilipendi valeat *sententia Interdicti* . Ad quod facit illa regula *ibi 84. in ordine . Cùm quid una via prohibetur alicui , ad id alia non debet admitti* . Ubi Glossa considerat , quòd , cùm aliquid prohibetur , habito principalitèr respectu ad prohibitum , non ad viam , vel modum , quo prohibetur , tunc sufficit prohibitum una viâ , vel modo , ut ad id in ejus fraudem aliâ viâ , vel modo admitti non debeat .

12. Constat autem , si præceptum de non equitando , non extenderetur ad prohibendum iter facere , tùm cum rhedis uno , duobus , vel pluribus equis tractis ; tùm super mulis , asinis , vel camelis , tale præceptum eluderetur , quoniam Fratres in fraudem illius aliis in itinere , equis neglectis , uterentur .

13. Ulterius , lex quoque pœnalis tunc extendenda est ad alium casum , si eadem ratio in eo , etiam militet , ut notavit Glossa in *cap. Si postquam de elect. in 6. verb. mente* . Etenim ubi est eadem ratio , & omnimoda similitudo , debet eadem esse juris dispositio , etiam in pœnali- bus ; tunc enim non dicitur propriè fieri extensio , sed quædam declaratio , per Glossam in *cap. Sapè de tempor. ordi. , &c. verb. Italicæ* , ibi . Concordant Doctores , quos ibi cumulat Diana , asserentes , quòd ubi est eadem ratio , ibi idem est casus formalis ex mente juris , licet non sit eadem materia , Eadem verò ratio prohibitionis intrat , sive equo , sive rheda , sive mulo , vel simili animali iter peragatur .

14. Quinimò , dato etiam dictum præceptum , prout consideratur pœnale , non esse extendendum , tamen titulo , quo latum est in favorem observantiæ Regulæ , & animarum , esse extendendum indè patet , quòd etiam lex pœnalis extenditur , dum in favorem animarum lata est , ut probant Hostiensis in *cap. penult. qui filii sint legitimi* . Et Fagnanus in 1. ad *cap. Nè unitaris de constit. num. 223* . Illud autem præceptum esse à Sancto Patriarcha datum

tum in favorem animæ nefas est dubitare.

Instatur. Ità discurrere, aliud non est, quàm glossare Regulam à S. Francisco in suo Testamento Fratribus prohibitum.

Instantia non urget: non enim Fratres tenentur sub mortali ad Testamentum S. Fundatoris, prout declaravit Nicolaus S. *Cæterum Sancta*.

14. Verùm, ut objecto satisfiat, non gravamur adnotare, expositionem aliam esse *Grammaticalem*, *Litteralem* alteram. Grammaticalis aliud non dicit, quàm nudum sensum verborum, & dictionum, prout verbalitèr sonant, quæ ab illis appellatur *Littera Donati*, seu *Prisciani*, qui Grammaticæ Principes fuerunt. Sæpè sensus *Grammaticales* esse falsos probant Expositores Sacræ Scripturæ; ad quos remittimus Lectorem. Et hoc etiam in nostris terminis verificatur: Nam in Regula dicitur: *Regula, & Vita Fratrum Minorum hæc est: scilicet, D. N. J. Christi Sanctum Evangelium observare*. Hæc grammaticalitèr usurpata sunt falsa; quoniam Fratres non tenentur totum Evangelium observare, sed in iis tantum, quæ in textu

Regulæ specificantur , ut idem Nicolaus declaravit §. *Quem intellectum* .

16. *Litteralis* verò expositio præter sonum , & significatum materiale verborum respicit , seu includit intentionem dicentis : quæ proindè describi solet : *quæ ità verborum , & dictionum significationem attendit , ut à Legislatoris , & Regulæ Datoris intentione non recedat , sed potissimum eam respiciat , & declaret* . Etenim , ut docent Jurisperiti : *anima legis est intentio Legislatoris* . Et Hieronymus scripsit . *Nec putemus in verbis Scripturarum esse Dei Evangelium , sed in sensu , non in superficie , sed in medulla , non sermonum foliis , sed in radicationis* .

15. Hinc expositiones illæ , & interpretationes interdicuntur , quibus , vel pura Authoris Regulæ intelligentia alteratur , vel ejus intentio in distortos sensus trahitur ; reprobaturque eorum conatus , qui intentionem Fundatoris non attendunt , sed respicientes privilegia relaxativa puræ observantiæ , ea conscribunt parùm , vel nihil textui congrua ; non verò vetari censentur expositiones Litterales , per quas sincerus verborum Regulæ sensus , puraque Fundatoris voluntas , & inten-

tentio simpliciter, & ingenuè manifestatur. Cujus generis est nostra, de qua hucusque sumus loquuti.

18. Remanet nunc respondere paritati de ratibus, & cymbis equis, & aliisve animalibus tractis, cur sub eo præcepto non complectantur, benè verò currus, & rhedæ; super quo dicimus patens discrimen reperiri, & non æquari cymbas cum rhedis; quoniam *per accidens* est rates, & naves animalibus trahi: lex autem non, considerat, quæ sunt *per accidens*, ut communiter dicitur; etenim *per se* remis, & velis moveri petunt; quando currus, & rhedæ *per se* animalibus ad motum exercentur, & agitantur.

Hæc digressio videbitur prolixior; sed, necessitate premente, factum est, ut quorundam hallucinatio in hac facti specie ex integro removeretur.

19. Ideò ad alia redeuntes: circa idem de non equitando præceptum resolvimus, necessitatem ad equitandum, vel alio utendum animali in itinere faciendo, debere esse manifestam. Hæc verò suboriri potest. I. Ratione prolixi itineris ex obedientia assumendi. II. Titulo loci, & temporis; ut, si flumen pedibus transiri

non valeat ; vel copia nivis iter præpediat.
 III. Occasione negotii urgentis brevi expediendi , aded ut quis pedester ambulans , vel loco præsens esse nequeat , cum oportet , vel , nonnisi gravi detrimento . Semper tamen præsupponenda est causa legitima , quæ necessitatem inducat . Quarè si quis , vel sola recreatione , aut ex mera libertate se itineri committat , est transgressor præcepti , si equo utatur .

Advertendum , quodd si necessitas siturgens , & cogens , nec possit haberi præsentia Superioris pro licentia obtinenda , ex præsumpta illius licentia iter equo peragi potest . Regularitèr necessitas debet ex Innocentio à Prælato approbari .

20. Quantùm ad infirmitatem . Causa sufficiens , ut infirmus equo ad iter utatur , est , dum ad locum habitationis , vel infirmariam debet accedere , aut reverti , aut , dum debet aerem mutare ; vel opus est exercitio , vel recreatione ad salutem corporalem conducente .

21. IV. *Quod Fratres vilibus induantur*, ex cap. 2. Judicium vilitatis Superioribus reservatur , ut dictum est *tit. præf. consil. 8. n. 4.*

Di-

Distinguendi sunt termini, *superfluum*, *curiosum*, & *pretiosum*. Superfluum, idest, quo sublato, reliquum commodè sufficit ad usum moderatum: ut, ubi duo habentur, si unum sufficit, alterum superfluit. Pretiosum est, quod ultra valorem rei sufficientis ad usum moderatum, quæritur: ità, ubi sufficit lampas stamnea, procuratur argentea; & ubi sufficit pannus valens 10. quæritur valens 20. Curiosum est, quod fit ad delectationem immoderatam sensuum; ut picturis ornare ædificia, cellas, &c. Vestimentis colorem alium addere, quam lanis naturalem.

Modò. In rebus, quarum usum penuriosum teneremur habere, ut vilitatem vestium, tunc, quod excedit à prædicta vilitate, dicitur pretiosum, aut superfluum respectu talis usus stricti. In rebus autem aliis, quarum usum penuriosum non tenemur habere, sed usum moderatum, id solùm, quod excedit numerum, qualitatem, aut convenientem quantitatem ad usum moderatum, est superfluum, pretiosum, aut curiosum; non verò, quod excedit numerum, & quantitatem requisitam ad usum penuriosum.

Ut

Ut autem usus aliquis respectu nostri sit , & verè censeatur moderatus , sunt considerandæ circumstantiæ locorum , personarum , & temporum v.g. tempore infirmitatis , aut Festi , vel carnisprivii lautior , & abundantior usus reputatur moderatus , qui alio tempore esset superfluous .

22. V. *Quod debeant jejungere à Festo omnium Sanctorum , usque ad Nativitatem Domini , & in sextis feriis & cap. 3.*

Hic observandum , quòd si Nativitas Domini Nostri Jesu Christi occurrat in feria sexta , Fratres non liberantur eo die à præcepto jejunii ; nam tenentur ex Regula qualibet sexta feria jejungere . Et sequitur ex textu in *cap. Explicari de observatione jejunii* , in quo Honorius III. decrevit esse omnibus licitum carnes manducare , si Nativitas , feriâ sextâ occurrit , exceptis , qui voverunt , & qui regulari observantia adstricti sunt abstinere , ut dixi *Caut. Confess. lib. 1. cap. 16. num. 19.* Ideò relinquendus est Sanctoro *comment. in stat. stat. 13. cap. 3. vers. attamen* , alitèr sentiens .

Petitur . I. *An Fratres teneantur jejungere sextis feriis , quæ sunt ab Epiphania usque ad communem Quadragesimam ?* Dubium

bium excitatur à nonnullis , ex quo Regula non importet præceptum jejunii , sed in libertate Fratrum relinquat jejunare Quadragesimam , vulgò *Benedicta* , quæ complectitur quadraginta dies ab Epiphania numerandos ; adeòque in sextis feriis in ea occurrentibus jejunium non imponat , sed solum in aliis , quæ occurrunt extra tempora ibi enumerata , hoc est extra Adventum , & Quadragesimam communem , quæ in Regula cum *Benedicta* fuerunt expressa ; prout est sensus verborum : *aliis autem temporibus non teneantur , nisi sexta feria jejunare .*

25. Resp. Affirmativè . Nam licèt Fratres non tenentur ad jejunium *Benedictæ* , præcepto tamen ligantur ad illud in sextis feriis , etiam eo tempore occurrentibus . Ratio est , quia verè continentur sub dictione discretiva *aliis* : Et sensus est : extra Adventum , & Quadragesimam communem (in quibus , etiam tenentur) debent sexta quaque feria , etiam si *Benedictam* non servant jejunare . Quinimò si dictio *aliis* deberet excludere ferias sextas *Benedictæ* , viderentur exclusa , etiam jejunia Quatuor temporum . & Vigiliarum , quæ occurrerent extrà Adventum ,
Qua-

Quadragesimam, & ferias sextas. Nam, textus ait: *aliis autem temporibus non teneantur, nisi feria sexta jejunare*. Quod tamen est falsum, ut in allegata *Clementina* §. Deinde, ibi: *Deinde cum duobus temporibus adnotatis in Regula, scilicet à Festo omnium Sanctorum usque ad Nativitatem Domini, & maxime Quadragesimam, in quibus jejunare teneantur in eadem Regula: aliis autem temporibus non teneantur, nisi sexta feria jejunare: & ex hoc voluerunt aliqui dicere, quod dicti Ordinis Fratres non tenentur, nisi ex condecencia ad alia jejunia, quàm ad ista. Declaramus debere intelligi non teneri ad jejunium aliis temporibus, præter quàm in jejniis ab Ecclesia constitutis: non est enim verisimile, quod, vel Institutor Regulae, vel etiam Confirmator absolvere, ipsos intenderit à servandis illis jejniis, ad quæ de communi statuto Ecclesie obligantur ceteri Christiani: ideò ex vi Regulae tenentur, etiam ad jejunia non expressa in Regula.*

Petitur II. *An Clerici expressè Professi ante 21. annum completam teneantur ad jejunia Regulae?*

24. R. Affirmativè. Quoniam per professionem se obligarunt ad observanda jejunia in Regula præcepta; prout genera-

ra-

ralitèr quilibet ante 21. annum non excusatur ab obligatione jejunii, si propria voluntate ad id se voto adstrinxit.

25. Hoc totum dicitur, etiam de senibus, vel agentibus annum sexagesimum (in quo regularitèr senectus accidit) qui à lege jejunii liberantur, nisi sani sint, & robusti. Verùm si voto, vel professione se jejunio ligarunt, major necessitas petitur, ut ab onere jejunandi sint exempti; similis requiritur in Fratribus estò senibus, ut liberi sint ab obligatione jejunii in Regula præscripti; nam textus Regulæ habet: *tempore manifestè necessitatis non teneantur Fratres jejunio corporali*. Necessitas verò ex Hugone de Dina dicitur *manifesta; quando indigenti, vel discreto cuilibet, & maximè Prelato dubia non existit*.

26. Necessitas excusans haberi potest, vel ratione ætatis, aut infirmitatis, & debilitatis, & aliquando ratione laboris, ut Lecturæ, Concionis, Confessionum audiendarum, Disputationis, & similium; sed debet constare, an labor sit possibilis cum jejunio; quod præsumitur, si ex præcedentibus laboribus, quis expertus sit lassitudinem, & debilitatem virium,
pro

propter quod minus aptus effectus est ad Concionem, vel Confessiones audiendas sequenti die. Non enim debet quis ab istis operationibus sibi consuetis, & in commodum proximi exhibitis abstinere, ut jejunet; jejunium enim alia opera pietatis impedire non debet.

27. Verum, ubi quis voluntariè prædicat, vel, idèd à Superiore missus, quia mitti petiit, ab jejunio non excusatur, ut ex Sylvestro dixi *loc. cit. Cautela num. 7.* ibi videas,

Petitur. *An Fratres in jejniis Regula debeant abstinere ab ovis, & lacticiiniis?*

28. Resp. Hoc est certum, consuetudinem ab omnibus acceptam abstinendi ab ovis, & lacticiiniis in Quadragesima, esse obligatoriam, & sub mortali servandam, ex *cap. Denique 5. dist.* Et decreto Alexandri VII., qui 32. propositionem, inter alias damnavit, quæ assererat: *Non est evidens, quodd consuetudo non comedendi ova, & lacticia in Quadragesima obliget.* Et nedum prohibentur ova, & lacticia diebus jejunii, sed etiam diebus Dominicis, tunc occurrentibus ex *alleg. cap.* Nam pro illo tempore dies Dominici sunt dies Quadragesimæ, *cap. Quadragesima dist.*

dist. 5. de consecrat. ubi præscribitur omnibus diebus Quadragesimæ esse jejunandum, exceptis Dominicis diebus. Unde constat dies dominicos esse dies Quadragesimæ, aliàs ineptè exciperentur.

29. Hinc observant Doctores, quòd dispensatus ad lactinia, non est solutus à lege jejunii Quadragesimalis. Nam, ut ex Sanchez ait Portel. *dub. Regul. verb. jejunium addit. num. 8.* abstinentia ab ovis, & lactiniis in Quadragesima dicit distinctum præceptum ab illo jejunii; ideo frangens jejunium cum lactiniis in Quadragesima, duo peccata committit, quia operatur contra duo præcepta: unum præcipiens unicam commestionem. & alterum abstinentiam à lactiniis. Quinimò, cum hoc secundum præceptum sit negativum, quatenus præcipit, nè lactinia comedantur, toties quis peccat, quoties lactinia comedit; nam, posita prima commestione, semper est potens illud præceptum implere; sed fracto jejunio per repetitam commestionem est impotens, ut eo die amplius servet præceptum affirmativum de unica commestione.

30. Felix *examin. Confessar. 10. 1. par. 3.*
n. 2856.

n. 2856. resolvit Fratres Minores in jejuniis extra Quadragesimam, hoc est, Adventus, feriæ sextæ, & vigiliarum non obligari ad abstinentiam ab ovis, & lacticiiniis.

Probat. I. Quia potest cum lacticiiniis stare jejunium Ecclesiasticum Quatuor temporum, & Vigiliarum; cum in diversis Regionibus observetur, eorum usu abhito: ergo Fratres ex jure communi Ecclesiæ non tenentur abstinere ab ovis, & lacticiiniis in jejuniis extra Quadragesimam,

II. Nec tenentur, ait, consuetudine, quia, ut hæc obliget, debet constare, quòd fuerit introducta cum animo se obligandi sub mortali. De quo motivo non constat; sed motivum introductionis fuit solus fervor devotionis; quem etiam n. 2872. allegat fuisse rationem, cur fuerit introducta consuetudo in Religione abstinendi à lacticiiniis in Dominicis Adventus, in quibus non jejunatur; & indè posset quis in ejus sententia, tam in dictis Dominicis, quàm in diebus præfatis jejunii extra Quadragesimam licitè vesci ovis, & lacticiiniis.

31. Pro responsione notetur, quòd, est

estò talis consuetudo non sit generalis pro tota Ecclesia, negari nullatenus potest, quin in multis Ecclesiæ partibus fervetur, & vigeat abstinentia ab ovis, & lacticiiniis in jejuniis, etiam extra Quadragesimam.

Item, quòd consuetudo præsumitur esse generaliter obligatoria, si concurrant. Primò, si sit immemorabilis. Secundò, si sit de re gravi, & communiter fervetur à Populo, vel Communitate; quia non solet populus uniformiter convenire in ea servanda, nisi, quando se obligatum sentit. Tertiò, si viri timorati malè sentiant de his, qui non servant consuetudinem; vel communiter populus scandalizatur. Quartò, si Prælati, & Superiores puniant violantes consuetudinem.

32. Ideò dicendum cum Sanctoro *comment. cap. 3. stat. 13. v. quæro 2.* non posse Fratres in jejuniis Adventus, & feriæ sextæ vesci ovis, & lacticiiniis in locis, in quibus adest consuetudo illa non comedendi; estò enim abstinentia ab illis non sit in recto de intrinseca ratione jejunii, pertinet tamen ad illius finem, estque illius circumstantia in obliquo, & maxi-

L

mè

mè in ordine ad magis macerandum corpus, quod in jejunio intenditur. Hinc Azorius apud Dianam *coord. tom. 4. tr. 6. resol. 56. n. 1.* tradit voventem jujunare extrà Quadragesimam debere servare jejunium, quomodo Civitas servat jejunia Vigiliarum, & Quatuor temporum.

Concordat Marchant in *cap. 3. Reg. tit. 3. qu. 2.* resolvens jejunia Regulæ servanda esse juxtà morem Patriæ, & jejunantium communem formam; super quo allegat quatuor Magistros cum Hugone de Dina, scribente: *Forma Ecclesiæ est, ut jejunans, detractò prandio, cæna contentus, à carne animalium, & omnibus, quæ sementinam ab ea trahunt originem, scilicet, lacte, caseo, & ovis abstineant. De ovis tamen, & lacticiniis pro aliquo tempore consuetudo variat Regionum Ecclesiæ approbata; ubi hæc sunt honesta pro Patria, homines offenduntur, cum respicimus vilia, sumptuosa recipimus... Ubi à lacticiniis abstinent jejunantes, scandalum est, si nos morem Patriæ violamus. Mos Ecclesiæ, sive Diocesis, in qua sumus, est servandus.... Debemus ergo in jejuniis secundum morem jejunantium uti.*

33. Quare, si mos Patriæ, & jejunantium communis consuetudo sit in jeju-

jejuniis etiam extra Quadragesimam, abstinere à lacticiniis, & ovis, istis quoque Fratres, non infirmi, uti non debent in illis, etiam Adventus, & feriæ sextæ. Et quatenus non abstineant, mortaliter peccant, & novitatem inducunt. Idè debent solitum servare, ponderando regulam à S. Augustino statutam *Epist. 52. ad Januarium cap. 5. ibi: Mutatio consuetudinis, etiam, quæ adjuvat utilitate, novitate perturbat.*

34. Nec obstat Diana *loc. cit. resol. 59.* ubi dixit consuetudinem alicujus loci non obligare Regulares ad jejunia. Nam intelligitur, eos non teneri quoad vim coactivam (quatenus per Rectores loci puniri non possunt,) benè verò, ut partes Communitatis se toti conforment; propter quod ibi *resol. 4. nu. 2.* dixit, Quodd, si in aliqua Civitate, vel loco recepta sint generali consuetudine nonnulla jejunia, ea quoque obligant Regulares. Estò enim Regulares sint exempti à consuetudinibus Provinciæ præjudicantibus eorum libertati, non tamen, si consuetudo sit spiritualis nec sit contraria libertati Ecclesiæ, ut sunt dies festi, & consuetudo abstinendi ab ovis, & lacticiniis in diebus jejunii.

35. Hinc patet opinionem Felicis non valere in locis, in quibus est consuetudo abſtinentiæ ab illis: Nec dubitare permittit, quòd ea fuerit intentio S. Patris, qui Ordinem ſuum propè Romam inſtituit, ubi nefas eſt ova, & lacticia in jejuniis quibuſcumque adhibere.

Nec urget ratio, primò adducta. Quoniam eſtò ſervaretur unica commeſtio, adhuc peccaretur contra præceptum de non comedendis lacticiiniis in diebus, in quibus ſunt ſervanda jejunia Regulæ v. n. 29.

Neque ſecunda concludit per dicta n. 31.

36. Quantum verò ad uſum lacticianiorum in Dominicis Adventus, advertendum eſt conſuetudinem Religionis cum requiſitis d. n. eſſe, ut non aſſumantur in illis. Et maximè probatur ex Conſtitutionibus Capituli General. Interamnen. c. 3. art. 2. apud Orbem Seraph. 10. 3. de jejunio, ubi hæc ſunt. *Ad banc autem Quadrageſimam (Adventus) jejunandum, Fratres ſunt obligati modo, quo cæteri Chriſtiani ad illam communem, obligantur; ut lacticia in ea comedere nequeant.* Adeòque, & in illis Dominicis abſtinere coguntur, cùm, ut diximus, Fideles illis non utantur in Dominicis Quadrageſimæ.

37. VI. Præceptum æquipollens est:
Quodd Clerici faciant Divinum Officium secundum ordinem S. Romanæ Ecclesiæ, ex cap. 3.

Petitur. *An Laici teneantur sub mortali recitare Officium Orationum Dominicalium ibi præscriptum.*

38. R. Affirmativè. Ita enim Ordo à principio intellexit, Tum quia, S. Franciscus in textu utitur verbo *dicant*, quod non est dubium præceptum ex illius mente importare. Tum quia, ideo Clemens V. nihil specificavit de Officio Laicorum, quia ex paritate rationis, & contextu verborum Regulæ, idem in substantia erat præceptum cum præcepto de Officio Clericorum, estò in modo, & qualitate Officium variet. De quantitate verò materiæ, cujus omissio sit peccatum mortale, prudens Confessarius judicet.

Laici non tenentur addere, *Ave Maria*, sed ex consuetudine eas recitant. Tenentur tamen aliquas preces fundere pro Defunctis. Quæ vero, & quanta debeat esse illa oratio, eorum arbitrio relinquatur.

An vero satisfaciant penso Officii alternatim recitando?

39. Dicitur affirmativè . Ita enim recitando satisfaciunt Cleric. Tum quia . Recitantes Rosarium alternatim satisfaciunt suo muneri . Ergo , & Laici in casu .

40. VII. Quodd *Ministri* , & *Custodes* pro necessitatibus infirmorum , & Fratrum sollicitam curam gerant , ex cap.4.

VIII. Quodd *Fratribus infirmis* alii *Fra-*
tres *inserviant* , ex cap.6.

IX. Quodd, *Episcopo contradicente*, *Fra-*
tres *in ejus Episcopatu non prædicent* , ex c.9.

X. Quodd *nullus prædicet*, *nisi fuerit ap-*
probatus , & *institutus Concionator à Gene-*
rali, *vel Provinciali cum Definitorio in Capi-*
culis Provincialibus , cap. *Exiit §. Nos* , & .
Per Capitula verò Provincialia intelli-
guntur, etiam Congregationes intermediae
juxtà praxim .

XI. Quodd *Fratres videntes se non posse*
Regulam observare , *recurrant ad suos Mini-*
stros , ex cap.10.

XII. Quodd *serventur omnia, quæ in Re-*
gula ponuntur , quod ad formam habitus , tam
Novitiorum , quàm *Professorum* , & *spectantia*
ad modum recipiendi Novitios , & *eorum pro-*
fessionem : *nisi recipientibus quod ad habitum*
Novitiorum (sicut dicit *Regula*) *secundum*
Deum aliter videatur , ibi *Clement.*

41. Ad

41. Ad Ordinem verò nedùm Generalis potest recipere , sed id à Nicolao *d. cap. Exiit §. Sed quoniam* conceditur , etiam Provincialibus . Verùm licentia Provincialium potest à Generali arctari , ut ibi . Ubi hæc paritèr sunt : *Vicarii Provincialium Ministrorum ex officio Vicariæ licentiam hanc sibi noverint interdictam : nisi per Ministros eosdem (quibus hoc posse committere Vicariis, & aliis licere decernimus) hoc ipsis Vicariis specialiter committatur .* Coëterùm Vicarii Provinciales, qui, per mortem, vel resignationem Provincialium eis, electione canonica substituuntur, ex officio competit facultas recipiendi ad Ordinem : nec de istis loquitur textus, sed de iis, qui per absentiam Provincialis ad Provinciam gubernandam relinquuntur .

42. Non debent Provinciales esse faciles in concedendis licentiis recipiendi Novitios ; & eos, quibus id committunt, tenentur monere, ut fidelitèr in negotio se gerant ; scientes, quòd non omnes indifferenter ad Ordinem debent admitti, sed illi tantùm, qui, suffragantibus eis, litteratura, idoneitate, & aliis circumstantiis, possint utiles esse Ordini, sibi que per vitæ meritum, ac aliis proficere per exemplum .

L 4

43. Ut

43. Ut autem in bonum Religionis recipiendi possint cedere, nevé cœco modo omnes indistinctè assumantur, Innocentius X. *constit. Ad propagandam apud Lantuscam v. Novitius num. 5.* edita pro Religione Fratr. Minor. de Observ. §. 1. mandat, ut postulantes recipi ad habitum probationis diligenter examinentur à *Ministro Provinciali, & Definitoribus*, ac per vota secreta approbentur, quotquot idonei reperi fuerint, natalibus, ætate, vita, & moribus: litteratura respectu Clericorum, corporis habitudine, impulsu spiritus, aliisque requisitis ad præscriptum Apostolicarum Constitutionum, ac Statutorum Ordinis. Non idonei verò rejiciantur. Nec aliquis approbetur pro Clerico, qui decimum quintum, nec pro Laico, qui vigesimum ætatis suæ annum non expleverit. Quod generalitèr præscriptum est à Clemente VIII. in decretis *Cùm ad Regularem sub constit. 82. Bullar. tom. 3.*

44. §. Verò 2. pro admittendis ad professionem hæc habet Innocentius: qui (Provincialis, vel alius de ejus commissione) quarto quoque mense à communitate Fratr. Conventus ipsius Novitatus, à duobus saltem mensibus ibi actu de familia existentium, per secreta majoris partis suffragia

fragia habiles inventi fuerint, elapso anno, post susceptum habitum, ad professionem admittat.

45. Ex prima dispositione sequitur, non posse Provinciales sine Definitoribus ad habitum probationis petentes recipi, admittere: & ubi aliàs operantur, tam receptio, quàm professio habetur pro non facta; nam, non servatâ formâ à lege præscriptâ, actus corrui.

46. Consideratur, etiam, quòd Sac. Canones *cap. Novit, cap. Quanto, cap. Ea noscitur de his, quæ fiunt à Prælat. sine consen. capit.* nulla declarant negotia spectantia ad Ecclesias, & Conventus facta sine Capituli consensu. Ideo, quia ab Innocentio ubi supra præcipitur, ut Novitiorum receptio à Provinciali, & Definitoribus fiat, ubi solus Provincialis ad Ordinem admitteret, admissio nullius esset roboris; & indè subsecuta professio nulla. Et in casu existentia recepti in Conventu designato pro Novitiatu, veniret solùm de materiali, quoniam non de quovis verificatur stare formalitèr in anno probationis, sed debet habere requisita.

An autem professio illius, qui est de numero Conversorum, nulla dicenda foret, si
ante

ante annum 20. profiteretur. Dicitur negativè modo cœtera concurrerent. Ut dixi Off. Cur. Ecclesiast. cap. 41. num. 8.

47. Ex secunda dispositione Innocentii habetur Provinciale, si duobus mensibus non fuerit in Conventu Novitiatus, non posse suffragium ferre supra experimentum habilitatis Novitii ad Ordinem: textus loquitur expressè *à duobus saltem mensibus*. Quatenus verò suffragia, data à Religiosis habentibus qualitatem Constitutionis essent paria, & uni parti pro habilitate professuri accresceret illud Provincialis, emittens professionem posset in Sac. Congr. Concilii pro professionis nullitate agere; pro qua profectò judicium prodiret. Nam finis Tridentini *sess. 25. cap. 15. de Regul.* requirentis, ut nullus professionem emittat, nisi post exactum integrum annum in probatione; est, ut nullus, nisi aptus, & Religioni idoneus ad professionem admittatur. Inidoneus autem, & Ordini non utilis rationabiliter præsumitur, qui aptus à majori parte Fratr. commorantium de familia in Conventu Novitiatus non judicatur. Propterea Innocentius decrevit ad professionem non esse admittendos, nisi qui,
elapso

elapso anno post susceptum habitum, per secreta majoris partis suffragia habiles inventi fuerint.

48. Nota Constitutionem Innocentii correxisse statuta reportata in Compilatione Sambucana cap. 2. §. 1. num. 16. ubi disponitur, quod si Fratres in suffragatione Novitiorum, prima vice, tres ex quatuor partibus; secunda verò vice, duas ex tribus non tulerint, absque recurſu, & mora Religionis habitu priventur. Tertia verò vice, si suffragiorum tertia pars Novitia defuerit, ad professionem non admittatur, sed tandiù differatur, quod Provincialis desuper admonitus, quid pro sua pietate, & prudentia sentiat, declaraverit. Quæ dispositio non regit, amplius, cùm Constitutio disponat esse admittendos ad professionem eos, pro quibus major pars fuerit suffragata; nec libertati Provincialis remittit, quod si hæc desit, suppleat, vel aliquid statuatur; sed tunc Novitius intelligitur exclusus, sive vota sint paria, sive infra majorem partem; ad inclusionem namque pro necessaria qualitate exigitur major pars suffragiorum pro idoneitate: nec major pars habetur, nisi saltè unum sit supra medietatem.

49. Caveant itaque Provinciales à præensione decisivi in paritate votorum; cùm eis ab Innocentio non concedatur. Nec eis suffragatur decretum S. Congr. Episc. editum 13. *Martii* 1653. quo Provincialibus conceditur decisivum, quia agit de electionibus, & rebus, decidendis in Definitorio, ut dixi *Offic. Cur. Ecclesiast. cap. 28. num. 51.* Neque eis assistit Constitutio Urbani VIII. *Religiosos viros* 312. *Bullar. 10. 5.* cum sit restricta ad electiones, tam *Proministrorum*, & *Custodum*, quàm *Guardianorum*: quæ fieri debet per secretas ballottationes, & in paritate suffragiorum Præsides electionibus habet decisivum, ut in textu.

50. Notandum, quòd cum Definidores præsentés sunt, vel brevi temporis spatio v.g. unius diei vocari possunt, non possunt alii subrogari; quia hac forma distantes, absentes dici non possunt, de facili enim possunt præsentés haberi; & qui facillè potest haberi, præsens dicitur, *Authentica præsentés C. de fidejus. Præsens, inquit Wlpianus, habetur, & qui in hortis est, & qui in foro, & qui in Urbe, & qui incontinentibus aedificiis.* Ideo cessat aliorum subrogatio, cùm Definidores ad formam juris

ris sint præsentēs: subrogatio enim facta est in subsidium, & supplementum Definitoris absentis. Et ex cap. *cum venisset de sacr. unct.* suppletur id, quod deest. Atque ita, si Definitor non deest, non debet alius loco ipsius suppleri, sed ipse est intimandus, ut accedat, & expectari, ac audiri debet.

§1. Per recensita præcepta constat de intentione S. Francisci, qui profectò non intendit obligare Fratres ad observantiam omnium consiliorum Evangelii, prout olim nonnulli nimis scrupulosè agendo putarunt, propter verba textus in cap. 1. *Regulæ: Regula, & vita Fratrum Minorum hæc est, scilicet, Domini nostri Jesu Christi Sanctum Evangelium observare: & cap. ult. Et Sanctum Evangelium Domini nostri Jesu Christi, quod firmiter promissimus, observemus.* Difficultas vero sublata fuit à Nicolao III. in d. cap. 5. *Quem intellectum, declarante: Per quod patet, quod non fuit loquentis intentio, quod Fratres ex professione Regula ad omnia consilia, sicut, ad præcepta Evangelica tenerentur: sed solum ad illa consilia, quæ in eadem Regula preceptorie, vel inhibitorie, seu sub verbis æquipollentibus sunt expressa.* Et à Clemente allegata Cle-
menti-

mentina §. Declaramus ibi, & dicimus, quod dicti Fratres non solum ad illa tria vota nudè, & absolutè accepta ex professione sua Regulæ obligantur; sed etiam tenentur ad ea omnia implenda, quæ sunt pertinentia ad hac tria prædicta, quæ Regula ipsa ponit: Nec tamen putandum est, quod B. Franciscus professores hujus Regulæ quantum ad omnia contenta in Regula modificantia tria vota, sed ad alia in ipsa expressa intenderit æqualiter esse obligatos; quin potius apertè discrevit, quod quod ad quædam ipsorum ex vi verbi transgressio est mortalis: & quod ad quædam alia non: cum ad quædam ipsorum verbum apponat præcepti, vel æquipollentis eidem, & quod ad aliqua verbis aliis sit contentus.

52. Nullus ad habitum est admittendus, nisi de præceptis Regulæ sit sufficienter instructus, juxta disposita ab Innocentio XI. d. *constit. Sollicitudo*, ibi: *Ut in ingressu Religionis unusquisque de obligationibus, quas assumere vult, plenè informetur; statuimus, ut nullus recipiatur ad habitum Regularem in eodem Ordine, nisi prius plenè informatus sit de prædictis præceptis Regulæ obligantibus in conscientia: & , prævia hac notitia, velit probationem subire.*

53. Pari modo nullus ad professionem

nem recipi debet, nisi præmissis iis, quæ ex d. constit. sequuntur: *Nec quisquam admittatur ad professionem Regularem, nisi prius examinatus sit de intellectu Regulæ, & præceptorum ejus; & deinde immediatè antè illam coràm tota Communitate fiat ei protestatio, quòd ad observantiam Regulæ cum omnibus ejus præceptis, tunc enumerandis, & exprimendis, obligetur in professione, eamque protestationem admittat, & sub ea professionem faciat.*

Quatenus verò Superiores, & alii, ad quos spectat, prædicta executioni demandare negligant, & mentem Pontificis non impleant, gravitèr peccant, cum in re gravi contra legem præcipientem faciant.

S. V.

Dispensatio in præceptis.

54 **H**ic discrimen supponatur inter dispensationem, & interpretationem. Illa enim præceptum obligans in certis casibus ex causa rationabili relaxat, vel moderatur: *cùm dispensatio sit facultas, ut licitè fiat, quod aliàs per præceptum fieri prohibetur.*

Inter-

Interpretatio verò *declarat hic*, & nunc *præceptum non obligare*: Idcirco interpretare hoc importat, ut, inspectis rebus, & singulis circumstantiis, declaratur præceptum in hoc casu individuo non obligare. Sic præceptum v.g. non furandi, declaratur non obligare, ubi agitur de extrema necessitate, vel periculo vitæ.

44. Istis adnotatis, dicimus Superiorem posse *ex causa rationabili* in casu particulari in quibusdam præceptis Regulæ dispensare. Ratio est, quia facultas dispensativa videtur pertinere ad auctoritatem, pastorem, & regitivam gregis; propterea si justa causa petat, potest à Superiore præceptum moderari, & relaxari.

Dictum est, in *quibusdam præceptis Regulæ*. Quoniam facultas dispensandi, etiam cum Fratre particulari præsumitur denegata, quando ex tenore literæ scandalum, deordinatio, aut decoloratio in Ordine ex transgressione, vel non observantia præcepti generaretur.

Ità potestas nulla est in Prælato ad dispensandum in quatuor præceptis formulis, in duobus inhibitoriis; quæ à Sancto Bonaventura appellantur *præcepta eminentia*, & *manifesta*,

56. Nec dispensari potest in primariis habentibus vim præcepti, ut, *quodd univ-
ersi Fratres teneantur habere unum Ministrum
Generalem: quodd teneantur, uno deposito,
aliùm eligere. Quodd Ministri, & Custodes
vadant ad Capitulum Generale.* Et inde
colligitur, quodd ex dispensatione super
istis maxima in Ordine confusio, & deor-
dinatio inevitabilis haberetur.

Quantùm verò ad æquipollentia, quæ
nec adeò rigorosè præcipiuntur, neque ad
commune Religionis bonum pertinere
censentur, possunt Prælati dispensare cir-
ca *numerum tunicarum: circa vilitatem ve-
stimentorum* (non tamen ità ut scandalum
generetur) *circa calceamenta, jejunia,
equitationem, & similia.*

57. Dictum est *ex causa rationabili*,
quia, cùm Superiores sint promotores,
non dilapidatores, seù dissipatores obser-
vantix Regulæ, sunt inhabilitati ad di-
spensandum sinè iusta causa.

Ideò ad dispensandum duo cumulati-
vè concurrere debent.

I. Auctoritas Prælati, saltem, quan-
do haberi potest, & periculum non est in-
mora.

II. Causa rationabilis, de qua judi-
cium

M

cium

cium debet ferre Prælati : cum nullus possit in hac re esse Judex in sua causa . At Prælati debet esse oculatus in judicio ferendo , nè illicitè , & cum manifesta decoloratione Religionis dispenset . Non enim quævis parva utilitas , vel necessitas reputatur rationabilis ad dispensandum , sed illa solum , quam non prudentia carnis , sed rationabilis , & urgens conciliat causa : ut , quando rationabiliter impediretur officium , aut spirituale , vel corporale , seu probabiliter timeretur dispendium . Ità Superior potest cum Infirmario dispensare in jejunio , in calceamentis , in equitatione , &c. Non quia personaliter indiget , sed , ut necessitatibus infirmorum plenè satisfacere possit . In hoc casu causa rationabilis est necessitas corporalis aliorum . Item , Religiosus debet vacare à mane usque ad vesperam Concionibus , vel Confessiones audire , quibus si non vacaret , animæ plurimorum jacturam paterentur ; potest cum eo Superior dispensare in jejunio , nè nimis debilitetur , & incapax reddatur . Et hæc est utilitas spiritualis in proximo : ex his ad alia exempla constabit .

§8. Superiores verò , in quibus est facultas

cultas dispensandi, sunt Generalis, & Provinciales, & quantum ad aliqua præcepta, etiam Guardiani, ut notat Corduba in *cap. 10. Regulæ qu. 4. vers. secundum, & sequen.* Legendus est etiam Marchant *exposit. in d. cap. tit. 1. q. 3. consil. 2.*

Quantum verò ad interpretationem, possunt pariter Superiores declarare, quòd præcepta Regulæ in certis casibus non obligant. Hoc enim eis convenit ex vi sui Superioratus; ratione cujus sunt lex viva, quæ est interpretes legum mortuarum secundum applicationem ad casus particulares.

59. Verùm hæc interpretatio debet esse fundata in æquitate justitiæ, juxta axioma: *Leges cupiunt, ut jure regantur*: aliàs in casibus particularibus injustitia committeretur. Undè Ecclesiast. 7. dicitur: *noli esse justus multum*. Et Comicus scripsit: *Summum jus est summa injustitia*. Frequentè enim ex bono, & æquo, seu honestate à severitate præcepti, & rigore litteræ recedendum est, nè iniquè erremus.

60. Causæ verò hujusmodi æquitatis, vel justæ interpretationis duæ sunt: Prima. *Necessitas Personæ operantis*: Exemplum: Frater Minor inter Turcas, Hære-

ticos, barbarasque Nationes finè usu, & receptione pecuniæ necessaria ad sustentationem vitæ non reperit, in casu Superior justè interpretatur cum non obligari præcepto de non recipienda pecunia, ut habetur ex Declaratione Nicolai III. in *d. cap. Exiit §. Et quidem*: ubi ex ipsomet textu inferitur posse Fratres *jure poli* in articulo extremæ necessitatis sibi de victu necessario per pecunias, aliosve modos providere: præceptum enim naturale de conservanda vita prævalet positivo Regulæ de non recipiendis pecuniis.

61. Ità, Superior interpretatur, Fratrem morbo laborantem non teneri ad divinum Officium: posse pluribus Tunicis uti: posse calceatus incedere, & equitare; & hùc faciunt dicta ab Innocentio XI. *d. Constit. Sollicitudo, necessitas, vel infirmitas judicio Superiorum probata excusat.*

62. Nec tunc Fratres dispensatione utuntur; sed ex interpretatione præceptum eos non obligat. Quòd adversus plurimorum hallucinationem notari debet, qui putant in similibus casibus usum plurium Tunicarum, calceationem, equitationem, &c. esse ex dispensatione, quòd falsum est; quia similia in necessitate facientes

tes non operantur contra Regulam, sed jure suo utuntur, cum in illis praecepta Regulæ eos non obligent,

63. Alia æquitatis causa est *concurrentia alterius præcepti*: ex regula communiter recepta, quod, ubi concurrunt duo præcepta, quæ simul exequi, & impleri non possunt; majus ex æquitate debet præponi minori, naturale positivo, divinum humano.

94. Ità, Frater Minor obligatus ex præcepto charitatis, vel justitiæ succurrere proximo, cujus necessitati non potest consulere, nisi jejunium Regulæ frangat, præcepto Regulæ non adstringitur; quod, cum sit humanum, cedit præceptis charitatis, & justitiæ: quæ sunt divino-naturalia.

An verò, *solus Superior possit legem, & præceptum interpretari?*

65. R. Ex vi sui officii ipse solus potest. Ratio est, quia interpretatio legis ei soli competit, quia Legislatorem in casibus particularibus repræsentat.

Verum, ubi Superior adiri non posset, & necessitas operandi urgeret, posset quilibet privatus uti Epickeja, seu legis interpretatione.

Dictum: ubi est *necessitas operandi,*

quia si nulla sit, non habetur causa interpretationis, & onus dimittendum est.

Dictum: *Si Superior haberi non possit*: quia ubi ad ipsum commodè recurri potest, recurrendum est: Ipsi enim oves sunt commissæ.

66. Hinc patet ad serenandas conscientias scrupulosas, quantæ prudentiæ, & charitatis debeant esse Superiores, ut præcepta benignè interpretentur. Sæpè enim ob rigorem animas præcipitant. Debent itaque esse benigni, & non zelo indiscreto armari erga subditos. Revocantes in memoriam illud Gloss. ad cap. *Nisi cum pridem de renunciat. verb. elicit.*

Qui nimis emungit, solet extorquere cruorem.

CON-

CONSILIUM III.

Quæ circa pecunias sint Fratr.
Minoribus secundum Re-
gulam prohibita.

SUMMARIUM.

- 1 *Præceptum de non recipiendis denariis est capitale.*
- 2 *Quid sit recipere denarios per se?*
- 3 *Et quid recipere per interpositam personam?*
- 4 *Contractatio civilis pecuniæ Fratribus interdicta, ad 5.*
- 6 *In receptione civili pecuniæ non admittitur parvitas materiæ, ad 9.*
- 10 *Contractatio naturalis pecuniæ Fratribus non prohibetur, ad 11.*
- 12 *Nequeunt Fratres exigere pecuniam, & computus juridicos facere, ad 16.*
- 17 *Abusus, quod Fratres retinent libros, vulgò dictos, de Conti: & ibi cautela.*
- 18 *Formula calculationis facienda cum Syndico circa elemosynas, & expensas, ab eodem receptas, & respectivè factas.*

- 19 *Syndicus à Fratribus non potest in iudicio conveniri.*
- 20 *Quis contra Syndicum infidelem possit in iudicio agere?*
- 21 *Est Fratribus prohibitus pecuniarum quæstus, ad 26.*
- 27 *In Concionibus commendanda sunt eleemosynæ pro necessitatibus Locorum Terræ Sanctæ, ad 29.*
30. *Concionatores Ord. Min. nequeunt eleemosynas pro Concionibus oblatas recipere, ad 31.*
- 32 *Sensus clausulæ ipso facto, absque alia declaratione, ad 35.*
- 36 *Instructio danda Quæstoribus nostri Ordinis.*
- 37 *Prohibentur cippi, vel trunci in Ecclesiis Fratrum.*
- 38 *Capsulæ in Sacristia pro eleemosynis Mis-
satum non possunt à Fratribus retineri.*
- 39 *Syndicus, vel Substitutus potest recipere eleemosynas pro Missis à Fratribus celebratis.*
- 40 *An vovens dare Fratribus Minoribus aliquid, teneatur conferre? ad 41.*
- 42 *An licitum in aliquo casu sit Fratribus per se pecuniam recipere? ad 44.*
- 45 *Fratres privati nequeunt, nec de licentia*
Su-

Superiorum habere pecunias in manibus Syndici, ad 47.

48 *Frater Minor non potest pecunias desiderare.*

1 **E** Stò plura, ut proximè notavimus, sint præcepta in Regula Fratrum Minorum, gravitèr obligantia in conscientia, præcipuum tamen locum inter ea obtinet illud de non recipiendis denariis, vel pecuniis, prout declaravit Innocentius XI. *Constit. Sollicitudo*. In quæ iisdem præceptis enumeratis, & expressâ obligatione existente in Fratribus ad illa servanda, subdit: *ac demum teneri ad capitale præceptum Religionis Fratrum Minorum de non recipiendis denariis per se, vel per interpositam personam.*

Vocat illud capitale præceptum Religionis Fratrum Minorum, quatenus in eo specialissimè ipsa à cæteris Religionibus discriminatur; cùm Fratribus Minoribus non tam dominium, quàm usus denariorum sint arctissimè vetita, dicente eodem Innocentio: *Aliarum rerum necessariarum possunt Fratres Minores de corpore Observantiæ hujusmodi habere usum, licet non dominium: denariorum autem, nec domi-*

minium, nec usum. Qua phrasi significat eos, non tam debere esse alienos à denariis in se, quàm incapaces existere cujusvis actionis, quæ ad ipsos referatur; hinc Fratribus.

2. Primò prohibetur, *recipere denarios per se, vel per interpositam personam, ex cap.*

4. *Regulæ.*

Recipere denarios per se, de eo verificatur, qui immediatè in propria persona possessionem, administrationem, vel usum denariorum acceptat, ad effectum, ut in usus aliquos, vel suos, vel alterius per se, ipsum, vel sua auctoritate per alios convertantur: ut, emptionem, donationem, mutuum, cambium, depositum, civilem conservationem, societatem, mercaturam, contractum politicum, thesaurizationem, &c.

3. *Recipere verò denarios per interpositam personam*, est sua auctoritate personam aliquam constituere; quæ denarios Fratris nomine, vel beneplacito recipiat, vel asservandos, vel expendendos, Tunc fictione, vel juris interpretatione censetur Frater ipse recipere, juxta Regulam, 72. *juris in 6. Qui facit per alium, est perinde, ac si faciat per se ipsum.* Quare persona in-

interposita mediat inter donantem , & Fratrem acceptantem, & est velut persona Fratris , Fratrem repræsentans, & ejus virtute , & auctoritate recipiens .

Undè pecuniam per interpositam personam recipere convincitur .

I. Qui juridicum computum ab administratore exigit .

II. Qui velut dominus auctoritative expendi mandat .

III. Qui juridicas quitantias facit, vel facere permittit .

IV. Qui famulum proprium habet, qui pecunias de ejus mandato , & permissione recipiat .

4. Secundò . Prohibetur Fratribus usus politicus , vel civilis contrectatio pecuniæ , ità Nicolaus III. *cap. Exiit de verb. signif. in 6. §. Ad majorem* , declaravit ipsos Fratres non solum à receptione , proprietate , dominio , sive usu ipsius pecuniæ , verum à contrectatione qualibet ipsius , & ab ea pecunia penitus alienos . Idem in terminis habetur in *Clementina Exiivi eod. tit. §. Veruntamen* . Quod subinde declaravit idem Innocentius *alleg. constit. ibi* : Et proinde quævis contrectatio pecuniæ , seu denariorum , quæ non sit purè naturalis , seu quæ sit quovis
mo-

modo politica, cujuscumque domini sint denarii, seu pecuniæ, Fratribus Minoribus Observantibus, seu de Observantia est omnino prohibita.

5. Hic distinguitur contractatio civilis, & politica à contractatione purè naturali: Contractatio civilis importat contractare pecunias, ut sunt formale instrumentum emptionis, & venditionis: vel, ad usus legales, emptionem, donationem, mercaturam, &c. Ex hac doctrina plures casus resolvi possunt, quos cuilibet haud difficile erit enodare.

6. Verùm omnes scire debent in receptione, vel contractatione civili pecuniæ vix dari parvitatem materiæ, quæ excuset à mortali; tum ex intentione S. Francisci prohibentis *nullo modo* pecunias recipi debere; tum ratione scandali, & detrimenti, quod Ordini obvenit. Solent enim Sæculares offendi, ubi vident à Fratribus unum, vel alterum obolum expendi, & inde retrahuntur ab eleemosyna Ordini elargienda: licet enim habere unum, vel alterum obolum non sit *per se* materia peccati mortalis, tamen receptio, & contractatio civilis ratione dicti scandali, & detrimenti à mortali non excusatur.

Et

Et *per accidens* esset, si Sæcularis non scandalizaretur, nec illud detrimentum sequeretur: quod enim est *per accidens* non variat, quod est *per se*.

7. Contrectatio purè naturalis ea est, in qua adest contractus, actio, & usus tantùm materialis: Ità non peccat Frater, qui pecuniam tangit sola curiositate, vel, ut discernat qualitatem metalli, aut videat, cujus Principis sit; tunc enim adest contactus purè speculativus, nullatenus practicus. Sed scandalum debet abesse.

8. Item, qui tangit pecuniam, non prout est formalitèr moneta, seu pretium ad emendum, sed prout est hæc materia v.g. frustum auri, vel argenti, ex quo fit, vel calix formandus, vel adhibendum pro medicina, aut aliàs.

9. Item, qui tempore belli, vel invasionis Civitatis permittit Sæculari, ut in Monasterio, vel, etiam in Cella pecuniam reponat, ut ibi asservetur. Neque enim servat pecuniam civilitèr, tamquam depositum civile, sed tantùm prout est res materialis in genere spectans ad proximum; & *per accidens* est, quod sit sigillo Prin-

Principis signata, & in esse pecuniæ constituta.

10. Item, qui iter agens cum mercatore per loca insolentiae latronum exposita, ab isto accipit crumenam pecuniæ, eamque transfert, donec mercator sit extra periculum: Etenim hic etiam, actio Fratris non versat circa pecuniam, ut est pecunia formaliter, sed ut in genere est res proximi.

Dices. Non licet Fratri pecuniam, acceptam ab amico spirituali, vel Syndico ad ejus Substitutum transportare, ut notum est; ergo nec in eo casu à mercatore.

11. R. Negatur consequentia. Discrimen est, quia transportatio in secundo casu est solum materialis, & tantum rei alienæ custodia, non verò ministerium, & actio formalis circa pecuniam, ut dicit formaliter pretium emptionis. Secus in primo casu, in quo transportatio esset formale ministerium circa pecuniam expendendam in usus Fratrum; adeoque tractaretur, ut est formaliter pecunia, & instrumentum ad res emendas, sub qua ratione Fratres, nec recipere, nevé contrectare, illas possunt.

Quæ-

Quæritur. An liceat Fratri Minori recipere litteras cambiales, quibus campfor correspondenti committat, ut ei pecuniam numeret, qua in itinere uti possit?

12. R. Negativè, Si in litteris obligatoriis demandetur, ut pecunia ipsi Fratri numeretur. Nam in casu Frater quoad actum internum, censetur in pecuniam consentire. Quatenus verò litteræ obligatoriæ non fiant nomine Fratris, sed tantum, ut in ejus necessitates pecunia numeranda per personam idoneam expendatur, potest Frater tales litteras recipere; tum, ex quo tales litteræ verè pecunia non sint, sed solum instrumentum, sive medium, quo pecunia numerari potest; & idè de Fratre recipiente tales litteras simpliciter non verificatur pecuniam recipere; tum etiam, quia estò litteræ ipsæ sint obligatoriæ, non tamen quantum ad Fratrem, qui (ut supponitur) ad numeratorem pecuniæ pro suis necessitatibus, & de licentia Superioris, saltem tacita, recurrit pro eleemosyna, ut ad amicum spiritualem; abstinendo tamen semper à receptione pecuniæ juxta textum in *d. Clementina §. Attendant Fratres.*

13. Coëterum in enunciatis casibus, etiam

etiam ex natura rei licitis, cavendum est, scandalum pusillorum, qui sæpè non attendentes circumstantias rei, possent ex externa actione Fratrum offendi; & tunc peccaret operans, non quia actio ex natura sua esset illicita, sed quia speciem, seu apparentiam mali haberet. Nam ex allegata *Clementina §. Cumque annui redditus*: non solum, quod malum esse dignoscitur, sed, & omne, quod speciem habet mali, est à viris persolis specialitèr cavendum.

14. Tertiò. Prohibetur præcipere, quodd, & qualitèr pecunia expendatur, computumque exigere de expensa, eam quomodocumque repetere, sive deponere, aut deponi facere: capsulam pecuniæ, vel ejus clavem deferre: hos actus, & consimiles sibi Fratres illicitos esse sciant. Prædicta enim ad solos dominos pertinent, qui dederant, & eos, quos ipsi deputarunt, ex d. *Clementina §. Quapropter*.

Quàmvis autem nequeant Fratres præcipere, ut pecunia expendatur, possunt tamen Syndico, vel Amico spirituali, aut ejus Substituto specificare, & insinuare suas necessitates, eosque rogare, ut illis per eleemosynas pecuniarias provideant. In cap. *Exiit §. Ita tamen*.

15. Neque hujusmodi insinuatio ali-

aliquod jus, vel auctoritatem ponit in Fratribus erga pecuniam, vel ejus administrationem, sed importat tantum prudentem directionem, & notitiam præstitam Syndico, vel Amico spirituali à Superiore; ad quem spectat judicium de vera necessitate Fratrum *secundum loca, & tempora, & frigidas Regiones.*

16. Item, tametsi Fratres ex suæ professionis puritate inhabiles sint ad exigendos computus juridicos à Syndico, vel Substituto, possunt tamen, quin etiam debent eos monere, & exhortari, ut in commissa sibi re fideles sint, ut expressè in *d. cap. Exiit §. Possint etiam personam eandem exhortari, ac inducere, quòd fideliter in re commissa se habeat, & animæ suæ saluti in commissa sibi executione provideat.*

Item, possunt apud se notulam retinere pecuniarum, & expensarum, non tamquam domini, sed pro sua instructione, tam circa fidelitatem Syndici, quam, ut sciant, quanta pecunia apud istum reperiat, nè permittant plus deponi, quam vera necessitas requirat.

17. Ideo eradicandus est abusus, in quibusdam Conventibus inductus, in quibus cogitur Syndicus ad rationem, &

N com-

computum reddendum, retinenturque libri, inscripti *de' Conti*, & facta calculatione concluditur; *si sono fatti i conti col Sig. Sindico Apostolico che resta in debito col Convento di scudi 100. sicche il credito del Convento col medesimo è di scudi 100.* Quæ phrasis loquendi, an conveniat Fratribus Minoribus, judicet, etiam levitèr instructus de qualitate nostræ professionis. Similes termini sunt proprii eorum, qui sunt domini, & jus habent in pecuniis, easque possunt civili contrectatione tractare; nec alia phrasi mercatores sibi invicem rationem reddunt, aut unius creditum, vel alterius debitum exprimitur.

18. Propterea Fratres, qui corde, ore, opere, signisque alieni esse debent à pecuniis, & ipsarum contrectatione, à se relegent omne id, quod jus aliquod præfert, librumque retineant, quem *regestum* nominent, in quo pro instructione, notentur: tùm eleemosynæ pecuniariæ, quæ Syndico pro necessitatibus Fratrum obvenerunt: tùm expensæ per ipsum factæ, ut Visitatores possint tempore Visitationis recognoscere qualitatem administrationis exercitæ per Superiorem localem,

calem, & hac formula calculatio concludi potest.

Effendosi dal Sig. Sindico alla presenza di Noi infrascritti Guardiano, e Discreti del Convento N. fatto il confronto delle limosine pervenute in sua mano per le necessità de' Religiosi del medemo Convento, e delle spese fatte dall'istesso per le dette necessità, si è ritrovato, che le limosine sono arrivate alla somma di scudi 30. e le spese alla somma di scudi 20. Onde restano in mano di detto Sindico scudi 10. &c. Quatenus verò expensæ elemosynas excederent, hæc addi possent: & essendo superiori alle limosine le spese di scudi 10. sono queste state fatte del proprio dal Sig. Sindico, come amico spirituale, per ritornare sul suo colle limosine, che li faranno date da' Benefattori per l'avvenire. Vel alia formula excogitetur, quæ nullam omninò, etiam in verbis sonet proprietatem.

19. *Quartò. Prohibetur Fratribus Syndicum (vel alium) in judicio, vel extra directè, vel indirectè pro eleemosynis pecuniariis, aliisvè bonis convenire, vel agere. Hujusmodi enim actus solis dominis, & habentibus jus in rebus, vel ad res conveniunt, non verò Fratribus, qui sunt incapaces juris, & actionis cu-*

jusque civilis, ex *Clementina d. §. Quapropter*.

Sed quid, si Syndicus eleemosynas pro Fratribus oblatas in suos usus converteret, & earum dilapidator, & non fidelis administrator-existeret.

R. In casu Fratres tenentur curare, ut res, quæ ad Apostolicam Sedem pertinent, non dilapidentur.

20. Resp. 2. De hac re dicendum *tit. 4. consil. 4.*

21. Quintò. *Prohibetur quæstus omnis pecuniæ, ac oblationum pecuniarum receptio in Ecclesia, vel alibi, d. Clementina §. Quocirca.*

Quarè peccant Fratres. I. Si per se ipsos collectas pecuniarum faciant.

II. Si personas ipsi deputent, vel assument, ut pecunias colligant, easque comitentur.

22. III. Si consentiant, vel positivè concurrant, quòd in suis Ecclesiis offerantur pecuniæ à Sæcularibus osculantibus Crucem, vel Reliquias Sanctorum, aut aliâ quavis causâ, etiam in Parasceve, aut die Portiunculæ, vel alio Festo, etiam prætextu, quòd debeant inservire pro cera, vel oleo, & luminaribus. Dum enim
id

id sciunt, & vident fieri, & non impediunt, aut non resistunt, dum commodè possunt, instruendo illos de veritate, videntur consentire; juxtà *Regul. 43. jur. in 6. Qui tacet, consentire videtur.*

23. Verùm, si, facta prohibitionè, & protestatione, adhuc ex devotione Fideles vellent pecunias in Altari, vel solo Ecclesiæ relinquere, tunc Fratres non dicerentur collectiones pecuniarum facere, vel permittere. Quæ à persona devota, aut Syndico colligi deberent, per hunc expendendæ pro Fratrum necessitatibus. Fratres verò ad eas non possent recurrere, vel in earum depositionem consentire, nisi pro vera necessitate, præterita, præsentì, vel imminente.

24. IV. Peccant, si consentiant, aut permittant, quòd aliqui Sæculares, etiam moti ex sua devotione petant pecunias per vicos, plateas, Ecclesias, seu alia quæcumque loca, quovis tempore nomine Fratrum, sive indifferenter petant, sive pro causis determinatis, non concurrente necessitate.

25. Tametsi, concionante aliquo Fratre, collectio pecuniarum fiat nullo Fratrum interventu per Magistratum,

vel personas à populo deputatas, ut in necessitates Fratrum, Populi, vel Magistratus auctoritate expendantur, & alicui fideli personæ consignentur, non est illicita. Ratio est, quia Fratrum opera non intervenit, sed sæculares sua voluntate faciunt; ad pecunias tamen sic collectas nequeunt Fratres recurrere, nisi pro vera necessitate, ut dictum est.

Dices. Hujusmodi collectiones fierent ratione prædicationis.

26. R. Quocumque fine fiant, dummodò Fratres non se ingerant, nec concurrant, ea in re non delinquant.

Quæritur. *An Fratri concionanti liceat collectas pecuniarum commendare?*

R. Licet Fratri necessitates sui Conventus finè mentione pecuniæ Fidelibus insinuare, eis liberum relinquendo, ut quævis modo legitimo sibi accomodo provideant.

27. Debent Concionatores, etiam nostri Ordinis bis in anno, hoc est, tempore Adventus, & Quadragesimæ in Concionibus commendare Fidelibus necessitates Locorum Terræ Sanctæ, prout præcipit Urbanus VIII. *Constit. Salvatoris* 215. *Bullar. tom. 5.* quæ fuit confirmata ab

Iuno-

Innocentio X. *constit.* 10. & à Clemente X. *constit.* 39. ibi.

Et Innocentius *constit.* Cum sicut 11. ibi disponit, quòd eleemosynæ a Fidelibus erogatæ ad dictorum Locorum necessitates relevandas, debeant conservari in, arca duabus diversis clavibus obfignata, quarum unam tuta conscientia retinere apud se possint Commissarii Terræ Sanctæ.

28. An autem possint pecuniarum, collectæ in Ecclesiis Fratrum Minorum fieri? Vide suprâ num. 21. ubi textus absolute, & generalitèr omnes prohibet: & qui totum dicit, nihil excludit.

29. Petitur. *Qua ratione se gerere debeant Concionatores Ordinis nostri circa pecunias, quæ in eleemosynas Concionum à Fidelibus Civitatis, vel Castri exhibentur?*

30. R. Servanda sunt disposita à san. mem. Innocentio XI. *constit.* Exponi nobis edita 16. Octobris 1685. in qua quantum ad Prædicatores habet: *Prædicatores quicumque eleemosynas prædicationis prætextu oblatas, pœnitens non recipiant, nec de illis sub quovis prætextu, vel quæsito colore disponere, aut quomodolibet tractare præsumant, & audeant, sed si, absoluta prædicatione, vel antè,*

*contigerit fieri à quovis genere personarum. Prædicatoribus ipsis eleemosynarum oblationem, respondeant, Syndicis Conventuum, dumtaxat liberè, & integrè transmittendam, & consignandam fore (& hoc exponit illud Urbani, qui de illis juxta Regulæ præscriptum disponat) Quod si constiterit (sequitur Innocentius) quempiam Prædicatorum per se, aut per alios pecuniam recipere, vel recipisse, proprietatis pœna omnino puniatur: & actibus legitimis per sexennium privetur. Quam pœnam, etiam Guardiani subeant, si eorum culpa, vel negligentia contrahi contigerit. Similia habet Urbanus VIII. in *constit. Militantis nuncupat. de restituendo Candore.**

31. Privatio actuum legitimorum importat inhabilitationem ad omnia Ordinis officia, quæ cum dignitate, & superioritate conjuncta sunt, ut Ministeriatus, Definitoratus, Guardianatus, *stat. Sambuc. cap. 7. §. 6. num. 3.*

32. Hinc patet Innocentianam quantum ad pœnas, & modum illas incurrendi mitigare illam Urbani. Hic utitur clausula *ipso facto*, à qua alius sensus importatur, quàm à clausula *puniatur*, *privetur*, quam adhibet Innocentius, & æquivalet huic *sub pœna*. Ubi advertendum, quod

quòd pœna posteriori modo inflicta non est lata sententiæ, sed ferendæ, vel solum comminativa, & non sententiæ privatoriarum inductiva, ex observatis à Glos. in *extravag. Quia nonnumquam Joan. XXII. verb. ipso facto*. Priori verò modo imposita, est lata sententiæ. In qua re animadvertunt Doctores, quòd ubi pœna, ut executioni detur, non petit actionem externam hominis (cujus generis est *censura, irregularitas, privatio vocis, inhabilitas, &c.*) ipso facto ante sententiam Judicis, declaratoriam delictum fuisse commissum, absolute incurritur. Ratio est, quia in his homo merè passivè se habet. Si verò pœna talis sit, ut ad sui executionem, efflagitet externam actionem causæ, prout dicitur de privatione Beneficii, Officii, &c. non statim pro foro externo contrahitur, sed expectanda est sententia declaratoria criminis. Qua posita, necesse minime est, quòd Judex pronunciet de pœna, cum per legem supponatur ipso facto statuta. Quod totum patet ex textu in *cap. Cum secundum de heret. in 6.* Quorum bona decernuntur ipso jure confiscata, sed ad executionem confiscationis, necesse est, ut Judex pronunciet super crimen, ut in textu.

Pro-

Propter quod, cum in Constitutionibus Apostolicis, vel aliis poena aliqua infligitur *ipso facto*, & *absque ulla declaratione* incurrenda: intelligitur, quòd nulla sit necessaria sententia declarans poenam: requiritur tamen declaratio criminis, tamquam conditio necessaria ad absolutè effectum legis inducendum; nisi ex textu aliter constet.

33. Quia verò opus est, ut Judex procedat declarando delictum, oportet, ut de isto juridicè constet. Audiendusque est transgressor legis, si habeat quidquam allegare contrà objectum crimen: nullus enim indefensus potest juridicè puniri. Et ubi non evacuat probationes, citandus est ad audiendam sententiam declaratoriam criminis.

34. Interdùm tamen solent Legislatores imponere poenas intentione, ut illam reus statim subeat, nulla expectatâ vel criminis, vel poenæ sententia: prout est privatio fructuum imposita à S. Pio V. Beneficiatis, non recitantibus Horas canonicas. Qui ante quamcumque sententiam Judicis tenentur in conscientia restituere: & propositio exadverso fuit proscripta ab Alex. VII. 14. Febr. 1665.

nul-

nullum enim habent titulum retinendi. Idem videtur afferendum de privatione fructuum pro rata temporis absentiae à Trid. *sess. 25. cap. 1. de ref.* imposita non residentibus.

35. Verùm, quia privatio officii, &c. subsequens ipso facto crimen aliquod, illicitò in conscientia incurritur (licet quis pro foro externo non teneatur statim illud dimittere cum jactura suæ famæ, sed sit expectanda sententia declarans crimen) debet criminofus recurrere ad Sacram. Pœnitentiarum pro absolutione, & dispensatione obtinenda, nè indebitè officium exercent. Quem credimus non latere, omnes actiones à tempore commissi delicti exercitas esse ad minus irritandas; siquidem hic effectus importatur à clausula ipso facto, ipso jure, absque alia declaratione, quo caret clausula *sub pœna*, ut scribit Ilfing *Theol. pract. tr. 1. disp. 2. art. 7. num. 73.*

Quæritur. *An Quæstores nostri mendicantes res in specie, panem, vinum, &c. possint à non habentibus illas consentire, ut aliis ad eum effectum pecunias tradant, vel consignent expendendas?*

36. R. Debent offerentem instruere,
sc

se panem, vinum, &c. quærere. In ejus tamen potestate esse quovis modo per quemcumque providere. Semper tamen quæstores, & à petitione, & receptione pecuniæ temperent. Et dum Ministri Principum, & Nobilium pro eleemosynis, quas solent quovis mense donare, offerunt pecunias, curent quæstores illas per personam idoneam asportari ad Syndicum Apostolicum.

37. *Prohibentur cippi, vel trunci ordinati ad offerentium, seu donantium pecunias reponendas, Clementina cit. §. Quocirca.* Et hîc nota pecunias accipi pro denariis; hodie enim, ut notat Gloss. in d. *Clement. v. Cippi* pro eodem sumuntur, & nos diximus *cons. 1.*

38. Hoc ipsum prohibuit etiam Sac. Congr. ab Urbano VIII. 14. Junii 1628. præposita rebus Fratr. Minor. de Observ. in hæc verba. *Prætered nullo modo habeant in eorum Ecclesiis, vel Sacristiis, aut alibi cippos, aut truncos ordinatos ad offerentium, seu donantium pecunias, nec capsulas pro eleemosynis. Missarum ad constit. Sacrosanctum Urbani VIII. 31. Bullar. tom. 4.* Quæ dispositio, utpotè cum aliis approbata ab eodem Urbano habet vim legis universalis. Quan-

Quantum verò ad capsulas retinendas in Sacristiis pro asservandis eleemosynis Missarum juxta *constit. Innocentii XII. Nuper de celebr. Missar. Sac. Congr. Concilii*, examinato dubio ei proposito. *An, & quomodo Minores Observantes valeant retinere capsulas pro Missis celebrandis in casu, &c. die 7. Junii 1708. Respondit negativè, ut dixi Offic. Cur. Eccles. cap. 10. §. 2. num. 45.*

Quæritur. An Fratres possint recipere eleemosynas pro Missis?

39. R. Negativè, sive per se, sive per alios; sed à Syndico, vel ejus Substituto sunt stipendia Missarum accipienda.

Cœterum videant Fratres, nè pro Missis, Concionibus, Officiis, Sepulturis, & Exequiis paciscantur civili, seu politica pactione. Nam sunt incapaces omnis juris politici ad quamcumque rem, ut dictum est *sir. 1. consil. 2. & 6.*

40. Item, advertant, quòd si quis vovisset aliquam summam pecuniæ dare Fratribus, ipse respectu Fratrum nec politicè obligaretur, neque ipsi titulo civilis obligationis possent exigere. Verùm ille debito conscientiae, & ratione voti teneretur ad eleemosynam tribuendam, eo modo, quo Fratres sunt capaces. Ita
Exec-

Executores Testamentorum non Fratribus tenentur ad legatum implendum, sed vel Testatori, aut ei, ad quem spectant pia legata, & pauperum bona, ut dicam *tit. 3. consil. 3.*

Hinc peccant Fratres contra Regulam, si ad similes oblationes, & legata, velut ex debito recurrant, schedulas juridicas de danda eleemosyna exigant; vel alio modo ad exequendum promissum, quasi compellant.

41. VII. *Prohibetur quicumque recursus ad pecunias, seu habentes ipsas, qui per declarationem prædictam (Nicolai III.) non conceditur, eadem Clementina d. 5. Quocirca. De qua re agendum consil. sequen.*

Quæritur. *An sit dabilis casus, in quo Fratres possint per se ipsos petere, recipere, contrectare, & expendere pecunias?*

42. Resp. Affirmativè, cum nimirum gravis, & extrema necessitas urget, adeout alio modo necessaria vitæ haberi non possint, ut ex *cap. Exiit 5. Nec quidquam*, novimus *consil. prior. num. 43.* Jus enim naturale, & *poli* à Nicolao nuncupatum, prævalet positivo. Sanctoro *comment. cap. 12. stat. 5. q. 4. vers. respondeo ex Statutis* refert plures Pontifices, & tandem
Urba-

Urbanum VIII. declarasse pro locis Terræ Sanctæ, ubi Fidelis Syndici copia haberi non possit, qui illas recipiat, & expendat, posse Guardianum, & de hujus licentia, alii Fratres pecunias recipere erogare, & custodire, ut sartatecta loca Sancta ad gloriam Dei conserventur.

43. Juxtà hæc regulari debent Missionarii, & qui ad Hæreticorum Regiones accedunt, ut eos ad fidem convertant; sed videant, nè excedant, & ad thesaurizationem, & copiam accipiant, quod eis solo jure poli, & pro conservatione naturæ permittitur. In locis vero, in quibus existunt multi Fideles, qui eos alere, & vestire possunt, & volunt, à pecuniarum receptione abstineant.

44. Idem quantum ad Fratres in Locis Turcarum Parochias, & Sacramenta, Catholicis ministrantes; nam sæpè coguntur Barbaris dona conferre, vel itinere pedagia solvere, propter quod sunt in necessitate retinendi pecunias: quas retinere possunt, prout in enunciatis circumstantiis, supplicantibus Fratribus Provinciæ Bosnæ Argentina, Sac. Congregatio rescripsit in hæc verba: *Oratores observare posse solitum, iuxta conscientia. Verum*

rùm si secùm possent ducere Tertiarium , vel habere Famulum , qui esset Substitutus Syndici Apostolici Provinciæ , vel Conventus , in cujus districtu est Parochia , deberent illis uti , apud Nicol. Flos. v. *Observantes num. 10.*

Quatenus verò eos habere non possent , & facultate illa uterentur , non dicerentur dispensati in Regula : cum non adesset dispensatio in rigore , vel relaxatio præcepti ; sed haberetur solùm juris , & Regulæ declaratio ; quatenus S. Sedes in illis circumstantiis declarat præceptum , de non recipiendis pecuniis non obligare : & ita contra Regulam non agunt : consentit Sanctoro *loc. cit.*

Quæritur . *An Fratres privati possint de licentia Superioris habere pecunias apud Syndicum Apostolicum ?*

45. R. Sicut nec pro se potest Superior apud Syndicum denarios habere nomine , & auctoritate sua expendendos ; aliàs censetur reus proprietatis , utpotè disponens de re non sua , ac si sui juris esset ; ita nec potest id subdito concedere ; sive agatur de pecunia , quæ obvenit Fratri titulo Concionis , vel eidem ratione donationis , aut mercedis oblata , nam quo-

quovis titulo non est Fratris, nec sub dominio Superioris, sed Pontificis juxta Constitutiones Martini IV. V. & Pauli IV. suo loco allegandas, ideò nec est in potestate Superioris de ipsa disponere, ut à Syndico ab aliis sequestrata retineantur in commodum Fratris particularis, ad ejus determinatas necessitates relevandas; alias de alieno disponderet, & particeps, vel causa esset proprietatis, qua Frater contra Regulam delinqueret. Utinam eleemosynæ à Fratribus aliquo titulo acquisitæ Syndico tribuerentur incorporatæ cum aliis; tunc enim ex communi massa posset facilius necessitatibus Fratrum provideri, & tot transgressiones tollerentur.

Partes itaque Superioris sunt, Syndico necessitates Fratrum insinuare, & eum rogare, ut illis provideat; vel, recurrere ad Amicos spirituales, ut dicam *consil. sequen.* nec ad aliud ipsius facultas extenditur.

Sed quid, *si quis, sibi reservato dominio, sponte deponat apud Syndicum non velut Syndicum, sed tanquam suum Substitutum, vel Depositarium summam pecuniæ expendam in necessitates talis Fratris; eique*

O

signi-

significet : tradidi Syndico centum aureos ,
ut illis tuis necessitatibus provideas ?

46. R. In casu Frater non potest consentire in depositum ; & debet protestari , ac informare Syndicum se non posse in pecunias depositas consentire , ad quas sic depositas recurrere nequit , nisi , positâ verâ necessitate , & accedente licentia Superioris .

47. Tandem idem Innocentius *cit. constit.* hæc habet . *Ut omnis occasio transgrediendi præceptum de non contrectandis denariis , seu pecuniis auferatur , omnibus , & singulis dicti Ordinis Prælati , sive Superioribus in virtute sanctæ Obedientiæ , ac sub pena privationis suorum officiorum injungimus , ut nulli Religioso ejusdem Ordinis permittant administrationem fundorum , reddituum , aut quarumcumque aliarum rerum , & bonorum mobilium , vel immobilium , cujuscumque domini illa sint ; & signanter , ut nulli Religiosorum Ordinis hujusmodi permittatur administratio bonorum temporalium aliqujus Monasterii Monialium sub quovis prætextu , aut nomine , nempe , Administratoris , Syndici , Factoris , Coloni , Superintendentis , Villici , aut alioquovis imaginabili .*

48. Quæritur . *An Frater Minor peccet desiderando pecunias ?* R. Af-

R. Affirmativè, ex notissima regula, quòd non licet desiderare, quod non licet habere. Lege adnotata n. 6.

CONSILIUM IV.

An Fratribus liceat recurrere ad Amicos spirituales?

S U M M A R I U M.

- 1 *Sub necessitatibus infirmorum, &c. comprehenduntur aliæ necessitates pro recurſu ad Amicos spirituales.*
- 2 *Recurſus quid importet? ad 9.*
- 10 *Amicus ſpiritualis differt ab interpoſita perſona, ad 12.*
- 13 *Necceſſitas requiſita ad recurſum non debet eſſe ſtriſtiſſima.*
- 14 *Status Fratrum Minorum eſt ſtatus pauperum, & humilium: ubi agitur de ſuperfluo, curioſo, & pretioſo.*
- 15 *Necceſſitas non eſt conſideranda aſperè.*
- 16 *Necceſſitas alia ſimpliciter, alia ſecundum quid.*
- 17 *Itèm, alia perſonalis, & alia ſtatus.*
- 18 *Poteſt recurri pro carnibus, ad 20.*
- 21 *In necceſſitate datur latitudo, ad 22.*
- 23 *Necceſſitas, alia corporalis, alia ſpiritualis.*

212 TIT. II. CONS. IV.

- 24 *Recurri potest pro spectantibus ad divinum cultum.*
- 25 *Conditiones necessariae pro legitimo recurſu: ubi de neceſſitate praſenti, praeterita, imminenti, & futura, ad 31.*
- 32 *Quando eleemoſynæ dicantur ceſſare?*
- 33 *Quando res dicatur commodè mendicabilis? ad 34.*
- 35 *An neceſſitas debeat eſſe determinata?*
- 36 *De praxi ſervanda cum Amicis ſpiritalibus, vel eorum Subſtitutis, ad 43.*
- 44 *Quæ Fratribus recurrentibus ſint prohibita? ad 47.*
- 48 *De perſonis, quæ poſſint, & debeant recurrere? ad 53.*
- 54 *Quinam debeant in Superiores eligi?*
- 55 *An Fratres particulares poſſint, negligentibus Prælatiſ, recurrere?*
- 56 *Alia ſcitu digna, ad finem.*

SANCTUS Franciſcus ſpecialeſ modum providendi neceſſitatibus Fratrum diſpoſuit in *cap. Regulae recurſum* nimirum ad amicos ſpirituales, cùm nimirum aliæ ceſſant eleemoſynæ, vel res in propria ſpecie mendicari non poſſunt, ibi: *Pro neceſſitatibus infirmorum, & aliis Fratribus induendis per Amicos ſpirituales, &c.*

Ec. eo semper salvo, ut sicut dictum est, denarios, vel (hoc est) pecuniam non recipiant.

1. Verùm, licet S. Pater duas tantùm necessitates specificet, pro quibus possit fieri recursus, tamen sub illis comprehenduntur omnes aliæ necessitates Fratrum: ibi enim non loquitur exclusivè; & declaratur in *Clementina Exivi de verb. signif. S. Cùm etiam*, ibi: *Cùm etiam recursus ad Amicos spirituales expressè tantùm in duobus casibus secundùm Regulam concedatur, videlicet: pro necessitatibus infirmorum, & Fratribus induendis: idque piè, & rationabiliter, considerata necessitate vitæ, ad alias necessitates Fratr. pro tempore occurrentes, cessantibus eleemosynis, seu etiam ingruentes, sæpè dictus prædecessor noster (Nicol. III. cap. Exiit S. Cæterùm) duxerit extendendum: attendant Fratres præfati, quòd pro nullis causis aliis, quàm prædictis (à Nicolao expressis) vel similibus, in via, vel alibi recurrere licet eis ad Amicos hujusmodi, si vè sint dantes pecunias, si vè deputati per ipsos, si vè nuntii, vel depositarii, seu alio quovis nomine appellentur. Solùm itaque Regula illas duas expressit, ut significaret, non nisi pro vera necessitate nostro statui decente, posse procurari, vel recurri ad Amicum.*

spiritualem , ut pecuniâ illis subveniat .

2. Coeterum recursus in casu improprie videtur appellari recursus ad pecuniam , vel procuratio pecuniæ . Quoniam hæ phrasæ , prout sonant , significant aliquem affectum , & intentionem in Fratribus ad pecuniam , quæ ab illis debet abesse , cum sit eis prohibita , juxta Regulam generalem : non licet desiderare , quod non licet habere , ut dictum est *consil. priori n. 48.* Idèd S. Pater in expressione recursus non casu abstinuit ab appellatione pecuniæ , ut hac paritèr forma significaret omnimodam elongationem à pecunia debere esse in Fratribus .

3. Hinc recursus prædictus aptissimis terminis dicitur : *procuratio actualis congruæ solutionis : vel emptionis rei necessaria per Amicos spirituales* : Ipsa verò actualis procuratio est necessaria ad recursum : cum Regula dicat , *Ministri , & Custodes sollicitam curam gerant .*

8. Necesse item est , ut procuretur , vel solutio rei jam ab aliquo habitæ , vel emptio rei habendæ . In quo recursus distinguitur à mendicatione , vel procuratione rei in propria specie , estò res illa aliàs ematur , vel pro ea pecunia à benefactore solvatur ,

5. Hinc

5. Hinc Fratres mendicantes panem, vinum, & simile sibi ad usum opportunum, recursum juxta Regulam non dicuntur habere ad Amicos spirituales, quamvis donantes emant, vel eos ad vendentes mittant, sed puram mendicationem circa Benefactores, & devotos exercent.

6. Paritèr, cùm vir aliquis dicit Fratribus, ut in macello pro aureo carnes sumant: hæc est simplex oblatio, si Fratres non petierint: vel, pura mendicatio, si rem in specie postulaverint, etsi contingat illam emi. Nec debent Fratres sibi formare scrupulum, quasi pecuniam recipiant. Aliud enim est valorem unius aurei in aliqua specie acceptare, & aliud aureum recipere.

7. Sic, licet in recurso interveniat pecunia, Frater tamen nec pecuniam, neque solutionem attingit, sed in sua procuratione facit solum cum Amico spirituali; ut solvat, & solutione de tali re provideat.

8. Quocirca formula recursus ad Dan-tem pecuniam erit: *Placet ne, prout rogo, per eleemosynam pecuniariam talibus nostris necessitatibus subvenire?*

9. Ad Depositarium, vel Substitutum:
*Rogo, ut de deposita eleemosyna apud te, vel
 talibus necessitatibus Fratrum provide-
 re.*

10. Amicus verò spiritualis toto genere differt à persona interposita, per quam Fratres recipere pecunias prohibentur. Hæc enim illa est, quæ nomine Fratrum, recipit pecunias eorum auctoritate expendendas. Amicus verò spiritualis nullatenus nomine Fratrum pecunias recipit, vel ipsorum auctoritate expendit: & is est, *qui ex amore Dei, vel devotione ad Ordinem, spontè, vel rogatus dat pecuniam ad satisfaciendum necessitatibus Fratrum; & sive per se ipsum, sive per Substitutum, aut Depositarium expendit; & cum Substituti, vel Depositarii eas expendunt non auctoritate Fratrum id agunt, sed Dantis; qui etiam, intelligi quodam modo possunt nomine Amici spiritualis, saltem repræsentativè, quatenus repræsentant Dantem, qui verè est Amicus spiritualis.*

11. Idèò verò à S. Patre vocatur Amicus spiritualis, ut excludatur omnimoda ratio debiti, sic, ut nullatenus, qui pecuniam pro necessitatibus Fratrum donat, vel expendit, debitor dici debeat; & apud
 quem

quem semper remaneat dominium pecuniæ, donec, vel ab ipso Dante, vel ab ejus Substituto sit conversa in Fratrum necessitates.

12. Neque est excitanda quæstio de voce. Etenim si illud *nomine Fratrum* intelligatur accomodè, & sano modo, hoc est, quod pecuniæ in necessitates Fratrum sint expendendæ, dici potest pecunia nomine Fratrum recipi, & expendi; sicut in hoc sensu dici possunt pecuniæ Fratrum, & Conventus; sed hæc est impropria locutio, & non est ipsas pecunias propriè, & in rigore esse Fratrum, sed solum pro necessitatibus Fratrum à persona idonea erogari.

§. I.

De qualitate necessitatis ad legitimum recursum requisitæ.

Cum recursus legitimus non subsistat, nec concedatur, nisi pro necessitatibus, ut Regula exprimit, & declarationes Pontificum declarant, videndum est de natura necessitatis ad id requisitæ.

13. Hoc est certum necessitatem, propter

pter quam conceditur recursus ad Amicos spirituales, non debere esse *strictissimam*, quæ in rigore vocabuli dicitur, illa, quæ est proxima morti, adeout, si non provideatur res ita necessaria, mors probabiliter immineat; quæ ab aliis dicitur *necessitas extrema*, & *natura*, sed *jure poli*, ut ait Nicolaus in *cap. Exiit §. Et quidem*. Sed requiritur, & sufficit, ut res sit accomodè necessaria, & conveniens nostro statui ad eos usus rerum, quæ nobis sunt licitæ ex Regula, quibus Fratres, vel Ordo carere non potest sine aliquo detrimento boni spiritualis, vel temporalis, prout Regula, significat illis verbis: *prout necessitati viderint expedire*.

14. Res itaque necessaria debet esse conveniens statui Fratrum, cum autem status ipsorum sit pauperum, & humilium, ut in *d. Clementina §. Hinc est*: ibi: *Vir Sanctus Fratres suos in paupertate summa, ac humilitate fundare voluerit*, non licet ad Amicos recurrere pro rebus ad usus superfluos, curiosos, & pretiosos, neque ad relaxationem Observantiæ regularis.

Superfluum in casu illud est, quo sublato, reliquum commodè sufficit; ita,
fi

si unum sufficiat, alterum erit superfluum per dicta *consil. præter. n. 21.*

Curiosum est, quod fit ad delectationem sensuum, ut sunt picturæ, & calaturæ in ædificiis: regulariter enim hæc sufficiunt sine talibus curiositatibus.

Pretiosum verò est, quod valorem, continet excedentem conditionem nostri status; sic, si sufficiat Crux ænea, non est querenda argentea, ibi.

Quapropter necessitas rei, vel recursus debet esse cum proportionem ad statum nostræ Religionis, quæ est status paupertatis, & humilitatis. Propter quod evenit, quod usus rerum, qui respectu aliarum Religionum est moderatus, seu licitus, nostræ sit superfluous, & pretiosus, ut feridit Cordoba in *cap. 4. Regul. q. 7. §. Notandum ad debita.*

15. Verum necessitas non est consideranda asperè, & scrupulosè ex natura rei simpliciter, sed magis ex circumstantiis, quæ necessitatem regulariter inducere solent, ut sunt persona, locus, tempus, & actiones, seu occupationes. Quæ prudenti iudicio Prælati relinquuntur expendendæ, ut hic, & nunc de vera necessitate iudicet, juxta ea, quæ habentur in *d. cap.*

Exiit

Exiit §. Hoc autem, ubi mensura necessitatis exponitur, nec restringitur; & dispositio habetur, ut infra: *interdum, personarum qualitas, temporum necessitas, locorum conditio, & nonnullæ aliæ circumstantiæ plus, minusve, ac aliter provideri requirant.*

16. Hic est advertendum. I. Quòd duplex genus necessitatis admittitur. Una est *absoluta, & simpliciter, seu naturæ*: quo titulo est homini necessarius ad vitam victus, necessarium est vestimentum. Alia dicitur, *secundum quid, seu ex suppositione*: qua ratione sunt pro studio in Religione, tùm Lectoribus, tùm Concionatoribus, & Confessariis necessarii libri; & instrumenta necessaria sunt ad colendos hortos pro hortaliis ad usus Fratrum, prout generalitèr loquitur ibi Nicolaus §. *Insuper nec utensilia*, declarans hæc necessaria; juxta gradum, & modum necessitatis, ut dictum est *num. priori*.

17. II. Notetur, quòd necessitas, ex parte subjecti est itidem duplex; *personalis* una: cùm res procuranda alicui personæ in individuo est necessaria: ut, si egeat sandalis, vel, quia debilis, meliori cibo &c. Alia *status, seu Communitatis*: quando

do nimirum, estò uni, vel alteri in particulari res procuranda non sit necessaria, est tamen necessaria ad Communitatem conservandam: v. g. vinum, & carnes, & si non sint necessaria uni, vel alteri Fratri (qui leguminibus vesci, vel aquam bibere possunt) necessaria tamen sunt Familiæ, in qua sunt multi infirmi, imbecillis, & debilioris complexionis; qui similibus austeritatibus propterea vivere nequeunt.

Dices. Ergo licitus est recursus ad Amicos spirituales pro carnibus, leguminibus omiſſis.

18. R. Conceditur consequentia. Quamvis enim sit perfectionis, omiſſa recariori, eligere vilioſiorem, tamen, ubi usus rei non sit Fratribus interdictus, suppositâ vera necessitate recurrendi, licebit recurrere. Usus autem carniū non est Fratribus interdictus, nec per Declarationes Pontificum modificatus. Propter quod non potest recurri pro pretioso panno, relicto vili, quia usus panni pretiosi interdictus est in *cap. 2. Regula: Et Fratres omnes vestimentis vilibus induantur*.

19. Ita non licebit recurrere ad delicata cibaria, ad vinum pretiosum, & ea, quæ

quæ delicias , & immoderantiam sapiant , quoniam usus superfluous , & immoderatus est Fratribus interdictus , ut habetur , tùm ex Nicolao §. *Nec per hoc* , ubi ait , *usum rerum necessariorum debere esse moderatum* , Tùm ex intentione S. Francisci , qui in *d. cap. Regula* vetat , nè Fratres judicent eos , quos viderint *uti cibus , & potibus delicatis*. Immoderatus autem non reputatur usus carniurn , quæ sunt , etiam cibus usualis , & communis in Familiis mediocris conditionis .

Instant , Etsi sit vera necessitas victus , aut potus , non est tamen necessitas cibi , aut potus carioris , cùm per viliorrem possit sufficienter necessitati satisfacere .

20. R. Quòd , sicut duplex est necessitas , *stricta* videlicet , & *accommoda* , ita dupliciter possunt Fratres necessitati satisfacere , *strictè* nimirum , & *accommodè* : v. g. possunt Fratres necessitati victus strictè per legumina , olera , & aquam satisfacere ; verùm , quia ex Regula Fratres non tenentur attendere rigorosissimam necessitatem ; quinimò juxtà illud in *c. 3. Regule de omnibus cibis* (extra tempora prohibita) *qui apponuntur , liceat manducare* , eis libertas

tas est facta, ut regularitèr carnibus, & vino usualibus utantur; at possunt etiam necessitati victus, aut potus accommodè satisfacere aliquando per cibum præstantiorem; dummodò se contineant intrà terminos usus rerum ex Regula præscriptos.

21. Hæc omnia constat esse consona sensui litterali Regulæ juxta intentionem S. Patris. Hic enim cum *d. cap. 4.* injunxisset *Ministris, & Custodibus, ut sollicitam curam gererent pro necessitatibus infirmorum, per Amicos spirituales*, addidit, *prout necessitati viderint expedire.* Quæ adjecta sunt, ne quis in rigore necessitatis hallucinaretur, & scrupulosius ageret; sed potius colligeret aliquam latitudinem reperiri in ratione necessitatis. Idèò necessitati, etiam veræ non est semper eodem rigore satisfaciendum, sed sicuti Ministri recurrentes prudenter judicaverint expedire. Hinc etsi rigor in procuranda re necessaria ex se semper sit sanctus, non expedit tamen semper summum rigorem sequi; & potest aptari illud, *summum jus, summa injuria*.

22. Neque nos nova tradimus, & quæ relaxationem inducant. Verùm, & secundùm sensum Regulæ, & Declarationes

nes Pontificum procedimus, ac inhærentes doctrinæ quidem in praxi tutæ. Nam Gilbertus Nicolai (aliàs dictus Gabriel de Ave Maria, ex quo salutationem Anglicam assidue recitaret) vir singularis doctrinæ, & sanctitatis, ut refertur in *Mnologio Franciscano sub 22. Augusti*: in libro, quem *de decem plagis Frat. Minor.* inscripsit, cap. 4. de *plaga denariorum*, habet. *Præterea notandum, quod necessitas in cibis Fratrum Minorum numquam fuit apud bene sentientes, & Regulam ad intentionem Sancti Francisci capientes, obligatorie modificata: nam de omnibus cibis intus, & foris liceat Fratribus manducare, &c.* Unde credo (secluso tamen semper scandalo) quod sine peccato (quamvis non cum tanto exemplo, & merito) ita liceat recurrere ad Amicos spirituales pro gallina, sicut pro lardo. Patet, quia necessitas in habendo, quid manducemus, non est qualificata, vel modificata, scilicet, quod tantum debeamus tali, & tali, & non tali cibo uti. Hæc ille, quamvis à Corduba loc. cit. §. Item, non recipiatur. Qui tamen ex rationabili causa non negat, posse Fratres recurrere ad Amicos spirituales, etiam pro gallinis: quas pariter devotè oblatas, inquit, licitè Fratres possunt, etiam sine causa comedere,

dere, esto carnes communes, & usuales sufficienter habeant.

23. III. Duplex pariter consideratur necessitas ex parte objecti, propter quam licitus admittitur recursus: una *corporalis*; quæ principaliter respicit tria: *alimentum*, *vestimentum*, & *domum*. Alia *spiritualis*, ut, cum res procuranda reputatur necessaria ad aliquod bonum spirituale promovendum, vel faciendum.

Utraque colligitur ex *d. cap. Exiit §. Articulum istum*, in quo pro necessitatibus pro tempore occurrentibus recursus conceditur; quæ necessitates quidem complectuntur necessaria ad cibum, vestimentum, & habitationem, prout de ista expressè loquitur *§. Et quia oportet*, ibi: *ut in aedificiis ad usum habitationis ipsorum construendis*.

Spiritualis itidem § proximè allegato habetur per hæc: *ut in libris scribendis, Ecclesiis construendis, & libris in locis remotis emendis*.

24. De unaquaque dixit Gloss. in *alleg. Clementina verb. in similibus*, quod in iis, quæ necessaria sunt ad victum, vestimentum, divinum cultum, & spirituale studium concessus est Fratribus usus necessa-

P

ria-

riarum rerum : & hæ causæ videntur generalitèr comprehendere omnes necessitates . Constat autem Ecclesias ad divinum cultum , libros ad bonum spirituale procurandum ordinari , pro quibus possunt Fratres ad Amicos spirituales recurrere .
Vide infr. tit. 3. consil. 1. §. 5.

25. IV. Considerandum est plures conditiones requiri ad legitimandum recursum ad Amicos spirituales .

Prima est , ut necessitas sit vera , non ficta , & arbitraria : quia necessitas ficta , vera necessitas nullatenus est .

Secunda , ut necessitas sit præsens , præterita , vel imminens , seu de propinquo , non vero futura , aut de possibili , ex d. cap. Exiit d. §. Et quia oportet .

26. Necessitas *præsens*, est rei indigentia de præsentī , pro qua non datur locus expectationi , ut ibi §. *Articulus istum* , ibi : *pro necessitatibus , quæ pro tempore occurrerint* .

27. Necessitas *præterita* dicitur , quando procuranda est solutio pro rebus jam adeptis ; vel , solvendum est pro ædificiis jam constructis , vel satisfaciendum est pro pannis , jam de præterito ab aliquo Devoto emptis .

28. Ne-

18. *Necessitas imminens*, est, vel, quæ jam de propinquo apparet, & quasi incipit esse, si non ex toto, tamen secundum sui partem; ut si incipiat murus cadere, aut ruinam minetur: vel, brevi prævidetur certitudinaliter eventura; præsertim, si provisio requirat temporis tractum: & exemplificat Nicolaus *alleg. §. Si sint scribendi libri, Conventus, & Ecclesiæ ædificandæ, panni in locis remotis emendi, & similia.*

20. *Necessitas vero tantum futura* (pro qua per Nicolaum *§. Insuper* provisio est Fratribus prohibita ibi, *sub colore providentiæ in futurum*) ea dicitur, quæ *in suo eventu, vel certitudinem non habet, sed potest æquè benè contingere, vel non contingere*; ut. si quis recurreret ad Amicos spirituales, quia fortè infirmabitur, aut, quia caritas rerum, vel bella timerentur; quæ sunt vana quorundam effugia, qui irregulari timore egestatis extimulati semper thesaurizant, & ad copiam plura reponunt contra statum Seraphicæ professionis. Vel, certitudinem non habent indigentiae, nisi post multum temporis, cui tamen provideri potest in instanti, quando evenit, aut brevi saltèm tempore. Ità peccat, qui hoc anno procurat deponi pecuniam, ut in

anno sequenti emi possit cibus pro Fratribus ; & regularitèr peccat paritèr procurans , ut pecunia deponatur pro re necessaria , quæ tractum temporis annexum non habet , sed brevissimo tempore potest ordinaria mendicatione conquiri .

30. Hinc sciendum , recursum pro futura necessitate à Regula expressè Fratribus prohiberi , eo ipso præcepto , quo præcipit , ut pro necessitate recurrant . Nam necessitas , quæ tantùm est futura , non est vera necessitas , sed tantùm , aut sub incerto erit , aut est solùm possibilis .

31. Tertia conditio est , ut tempore : quo recurritur , cessent eleemosynæ , *de quibus satisfieri commodè tunc posset* : ut inquit Nicolaus ubi supra cit. §. *Articulum istum* .

32. Dicuntur autem eleemosynæ cessare , de quibus commodè solutio fieri posset .

I. Quando de facto nullæ sunt .

II. Quando esto sint , sunt tamen determinatæ pro aliis certis necessitatibus , & usibus .

III. Quando , tametsi eleemosynæ sint depositæ pro necessitatibus indifferentibus , adhuc tamen aliæ necessitates
pre-

premunt, quibus providendum est.

33. Quarta conditio, ut res procuranda non sit commodè per humilem, & verecundam quæstuationem mendicabilis. De illa verò re verificatur, quòd sit commodè mendicabilis, quæ non multis discursibus, non extraordinaria vagatione, non longa absentia Fratrum, non impedimento melioris boni, & finè societate notabili cum sæcularibus acquiri potest. Attendere Fratres debent, *ne spiritum devotionis, & sanctæ orationis exercitium extinguant*: Sanctus enim Franciscus in *cap. 5. Regula* commendat hujusmodi spiritum, cui debent cætera temporalia deservire. Constat autem conquisitionem temporalium, per insolitas distractiones, & discursus spiritum devotionis excludere omnino, vel minuere.

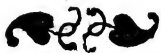
34. Quod dictum est de commodamendicatione, procedit quoque de eo, quod habetur per oblationem liberalem, vel per laboritium commodè haberi potest. Quoniam ubi illi modi præstò sunt, necessitas deest, quæ justificet recursum.

Quocircà necessitas, quæ, recensitis conditionibus, non est qualificata, satis non est ad licitum recursum secun-

230 TIT. II. CONS. IV. §. I.
dùm Regulam, & Declarationes Pontifi-
cum.

Quæritur. *An necessitas debeat esse
determinata?*

35. R. Affirmativè. Etenim non di-
citur Frater Minor necessitatem habere,
nisi quia in singulari indigeat panno, ci-
bo, pharmacis, &c. Verùm, si plures es-
sent necessitates, ut, quia Conventus eget
restauratione edificiorum, tela, panno,
vino, & similibus, non est necesse, quòd
Frater recurrens se determinet ad hanc,
vel illam necessitatem, sed satis est, ut
Amicum spiritualem roget, quòd velit in
genere necessitatibus Conventus eleemo-
synis pecuniariis providere. Estque ad-
vertendum, quòd ubi Nicolaus III. elee-
mosynas pro similibus necessitatibus ap-
pellat *indifferentes*, non est sensus, quòd
sint indifferentè depositæ ad necessita-
tem, vel non necessitatem, sed quod sint
depositæ ad plures necessitates tunc instan-
tes.

§. II.

§. II.

*Quomodo Fratres debeant se gerere cum
Amicis spiritualibus, vel eorum
Depositariis, & Substitutis?*

36 **P** Raxis in hac re tenenda præfinitur
à Nicolao III. d. cap. §. *Articulum
istum.*

37. Primò itaque relinquendum est
libertati ejus, à quo eleemosyna procura-
tur, ut per se ipsum necessitati in totum,
vel in partem provideat, prout ei Domi-
nus inspiraverit §. *Quo casu.*

38. Secundò, quòd si ipse nolit, vel
non possit per se ipsum rem necessariam
providere, debeat alteri committere.
Verùm, si ipse notitiam de aliquo non ha-
beat, qui possit ea in re se fidelitè gerere,
possunt Fratres eidem alicujus, vel aliquo-
rum notitiam dare, vel etiam præsentare,
cui, vel quibus possit ipse cum pecunia
committere executionem providendi ne-
cessitatibus §. *Si tamen.*

39. Tertiò. Si persona à Fratribus
nominata, vel non nominata impedire-
tur, vel infirmitate, aut locorum distan-

tia, in quibus esset solutio rei necessariæ facienda, & ad quæ non posset accedere, neque possent Fratres ad Dantem recursum habere, tunc tutâ conscientiâ valerent Fratres personæ substitutæ aliam personam nominare, quæ intentionem dantis exequeretur §. *Si verò*.

40. Quartò. Si propter locorum distantiam, in quibus esset satisfactio facienda, vel, quia res procuranda habet tractum successivum, nec potest brevi expediri, adeout opus sit, quòd pecunia per diversas manus transeat; nec, vel ipse Dans, aut ab eo-Substitutus, vel alius à Substituto subrogatus possint se ad ea loca conferre, licet Fratribus alium, vel alios nominare, & præsentare, qui ministerium necessitatis impleant §. *Si tamen, & sequen.* Verùm in casibus recensitis Fratres debent Amico præsentare Syndicum ex dicendis *tit. 4.*

41. Quintò. Si priusquam pecunia concessa ab Amico spirituali cum expressione, ut eam Depositarius in usum necessarium Fratrum expenderet, Dans ipse mori contigerit, possunt Fratres ejus morte, vel hæredis contradictione non obstante, ad Depositarium recurrere,
pro

pro pecunia expendenda, sicut poterant ad ipsum concedentem *S. In eo verò*; in quo casu, vel Pontifex, ut Pater communis assumit sibi illius pecuniæ dominium: vel in Depositarii dominium ex præsumpta voluntate concedentis transit, adeout ad hæredes nullatenus perveniat.

42. Sextò. Possunt Fratres rogare Dantem, ut si supersit aliquid pecuniæ concessæ pro determinata necessitate, istius provisione secuta, consentiat, quòd residuum pro aliis veris necessitatibus erogetur. Quod si ipse renuat, est residuum illi à Depositario restituendum. *S. Quia verò*.

43. Cœterùm *S. Autem, & quia* declaratur, quod quando pecunia, vel Fratribus ipsis mittitur, vel offertur (nisi à mittente, vel offerente apertè aliud exprimatur) prædicto modo oblata, & missa intelligitur. *Cum verisimile non sit, aliquem eleemosynæ suæ sine expressione modum illum præfigere, per quem, & dans merito, vel illi, quorum necessitatibus intendit per modum hujusmodi provideri, vel effectu doni, vel suæ conscientiae puritate fraudentur.* In casu namque id fit de interpretativa voluntate donantis: sed advertendum est, quod
textus

textus ibi loquitur de residuo pecuniæ datæ pro determinata necessitate. Ideo pecunia ex integro pro una determinata necessitate concessa, vel oblata, in alias necessitates converti non potest, juxta decreta Sac. Congreg. ab Urbano VIII. præpositæ negotiis Fratr. Minor. de Observ. ut tit. sequen. consil. 1. §. 2. num. 9. ad 3.

44. Nonnulla circa eleemosynas per recursum quæsitæ sunt Fratribus scitu necessaria, quæ sinè culpa ignorare non possunt, cum teneantur nosse, quæ Regula præscribit, & dictæ Declarationes disponunt pertinentia ad eorum statum.

Hinc advertant. I. Quod dominium, & proprietas pecuniæ remanet penes ipsum Danem: cum libera facultate revocandi illam, donec convertatur in rem deputatam; quod eidem Depositario, vel Syndico significare tenentur §. *Quod, si præstò*,

45. II. Quod Fratres nihil juris in pecunia per dispensationem, administrationem, vel auctoritative prætereendere possunt: ibi.

46. III. Quod nullam actionem sive in judicio, sive extra possunt exercere contra personam à Dante substitutam, sive
cam

eam ipsi nominaverint, sive non nominaverint. Quibus conceditur dumtaxat, ut ei possint suas necessitates significare, & humiliter rogare, ut solvat, eamque monere, ut fideliter in re commissa se habeat, *ibi*: Videant igitur Fratres, qui pecunias depositas, vel legatas in iudicio repetunt, aut Iudices ad repetendas incitant, in eo enim peccant contra Regulam; illud enim spectat ad Syndicos Apostolicos ex dicendis *loc. cit.*

47. IV. Non possunt scienter consentire, quod plus pecuniæ ab Amico, Substituto, vel Depositario, aut Syndico concedatur, quam verisimiliter iudicetur valitura res necessaria, pro qua ipsa pecunia conceditur §. *Caveant.*

§. III.

De personis, quæ possunt recurrere.

48 **E**X vi Regulæ soli Ministri, & Custodes possunt, imo tenentur procurare ab Amicis spiritualibus per pecuniam, congruam necessitatum solutionem. Nam textus ait: *Ministri tantum, & Custodes.* Quod etiam notatum est à Nicolao

colao III. in *d. cap. §. Licet autem*, ibi: *Et dictio illa tantum, adeo Ministros, & Custodes in hac cura perstringere videatur.*

49. Appellatione vero Custodum non veniunt illi, qui nunc cum quatuor Definitoribus, & Ministro Provinciali integrant Magistratum Provinciæ, sed illi, qui plures Conventus, adhuc in Provincia non erectos, gubernant: cujus generis tempore S. P. Francisci nonnulli inveniebantur, qui erant Custodiarum Prælati.

50. Minus tamen principaliter, & ex sensu ampliato Regulæ juxta Sancti Patris mentem, etiam Guardiani ex vi officii, & cura Guardianatus tenentur providere necessitatibus corporalibus Fratrum, & infirmorum; statim enim ac instituuntur Guardiani, eis ex vi electionis tacite, & generali commissione illud committitur. Concurrente, etiam jure naturali, & divino, quo incumbit Superioribus provisio de necessariis suorum subditorum, tamquam filiorum indigentium. Idem dicitur quo ad Vicarios Conventuum, maxime absentibus Guardianis, Corduba *cit. q. 6.*

51. Quinimò, si nomen Custodis comprehendat, etiam Guardianos, adeout
sen-

sensus sit: *Ministri, & Custodes, seu Guardiani*, ut est probabile; non tam minus principaliter, sed æquè Guardianis id convenit, ac illis.

52. Possunt pariter cœteri Fratres se intromittere in procuranda ab Amicis spiritualibus solutione rei necessariæ, sed nonnisi de Ministrorum, Custodum, vel Guardianorum concessione, ut ibi Nicolaus: *Concedimus, quòd ipsi Ministri, & Custodes possint per alios (Fratres) hujusmodi curæ sollicitudinem exercere.*

53. Cavere tamen debent Superiores, nè particularibus Fratribus sic indistinctè, & generalitèr concedant facultatem procurandi suas necessitates mediante pecunia, nè illis præbeant occasionem proximam transgrediendi Regulam; quod facile posset accidere secundum Alvarum. Maximè, quia ad subditos non pertinet judicium de necessitate, sed hoc spectat ad Prælatos, quibus propterea Regula commisit recursum ad Amicos pro necessitatibus. Cum de eorum scientia, prudentia, & conscientia magis sit præsumendum.

54. Ideo Superiores Generales cavere debent, nè consentiant, ut eligantur
Mi-

Ministri Provinciales, & isti, nè ad Guardianatus assumantur personæ, tùm secundùm mores, tùm secundùm doctrinam, incapaces ad regimen Provinciarum, & Conventuum respectivè. Noverint proindè se esse rationem Deo reddituros, si secundùm privatas affectiones, non verò bonum publicum electiones promoveant: si non officiis, sed personis provideant. Audiant hæc agentes, quid per Ezechielem cap. 34. Deus dicat: *Væ Pastoribus Israel, qui pascebant semetipsos: nonnè greges à Pastoribus pascuntur? Lac comedebatis, & lanis operiebamini, & quod crassum erat occidebatis, gregem autem meum non pascebatis. Et infr. Ecce ego ipse super Pastores requiram gregem meum de manu eorum. Et indè fatagant, ut ii eligantur, qui utiliores prudentèr judicantur regimini; & publico bono, juxta Trid. sess. 24. cap. 1. de ref. & constit. Innoc. XI. Sollicitudo, in qua quantum ad electiones in Ordine Minor. de Obser. utiliter faciendas statuit; neminem posse eligi in Prælatum, sive Superiorem in Ordine prædicto, qui vitam communem observantiæ non sequatur, hoc est, qui frequentèr equitet, se à infirmitate, qua ab obligatione pedibus incedendi excusetur, habeat: qui indu-*

fit,

sis, seu camisis; aut lineis utatur apud se, vel in lecto: qui calceatus incedat: qui jejunia Ecclesiæ, & Regulæ non observet: qui aliquando visus sit contrahere pecunias, nisi jam per triennium saltem emendatus sit: qui notabiliter defectuosus sit in assistendo communitatibus Chori, Refectorii, & aliis, prout sibi in Constitutionibus præscribitur. Electionesque factæ contra dispositionem Constitutionis irritari debent à Superiore Generali, capta prius informatione extrajudiciali, & adhibito consilio, & assensu trium Fratrum, qui Ministri Provinciales, vel saltem Definidores Provinciæ sint, vel fuerint: onerando eorum conscientias, tam, si expellatur idoneus, quam si non aptus confirmetur. Ad praxim hæc deducantur.

Sed quid, si Ministri, Custodes, & Guardiani non provideant necessitatibus Fratrum?

55. R. Si necessitates veræ sint, & negligentia Prælatorum fuerit notabilis, possunt Fratres sinè peccato suis necessitatibus providere per recursum ad Amicos spirituales; dummodo tamen servant modificationes per Declarationes Pontificum præfinitas: Necessitas enim caret lege.

lege. Verum subditi debent cavere, nè secundum affectionem commodi judicent; nec facile sibi ipsis credere debent, quia regularitèr quis in re propria cæcutit; ideo recurrere debent ad judicium Superiorum, & aliorum prudentum expertorum, quibus stare debent, & secundum eorum consilium operari. Quinimò numquàm debent recurrere ad Amicos spirituales, ut isti pecuniâ necessitatibus provideant, nisi requisitâ Superiorum licentiâ, licèt posset in aliquo casu sufficere præsumpta.

56. Ut itaque hallucinationes circa necessitates à subditis removeantur, debent Visitatores Conventuum diligenter inquirere, an Superiores locales negligentes, & difficiles fuerint in providendis subditis de realibus necessitatibus. Ac ubi eos invenerint notabiliter defecisse, remediis juris utantur; eos etiam suspendendo ab officio, ut cœteri eorum exemplo proprio muneri satisfaciētes à simili pœna immunes se faciant, & observantiam Regulæ promoveant, non impediant.

57. Advertendum hìc ultimo est, quòd si eleemosyna pecuniaria est determinanda

minata, & à Dante arctata respectu unius Conventus, non potest, etiam à Fratribus, vel quovis Præfato alteri loco applicari sine expressa, vel interpretativa illius voluntate; quod ex *d. cap. Exiit.*, patet §. *Quia verò*.

58. Cœterum, ut eleemosyna censeatur determinata ad hunc Conventum, non sufficit, quod à Fratribus talis Conventus petatur; sed requiritur, quod pro Fratribus talis Conventus donetur,

Non potest autem eleemosyna indifferenter oblata à Guardiano unius Conventus in utilitatem alterius Conventus dirigi, nisi de expressa, vel interpretativa voluntate Provincialis; nec à Provinciali in alterius Provinciæ commodum, nisi de simili voluntate Generalis ex *d. cap. §. Quia verò*, ut dictum est *tit. preced.*

59. Ità, si pecuniaria eleemosyna sit determinata respectu hujus usus, non potest alteri necessitati applicari, nisi de voluntate Dantis ex *d. cap.* Et est textus expressus in *Clementina Quia contigit de Religios. domib. & dicam tit. sequen.*

CONSILIUM V.

An Fratres Minores possint in
itinere uti Bursario.

SUMMARIUM.

- 1 Bursarius in sensu proprio idem est, ac
interposita persona.
- 2 An liceat Fratribus Minoribus uti Bur-
sario, vel Amico spirituali in itinere?
- 3 Requisita ad eum effectum.
- 3 Quinam debeant accedere ad Capitulum
Generale?
- 5 Fratres debent in vivendo se committere
divinae providentiae.
- 6 In Tabernis frequentèr sine pecunia nihil
habetur.
- 7 Cum res commodè mendicari potest, ad
Bursarium non recurritur.
- 8 Nullus actus sapiens jus est cum eo exer-
cendus?
- 9 Scandalum vitari debet.
- 10 Cavendum est ne aliis Fratribus vocu-
mentum inferatur.
- 11 Quinam possint ad Bursarium recurrere?
- 12 Re-

- 12 *Residuum pecunie est reddendum Donantibus.*
- 13 *Congruit, ut in itinere babeatur Tertiarius, qui sit Substitutus Syndici Apostolici: & de forma habitus, quem debet gestare.*
- 14 *Agitur de bonis Apostatarum, ad quem pertineant, ad 16.*
- 17 *Dispensationes contra puritatem Regule ab Ordine semper rejecta.*
- 18 *Agitur de forma, qua expropriari debeant Fratres, ad 21.*
- 22 *Decretum prescribens quomodo sint distribuenda suppellectilia Fratrum defunctorum.*

1 **B**URSARIUS in rigore verbi ille dicitur, qui nomine Fratrum bursum, & crumenam gerit, ac pecunias ipsorum auctoritate ministrat, & expendit: sub hac ratione, cum idem sit, ac interposita persona Fratrum, nequeunt ipsi, salva professionis puritate, Bursarium in via, vel alibi habere, cum ipsis à *Regula cap. 4.* prohibitum sit denarios recipere per se, vel per interpositam personam. Et Nicolaus III. *cap. Exiit*, declaravit vetitam esse Fratribus administra-

tionem, & pecuniarum dispensationem, ac ipsarum usum, prout ex *S. Nec per hoc*.

Excipitur casus extremæ necessitatis, in quo alia via, quàm per receptionem, pecuniæ non possunt haberi necessaria sustentationi naturæ, ut ibi Nicolaus *S. Et quidem*.

2. Accepto verò Bursario in minus rigorosa significatione, prout nimirum confunditur cum Amico spirituali, sive iste sit principalis donans, sive ejus famulus, vel nuntius, licet Fratribus Bursarium in via habere, qui expensas necessarias in itinere faciat. Colligitur hoc ex *Clementina Exivi S. Cùm etiam*, ubi, postquam Clemens recursum ad Amicos spirituales ampliasset ad alias veras necessitates Fratrum, quàm ad necessitates pro infirmis, & Fratribus induendis, subdit: *Attendant Fratres*, quòd pro nullis causis aliis, quàm prædictis, vel similibus, in via, vel alibi licet eis ad Amicos hujusmodi, sive sint dantes pecunias, seu deputati per ipsos, sive nuntii, vel depositarii, seu alio quovis nomine appellentur.

In quo textu ponderandum est illud in via, vel alibi: qua phrasi loquendi signi-

significatur, quòd ubi *in via* subsunt veræ necessitates, liceat Fratribus *in via* recurrere ad Amicos Spirituales, ut modis congruis nostræ Regulæ, occurrentibus necessitatibus provideant.

3. Verùm, ut tam recursus, quàm dictum Amicum spiritualem ducere in itinere licitè fiant, debent plures conditiones concurrere, quibus non observatis, censentur Fratres transgressores Regulæ, si, etiam hujus generis Bursario utantur.

Prima est, quòd iter sit justum, seu ex rationabili causa, vel ex obedientia assumptum, pro negotiis nimirum expedientibus Religioni; ut, cùm eundum est ad Capitulum Generale, vel quid simile contingat. Etenim si iter ex propria electione suscipiatur, nulla habetur necessitas recurrendi, & ducendi, cum causa sit voluntaria.

Dices. I. Non vadant ad Capitulum Generale, nec negotia committantur, nisi iis, qui pedibus possunt iter agere.

4. R. Ad Capit. Gener. non tenentur accedere, nisi Ministri, Custodes, Officiales Curix, & Definidores Gener.: & negotia committenda sunt idoneis, & aptis

ad ea exequenda; cujus generis non sunt omnes, & soli fortes, & corpore robusti; sed ut plurimum isti sunt rudes, & imperiti; apti verò ad illa regularitèr sunt Religiosi spirituales, studiosi, & litterarum amatores, habentes de rebus Religionis experimentum. Qui frequentèr sunt debiles, viribus destituti, ut proinde, vel equo, aut jumento egeant pro itinere, vel meliori cibo nutriri requirant; circa quæ sunt sumptus faciendi; & cum ipsi per se, in illis nequeant se ingerere, debent in subsidium secum habere Amicum spiritualem.

Dices. II. Quando hujusmodi necessitates in via occurrunt, recurrant tunc ad Amicum spiritualem, qui eis in itinere præsentabitur.

R. Hoc utique agendum esset, si verisimile foret, quòd in via Amici spirituales invenirentur. Coeterum, cum experientiâ compertum sit, quòd interdum vix possunt reperiri Benefactores, à quibus res in specie in eleemosynam accipiantur, quomodo spes erit reperiendi Amicos spirituales, qui pecuniam solvant pro necessitatibus in itinere contingentibus?

Dein-

Deindè, si sciam certò me debere recurrere, quid obstat, si, cùm Amicos habeam offerentes: eorum eleemosynis per Depositarium utar?

Dices. III. S. Franciscus voluit, quòd sui Fratres se in vivendo committerent divinæ providentiæ, & cogitatus suos in Domino jacerent, qui volucres Cœli pascit.

5. R. Nec Divinæ providentiæ in vivendo non se committunt, neque suos cogitatus à Domino avertunt, qui nihil juris habentes in pecunia existente apud Depositarium pro vera necessitate, per modum puræ eleemosynæ ad ipsum recurrunt, prout tunc Fratres se debent gerere. Neque debent ità se committere divinæ providentiæ, ut Deum videantur tentare. Quinimò, ut ait Nicolaus ubi supra §. *Nec quidquam: Sic se ipsos committant divinæ providentiæ in vivendo, ut viam non contemnant provisionis humanæ: quia vel de iis, quæ offeruntur liberalitèr, vel de iis, quæ mendicantur humilitèr, vel de iis, quæ conquiruntur per laboritium, sustententur.* Tum quia, cùm S. Pater præcepit sollicitam curam in veris necessitatibus per Amicos spirituales, nihil de commissione divinæ providentiæ, nihil de cogitatu in Domino

diminuit : cum pro Domino Amicus spiritualis nos pascet, & vestiât. Supponitur hic semper, quòd res in specie commodè precaria mendicatione acquiri non possit.

6. Secunda conditio est, quòd Fratres iter agant per Regiones, & partes inhumanas (etiam si sint Catholicorum) in quibus, vel ex defectu charitatis, vel, quia, ex frequentia Fratrum itinerantium, Fidelium pietate nimis fatigatâ, non possunt mendicando ostiatim, vel nullo modo, vel, non nisi valdè incommodè necessaria ad victum, & decentem sustentationem inveniri. Sæpe enim contingit transire per pagos, & loca, in quibus, vel nullus sit, qui det ad victum necessaria, sed omnia debeant haberi in tabernis, in quibus singula, numeratâ pecuniâ venduntur, & non nisi pecuniis haberi possunt ; vel, si alii sint, qui dare possint, non potest Frater ab itinere fatigatus per unum, vel alterum castrum concurrare, aut loca alia adire, & à recto itinere divertere sinè gravi corporis, & animi damno. Imò, si aliqui dent, tam parcum cibum præstant, ut laxum centenis milliariis corpus recreare non sit satis.

Tertia est. Quòd necessitas sit vera,
præ-

præsens, vel imminens, non verò futura, & possibilis juxta dicta *consil.* 4. §. I. n. 25. vide ibi, ut hîc discurras.

7. Quarta est. Quòd ad ipsum non recurratur, nisi aliis cessantibus eleemosynis, ac cum commodè mendicatio fieri non potest. Undè hallucinantur, qui ad solum proprium commodum, & delicias in via ad eum recurrunt: & adeò frequenter, ut, datâ etiam occasione facilis mendicationis, eam relinquunt, & contemnant.

8. Quinta. Quòd non recurratur auctoritative præcipiendo expensionem pecuniarum, exigendo computum, & pecuniam interdum in marsupio asservando, & custodiendo. Idèò cum Depositario pecuniæ ità se Fratres gerere debent, ut nec corde, ore, vel opere, aut signo aliquo ostendant se habere, vel retinere videantur aliquam auctoritatem, jus, vel actionem civilem in dicta pecunia, vel ejus usu. Temperandum est ab omnibus abusibus, qui frequenter ex imperitia non excusabili nasci solent.

9. Sexta. Quòd scandalum vitetur. Fratres enim nedùm à malo, sed etiam ab omni, quod speciem habet mali, abstinere

nere debent, ex *d. Clementina §. Amplius*: & ideo videant Fratres, nè ea in re pusillis materiam scandali præbeant: & facto ostendant se in pecunia nihil juris habere.

10. Caveant Fratres itinerantes, nè per loca, in quibus solent Benefactores charitative Religiosos tractare eos hospitio recipiendo, & tribuendo necessaria ad victum, secum Depositarium ducant: nam præter materiam scandali, quam Benefactoribus præbent, sunt causa nocimenti, quod aliis Fratribus pauperibus sine Depositario itinerantibus obvenit, Quoniam sæculares id videntes putant, vel occasionem credendi accipiunt, quod isti etiam portant pecunias, seu Bursarios; propter quod retrahuntur à proposito elargiendi illis elemosynas: eosque solent alloqui: *Ematis de pecuniis, quas portatis, sicut alii Fratres vestri fecerunt*. Et ad minus, cum quis in longinquas Regiones iturus per illa loca transit, moneat sæculares hospitantes alios benigne, se equo iter agere, quia debilis, & longitudo itineris id requirit: Ac Amicum spirituales secum ducere, quia ad loca debet accedere, in quibus necessaria ad sustentationem,
nul-

nullatenus absque pecunia obtineri possunt : verum se nihil juris in pecuniâ habere ; ut hac forma viscera misericordiæ Fratribus aliâs itinerantibus non claudant, & ipse scandalo proximum non offendat.

11. Septima. Quod recurrens sit Minister, Custos, vel Guardianus, aut alius ab eis habens facultatem, vel commissionem recurrendi.

12. Octava. Quod si quidquam pecuniæ post iter superfit, illud, vel donantibus restituatur : vel rogentur, ut in alias veras necessitates Conventus expendi valeat.

13. In nostro Ordine statuta Generalia in Sambucanis *cap. 8. §. 8. n. 1.* disponunt, ut Ministri, Custodes, & Definidores Generales provideantur pro sumptibus in itinere necessariis ; monentur tamen, ut in itinere parcè, & modestè se gerant, & sanctæ paupertatis sint memores, prout ex instituto tenentur. Nec ipsi debent per se pecunias portare, sed opus est, ut eas deferat Tertiarius, qui sit Substitutus Syndici Apostolici. Verum, ut hic cognoscatur, quod non sit Frater, habitu distincto uti debet, hoc est, debet incedere

dere pedibus calceatis, cum habitu genua non excedente, cum galero, seu bireto in capite, juxta disposita in Capitulo Generali celebrato de *ann. 1625. tit. pro utraque familia*, cujus statuta eodem anno 18. Decembris confirmata fuerunt in forma specifica ab Urbano VIII. prout in ejus constitutione. *In supremo sub la 51. Bullar. 10.4.* quæ dispositio est universalis quantum ad qualitatem habitus, qui à Tertiariis assumptis pro servitio Conventuum est gestandus.

Quæritur I. *Cujus sint Bona Fratrum Apostatarum.*

14. R. Si Frater redeat ad Religionem, pecuniæ, quæ apud ipsos reperiuntur, sunt tradendæ Syndico Apostolico. Coetera verò bona, quorum usum facti Fratribus licet habere, ut sunt libri, vestes, & hujusmodi, cedunt in usum Fratrum, & Conventuum. Ea verò, quorum usus est Fratribus interdictus, ut sunt vestes sæculares, & alia pretiosa, & superflua, per Episcopum sunt pauperibus distribuenda. Cum enim eorum usus Fratribus non sit permissus, neque eis licet ea apprehendere, administrare, vel actum alium circa ea exercere, qui ali-

aliquod sapiat, juxta Declarationes Nicolai III. & Clementis V.

15. Si verò bona illa fuissent furto ab aliis subrepta, dominis essent restituenda: ubi verò aliqua per mercaturam fuissent acquisita, pauperibus ab Episcopo loci deberent elargiri.

16. Ubi autem Frater extra Ordinem decessisset bona illius pertinerent ad Cameram Apostolicam *ex constitut. Gregorii XIII. incip. Officii nostri 43. Bullar. tom. 2.*

Dices. Leo X. Concessit. privilegium Fratribus Minoribus apprehendendi dicta bona per Syndicum Apostolicum, & idoneas personas.

17. R. Si hoc sit privilegium Fratrum, cum sit contra puritatem Regulæ, & adversus dictas Declarationes (quæ solæ sunt in vigore) recessit ab aula, & eidem Fratres renuntiaverunt; quemadmodum in quovis Capitulo Generali protestantur nullam dispensationem contra Regulam fuisse in Ordine receptam, ac se velle, divino favente auxilio, Regulam in sua puritate juxta præfatas Declarationes observare. Accedit, quòd dicta Leonis concessio fuit per subsequutam Constitutionem Gregorii revocata.

Quæ-

Quæritur. II. *Qua forma* debeant Fratres expropriari ?

10. R. Si expropriatio Fratris fiat in infirmitate, debet esse praxis: priusquam Confessario se de peccatis accuset, est vocandus Superior, cui Frater debet manifestare, quæ habet, & sincerè protestari se quodcumque præensum dominium super illis deponere, seque in illis nihil juris habere, & propterea se illis voluntariè expoliari. Tunc Superior curet, ut pecuniæ, & res pretiosæ, si quæ sint (quod absit) statim per Tertiarium asportentur Syndico Apostolico. Quod, si ægrotus convalescerit, non cum factæ expropriationis poeniteat, nec ad vomitum redeat, vel ea ipsa petendo, vel alia quærendo, quæ Regulæ repugnant.

19. In casu verò, quod pecunia esset Amici spiritualis, qui sibi dominium illius retinisset, eidem foret reddenda; vel de ejus licentia Syndico Apostolico tradenda pro utilitatibus Conventus, vel Provinciæ.

20. Quod si dicta pecunia ad eleemosynas alterius Conventus pertineat, monendus tunc est hujus Superior, & pecunia à Syndico Conventus, in quo ille infirmatur,

tur,

tur, ad Syndicum alterius Monasterii transmittatur. Ubi vero pecunia fuisset recepta sub onere Missarum, vel alio, hoc debet Superiori aperiri, ut hic curet, quod onere satisfiat. Quod si sit furtiva, domino reddatur.

21. Hic advertas, quod Frater propriarius, seu retinens pecuniam absolvi non potest, nisi prius exproprietur; sicut dicitur de concubinario, qui est incapax absolutionis, nisi prius concubinam à se licentiet, & extra propriam domum amandet.

22. Pro praxi Provincialium, ad quos spectat distribuere suppellectilia, & res à Fratribus defunctis relictas, subnecto decretum Congregationis Generalis de anno 1679. ea de re editum, ut ipsi noverint se non esse rerum dominos, neque de illis posse pro suo arbitrio disponere, sed teneri juxta præfinitum modum se gerere: Verba decreti.

Si Frater defunctus fuerit in infirmaria, eidem applicentur omnes panni linei, seu ex tela confecti. Si autem extra infirmariam mortuus sit, applicentur Communitati Conventus, ubi defunctus de Familia morabatur. Cui etiam Communitati consignabuntur omnia lanæ vestimenta.

Libri

Libri in ejusdem Conventus Bibliotheca reponantur : & si fortè aliquid pecuniæ reperiatur , Provincialis faciat eam deponi apud Syndicum Apostolicum Provinciae pro necessariis sumptibus , communibusque Provinciae indigentis , sumpto à Guardiano , & Discretis Conventus testimonio de quantitate , ut suo tempore rationem de illa tribuere possit . Et idem observetur , si aliquid aliud considerabilis pretii inveniatur .

Picturae , si fortè sint , in Sacristia collocentur . Res autem minoris momenti inter Fratres ejusdem Conventus de consilio Guardiani dividantur .

Si autem , vel Ministri Provinciales , vel Guardiani aliter fecerint , aut de rebus defuncti aliter disposuerint , suspensionem officii ad semestre incurrant . Orb. Seraph. to. 4. in d. Congreg. Et ob poenæ adjectionem constat decretum , non tam esse directivum , quàm præceptivum .

TITULUS III.

*De Legatis quò ad Fratres
Minores ?*

CONSILIUM I.

*An Fratres Minores sint capa-
ces Legati annui.*

S U M M A R I U M.

- 1 *Legatum directè Fratribus Minoribus fa-
ctum pro ipsis non sustinetur.*
- 2 *Sunt Fratres Minores capaces annuarum
præstationum ab hæredibus recipienda-
rum per viam eleemosynæ.*
- 3 *Triplex gradus incapacitatis.*
- 4 *Formula protestationis præmittendæ oc-
casione Legatorum.*
- 5 *Fratres sunt capaces Legati rei mobilis,
quod unica solutione præstatur.*
- 6 *Responsa Sac. Congr. ab Urbano VIII.
Ec. circa hæc legata.*
- 7 *Quid importet clausula : officium Judicis
implorare ?*

258 TIT. III. CONS. I.

- 8 *Valet Legatum pro Sacristia, vel Fabrica Ecclesiæ.*
- 9 *Responsa dicta S. Congr. super hujusmodi Legatis.*
- 10 *Legata determinata ad unum usum, in alios convertere non licet.*
- 11 *An Fratres Minores sint capaces Legatorum cum onere celebrationis Missarum?*
- 12 *Responsa dicta Sac. Congregationis.*
- 13 *Præstationes Legatorum Fratribus debita non sunt.*
- 14 *Nequeunt Fratres præstationes ipsas in judicio exigere sub pœna excommunicationis.*
- 15 *Possunt tamen eas recipere per modum eleemosynæ, ad 20.*
- 21 *Syndicus Apostolicus potest tamquam unus de populo apud Judicem instare, ut mens Testatoris impleatur.*
- 22 *Missæ celebrari debent in Ecclesia à Testatore electa.*
- 23 *Nequit aliqua quietantia fieri, nisi de quantitate præstationum receptarum.*
- 24 *Conventus Fratrum est incapax sortis census eidem directè relicta: & ibi de oneribus perpetuis Missarum, quorum licentia recipienda sint, & de pœnis, &c.*

25 *An*

- 25 *An Fratres sint capaces Legati annui sine onere ?*
- 26 *Responsa dictæ Sac. Congregationis .*
- 27 *Non licet Fratribus retinere domos , & agros .*
- 28 *Quid dicendum est de Legato infra decennium ?*
- 29 *Valet Legatum concernens cultum divinum in Ecclesiis Fratrum , ad 33.*
- 34 *Agitur de Legatis annuis respicientibus victum , & vestimentum Fratrum , ad 36.*
- 37 *Rescripta S. Congr. Boni regiminis quantum ad hæc Legata , ad 38.*
- 39 *Dispositio Innocentii XII. quod ad Legata pro vestiario Fratrum Conventus Sanctæ Mariæ de Ara-Cæli Romæ .*
- 40 *Doctrina Sancti Bonaventuræ in materia Legatorum approbata à dicta S. Congr. pro Cismontana Familia .*
- 41 *Cautela ex eodem S. Doctore tenenda à Fratribus , ubi gravati à Testatoribus difficiles sunt in adimplemento dispositionis testamentaria .*
- 42 *Quidditas eleemosynæ , in quo consistat ?*
- 43 *Omnes leges clamant dispositiones defunctorum esse implendas .*
- 44 *Executio piorum Legatorum est mixti fori .*

- 45 *Judex executor ex officio, etiam nemine petente, debet procedere adversus non implentes Testamenta.*
- 46 *Nulla actio juris, & justitia est in Fratribus ad Legata.*
- 47 *Ex contractu Legati duplex oritur obligatio.*
- 48 *Obstrictus obligatione voti dare aliquid Fratribus tenetur implere.*
- 49 *Fratres Minores non possunt succedere morientibus ab intestato.*
- 50 *Agitur de Legato facto Religioso particulari.*
- 51 *Fratres non possunt inducere Fideles ad aliquid Ordini relinquendum.*
- 52 *Quid de Legato facto Religioso privato hac lege; ut non acquiratur Monasterio?*
- 53 *Varia decreta cum voto Rotæ, ad 84.*
- 85 *Aromataria Fratrum Minorum, ad 88.*

ONSTAT Fideles sæpè in Testamentis legare favore Fratrum, aut pro ipsorum Ecclesiis nonnulla gratis, vel adjecto onere celebrationis Missarum, aut recitationis alicujus Officii, unica solutione, aut ad tempus, vel in perpetuum singu-

singulis annis præstanda. Quibus dispositionibus stantibus, excitari consueverunt difficultates: an Fratres, salva puritate, Regulæ, habeant circa dicta relicta capacitatem? Licet de hac re aliqua dixerimus *tit. 1. consil. 4. num. 9.* tamen, quia solent in dies Fratres scrupulis pulsari, vel litibus agitari, ex professo assumimus discussionem articuli; ad quem claritate, qua par est, tractandum, varios §. §. subnectimus, in quibus firmantur resolutiones juxta declarationes Nicolai III. & Clementis V. ac decreta Sacrar. Congregationum, & decisiones Rotæ.

1. Primum verò statuitur, liquidam esse incapacitatem Fratrum ad Legata, si fors principalis ipsis directè relinquatur, adeout ejusdem proprietas, possessio, & dominium apud Fratres sit; cum per dicta *loc. cit. consil. 2. & 3.* ipsi Fratres nullatenus sint capaces acquirendi, & retinendi dominia, rerumque jura, & possessiones, prout ibi *consil. 4.* & propterea talia relicta, nec momento retinere possunt; sed ubi adest erectum Tribunal R. Fabricæ S. Petri eidem Fabricæ debent applicari, ut notissima sunt ejusdem privilegia, tam quò ad hæreditates, & fidei-

commiffa, quàm quo ad ejus generis Legata, per adnotata ibi *confil. 5. num. 10. & 11.* Ubi videas, quando Legatum, quantum ad Fratres caducetur, & corruat. Ubi verò tale Tribunal erectum, non eft, Legatum redit ad hæredes; qui tamen debent implere voluntatem defuncti, & onera impofita exequi, ac curare, ut Miſſæ celebrentur, vel aliud onus impleatur, fi favore animæ fuerit Legato adjectum; quoniam ultima voluntas defuncti pro lege ſervanda eſt, & omnibus modis conſervari debet, *cap. Ultima 13. quaſt. 2.*

2. Diverſimodè eſt dicendum de Legatis non Fratribus directè factis, ſed pro Fratribus in hoc ſenſu, quòd hæredes gravantur, ut ſingulis annis aliquod ipſis dent, vel certam ſummam pecuniæ Syndico Apoſtolico ſolvant pro neceſſitatibus eorum, ſivè Legatum ſit ſimplex, ſivè caudatum onere aliquo Officii, vel celebrationis Miſſarum. Quantum ad hæc Legata Fratres non ſunt incapaces recipiendi ab hæredibus, quatenus velint liberè dare in eleemoſynam præſtationes à Teſtatoribus taxatas; & Legatum hac forma factum, dicitur eſſe modo
licito

licito constitutum, ut dixi *Offic. Cur. Ecclesiast. cap. 30. num. 38.* Ac in rigore loquendi Fratres in casu dicuntur propriè capacitatem habere ad illas præstationes ab hæredibus eleemosynaliter recipiendas, non ad rem legatam, ex qua debent hæredes dictas præstationes accipere.

Hinc opportunum est adnotare retentam à Doctoribus distinctionem incapacitatis, aptabilem casibus, qui in facto contingere possunt, quam refert Luccia *de legatis num. 202.*

3. Duplex itaque datur incapacitas. Una dicitur absoluta, & alia respectiva. Absoluta illa est, quæ Religiosos inhabilitat ad aliquid possidendum spolians illos quovis jure politico, & civili, sive in re, sive ad rem, adeout eisdem nulla competat actio juridica; cum illa denu dati reputentur ratione voti altissimæ paupertatis in professione emissi, & vigore Regulæ præscribentis strictissimum paupertatis vinculum, tum in communi, tum in particulari. Respectiva illa est, quæ inhabilitat eos Religiosos tantum ad petendam rem, cum nullum jus ad illam petendam habeant; non verò inha-

bilitat ad recipiendum aliquid per viam eleemosynæ.

A prima incapacitate Fratres sunt inhabiles recipiendi hæreditates, & substitutiones, ac retinendi bona immobilia; annuosque redditus, census, & cambia; cum enim ex Regula sint mendicantes, sunt omni rerum dominio, & jure absolutè incapaces ex dictis *loc. cit.*

A secunda inhabilitantur quidem ad petendas legalitè præstationes Legatorum, non verò quin possint per modum simplicis eleemosynæ ab hæredibus recipere, ut latius infra.

Adductæ distinctioni addi potest tertium membrum incapacitatis, item respectivæ: & illa dicitur, quæ, supposita in dictis Fratribus prima incapacitate absolutè, & secunda quantum ad petendum, remanet jus aliquod, & actio penès Syndicum Apostolicum ad aliquid petendum: non nomine Religiosorum, sed, vel Ecclesiæ, aut Sacristiæ, quibus fuisset aliquid respectivè legatum respiciens divinum cultum, Ecclesiæ ornamentum, vel sacræ suppellectilis instaurationem.

Coeterum, quando contingit relinqui aliqua Legata perpetua aliquibus per-

personis, vel hospitalibus, vel alicui Rei-publicæ, & aliis domibus, ea lege, quòd teneantur Fratribus præstare singulis annis certam eleemosynam, sive omnino gratis, sive, ut ipsi Fratres recitent certa Officia, vel celebrent numerum aliquem Missarum, non possunt Fratres nec per Syndicum illam petere, tamquam debitum, ex dicendis infra, sed humiliter, & per modum eleemosynæ. Tenenturque præmittere protestationem in subsequenti forma, juxta disposita à *Sac. Congreg. ab Urbano VIII. particularitèr præposita anno 1628. Consultationibus Familiae Cismontanæ Fratr. Minor. S. Francisci*, à qua, Sanctitate Sua approbante, præcepta fuit observantia decreti Congr. Generalis habitæ *Roma die 17. Maii 1603. prout infra num. 40.*

4. Quoniam verò dicta *Sac. Congr.* decreta fuerunt à Papa approbata, evenit, ut, causâ cognitâ, fuerint promulgata; indeque sunt ad instar legis, ubique locorum observanda; hinc nullus potest de hac re tergiversari.

Formula verò protestationis est hæc:
*Nos Fr. N. Guardianus, & Fr. Discreti
 hujus Conventus N. dicimus ad nostram noti-
 tiam pervenisse quondam N. certam eleemosy-
 na*

nae quantitatem Conventui huic distribuendam perpetuo gratis, vel forsan pro aliquibus Officiis, aut Missis dicendis legasse (explicetur clausula, an gratis, vel cum onere fuerint Legata relicta). Cumque Legata hujusmodi, nisi per viam simplicis eleemosynae acceptare, ex Instituto Sancto nostro, & jure nobis non liceat: ideo per praesentes liberè protestamur in Domino, quòd Legatum prædictum tamquam illius incapaces ex vi Legati recipere nolumus, nec intendimus. Si tamen haeres commissarius, aut Legatarius ipsius Testatoris dictam quantitatem per viam simplicis eleemosynae, omni obligatione, dominio, & proprietate penitus cessantibus, nobis liberè conferre voluerit, illam simpliciter accipiemus, & pie Testatoris voluntati, quantum in nobis fuerit, plenè, ac fideliter satisfaciemus.

Quæ protestatio subscripta per Guardianum, & Discretos Conventus dabitur illi, qui tenetur Testatoris voluntatem implere: & eadem protestatio scribetur in libro Conventus, ut constare possit succedentibus Guardianis hanc constitutionem fuisse ad plenum adimpletam.

Si tamen facta ista protestatione haeres ex sua libera voluntate voluerit dare eleemosynas illas, & committere Fratribus dicta Officia, & Mis-

& Missas, tunc Fratres tuta conscientia possunt eleemosynas hujusmodi recipere. Hucusque Sacra Congregatio.

§. I.

An Fratres sint capaces Legatorum bonorum mobilium, quæ unica vice adimplentur?

R Esp. Affirmativè, si vè sit pecunia granum, vinum, lana, & similia. Ratio est, quia ab hæredibus, vel donantibus recipiuntur per modum eleemosynæ manualis; idcirco id non repugnat ipsorum mendicitati, cum ex eo non constituentur in tali statu, ut eximantur à necessitate precariò petendi eleemosynas, & ostiatim mendicandi. Ut tenuit Rota in *Romana Computorum* 10. Aprilis 1630. coram Merlino. Sed pecunia à Syndico recipi debet.

Verùm hoc procedit, si res legata non sit excessiva, nec in tali quantitate, ut fraus fiat mendicitati, & ad thesaurizationem recipiatur, ut ibi Rota ponderavit: & expressè constat per ea, quæ dicta Sac. Congregatio 9. Septembris anno 1628. respondit ad infra scripta dubia.

„ I. An

„ I. An Fratres Minores, tam de Fa-
 „ milia, quàm Reformati sint capaces
 „ Legatorum bonorum mobilium, quæ
 „ unica solutione, seu præstatione adim-
 „ plentur, tam in pecunia numerata,
 „ quàm in aliis speciebus?

„ II. An possint eadem Legata in judi-
 „ cio, aut extrâ exigere per se ipsos, vel
 „ Syndicum Apostolicum?

„ III. An Fabricæ S. Petri liceat in-
 „ hujusmodi Legatis se ingerere infra an-
 „ num, ex quo dies Legati cessit?

„ IV. Et quid, elapso anno?

Resolutio Sacrae Congregationis.

Ad I. Respondit, Fratres Minores, tam de Familia, quàm Reformatos esse capaces Legatorum bonorum mobilium, quæ unica solutione, seu præstatione adimplentur, tam in pecunia numerata, quàm in aliis speciebus: dummodo tamen hujusmodi Legata sint in quantitate moderata, & non in fraudem paupertatis.

Ad II. Fratres quidem nec per se ipsos, nec per interpositam personam posse eadem Legata in judicio exigere, sed Syndicum Sedis Apostolicæ tantum judicis officium implorare; dummodo similiter illa in moderata sint quantitate, & sine ulla fraude paupertatis, & re ipsa erogentur in Fratrum necessitates. Extra judi-

judicium verò ità demum Legata hujusmodi accipi posse à Fratribus per se ipsos, si in aliis speciebus consistant, & accipiantur in ea tantum quantitate, quam vera, & imminens eorum necessitas postulet: sed superfluam, aut pecunias à Syndico tantum posse accipi, dum tamen id omne in Fratrum necessitates convertatur.

Ad III. Non licere Fabricæ S. Petri in hujusmodi Legatis bonorum mobilium se ingerere infra annum, ex quo dies Legati cessit.

Ad IV. Elapso anno, licere ad præscriptum suarum facultatum.

Sed petitur. Quid importet illud officium Judicis implorare?

7. Resp. Importat quid distinctum ab hoc, quod est in judicio quidquam exigere. Hoc enim supponit in actore jus ad agendum adversus alium actione juridica, & civili; illud verò tale jus minimè reperit, sic ex Pirhing. in compend. doctr. sacr. canon. lib. 1. tit. 32. notante discrimen esse inter actionem, & implorationem officii, quod illa supponat jus ex parte agentis, & debitum ex parte illius, contra quem actio intentatur; imploratio verò officii æquitate potissimum nititur, non jure. Ideo, cum nec Syndicus strictum

ctum jus habeat, ut supponitur à S. Congregatione, quantum ad dicta Legata adversus gravatos à Testatoribus, non potest in judicio contra eos agere, eos citando, & juridicè procedendo; sed ei dumtaxat conceditur, ut Judicem moneat de Legatis, & non solutis; & tunc Judex executor, ut Pater Pauperum, ex suo munere debet hæredes compellere ad ea solvenda, & Fratribus quatenus egeant, in eleemosynam conferant. Fagnanus in 1. *ad cap. Quoniam num. 34. de decimis* scripsit, quòd, deficiente actione, subveniendum est officio Judicis. Apud Gonzalez in 1. *tit. 32. cap. 2. num. 3.* videas discrimen inter officium Judicis nobile, & mercenarium. Verùm Syndicus ad implorationem non debet procedere, nisi concurrant, quæ pro secundo dubio sunt disposita.

§. II.

*An valeat Legatum annui redditus factum
Sacristiæ, Fabricæ, Ecclesiæ,
vel Conventus?*

8 **L**egata pro Fabrica Conventus, vel Ecclesiæ Fratrum, cum non respici-

spiciant victum eorundem, valent omnino, estò in summa considerabili, dummodo sit adæquata pro servitio rei: ut de Legato scutorum quatuor mille pro Fabrica ad favorem Fratrum S. Francisci ad Ripam Urbis decidit Rota supponens capacitatem, & firmat Card. de Luca, *disc. 25. num. 8. de Parochiis; & disc. 35. n. 15. de Regul.* refert à Parocho disputatum fuisse non super capacitate Fratrum, sed prætensione quartæ funeralis; quam tamen non deberi pro Legatis factis Monasterio, quod sit exemptum per privilegium, neque pro Legatis relictis Ecclesiæ pro fabrica dixit *de offic. & potest. Parochi par. 3. cap. 25. num. 52.*

Ex identitate rationis valet, etiam Legatum factum pro Libraria; cum non concernat victum, & vestitum Religiosorum, de quo *infr. §. 6.*

Pari modo valet Legatum factum pro Sacristia, hoc est, ut sacra Supellex renovetur, & reparetur, prout etiam ex dicendis §. 5. Interea refero resoluta ab eadem Sac. Congregatione Urbana ad proposita dubia.

„ I. An valeat Legatum annui redditus factum Fabricæ Sacristiæ, vel Ecclesiæ

„ clesiae Fratrum Minorum, tam de Fa-
 „ milia, quàm ex Reformatione?

„ II. An liceat Fratribus hujusmodi
 „ Legata in judicio exigere per eorum,
 „ Procuratores, vel Syndicos Apostoli-
 „ cos?

„ III. An liceat eisdem erogare prædi-
 „ cta Legata in usus Fratrum: an verò illa
 „ omnino converti debeant in usus à Te-
 „ statoribus præscriptos?

„ IV. An Fabricæ S. Petri liceat infra
 „ annum se ingerere in proprietate horum
 „ Legatorum pro Fabrica, vel Sacristia,
 „ transigendo cum hæredibus, aut aliàs
 „ de eadem proprietate disponendo?

„ V. Et quid transacto anno?

„ VI. An liceat eidem Fabricæ S. Petri
 „ se immiscere præstationibus, seu fructi-
 „ bus eorundem Legatorum ab anno
 „ decursis, & non solutis?

„ VII. Et quid infra annum, ex quo
 „ cessit dies præstationis?

Resolutio Sacrae Congregationis.

9. Ad I. Respondit. *Valere Legatum
 annui redditus factum Sacristiæ, vel Fabricæ
 Ecclesiæ, vel Conventus Fratrum Minorum,
 tam de Familia, quàm de Reformatione, nisi
 adsit excessus in quantitate.*

Ad

Ad II. *Nec per se ipsas, nec per alios
licere Fratribus in judicio exigere hujusmodi
Legata, sed Syndico Apostolico dumtaxat.*

Ad III. *Nec licere eadem annui redditus Legata erogare in usus Fratrum, sed illa omnino converti debere in usus à Testatoribus præscriptos.*

Ad IV. *Fabrica S. Petri non licere intra annum se ingerere in proprietate borum Legatorum, cum heredibus transigendo, aut aliàs disponendo de eadem proprietate.*

Ad V. *Idem non licere.*

Ad VI. & VII. *Posse Fabricam S. Petri se immiscere in praestationibus, seu fructibus eorundem Legatorum ab anno decursis, & non solutis, non autem infra annum, ex quo dies praestationis cessit.*

Duo hic ad præscriptum harum resolutionum adnotantur. Unum est, quod præstationes hujusmodi Legatorum sunt debitæ, aliàs nec Syndico Apostolico liceret ipsas in judicio exigere, prout eidem licet, ut in responsione
ad 2.

Alterum verò, quodd proprietas Legatorum, seu res, quæ est pro fundo, & securitate annuæ præstationis assignata, non sit apud Fratres, seu apud Syudicum

dicum Apostolicum . Sacra enim Congregatio semper supponit esse apud hæredes, vel alios à Testatore gravatos, ut constat tam ex *eodem* 2. (cum à se ipso Syndicus nihil possit in judicio petere) quàm ex 4.

10. Quantum ad III. adverti debet, per id revocari concessionem à Sixto IV. factam Minoribus de commutandis Legatis relictis Ordini ad unum usum, in alium . Nam cum decretum factum sit, approbante Papa, ad restituendam in Ordine puram observantiam Regulæ, per ipsum revocatur, quidquid intento fini adversatur . Idè ab Ordine nunquam acceptantur privilegia relaxativa puritatis Regulæ, & contraria Declarationibus Nicolai III. & Clement. V. sæpè in superioribus laudatis . Et idem Urbanus in *Constit. Sacrosanct.* 51. *Bullar.* 1.4. revocavit omnes concessionem, & indulta à Sede Apostolica Ordini concessa, Regulæ, & dd. Declarationibus contraria. Quod subindè innovavit Innocent. XI. *constit. Sollicitudo*, alibi allegata . Contraria verò reputaretur asserta dispositio ; cum jus in Fratres conferret circa Legata, ut de eis disponere valerent æquè benè, ac si sui

fi sui juris essent, & possent civiliter obligari.

§. III.

An Fratres Minores sint capaces Legatorum cum onere Missarum?

QUANTUM ad præsentem articulum, eadem Sac. Congreg. Urbana mentem suam aperuit, prout infra ad hæc dubia.

„ I. An Fratres Minores, tam de
„ Familia, quam Reformati sint capaces
„ Legatorum annuorum, quæ sunt, adje-
„ cto onere celebrationis Missarum?

„ II. An iidem possint pro his Legatis
„ in iudicio experiri agendo, aut iudicis
„ officium implorando?

„ III. An possint Fratres illa accipere à
„ spontè offerentibus, celebrando Missas
„ ad rationem rei acceptæ?

„ IV. An possint illa spontè oblata acci-
„ pere per se ipsos, an verò per Syndicum
„ Apostolicum?

„ V. An Fratres possint huiusmodi Le-
„ gata extinguere, aut illorum proprie-
„ tatem vendere, & pretium erogare in
„ usum Fabricæ, vel Sacristiæ.

S 2

VI. An

„ VI. An liceat Fabricæ S. Petri pro-
 „ prietatem eorundem Legatorum cum
 „ onere Missarum sibi vindicare, tam elap-
 „ so anno, quàm antea?

„ VII. An eidem Fabricæ liceat sibi
 „ vindicare annuas præstationes decursas,
 „ & non solutas, tam ante annum, quàm
 „ post?

Resolutio Sacrae Congregationis.

12. Ad I. Respondit. *Fratres Minores, tam de Familia, quàm ex Reformatione nullatenus esse capaces Legatorum annuorum, quæ fiunt, adjecto onere celebrationis Missarum?*

Ad II. *Non posse pro his Legatis in iudicio experiri, aut iudicis officium implorare.*

Ad III. *Posse Fratres illa accipere per modum eleemosynæ à spontè offerentibus, celebrando Missas ad rationem rei acceptæ, citrà tamen ullam obligationem ad onus perpetuum: & dummodò priùs protestentur se illorum capaces non esse.*

Ad IV. *Syndicum Apostolicum, & pro Fratrum necessitatibus, non autem Fratres ipsos, etiam per alios, posse huiusmodi Legata utcumque spontè oblata accipere, si in pecunia consistant.*

Ad V. *Non posse Fratres huiusmodi Legata extinguere, aut illorum proprietatem*
 ven-

vendere, & pretium erogare in usus Fabricæ, vel Sacristiæ.

Ad VI. Licere Fabricæ S. Petri ad suarum facultatum præscriptum sibi vindicare eorundem Legatorum proprietatem cum onere Missarum celebrandarum, tam elapso anno, quàm antea.

Ad VII. Similiter licere.

Hic paritèr ponderandum est, quòd disposita *ad 1.* valent pro Legatis directè Fratribus relictis, juxta dicta *num. 1.* Ubi verò agitur de Legatis, quorum proprietas reperitur apud hæredes, vel alios, S. Congr. R. Fabricæ in decreto *Cum sapius*, ut infra *num. 51.* decrevit capitale, seu sortem principalem, aut proprietatem esse semper conservandam absque ulla diminutione.

13. Cœterum nec Legata, eo onere adjecto, aut ipsorum præstationes Fratribus debentur, cum nihil magis altissimæ paupertati Fratrum repugnet, quàm redditus annui certi, & determinati, qui ex *Clementina S. Cumque annui* perpetuitatem, & proprietatem sapiunt, & ideo inter immobilia ibi connumerantur. Illisque Fratres videntur liberari ab onere providendi sibi ex incerta quæstuatione,

& consequenter quantum ad suas urgentias ab incerto non dependere, neque in totum inniti Divinae providentiae, prout debent ex Regula, & fuit declaratum à Nicolao, & Clemente.

14. Propterea sunt Fratres transgressores Regulæ, si, vel per se ipsos, vel per Syndicum via juridica procedant adversus hæredes, & debitores, eos citando, & vocando ad judicium, ut ab Judice compellantur ad solutionem, nisi ad præscriptum ab eadem S. Congregatione, & aliàs incurrunt ipso facto poenam excommunicationis præfixam in dicto decreto *Cum sapius*.

15. Quamvis autem interdictum sit Fratribus, eorumque Syndico præstationes pro Missis Legatorum exigere, tamquam sibi debitas, & per modum certæ assignationis perpetuæ, omnique actione civili, & juridica sint circa eas destituti; possunt tamen eas titulo puræ eleemosynæ manualis à spontè, & liberè dantibus accipere (sed in pecunia numerata non nisi à Syndico sunt recipiendæ) prout sæpè repetitum est, tùm supra in *resolut. ad 3. & 4.* tùm in decreto Sac. Congreg. Episcop. dato *num. 56.* ac in alio ejusdem, sub

sub die 3. *Augusti* anno 1674. in *Turritana Legatorum*, confirmato à Clemente X. *constit.* Nuper sub 22. *Augusti d. anni*, quàm excribo infrà, tùm in dicto decreto *Cùm sapius*.

16. Insuper S. Congr. R. Fabr. sub 28. *Maii* 1639. & 30. *Augusti d. anni* rescripsit Episcopo *Urbanæ* volenti erigere *Canonicatum* ex quodam Legato relicto *Conventui S. Angeli in Vado* sub prætextu, quòd *Fratres illius Legati* non essent capaces: *Legati summam restituendam fore, quia Fratres erant capaces illius, non obstante perpetuo onere Missarum, & quasdam festivitates celebrandi*.

17. Et die 11. *Junii d. anno* 1639. sub eadem forma scripsit Episcopo *Civitatis Castelli*. Quoniam verò Episcopus difficultatem movit, nè *Fratres fructus Legati* reciperent, eadem S. Congr. 28. *Augusti* 1640. eidem commisit, ut omnia removeret impedimenta, & *Testatoris voluntas impleretur*.

18. Et in una *Anconitana die* 31. *Decembris* 1639. eadem declaravit: *Fratres illius Civitatis per modum eleemosynæ capaces esse Legati quinque annuorum scutorum cum onere celebrandi Officium, &c.* Hæc fuit

semper praxis S. Congr. in illis terminis rescribere, quando difficultas movebatur in exequenda voluntate Testatorum circa similia Legata.

19. Enim verò tunc puritas observantiæ Regulæ S. Francisci nec offenditur, nec vim patitur. Quoniam præstationes à Fratribus non exiguntur, ut debitæ, neque ipsi viâ juris compellunt hæredes, sed solum ab istis eleemosynaliter petunt, eæque in eleemosynam recipiuntur: quo titulo posse recipi, remanente proprietate capitalis apud hæredes, vel aliquam Communitatem, Collegium, Confraternitatem, Hospitale, aliumve Locum pium, fuit, etiam dispositum in Capitulo Generali Victorien. de anno 1694. tit. pro utraque Familia num. 17. præmissa tamen semper protestatione de qua supra num. 4.

20. Neque Fratres absolvuntur ab onere precario petendi eleemosynas victus, & vestitus. Nam non possunt permittere, ut à Syndico recipiantur, si aliæ adsint eleemosynæ. Tum quia, non sunt omnino certi de dictis præstationibus: nam est in arbitrio heredum debitorum eas Fratribus conferre, ut in d. decreto. *Cum sapius* . .

Quin

Quin etiam certitudo hoc pariter titulo excluditur, quod remaneat in prudenti arbitrio Judicis executoris Testamenti aditi pro illius implemento, ut, inspectis circumstantiis eleemosynarum, aut locorum, vel, iisdem Fratribus, vel aliis Missæ celebrandæ committantur: maximè, si comperiat eleemosynas, & Legata pro Fratribus, adeo adaucta, ut eximi debeant à necessitate sibi victum, quærendi ex incerta mendicatione, ut dixit *Rota in d. Turritana Legatorum coram Emerix 10. Januarii 1695. & iterum 6. Aprilis 1696. coram eodem.*

Et in hac postrema firmatum similiter est, non posse Fratres, neque per se, neque per Syndicum Apostolicum, etiam agentem, tamquam unum de populo, imò neque extrajudicialiter, molestare Hæredem, aut Executorem Testamenti, ut sibi Missarum celebrationem committant, nè per æquipollens sibi videatur licere, quod eis per Regulam, & Apostolicas Constitutiones est interdictum.

21. Non prohibetur tamen, quin Syndicus Apostolicus agat, tamquam unus de populo apud eum, ad quem spectat mandare, ut voluntas Testatoris implea-

pleatur: ei enim non denegatur, quod alteri de populo conceditur. Siquidem pietas erga defunctos, hoc petit, ut Iudices de illorum dispositionibus in ultimis tabulis expressis moneantur, nè inexecutæ remaneant. Cessare tamen semper debet ab instantia, ut Missæ committantur Fratribus, ut celebrentur, eisque eleemosyna conferatur.

22. Nec obstat fuisse à Testatore dispositum Missas esse in Ecclesia Fratrum, & per ipsos celebrandas. Nam si Iudex, cui commissæ est ab jure executio Testamenti, comperiet Fratres eleemosynis abundare, nec egere, potest aliis Sacerdotibus idem onus tradere, ut in eadem Ecclesia animæ Testatoris suffragentur. Etenim Missæ celebrari debent in Ecclesia, vel Altari à Testatore electo, ut dixi *Offic. Cur. cap. 10. §. 2. n. 46.* In tali namque electione attenditur devotio specialis Testatoris erga talem Ecclesiam, & Sanctum. Et de ejus interpretativa voluntate ab aliis in eodem loco celebrantur, cum id à Fratribus, eorum puritate Regulæ inspecta, præstari non potest. Nulla enim verosimilis conjectura est, quòd Testator voluerit Missas per Fratres celebrari pro

ri pro tempore, quo sunt incapaces recipiendi, etiam per Syndicum ipsarum stipendia: prout sunt, dum non egent.

Quod totum habetur ex *cap. Exiit S. Ad quæ Legata*; ubi Nicolaus injungit iis, qui ex officio debent vigilare, ut pia Legata exequantur, quodd, negligentibus hæredibus, super executione provideant, nè *pia defunctorum destruat intentio*: ac ipsi Fratres pauperes opportunis auxiliis non fraudentur, ut inquit textus. Ideo, cum Fratres non egent, per alios possunt Sacrificia offerri: nisi Fratres ipsi, nullo recepto stipendio, se ad celebrandum paratos exhibeant.

23. Sed tunc ad præscriptum allegati decreti *Cum sapiùs*, prohibentur facere aliquam receptam de eleemosyna, quasi fuisset soluta. Cum ibi sub eadem excommunicationis pœna ipso facto incurrenda S. Congregatio prohibeat, nè Fratres per se, vel per alios, etiam Syndicum Apostolicum, hæredibus, seu debitoribus faciant aliquas receptas pro dictis annuis præstationibus, nisi pro rata, & pecunia, seu eleemosynis supradictis, cum effectu, ac verè, & realiter eisdem Fratribus data, vel soluta, seu datis, vel solutis; nec sub alia data, nisi

nisi sub ea, qua verè fuerit eisdem Fratribus, aut aliis pro eis facta realis satisfactio.

Verum Sacerdotes alii, quibus per aliquod tempus Missæ ipsæ legendæ, ut supra traderentur, tenerentur ad expensas pro luminibus, vino, & hostia, juxta constitut. *Nuper de celebrat. Missar. in resp. ad 7.* Ad majorem tamen cautelam cense-rem esse consulendam S. Congreg. Concilii pro provisione.

Adversus hucusque dicta nascitur difficultas ex una *Spoletana Legati*, ut infr.
 „ Franciscus Campelli in suo ultimo Te-
 „ stamento disposuit, quòd ejus hæredes
 „ tenerentur tradere Conventui Fratr.
 „ Minor. de Observ. Civitatis Spoletanæ
 „ scuta trecentum, in censibus investien-
 „ da cum onere dd. Fratribus celebrandi
 „ per centum annos ex redditibus dd.
 „ censuum tot Missas in suffragium ani-
 „ mæ Testatoris, hac conditione adjecta,
 „ quòd quatenus d. Conventus non esset
 „ capax d. Legati, d. scuta trecentum cum
 „ eodem onere alteri Ecclesiæ arbitrio
 „ hæredum tradenda forent. Et instanti-
 „ bus dd. Fratribus, & auditis hæredibus
 „ fuit propositum dubium Sac. Congreg.
 „ Concilii.

An

An dictus Conventus sit capax supradicti Legati?

24. Sacra verò Congregatio 7. Julii 1668. censuit negativè respondendum.

Verùm hoc decretum nobis non obstat. Etenim in dicto Legato proprietas capitalis erat apud Fratres, vel Conventum, qui incapaces sunt retinendi rerum proprietatem, & habere census. Hujus verò generis non sunt Legata, ad quorum præstationes recipiendas in eleemosynam ad hæredibus gravatis Fratres sunt capaces juxta dicta superiùs.

Qua capacitate posita titulo eleemosynæ, non datur locus substitutioni, ut advertit Petra tom. 1. comment. ad conslit. 5. Honori III. sect. 4. num. 48. allegata resolutione ejusdem Congr. in Romana Legati 2. Decembris 1673. in qua aderat substitutio, & caducatio favore Conventus Sancti Adriani hæredis. Qua non obstante, Sac. Congr. resolvit contrarium, ibi. *An Legatum, de quo agitur, dari jussum per tot præstationes pro Fratribus ægrotantibus in Infirmaria dicti Conventus (de Ara-Cœli) addito Missarum onere, sustineatur, & per consequens, an d. substitutioni factus fuerit locus?* Et S. Congr. respondit. *Legatum, de quo*

quo agitur, sustineri, & proinde dictæ substitutioni non esse locum. Ratio planè, quia Fratres titulo eleemosynæ præstationes recipiebant à gravatis à Testatore, apud quos erant ejusdem bona.

Circa onera Missarum perpetuò celebrandarum recipienda (existente etiam onere solutionis penès Hæredes, vel Executores Testamentorum (noverint Fratres sibi prohiberi illa recipere *sine Generalis, vel Provincialis consensu, & licentia in scriptis, & gratis concedenda &c.* aliàs Regularis pœnam privationis omnium Officiorum, quæ tunc obtinebit, ac perpetuæ inhabilitatis ad alia de cætero obtinenda, vocisque activæ, & passivæ, absque alia declaratione incurrat; prout expressè constit. Nuper Innoc. XII. de celebrat. Missar. §. Ad hæc Sac. Congreg.

Licentia verò nullatenus est concedenda, nisi prius habitâ notitiâ, quod onus implendum non sit supra vires Conventus, ibi enim Pontifex §. Cum sæpè, prohibet: nè Missæ supra vires celebrandæ suscipiantur.

Obtentâ verò licentiâ, est subinde præmittenda protestatio, de qua dictum est *supr. num. 4.*

Quæri hic posset, an dicta pœna incurra-

curratur eo ipso absque alio Judicis ministerio?

De qua re diximus aliqua *sit. 2. consil. 3. num. 32.* Hic autem advertimus ex dicto textu; quantum ad privationem Officiorum, quæ obtinentur, requiri declaratoriam transgressionis, ut pro foro externo incurratur: ratio est, quia usu, & consuetudine receptum est (quæ est optima Legum interpret) ut nullus se privet re antea obtenta, nisi declaratoria criminis sententia à Judice feratur: nisi tamen aliud constet de mente Legislatoris. Ulterior ratio est. Quia jus ad propriam famam conservandam præponderat Legi humanæ indicenti privationem Officiorum: quæ cum tam gravi damno non videtur obligare ante sententiam Judicis: aliàs esset nimis acerba; nam cogeret hominem ad se prodendum, & exequendam in se durissimam pœnam; ut advertit Diana *coord. 10. 1. tract. 5. resol. 63.* plures cumulans. Interea tamen transgressor Constitutionis tenetur requirere dispensationem, ne Officium, quo in conscientia privatus est, iniquè retineat, ex Bonac. *de Legib. disp. 1. qu. 1. punct. 7. §. 2. num. 9. & 10.*

Ubi

Ubi verò Legislator uteretur clausulâ: *eo ipso absque aliquo juris, aut facti ministerio*, tunc nec etiam super crimine deberet Judex pronunciare: quia hæc excludunt declaratoriam quoque super facto, quæ regularitèr non removetur ab illa *absque alia declaratione*, ut notavit Fagnanus in §. *ad cap. Quod à Prædecessore de Schismaticis num. 68.*

Ubi advertit paritèr declaratoriam facti non requiri, ubi crimen est notorium, allegans Abbatem, & Innocentium. Hæc enim tria æquiparantur, *Judicis denuntiatio, propria confessio, & rei evidentia, quæ tergiversatione aliqua celari non possit*, ut est casus in *cap. Quasitum de cohabit. Cleric.* Sed cum possit aliquid contra evidentiam allegari, citandus est transgressor, si habeat quidquam contra factum allegare. Et quatenus nihil relevans producat, pronunciandum est super transgressione.

Quo verò ad pœnam *inhabilitatis*, & privationis *vocis* in eodem textu, crimine commisso, absque hujus declaratione statim incurritur: ratio est, quia hanc transgressor non debet in se inferre per aliquam actionem, sed circa eam se habet
merè

merè passivè, & consistit in abstinentia ab aliqua receptione, vel actione.

§. I V.

An Fratres sint capaces Legati annui sine onore?

25 **Q**UOD ad præsentem articulum, sunt dictæ S. Congr. resolutiones ad hæc dubia.

„ I. An Fratres Minores tam Obser-
 „ vantes, quam Reformati sint capaces
 „ Legatorum annuorum sine aliquo one-
 „ re, aut modo adjecto, saltem ad effe-
 „ ctum illa extinguendi, & pretium ero-
 „ gandi in usus Fabricæ, vel Sacrifiæ?

„ II. An ad hunc effectum possint eam-
 „ dem proprietatem in judicio petere per
 „ Syndicum Apostolicum?

„ III. An possint illam convertere in
 „ usus Fratrum?

„ IV. Et quid, si cœperint illorum an-
 „ nuas præstationes accipere?

„ V. An possint Fratres exigere judi-
 „ cialiter annuas præstationes eorundem
 „ Legatorum in vim Martinianæ?

„ VI. Et quid post ultimum decretum

T

Sac.

„ Sac. Congregat. hac de re editum ?

„ VII. An Fratres teneantur protestari
„ se esse incapaces eorumdem Legato-
„ rum ?

„ VIII. An possint illa à sponte danti-
„ bus accipere per se ipsos, vel per Syndi-
„ cos Apostolicos ?

„ IX. An hæredes teneantur illorum
„ præstationes Fratribus solvere in foro
„ conscientiae ?

„ X. An Fabrica S. Petri jus habeat sibi
„ vindicandi horum Legatorum proprie-
„ tatem, tam elapso anno, quam an-
„ tea ?

„ XI. Et quid de annuis præstationibus
„ decursis, & non solutis ?

„ XII. An hæc omnia procedant; etiam
„ in Legatis annuis ad modicum tem-
„ pus ?

Resolutio Sacrae Congregationis.

26. Ad I. Respondit. *Fratres Minores, tam Observantes, quam Reformatos non esse incapaces Legatorum annuorum, quæ fiunt sine aliquo onere, aut modo adjecto, nisi ad effectum illa extinguendi, seu illorum proprietatem, & pretium convertendi in usus Fabricæ, vel Sacristiæ.*

Ad II. *Non Fratres ipsos, sed Syndicum Apo-*

Apostolicum tantum posse eandem proprietatem in judicio petere.

Ad III. Poffe convertere.

Ad IV. Si Fratres ceperint illorum annuas praestaciones accipere, nè hinc fiat fraus paupertati, expedire, ut de cætero decernatur, eo casu non licere amplius Fratribus eandem proprietatem vendere, ac pretium in usus Fabrica, vel Sacristia erogare. Ideoque agendum cum S.D.N.

Ad V. & VI. Fratres nullo modo posse, in judicio exigere annuas eorundem Legatorum praestaciones.

Ad VII. Teneri.

Ad VIII. Poffe illa per modum elemosynæ, & à sponte dantibus accipere, etiam per se ipsos, si in aliis speciebus consistent: quod si in pecunia, nonnisi per Syndicum Apostolicum.

Ad IX. Non teneri.

Ad X. Fabricam S. Petri nullum jus habere vindicandi horum Legatorum proprietatem, nisi, elapso anno juxta suas facultates.

Ad XI. Similiter non habere jus vindicandi hujusmodi annuas praestaciones, nisi ab anno decursas.

Ad XII. Hac omnia locum non habere in Legatis infra decennium, sed in his tantum,

quæ sunt ad decem annos, & ultra. Edita sunt decreta, & resolutiones in supra positis §. §. 9. *Septembris 1628.*

Quantum ad 1. Si res esset Legata, modo incongruo nostro statui, ut si relinqueretur domus ad locandum, vel vinea, aut ager ad colendum, tunc Fratres sunt incapaces ad acceptandum Legatum, ex *cap. Exiit §. Ad hæc*, ubi Nicolaus III. declarat debere Eratres à receptione *per omnem modum abstinere*. Si tamen Testator domum, vel agrum absque modi expressione Fratribus quidquam legaret, tunc illud possent acceptare, inquit ibi Nicolaus; & diximus *tit. 1. consil. 4. num. 8.* quia *sub modo licito Fratribus intelligitur esse relictum*; ita quod *nec Legans merito, nec Fratres ipsi effectui relictii fraudentur*, & posset Syndicus petere, ut ad 2.

Rem tamen ita generaliter relictam non possunt retinere, ut ex ea annuas præstationes recipiant, ut est punctualis resolutio ad 1. Liceret nihilominus eas per modum eleemosynæ ab hæredibus, aliisque gravatis recipere, ut ad 8.

28. Quod spectat ad Legata infra decennium, accipiendum est, dummodo non sint exorbitantia, & excessiva, ita ut
Fra-

Fratrum mendicitas præjudicium recipiat. Mens enim S. Congr. fuit providere observantiæ Regulæ in sua puritate.

S. V.

*An valeat Legatum concernens cultum
divinum in Ecclesiis Fratrum?*

29 **S**Æpè favore Ecclesiarum Fratrum Minorum Fideles disponunt annua Legata pro oleo lampadum, pro grano, & vino pro Missis, pro paramentis sacris, & ornamentis Ecclesiæ; ad quæ implenda gravant hæredes, vel alios, ut ea in specie illis conferant, vel summam pecuniæ ad rerum Legatarum emptionem Syndico Conventus persolvant.

De hujusmodi Legatorum validitate nulli hæsitare fas est. Nam circà ea nullatenus procedit incapacitas Fratrum; cum solum restricta sit ad Legata, quæ concernunt ipsorum utilitates, & commoda, & in hunc finem recipienda tamquam debita, non verò, quæ respiciunt certum usum divini cultus, prout sunt allegata; per quæ non infringitur, nec tollitur eorum mendicitas, utpotè quod non in alimen-

ta, seu victum, ipsorumque vestimentum cedere debeant, sed in necessaria divino cultui, & Ecclesiarum ornamenta, ut post Gloss. in *Clementina Exivi de verb. signif. verb.* Cùmque annui, dixit Bartolus in tract. *Minorum lib. 1. n. 8.* Abbas *conf. 63. lib. 2. num. 4.* Portel *cit. v. Legatum num. 3.* Corduba in *Regul. S. Francisci cap. 6. q. 11. verb. si queratur*, aliique plures contra Azorium *instit. moral. lib. 12. cap. 25. q. 15.* negantem similia Legata sustineri, & à Fratribus posse acceptari, & ideo à Scribentibus reprobatur.

30. Nec modò Rota in *d. Romana Computorum §. Tertia conclusio* stetit pro ipsorum consistentia, quin etiam *§. Ex quibus*, dixit ea Fratribus legatariis omnino deberi. Quæ fuit subsecutivè doctrina ejusdem in allegata *Turritana Legatorum*: in qua distinguendo Legata cum onere Missarum à Legato pro oleo lampadis, censuit hoc deberi, non verò illa; licèt ad horum implementum teneantur hæredes, prout in particulari exprimitur in voto ab eadem edito.

31. Subindè in eandem sententiam abiit S. Congr. Concilii in *Faventina Legatorum*. Nam, assignatis suis bonis à Consistentia

stantia Severola de anno 1657. ad effectum fundandi in Terra Mutilianæ, vel beneficium Ecclesiasticum, vel Monasterium, Monialium, hæc onera imposuit. Primum, *annuæ præstationis libr. 100. olei, pro manutenzione lampadis antè sacras Reliquias in Ecclesia PP. Capuccinorum dictæ Terræ.* Secundum, *libr. 25. ceræ albae pro usu ejusdem Ecclesiæ.* Secuta verò de anno 1686. Monasterii fundatione recusarunt Moniales subministrare dictas præstationes sub prætextu omnimodæ incapacitatis Fratrum Capuccinorum, undè, citatis, & informantibus, etiam Monialibus, petiit Alexander Ronconi, tamquam unus de populo à S. Congr. declarari.

An Monasterium Monialium teneatur subministrare singulis annis dictas lib. 100. olei, & 25. ceræ albae pro usu Ecclesiæ Capuccinorum?

Die 2. Martii 1697. Sac. Congr. respondit *affirmativè.*

32. Nec relevat opponere, ideo pro affirmativa fuisse resolutum, quia agebatur de Legato olei, & ceræ in propria specie, non verò de relicto pecuniæ. Hoc planè nil relevat, etenim, ubi Legatum consistat in pecunia, quæ pro oleo, &

cera sit expendenda, non à Fratribus, sed à Syndico Apostolico recipienda est, juxta dicta supra ex S. Congreg. §. 1. *ad* 2. & §. 3. *ad* 4.

33. Quæ Legatorum præstationes possunt à Syndico Apostolico in judicio exigi per resoluta supra à S. Congr. §. 2. *ad* 2. Nec licet ipsas annuas præstationes in alios usus Fratrum erogare, sed omnino converti debent in usus à Testatoribus præscriptos per ibi dicta *ad* 3. Ideo Fratres, qui alio modo illis utuntur, graviter delinquant, cum de re disponant præter intentionem Testatoris, & contra præscriptum legis in *Clementina Quia contingit de relig. domib.* ac si in eorum proprietate reperiretur.

§. VI.

An Fratres sint capaces Legatorum annuorum, quo ad victum, & vestitum?

34. **C**ertum est hujusmodi Legata sustineri nequaquam posse per modum debiti, aut annuæ certæ assignationis cum aliquo jure ad ipsa: nihil enim Fratribus magis repugnat, quam rerum proprie-

prietas, & annui redditus, qui in possessio-
ribus continuum dominium important .
Enim verò tunc eis victum non tribueret
incerta mendicitas, prout debet ad tex-
tum in *cap. Religionum S. Confirmatos de*
Religios. domib. in 6.

35. Propterea neque illa sustinentur,
neque est in Fratribus capacitas ad ea, seu
verius ad ipsorum præstationes, nisi ut à
gravatis accipiant titulo eleemosynæ,
prout respectivè sonant allegatæ Sanctæ
Sedis Declarationes, & in specie pro ma-
teria, de qua agitur, emanarunt infra scri-
pta decreta.

„ In dicta Faventina Legatorum, de
„ qua supra *num. 31.* pia Fundatrix onus,
„ etiam imposuit unius ferculi solido-
„ rum 20. ipsis PP. Capuccinis per sin-
„ gulas hebdomadas subministrandi; &
„ cum dd. Moniales renuerent illud da-
„ re, sub prætextu omnimodæ incapa-
„ citatis Fratrum Capuccinorum, fuit
„ S. Congr. Concil. propositum dubium:
An teneantur præstare singulis hebdomadis
supradictum ferculum bon. 20. pro ipsis Ca-
puccinis.

S. Congr. eodem anno prout supra,
censuit esse servanda decreta Congregationis
Fa-

Fabricæ , die 4. Februarii 1633.

36. Similiter in *Salernitana Eleemosynarum*, in qua , facta dispositione , Fabritius Pinto nominaverat hæredes suorum bonorum PP. Carmelitas excalceatos Civitatis Salerni , imposito eis onere , ut perpetuò quolibet die tenerentur causâ pulmenti tradere in eleemosynam PP. Obsev. & Reformatis, ac Capuccinis S. Francisci tria grana . Cum verò hæredes sub prætextu incapacitatis eorundem Fratrum disposita recusarent implere , opus fuit recurrere ad dictam S. Cong. quæ , dubio proposito : *An Legatum sit præstandum, & cogendos Carmelitas principales hæredes ad illius solutionem*: 14. Junii 1704. respondit : *Serventur decreta R. Fabricæ S. Petri die 14. Februarii 1633.* Quasi diceret: Fratres Legatarii recipiant in eleemosynam , quatenus hæredes velint liberè , & spontè illis dare . Decretum allegatur infra .

Tamen cum Carmelitæ detrectarent executionem dare resolutioni , causa devoluta fuit ad S. Congr. R. Fabricæ , quæ in simili voto fuit 20. Junii 1707. Et 9. Februarii 1708. causâ iterum repositâ , rescripsit : *In decisis , & amplius causa non proponatur.* Apud dictum de Luccia , à quo

quo controversia ex integro narratur.

37. Ulterius pro Legato relicto pro pitantia, fuit semper praxis S. Congreg. Boni Regiminis rescribere Locorum Gubernatoribus pro implemento, & præter allegata *tit. 1. consil. 7. num. 11.* alias litteras dedit die 22. Junii 1652. Viterbo al Governatore. *Mentre per il passato i Frati Minori Osservanti di S. Francesco di Canino siano stati sovvenuti di scudi dieci l'anno per la pietanza, e d'altri scudi quindici per il vino da quella Comunità, la S. Congregazione si contenta, che possa continuarfeli la medesima limosina, onde piacerà à V. S. conceder- nele la facoltà opportuna.*

38. Quantum ad vestiarium habetur resolutio ejusdem S. Cong. sub die 12. Novembris 1661. Perugia al Governatore. *Questi Eminentissimi Signori, dopo aver veduta l'informazione di V. S. sono stati di parere, che ella provveda, che li Frati di S. Francesco Minori Osservanti di Nocera siano sodisfatti dell'annua risposta di scudi sette, e ba. 50. che li sono stati assegnati da quel Publico sotto titolo di Vestiario; tanto eseguisca, e Dio la prosperi, apud de Luccia à loc. alleg. n. 396.*

39. Ad hoc exhibetur factum concludentissimè hac in re removens omne dubium:

bium : Innocentius XII. 30. Maii 1696. *constit.* *Cum sicut*, suppressis quibusdam Legatis cum onere Missarum Fratribus hujus Conventus de Ara-Coeli directè relictis, & propterea incapacibus, audito Œconomo R. Fabricæ S. Petri, transtulit capitale existens in locis Montium, in proprietatem Populi Romani (liberatis Fratribus à dicto onere) ut quolibet anno fructus in eleemosynam liberè Syndico Conventus erogaret pro vestimentis Fratrum ejusdem Conventus, nullatenus in alios convertendos.

Item Urbanus VIII. petente Commissar. Generali Frat. Minor. ut *dignaretur declarare Fratres esse capaces donationis annui census erogandi quotannis in emptionem Tunicarum, & vestium pro usu Fratrum Terræ Molleani, & à Ministris Fabricæ non posse molestari, quin per modum eleemosynæ possint dari, & recipi fructus dicti census sub 12. Novembr. 1641. SS. annuit hoc rescripto: audita relatione Sanctitati Suae facta de ordine Emin. Cardin. Barbarini Protectoris, benignè annuit petitioni supradictæ. Fr. Paulutius. Et hic propter illud per modum eleemosynæ possint dari, & recipi fructus dicti census, videtur proprietatem census apud
alium*

aliud extitisse, à quo in eleemosynam deberent fructus ad dict. effectum conferri: Apud Pitonium *discept. 2. à n. 130.*

Ita paritèr *num. 147.* refertur qualitas alterius Legati scutorum duodecim sine onere annuatim Fratribus S. Francisci ad Ripam Urbis titulo eleemosynæ solvendorum per Andream Benedetti, ad cujus instantiam, exhibita supplicatione Summo Pontifici, S.C.R. Fabricæ, cui fuerat petitio remissa, *sub 27. Maii 1656.* resolvit. *Facta relatione, SS. annuit, ad instantiam tamen hæredis ipsius Testatoris, & sub titulo eleemosynæ: apud eundem de Luccia ubi supr. num. 493.*

40. Pro quibus sanè militat, & in terminis terminantibus concludit doctrina S. Bonaventuræ desumpta ex quæstiuncula in Apologetico, de qua infra §. 7. *num. 50.* probata à d. Sac. Congreg. pro Cismontana Familia, ubi non tam de eleemosyna temporaria, quàm perpetua disponitur, inspectis præsertim clausulis, *quotidie, singulis septimanis, aut annis.*

Sequitur S. Doctor. *Et si post obitum uxor ejus, vel amici pro anima illius adhuc velint aliquo tempore talem nobis eleemosynam per se, vel ex dispositione illius largiri, possu-*

possumus similiter accipere ex tali gratia : ita quoddã quodcumque nollit amplius ista dare, nihil peteremus ab eis, quasi ex debito, sed more mendicorum recurreremus ad domum clementis Domini pro quotidiana eleemosyna, quamdiu illi placeret : sed quando plus nollit, discedamus, ei gratias agentes de dato, & non murmurantes de negato. Hac est vera, & pura vita mendicorum, quod datur, ex gratia recipere; non ex jure. De censibus verd domorum Fratris legatarum nihil quarimus, sicut nec de aliis redditibus.

Si autem antequam vendantur, aliquem inde censum (hoc est eleemosynam) dare volunt hi, in quorum tunc potestate sunt illa domus nihil juris habere in eo protestamur. sed eleemosynam nobis sponte oblatam simpliciter recipimus, sicut aliunde donatam.

Hinc Nicolius Flosc. verb. *Observantes num. 5. ex S. Congr. in una Capuccinorum 12. Novembr. 1632. dixit: licet Capuccini, & Observ. sint incapaces Legatorum annuorum, non tamen sunt incapaces recipiendi subsidium, quod eis dat aliqua Communitas, vel persona particularis ad hoc à Testatore gravata :*

Adversus usque nunc resoluta animadvertunt obstare, quoddã in circumstan-

stantia de gravamine à Testatore imposito hæredibus de conferendo in perpetuum, stipendium pro victu, & vestitu Fratrum, falsum sit Fratres recipere ex mera gratia, & titulo eleemosynæ. Nam eleemosyna consisteret in solo nomine, at in reliquis de cœtero ejus substantia destrueretur, & transiret in purum creditum; siquidem in casu, quo præstatio non daretur, deberet Judex ipsos hæredes compellere ad illam, conferendam, juxta text. in *cap. Exiit §. Ad quæ Legata*, ibi: *Et etiam Prælati, & Sæculares, quibus de jure, vel consuetudine provisio ista competeret (cum expedierit) se ex officio suo promptos exhibeant ad pias voluntates deficientium adimplendas*. Et ita, admissa actione coactiva, præstatio non amplius dependeret ab incerta largitione, & pietate Fidelium: quod est essentielle constitutivum eleemosynæ, per Doctores allegatos in *d. Turritana Legatorum decis. 2. §. Demùm quò ad reliqua*.

41. R. Quanti ponderis sit animadversio, non est difficile percipere. Nam Fratres juxta doctrinam S. Bonaventuræ infra legendam, solum ex gratia illas ab hæredibus recipere possunt; quatenus verò hæredes difficiles essent in implemento

voluntatis Testatoris, possunt Fratres humiliter eos rogare de eleemosyna, non sibi tamquam debita jure Legati, vel alio titulo. Undè idem S. Doctor in *cap. 4. Regula*, apud Córduba ad *cap. 6. Regula qu. 11. vers. Quartum punctum*, dixit: *Quod si Executores Testamentorum, aut Defunctorum retineant malitiosè pecuniàm contra formam Testamenti, nec vellent eam concedere alicui pro Fratrum necessitatibus, tunc possunt Fratres denunciare Ordinariis, & aliis Judicibus prædictis injuriam Defunctorum, & suam sine Regula præjudicio: non tamen judicialiter petere tamquam suam.*

Quare illud denunciare non accipitur juridicè, sed solum ex pietate erga Defunctos; & propriè importat monitionem, quæ nihil juris operatur in Fratribus, sed potius paupertatem, & indigentiam ipsorum aperit iis, qui congruè, & legitime eam sublevare velint.

42. Enim verò, qua ratione posset Judex Executor Ecclesiasticus, vel Laicus actione coactiva procedere adversus gravatos ad implendam voluntatem Testatoris, nisi ab aliquo habente notitiam dispositionis moneretur, aut ei non significaretur dispositionem Testatoris implendam

tam non esse? Quinam verò id certius possunt scire, quàm Fratres? Semper tamen caveant à scandalo; imò nunquam juridicè petant, & servant disposita in dicto decreto *Cum sapius*. Et nunquam præendant sibi præstationes esse civiliter debitas ex vi actionis ex testamento, aut juris ad ipsas, sed eas ex gratia recipiant, si eis liberè ab hæredibus velint dari; vel Judices cogentes hæredes ad solvendum eos obligent, ut dent Fratribus per viam eleemosynæ. Verùm Judex potest aliis eas præstationes applicare, si sibi constet Fratres non indigere: quod videtur sensus clausulæ, *cum expedierit*, dicto textui à Nicolao adjunctæ. Ideo certitudo eleemosynæ quò ad Fratres excluditur; nam semper recipiunt ex gratia; etenim non sunt Legatarii necessarii; atque ità quidditas eleemosynæ non infringitur. Vide Portel. *dub. Regular. verb. hereditas n. 13.*

Hic aliqua occasione instantiæ adnotanda occurrunt.

43. Primum. Quòd quilibet, & etiam Syndicus, ut unus de populo, habitâ notitiâ de inobservata dispositione Testatoris, ex pietate erga Fideles defunctos potest executivè petere executionem piæ di-

spofitionis testamentariæ; & pro implemento instare: omnes enim leges clamant: pias defunctorum dispositiones esse implendas ex dictis suprà. Nec parcendum est labori, ne animæ Fidelium suffragiis debitis defraudentur.

44. Secundum. Quòd executio, piorum Legatorum est mixti fori juxta dictum text. in *alleg. cap. Exiit*. Verum, si gravatus implere sit Clericus, non potest contrà eum Judex Laicus procedere. In locis, in quibus est erectum Tribunal. R. Fabr. ut in statu Ecclesiastico, & Regno Neapolitano, munus Judicis executoris ultimarum voluntatum est cumulativè in Ordinariis, & dicto Tribunali.

45. Tertium. Quòd Judex executor ex officio, etiam nemine petente, dummodo de negligentia adimplementi sit certus, tenetur adversus gravatos procedere, ut solvant, prout de jure.

46. Quartum. Quòd quævis actio ex obligatione justitiæ, quæ in materia Legatorum ad Fratrum utilitates relictorum potest intervenire, non consideratur in ordine ad ipsos, sed inter personas sequentes finitur, *Testatorem, Hæredes, seu gravatos, & Judicem executionis*. Propte-

pterea estò hæres ex obligatione justitiæ ergà Testatorem (adeoque in conscientia) teneatur ad integrum Legati adimplementum ; & in defectum debeat restituere : cum Testatori teneatur , à quo sua bona eo onere ei fuerunt relicta : tamen respectu Fratrum implementum non est ex debito , sed est opus puræ misericordiæ , & pietatis : eis enim politicè , & juridicè hæres non obligatur ; licèt ex naturali obligatione teneatur , quandoque Fratribus in eleemosynam conferre præstationes Legati absque tamen ulla obligatione proveniente ex parte ipsorum .

47. Et hic advertas ex contractu Legati duplicem oriri obligationem . Una est civilis , ex qua nascitur actio agendi pro illius executione pro foro judiciali , & externo . Alia est naturalis , à qua licèt talis actio pro eo foro non radicetur , attamen obligatus tenetur , dictante ratione in foro interno conscientiæ , & coram Deo , implere , ex *cap. Cùm tanto de consuetud.* Quæ naturalis obligatio ex parte hæredum componitur cum arctissima paupertate Fratrum Minorum ; qui , ea in hæredibus stante , in iudicio numquam possunt

Legata exigere, sed præstationes solum eleemosynaliter accipere.

Quæritur. *Quid dicendum de obstricto obligatione voti ad aliquid dandum Fratribus Minoribus?*

48. R. Tenetur in conscientia votum implere; sed Fratres nihil juris possunt prætere aduersus voventem. Quinimò habitâ notitiâ voti, tenentur protestari se ratione voti, nullum jus habere ad rem voto promissam. Neque possunt eam, etiam in eleemosynam recipere, nisi indigeant. Quatenus verò rem oblatam renuerent accipere, vovens suæ obligationi dandi illam satisfecisset.

De Legatis pro Infirmaria diximus d. tit. 1. *consil. 4. num. 9. Et Offic. Cur. alleg. cap. 30. num. 23.*

49. Et ubi supra *consil. 5.* resolutum est, nec Fratres, neque ipsorum Ecclesias posse institui hæredes. Undè ipsi, utpotè incapaces bonorum immobilium non succedunt suis parentibus, & consanguineis, decedentibus ab intestato, ut ex Portel. ubi *supr. num. 8.* Secus dicendum de Religiosis Religionis capacis hæreditatis: nam tunc jure Religionis succedit Monasterium.

Diffi-

Difficultas est. *An Frater Minor pri-
vatus capax sit Legati annui sibi in Testamen-
to relictī pro suis particularibus necessitatibus
ut, si Petrus relinquat Paulo sua bona stabi-
lia cum onere, ut ex illis det singulis annis
aliquid Fratri N. ex Ordine Minorum ad
suas particulares necessitates sublevandas?*

50. Negativè cum Portel. cit. verb.
Testamentum in addis. allegante Azorium
tom. 1. cap. 23. quæst. 14. affirmantem nul-
lum Religiosum posse legatum similis na-
turæ acceptare; esset enim habere pro-
prium, & annuos redditus, nemini Reli-
giosorum permisos, ex cap. 2. *Trident.*
sess. 25. de regul. & diximus tit. 1. consil. 1.
n. 5. Et in fortioribus terminis eos habere
nullatenus licet Fratri Minori, prout in d.
Clementina Exivi §. Cumque annui redditus.
Idem enim tunc esset, ac habere stabilia,
inter quæ similes redditus ab jure ibidem
reponuntur.

Videtur resolutioni resistere textus in
decretis ejusdem Sac. Congr. pro Cismon-
tana Familia; nam postquam §. *Cum an-
nuos redditus* disposuit esse à Guardiano
gravatis à Testatoribus præmittendam
protestationem, de qua diximus num. 4.
hæc subnectit. *Quod totum, & multò for-*

tiis in relictis Legatis singularibus Fratribus simili modo faciendum esse decernimus . Quaphrasi supponitur Fratres privatos esse capaces Legatorum .

51. Negatur hoc inferri . Nam de opposito non dubitatur , ut hæc sonant , ibi : *decernimus , quòd Frater non inducat personam aliquam ad eleemosynam perpetuam Ordini nostro exhibendam , nec exhibitam à quopiam vivente suscipiat ; & si aliqua talis nobis fuerit relictæ , nullo modo in judicio exigatur : declarantes , quòd ad perpetua Legata petenda non possunt Fratres recurrere , nisi humiliter , & per modum eleemosynæ absque allegatione alicujus debiti .* Quibus constat nulli Fratrum licere se intromittere , ut Fideles pia Legata Ordini , vel Fratribus , etiam particularibus relinquant , sed est id remittendum pietati eorundem .

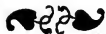
Quatenus verò aliquis devotus spontè privato , etiam Religioso aliquod legaret , ipsi perpetuò ab aliqua persona gravata dandum , non à Fratre ipso ; sed à Guardiano foret protestatio , mutatis mutandis facienda , *ut supra* . Qua etiam præstita , Frater non posset ad gravatum pro eleemosyna recurrere , nisi de licentia Superioris ; & in solo casu veræ necessi-

fita-

fitatis præteritæ, præsentis, vel imminen-
tis, de qua non ipse, sed Superior deberet
iudicium ferre: & in pecunia, deberet non
à Fratre, sed à Syndico recipi.

An verò valeat Legatum factum Re-
ligioso particulari, hac apposita conditio-
ne, *ut non acquiratur Monasterio?*

52. R. Negativè cum Fagnano *in 3. ad
cap. Monachi de stat. Monachor. n. 21. & 25.*
ponderando, quòd Religiosus nihil proprii
potest habere, sed totum est Monasterii,
si sit capax, *cap. Nolo; cap. Non dicatis 12.
quæst. 1. & d. cap. Exiit §. Ad hæc, ac cap. 2.
Trid. sess. 25. de Regul.* Ideo dicta condi-
tio, utpotè continens repugnantiam, ha-
betur tamquam turpis, & pro non adje-
cta. Hinc res ea lege legata Fratri Mi-
nori, quantum ad usum facti (modò non
sit interdictus) acquiritur Conventui,
quò vero ad dominium Apostolicæ Sedi.

§. VII.

*Decretum S. Congregationis ab Urbano VIII.
specialiter præpositæ negotiis Fratrum
Minorum de Observantia.*

„ 53 **S** Acra Congreg. à Sanctiss. D.N.
 „ Fratr. Minor. de Obser. S. Fran-
 „ cisci Cismontanæ Familiæ consultatio-
 „ nibus præposita, volens, quantum
 „ potest in Domino, ipsorum postulatis
 „ satisfacere circa Novitios ad habitum,
 „ & professionem admittendos, Sancti-
 „ tate Sua approbante, censuit, tunc de-
 „ mum esse illis permittendum, ut No-
 „ vitios, ut supra recipiant, cum consti-
 „ terit ex ipsorum Conventibus eos su-
 „ stulisse abusus omnes, qui Regulæ San-
 „ cti Francisci observantiæ adversantur.
 „ Quòd ubi præstiterint, designanda
 „ erunt loca pro iisdem Novitiis recipien-
 „ dis, & præscribendus recipiendorum
 „ numerus, & qualitas, & alia ad eorum
 „ institutionem pertinentia; & prout una-
 „ quæque Provincia id exequetur, eidem
 „ receptionem huiusmodi forè permitten-
 „ dam.

Abu-

„ Abusus verò , quibus eos propterea
 „ mederi oportebit ; sunt potissimum
 „ infrascripti ,

„ 54. Ac primùm abdicent à se , &
 „ eorum Conventibus , non solùm pristi-
 „ na , ac bona omnia immobilia , quæ
 „ alicubi contra Regulæ puritatem , &
 „ declarationes fel. recor. Nicolai III. &
 „ Clementis V. extrà , vel intra septa-
 „ Monasteriorum detinent : sed etiam
 „ census perpetuos , & Legata annua ; su-
 „ per quibus Sac. Congregatio præcipit
 „ observari decretum Congregationis
 „ Generalis Romæ habitæ die 17. Maii
 „ 1603. Cujus tenor talis est .

„ 55. Cùm annuos redditus , sicut
 „ cætera bona immobilia Nobis habere
 „ non liceat , ideò renovantes alia gene-
 „ ralia Statuta , decernimus ; quòd nullus
 „ Frater inducat personam aliquam ad
 „ eleemosynam perpetuam Ordini nostro
 „ exhibendam , nec exhibitam à quopiam
 „ vivente suscipiat , & si aliqua talis no-
 „ bis fuerit relicta , nullo modo in iudicio
 „ exigatur : declarantes , quòd ad perpe-
 „ tua Legata petenda non possunt Fratres
 „ recurrere , nisi humiliter , & per mo-
 „ dum eleemosynæ , absque allegatione
 alt-

„ alicujus debiti. Decernitur propterea,
 „ ac præcipitur per sanctam obedientiam,
 „ quòd quoties relinqui contingat ali-
 „ qua Legata perpetua aliquibus per-
 „ sonis, & hospitalibus, vel alicui Rei-
 „ publicæ, & aliis domibus, ea Lege,
 „ quòd teneantur Fratribus præstare,
 „ singulis annis certam elemosynam,
 „ sive omnino gratis, sive, ut ipsi Fra-
 „ tres dicant certa Officia, & Missas,
 „ quòd Guardianus faciat protestationem
 „ ei, qui Testatoris voluntatem adim-
 „ plere tenetur, quod ad illas eleemo-
 „ synas nullum jus habent ex vi Legati,
 „ nec possunt obligari ad illa Officia, &
 „ Missas. Si tamen facta ista protesta-
 „ tione, hæres ex sua libera voluntate,
 „ voluerit dare eleemosynas illas, &
 „ committere Fratribus dicta Officia, &
 „ Missas, tunc Fratres tutâ conscientiâ
 „ possunt eleemosynas hujusmodi reci-
 „ pere. Quòd totum, & multò fortius in
 „ relictis Legatis singularibus Fratribus,
 „ simili modo faciendum esse decerni-
 „ mus. Inhibemus autem, nè Syndicus
 „ in sua persona hujusmodi annuos red-
 „ ditus recipiat distribuendos ipsis Fratri-
 „ bus.

„ 56. Formula protestationis videatur
 „ supra n. 4.

„ 57. Est autem hæc protestatio ne-
 „ cessaria, ut optimè decernit D. Bona-
 „ ventura hanc disputans quæstionem. &
 „ ex Apostolicis Declarationibus Regulæ
 „ nostræ colligitur. Et ut omnibus sit
 „ compertum id, quod tantoperè est no-
 „ bis necessarium, ipsam D. Bonaventura
 „ quæstiunculam ex suo Apologetico
 „ desumptam hic apponere de industria
 „ non gravabimur, quæ talis est, ut se-
 „ quitur.

„ 58. Cum asseratis vos secundum
 „ Regulam, & professionem vestram,
 „ nullos deberè recipere proventus red-
 „ dituum, seu possessiones, exceptis do-
 „ mibus, in quibus habitatis, videmini
 „ transgressores Regulæ vestræ in eo,
 „ quod recipitis domos, vel areas non
 „ contiguas vestris areis, in quibus ha-
 „ bitatis; eodem enim modo, si hoc
 „ licet, poteritis, etiam vineas recipere,
 „ & agros, & manfos, & similia quæque
 „ recipere, imò Grangias, & Villas, &
 „ Castra, & Terras, & Oppida, & quæ-
 „ cumque fuerint vobis data, & sic pri-
 „ stina paupertas, & mendicitas, quan-
 „ pro-

„ professi estis, paulatim evanescet, &
 „ non eritis discipuli S. Francisci, cūnl
 „ non sequamini vestigia ejus, nec ejus
 „ Regulam teneatis. De domibus enim
 „ vobis contiguīs potest esse excusabile,
 „ quòd pro dilatanda area vestra illas
 „ quandoque recipiatis, sed de aliis non
 „ ità, in quibus homines alios pro censu
 „ locatis, quem Procurator vester loco
 „ vestri exigit, & in usus vestros conver-
 „ tit de voluntate vestra.

„ 59. Si qui in talibus incautè agunt,
 „ dolemus, contradicimus, & prohibe-
 „ mus. Qualitèr autem in hoc licitè
 „ agere possimus, adverte, & tunc non
 „ judicabis nos (si sanè intelligis) trans-
 „ gressores. Protestamur nos secundum
 „ Regulam nostram nil debere, seù velle
 „ possessionis, vel certorum reddituum
 „ recipere, vel habere. Quia verò mendici
 „ sumus, & pauperes, ea, quibus pro
 „ præsenti necessitate indigemus, ideo
 „ recipimus, prout licet, sive pro sol-
 „ vendis debitis, vel necessariis procu-
 „ randis.

„ 60. Cūm verò aliquis ex devotione
 „ vult nobis legare domum suam, vel
 „ aream non contiguam nostræ mansioni,
 non

„ non recipimus eam per nos, nec per in-
 „ terpositam personam, ut nostram; sed
 „ si ille eam disponit, per alium quem-
 „ cumque, ut, eâ venditâ, de pretio ejus
 „ provideatur nobis ex parte sui, in his,
 „ quibus tunc indigemus, procurandis,
 „ vel solvendis debitis, acceptamus. Si
 „ autem ille timeat, nè fortè ejus talis
 „ dispositio per hæredes suos, vel alios
 „ imposterùm impediatur, & propter hoc
 „ præoccupat roborare illam sigillo ali-
 „ cujus Judicis, vel Civium, vel alterius,
 „ &c. & sic committit eam alicui amico
 „ suo, vel Fratrum, qui conservat, quod
 „ ipse disponit de domo tali, vel area,
 „ nil ad nos; cùm de rebus suis possit or-
 „ dinare, quod vult: nec locum talem,
 „ vel domum dicimus esse nostram, cùm
 „ nihil juris nos in ea protestemur habe-
 „ re.

„ Similiter si aliquis disponderet per
 „ amicum, vel alium, quòd de pretio,
 „ vel de proventibus illis, vel illis daren-
 „ tur Fratribus tot panes quotidie, vel
 „ tantum eleemosynæ singulis septima-
 „ nis, aut annis, non essemus propter
 „ hoc prædii, vel reddituum possessores;
 „ nam si, me petente eleemosynam, ali-
 „ quis

„ quis dives promittat , quòd singulis an-
„ nis velit dare Fratribus duas tunicas ,
„ vel tantùm unam , vel singulis hebdo-
„ madis tot panes , & hoc committat Of-
„ ficialibus suis , ut vice sui ista dent ,
„ etiam eo absente , & hoc pro Fratribus
„ recipiam ; vel etiam , si illi negligent
„ dare , admonendo exigam , numquid
„ propterea certos redditus habere dicen-
„ di sumus ? Cùm non ex jure , sed ex gra-
„ tia solùm talem eleemosynam recipia-
„ mus , vel exigamus .

„ 61. Et si post obitum illius uxor
„ ejus , vel alii amici pro anima illius ad
„ huc velint aliquo tempore talem nobis
„ eleemosynam per se , vel ex dispositione
„ illius largiri , possumus similiter acci-
„ pere ex tali gratia , ità quòd quando-
„ cumque nollent amplius ista dare , nihil
„ peteremus ab eis , quasi ex debito , sed
„ more Mendicorum recurreremus ad
„ domum clementis Domini pro quoti-
„ diana eleemosyna , quamdiù illi place-
„ ret ; sed quando plus nollet , discedimus
„ vacui , gratias agentes de dato , non
„ murmurantes de negato . Hæc est vera ,
„ & pura vita Mendicorum , quod datur
„ ex gratia recipere , non ex jure .

62. De

„ 62. De censibus verò domorum,
 „ Fratribus Legatarum nihil quærimus,
 „ sicut nec de aliis redditibus. Si autem
 „ antequam vendantur, aliquem indè
 „ censum dare volunt hi, in quorum tunc
 „ potestate sunt illæ domus, nihil juris
 „ habere in eo protestamur, sed eleemo-
 „ synam nobis spontè oblatam simpliciter
 „ recipimus, sicut aliunde donatam. Quia
 „ verò Dominus docet, *nos cavere ab ho-*
 „ *minibus. Matth. 10., & Apostolus ab*
 „ *omni specie mala abstinere, 1. Thesal. 5.*
 „ ne putemur ab ignorantibus transgresso-
 „ res Regulæ nostræ, debemus apertè
 „ protestari nihil nobis juris in talibus
 „ donationibus velle habere: sicut tene-
 „ tur suspectus de fornicatione illa cave-
 „ re, ex quibus posset ista suspicio proba-
 „ bilis judicari. Hæc omnia D. Bonaven-
 „ tura,

„ 64. Sed quia in his casus solet ali-
 „ quando venire, quòd annuus redditus
 „ ob temporis antiquitatem non compe-
 „ riatur habere aliquem patronum, cui
 „ fieri debeat talis, ut supra protestatio,
 „ decernimus, quòd in tali casu servetur
 „ statutum Ordinis Minorum sub Paulo
 „ II. contentum in Constitutionibus *super*
 „ c.6.

„ c.6. *Reg. & §. Inhibemus.* Quod nimirum
 „ hujusmodi redditus assignetur Rectori-
 „ bus spiritualibus, aut temporalibus
 „ Collegiorum, aut Communitatum,
 „ Terrarum, aut Civitatum, qui tales
 „ eleemosynas, sive fructus, vel redditus
 „ annuos nomine Ecclesiæ Romanæ, vel
 „ donantium, sine Fratribus exigant, &
 „ recipiant: & Fratribus, sive aliis Sacer-
 „ dotibus, quando Fratres voluerint tales
 „ Missas, vel suffragia juxta piam inten-
 „ tionem benefactorum, in toto, vel in
 „ parte secundum quantitatem talium
 „ obventionum, dicere faciant.

„ 64. Item, statuitur, ut deinceps
 „ nulla instrumenta publica fiant à Fra-
 „ tribus capitulariter congregatis, nec
 „ quocumque alio modo se habentibus,
 „ in quibus transferatur dominium, &
 „ proprietas alicujus Capellæ, sive Sepul-
 „ turæ, cum hoc omnino sit contra Re-
 „ gulam, & nostro repugnet Instituto:
 „ nam, quomodo aliquis dat, quod non
 „ habet? Si tamen occasio se obtulerit,
 „ in quo oporteat satisfacere devotæ fide-
 „ lium voluntati, id fiat per modos no-
 „ stræ Regulæ, & Instituto congruentes.
 „ Est autem protestatio prædicta neces-
 „ saria,

„ ria, ne, ut ait D. Bonaventura, ab igno-
 „ rantibus nostrum Institutum, Regulæ
 „ nostræ transgressores judicemur. Cujus
 „ Seraphici Doctoris sententiam hîc inse-
 „ rendam judicavimus, quatenus è me-
 „ dio tollatur abusus ignorantissimorum
 „ aliquorum, qui existimantes Charib-
 „ dim fugere, in Scyllam inciderunt, in
 „ favorem Ordinariorum, vel alicujus
 „ tertii, vel hæredis renuntiantes prædi-
 „ cta Legata, quasi non esset opus pro-
 „ prietatis, & dominii donare, sicuti ac-
 „ cipere, & summa dementia alienum,
 „ renuntiare.

„ 65. De hujusmodi autem bonis, seu
 „ illorum pretio Generalis, vel Commis-
 „ sarius Generalis unâ cum consilio Guar-
 „ diani, & Discretorum Conventus in,
 „ usum Sacristiæ, Fabricæ, Ecclesiæ, &
 „ Conventuum provideat, prout, illorum
 „ necessitate perspecta salubriter in Do-
 „ mino expedire arbitrabitur. Et de hac
 „ provisione quamprimum sacram hanc
 „ Congregationem fideliter certiolem fa-
 „ ciat.

„ Hanc verò bonorum abdicationem,
 „ nem, & Legatorum renuntiationem,
 „ fuisse executioni demandatam, consta-

„ re debet huic Sac. Congregationi ex
 „ Generalis, vel Commissarii Generalis,
 „ & Ordinariorum attestationibus gratis,
 „ & absque ullo Fratrum dispendio con-
 „ cedendis.

„ 66. Deindè, à Fratribus particula-
 „ ribus auferatur cujuscumque rei pro-
 „ prietas, si qua sit, & omnia in com-
 „ muni redigantur ad Regulæ, sacrorum
 „ Canonum, Apostolicarum Constitutio-
 „ num, & Sac. Concil. Trid. dispositio-
 „ nem. Potissimum verò tollantur pecu-
 „ niæ, & quam primum insumantur in
 „ veras, & communes ipsorum Conven-
 „ tum necessitates, idque fiat à Syndicis
 „ Apostolicis tantum, itaut nihil pecuniæ
 „ mediatè, vel immediatè supersit in ma-
 „ nibus, vel potestate Fratrum, etiam
 „ Superiorum.

„ 67. Ad hæc tollantur abusus Aro-
 „ matariarum, ita ut de coetero illæ non
 „ retineantur, nisi ad usum Monasterio-
 „ rum dumtaxat; nec liceat res illarum
 „ cuique vendere.

„ 68. Præterea, nullo modo habeant
 „ in eorum Ecclesiis, vel Sacristiis, aut
 „ alibi cippos, aut truncos ordinatos ad
 „ offerentium, seu donantium pecunias,
 „ nec

„ nec capsulas pro eleemosynis Missarum.

„ 69. Ac demum, Superiores Regulares invigilent, ut Fratres communi mensa utantur, divina Officia temporibus debitis recitent, vacent Orationi mentali, & divinum cultum diligenter exerceant, ac coetera impleant, ad quae pro Regulæ observatione tenentur.

„ 70. Hæc autem superius expressa, fuisse ad effectum perducta constare debet eidem Sacræ Congregationi ex attestationibus, medio juramento Generalis, aut Visitatorum, prævia diligenti informatione capta in Visitatione singulorum Conventuum cujusque, Provinciæ. *Romæ 14. Junii 1628.*

F. A. Card. S. Honuphrii.

P. Fagnanus Secret.

Acta, & publicata fuerunt præfata Decreta die 15. Junii 1628. in Congregatione Fratrum Minorum de Observantia in præsentia Illustriss. & Reverendiss. Card. Gipsii, Præsidentis ejusdem Congregationis. Hæc sunt in tomo 4. Bullarii ad Constit. Sacrosanctum Urbani VIII. 51.

Alia ejusdem S. Congregationis decreta vide supra §. 1. 2. 3. & 4.

§. VIII.

*Decretum Sac. Congregat. Fabricæ Principis
Apostolorum de Urbe super Legatis ,
relictis PP. Minor. de Obser-
vantia S. Francisci .*

„ 71 **C**um sæpius fuit habitus recur-
 „ sus ad Sacr. Congregationem
 „ Vener. Fabricæ S. Petri super annuis
 „ Legatis factis , seu faciendis ad favorem
 „ Fratrum S. Francisci Min. de Observ.
 „ cum onere Missarum , seu Officiorum ,
 „ sive gratis , sive alio modo .
 „ Prætendente Ven. Fabrica S. Petri
 „ ad illam spectare propter dd. Fratrum
 „ incapacitatem hujusmodi legatorum .
 „ Dictis autem Fratribus alleganti-
 „ bus , posse annua legata hujusmodi re-
 „ cipere tutâ conscientiâ , quatenus hæres
 „ ex sua libera voluntate voluerit illa
 „ dare in eleemosynam , & committere
 „ Fratribus dictis Missas , & Officia juxta
 „ sententiam S. Bonaventuræ , & decreta
 „ S. Congreg. à S.D.N. Frat. Minor. de
 „ Observ. Sancti Francisci Cismontanæ
 „ Familiæ Consultationibus præpositæ
 „ *sub*

„ *sub die 14. Junii 1628. publicata.*
 „ Eadem Sacra Congregatio pro op-
 „ portuna præmissorum provisione, facta
 „ prius relatione S. D. N. Urbano Pa-
 „ pæ VIII. ac de illius expresso ordine, &
 „ mandato, decrevit in futurum super
 „ hujusmodi legatis observari, ut infra.
 „ 72. Quod hujusmodi Legata per de-
 „ bitores, vel hæredes non extinguantur,
 „ vel reducantur per compositionem cum
 „ Ministris Fabricæ faciendam, vel alio
 „ quovis modo, sed *illorum capitale, sive*
 „ *sors principalis, vel proprietas absque alia*
 „ *diminutione conserventur semper, & per-*
 „ *petuè ad effectum, ut in usus Romano Pon-*
 „ *tifici pro tempore esistenti benè visos pos-*
 „ *sint applicari;* Ita tamen, ut quamdiù
 „ applicationem specialem Auctoritate
 „ Apostolica fieri non contigerit, hære-
 „ des, vel debitores possint liberè, si
 „ velint, dictis Fratribus dare dicta an-
 „ nua Legata per eosdem Fratres reci-
 „ pienda in eleemosynam, non autem
 „ per eos exigenda. Et quod quævis ex-
 „ tinctio, reductio, seu diminutio capi-
 „ talis, seu proprietatis, aliter absque
 „ speciali Romani Pontificis permissione
 „ facta, eo ipso nulla sit, nec Debitori-

„ bus, aut aliis quibuscumque suffrage-
 „ tur.

„ 73. Quodque Commissarii, alii-
 „ que Ministri Ven. Fabricæ super hujus-
 „ modi capitale, seu proprietate supra-
 „ dicta se de cœtero non intromittant,
 „ nec dictos hæredes, seu debitores ali-
 „ quo modo molestant, nisi ad effectum
 „ reinvestiendi in casu reinvestimenti,
 „ seu providendi, ut conservetur, ut su-
 „ pra, aut aliàs in executionem applica-
 „ tionis auctoritate Apostolica factæ, vel
 „ faciendæ.

„ 74. Et quòd, nolentibus dictis hæ-
 „ redibus, vel debitoribus dare supradi-
 „ ctis Fratribus dictas eleemosynas, seu
 „ annuas præstationes, sive Legata, ut
 „ supra solvere, vel illas, seu illa non sol-
 „ ventibus, tunc, & eo casu lapsis duobus
 „ annis à die obitus Testatorum, si fuerit
 „ maturatum Legatum, vel à die matu-
 „ ratæ illius solutionis, eadem Fabrica,
 „ & illius Commissarii, & Ministri id
 „ totum, quod solutum non fuerit pro
 „ præterito, pro rata tamen, in qua fue-
 „ rit, ut supra elapsum biennium, vel
 „ ultra, possit, & valeat, annuas præsta-
 „ tiones hujusmodi exigere, exigique
 „ face-

„ facere ad sui beneficium , juxta suas
 „ facultates , & Privilegia : *Salvo semper*
 „ *capitali , seu proprietate* , ut supra , ad
 „ effectum , quodd hæredes , vel debito-
 „ res (dummodo de eis per Romanum
 „ Pontificem pro tempore existentem
 „ aliter non fuerit dispositum , nec præ-
 „ dicta Legata in alios usus ejus auctori-
 „ tate applicata fuerint , vel applicari
 „ contigerit) possint , si velint , quando-
 „ cumque futuris temporibus , & dein-
 „ ceps in perpetuum *dare dictis Fratribus*
 „ *dicta annua Legata in eleemosynam* , ut su-
 „ pra : nec Fabrica eorundem hæredes , vel
 „ debitores molestare possit , & valeat
 „ toties , & quoties casus contigerit , nisi
 „ pro præterito : & tunc in illis terminis
 „ tantum , post quorum maturationem
 „ fuerit elapsum biennium , vel ultrà ,
 „ ut supra ; salva semper erectione Bene-
 „ ficiorum , & applicatione Legatorum ,
 „ seu quorumcumque bonorum , & red-
 „ dituum , ac jurium eisdem Beneficiis ,
 „ seu aliis usibus piis auctoritate Apo-
 „ stolica facta , vel imposterum quando-
 „ cumque , & quomodocumque facien-
 „ da , & executione Litterarum Aposto-
 „ licarum desuper expeditarum , seu ex-

„ pediendarum . Itaut præfata decreta ad
 „ illas nequaquam se extendant , sed illæ
 „ semper firmæ , & illæ remaneant , ac
 „ suos plenarios , & integros effectus for-
 „ tiri debeant , ita quòd neque Fabrica ,
 „ neque hæredes , vel debitores præfati
 „ ullo modo illas impedire , retractare ,
 „ vel controvertere valeant , & salvis
 „ semper Sedis Apostolicæ auctoritate , &
 „ facultatibus competentibus dictæ Sacra
 „ Congregationis Ven. Fabricæ .

„ 75. Prohibuit eadem Sacra Congre-
 „ gatio Fratribus supradictis *sub pœna ex-*
communicationis ipso facto incurrenda , nè
audeant , seu præsumant , nec quilibet eorum
audeat , seu præsumat per se , nec per alios ,
Syndicos , Ministros , seu Procuratores , tam
Sæculares , quàm Regulares dictas annuas
præstationes , seu Legata , nec judicialiter ,
tàm coram quocumque Judice Ecclesiastico ,
quàm Saculari , Ordinario , vel Delegato , nec
aliàs , nisi juxta formam dicti decreti Congre-
gationis Fratr. Minor. de Observ. S. Franci-
sci Cismontana Familia à S.D.N. deputata ,
ab hæredibus , seu quibuscvis aliis eorum debi-
toribus petere ; minuscve dictis hæredibus ,
 „ seu debitoribus facere aliquas receptas
 „ pro dictis annuis præstationibus , nisi
 pro

„ pro rata, & pecunia, seu eleemosynis
 „ supradictis cum effectu, ac verè, & rea-
 „ liter eisdem Fratribus data, vel soluta,
 „ seu datis, vel solutis: nec sub alia data,
 „ nisi sub ea, qua verè fuerit iisdem Patri-
 „ bus, aut aliis pro eis facta realis satisfa-
 „ ctio; & insuper, nè Provisos Apostolicos
 „ pro tempore de beneficiis, quibus Lega-
 „ ta supradicta fuerint applicata, vel co-
 „ rum Procuratores, & Ministros super
 „ erectione dictorum Legatorum directè,
 „ vel indirectè, impedire, vel molestare
 „ quovis quæsito, colore, vel prætextu
 „ audeant, vel præsumant. *In quorum*
fidem &c. Datum Roma, &c. die 14. Fe-
bruarii 1633.

§. IX.

Constitutio Clementis X. confirmantis Decretū
S. Congr. in causa Turritana Legatorum.

„ 76. **C**lemens Papa X. Ad futuram,
 „ &c. Nuper pro parte dicti
 „ Filii Syndici Apostolici Conventus S.
 „ Petri de Syrchis in Sardinia Ordinis
 „ S. Francisci de Observ. &c. Congrega-
 „ tioni Fratrum nostrorum S. R. E. Cardi-
 „ na-

„ naliū , negotiis , &c. Episcoporum , &
 „ Regularium præpositæ exposito , quod
 „ quondam Petrus Moros de Molinos in
 „ suo ultimo testamento, quod anno 1645.
 „ condiderat , diversa annua Legata pro
 „ Missis per Fratres dicti Ordinis cele-
 „ brandis fecerat , modo sequenti : *Primò*
mando , quod meus hæres teneatur expendere
pro confectiōe tumuli , & exequiarum quolibet
anno libr. 25. pro una Missa cantata , &
aliis sexdecim Missis pro animabus meorum
Parentum celebran. à Fratribus Franciscanis
S. Petri de Syrchis , & pro hoc Legato volo ,
quod sint perpetuò obligata bona mea . Item ,
volo , quod dictus meus hæres solvat ex dictis
bonis meis quolibet anno lib. 40. quæ inser-
viant pro oleo lampadis meæ Capellæ majoris
in dicta Ecclesia S. Petri . Item , relinquo in
perpetuum Missas septem qualibet hebdomada
pro Animabus Purgatorii , &c. & eleemosy-
na sit septem solidorum pro qualibet Missa ,
&c. & proprietas illarum est 1400. libr. quæ
sit super domo mea , in qua habito . Item , re-
linquo pro eleemosyna dicto Conventui S. Pe-
tri de Syrchis lib. 300. ut illæ applicari de-
beant per meos Curatores in loco securi ad
rationem libr. 24. annuarum , & inserviant
pro emendis linteaminibus pro pauperibus
 Fra-

Fratribus infirmis . Item , quia D. Mater mea reliquit , ut dicantur duo Missæ perpetuæ qualibet hebdomada à distis Fratribus , mando , quod super bonis meis solvantur quolibet anno libr. 28. Item , quia D. Pater meus reliquit unam Missam perpetuam qualibet hebdomada celebran. à distis Fratribus , & reliquit pro elemosyna censum libr. 150 debitum à Gavino Aduano , &c. quatenus perderint supradictum , mando , ut meus hæres solvat lib. 11. annuas , &c. & factis aliis pluribus Legatis profanis , &c. instituit sibi hæredem Deum , & animam suam , mandans suis Exequutoribus , ut , adimpletis , & satisfactis Legatis , instituerent unam tertiam dignitatem Archidiaconalem in Cathedrali Turritana , cum annuo redditu lib. 1000. Et de residuo , unum , vel plures Canonicatus secundum caducitatem bonorum suorum , & alias , prout in dicto Testamento dicitur uberius contineri .

77. Et subinde in executionem dicti Testamenti unus Canonicatus , & unus Archidiaconatus in Ecclesia Turritana erecti fuerant ; dictus Archidiaconatus , ex dispositione ejusdem Petri testatoris collatus fuerat quondam Did-

„ daco Moros ejus Fratri Germano, Exe-
 „ quutori Testamentario, qui bona fide,
 „ dum in vivis erat, eadem Legata pia,
 „ adimpleri curaverat; verum post ejus
 „ obitum de eodem Archidiaconatu pro-
 „ visus fuerat dilectus Carolus de Capu-
 „ doro, ad cujus favorem dilectus filius
 „ Pro-vicarius Generalis Turritanus, ne-
 „ sciebatur quo jure, declaraverat: *Fra-*
 „ *tres Minores prædictos Legatorum capaces*
 „ *tantum, factorum pro oleo lampadis, & lin-*
 „ *teaminibus infirmorum, & incapaces pro*
 „ *reliquis*, quæ Archidiacono prædicto
 „ adjudicaverat, prout in ejus sententia
 „ dicitur contineri; unde dictus Syndi-
 „ cus, *tamquam unus de Populo*, pro suf-
 „ fragio animarum, pro quibus instituta
 „ fuerunt dicta Legata pia, & pro sua
 „ pietate erga dictos Fratres de Obser-
 „ vantia, qui in magna necessitate pro-
 „ pter eleemosynarum deficientiam in
 „ prædicta Insula Sardinia reperiebantur,
 „ prout ex attestatione juratorum, &
 „ Officialis Civitatis Turritanæ constare
 „ dicebatur: Nobis humiliter supplica-
 „ verat, ut omnimodum adimplemen-
 „ tum Legatorum prædictorum, Ven.
 „ Fratri Archiepiscopo Turritano, non-
 ob-

„ obſtante prædicta Pro-Vicarii Genera-
 „ lis ſententiâ, committere de benigni-
 „ tate Apoſtolica dignaremur.

„ 78. Inſtantia verò huiusmodi ad
 „ prædictam Cardinalium Congregatio-
 „ nem à nobis remiſſa, & de mandato
 „ ipſius Congreg. citato dilecto, etiam
 „ filio Alexandro Bulla ſupradicti Caroli
 „ de Capudoro Archidiaconi Procurato-
 „ re, Syndicus prædictus plurimum cu-
 „ piebat declarari, prædictos Fratres Mi-
 „ nores de Obſervantia poſſe recipere,
 „ præinſerta annua Legata Miſſarum,
 „ per modum puræ, & ſimplicis eleemo-
 „ ſynæ, juxta doctrinam S. Bonaventuræ
 „ in quadam Conſtitutione ſel. rec. Ur-
 „ bani Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri,
 „ cujus initium: *Sacroſanctum Apoſtolatus*
 „ *Ministerium*, &c. proinde debere dictum
 „ Archiepiſcopum Turritanum, tamquam
 „ exequutorem ultimarum voluntatum,
 „ & præcipuè piarum, curare omnimo-
 „ dum adimplementum eorum Legato-
 „ rum, & voluntatis dicti Petri teſtato-
 „ ris compellendo hæredes, & detento-
 „ res bonorum ad ſatisfactionem, nè
 „ animæ ejus Auctorum, & Benefacto-
 „ rum ſuffragiis defraudatæ remanerent;
 „ ema-

„ dicum, &c. absolventes, &c. supplica-
 „ tionibus ejus inclinati, &c. Decretum
 „ præinsertum Autoritate Apostolica
 „ tenore præsentium approbamus, &
 „ confirmamus, illique inviolabilis Apo-
 „ stolicæ firmitatis robur adjicimus, &c.
 „ sicque in præmissis per quoscumque Ju-
 „ dices, &c. irritum, &c. *Datum Romæ*
 „ *apud S. Mariam Majorem die 22. Augu-*
 „ *sti 1674.* Pontificatus nostri anno quar-
 „ to, &c.

59. *Decretum S. Congregat. Episcop. &*
Regul. in una Lucana sub die 26. Martii 1677.
ut in Regesto ejusdem: Osservanti di Lucca.
Sac. Congreg. &c. Sæpius declaravit Fra-
tres Minores de Observ. S. Francisci, quam-
vis, attenta dispositione, Exivi de Paradiso
Clement. V. & constit. Nicolai III. Exiit,
sint incapaces obtinendi census perpetuos, &
bona stabilia, posse tamen per viam puræ, &
simplicis eleemosynæ recipere, quidquid ab
Executoribus ultimarum voluntatum eis tra-
ditur, pro celebratione Missarum, pro orna-
mento Ecclesiæ, aliisque necessariis procuran-
dis juxta doctrinam D. Bonaventuræ relata
in Constit. san. mem. Urbani VIII. inci-
piente, Sacrosanctum Apostolatus Mini-
sterium; atque in præfatis casibus dictor Exe-

cutores ultimarum voluntatum curare debere, ut hujusmodi piæ petitiones adimpleantur, nè Testatorum Anima debitis suffragiis defraudata remaneant; quam quidem declarationem, illiusque tenorem in casu, de quo agitur, eadem Sac. Congreg. servari præcepit, committendo Ordinario Lucensi, pro tempore esistenti, ut, quatenus alius Executor non existat, prænarratam pii Testatoris dispositionem executioni demandet, &c.

Decretum Sacra Congregationis Fabricæ editum 15. Decembris 1646. ad providendum indemnitati Fratrum in annuis Legatis, & occurrendum hæredum, vel Executorum malitiæ.

86. Sacra Congregatio Generalis
 „ R. Fabricæ S. Petri de Urbe ad consu-
 „ lendum, non minùs indemnitati Fratr.
 „ Ord. Minor. de Observ. S. Francisci,
 „ quàm providendum malitiæ hæredum,
 „ & aliorum quomodolibet obligato-
 „ rum, qui differunt ultra biennium illis
 „ solvere annua Legata pia cum onere
 „ Missarum, seu Officiorum, vel, etiam
 „ gratis, dictis Fratribus, seu eorum Ec-
 „ clesiis relicta, ac in futurum relin-
 „ quenda, sub spe postea super illis pro
 „ minori summa se componendi cum
 Com-

„ Commissariis, & aliis R. Fabricæ Mi-
 „ nistris, & Officialibus, prohibuit, &
 „ expresse mandavit Commissariis, Eco-
 „ nomis, Secretariis, & aliis quibuscum-
 „ que Officialibus, & Ministris R. Fabri-
 „ cæ præsentibus, & futuris, tam Urbis,
 „ & Status Ecclesiastici, quam Regni
 „ Neapolitani, & aliorum quorumcum-
 „ que Locorum, sub poenis arbitrio ejus-
 „ dem Sac. Congr. nè de coetere cum
 „ hæredibus, vel aliis quomodolibet obli-
 „ gatis ad solutionem dictorum Legato-
 „ rum, ad aliquam compositionem, re-
 „ missionem, vel transactionem deve-
 „ niant, sed ab illis omnes annatas supra
 „ biennium decursas, & non solutas, in-
 „ tegraliter exigant, & exigere faciant in
 „ beneficium dictæ R. Fabricæ sine rela-
 „ xatione alicujus minimæ portionis, seu
 „ quantitatis, servato in reliquis tenore
 „ Decreti in hac materia ab eadem Sac.
 „ Congreg. editi *sub die 14. Februarii 1633.*
 „ & compositiones, &c. eo ipso nullas, &
 „ irritas esse decrevit, mandans, &c.

* * *

Y

S. X.

§. X.

*Epistola S. Congregat. R. Fabricæ concernens
capacitatem Fratr. Minor. de Observ.
circa Legata.*

„ 81. Molto Rev. mio Amatissimo .
„ Ha fatto rappresentare à questa Sacra
„ Congregazione della Fabrica il Padre
„ Commissario di Corte della Religione
„ de' Minori Osservanti di S. Francesco ,
„ come la q. Bartolomea Ginchelli da
„ Ancona , lasciò al Convento di detta
„ Città annui scudi cinque , perche li ce-
„ lebrino un'Officio con trenta Messe ; e
„ che gl'Eredi ricusano pagarglieli , sotto
„ pretesto della loro incapacità: Questa
„ Sac. Congregazione altre volte dichiarò
„ detti Frati capaci per modum eleemo-
„ synæ: *però provvedete il Legato si ese-*
„ *guisca , nè sotto il detto pretesto li Eredi*
„ *ritardino il pagamento: Governandovi*
„ conforme al Decreto fatto in questa
„ materia , e conservatevi . Roma 31. De-
„ cembre 1634. Tutto vostro :

Il Cardinal Lante .

Andrea Ghetti Economo .

Alia

Alia ejusdem Epistola.

„ 82. Molto Rev. mio Amatissimo.
„ Per parte delli Frati Minori Osservan-
„ ti di S. Francesco d'Offida è stato rap-
„ presentato à questa S. Congregazione,
„ che il Capitano Alfonso Paolini per
„ il bisogno, che tenevano d'augmenta-
„ re il loro Orto, gli lasciò certo sito a
„ quello contiguo, con peso d'una Messa
„ la Settimana. E perche a detti Padri è
„ permesso ritenere simili Orti per gli
„ erbaggi necessarj, non solo non li proi-
„ birete, ma operarete ancora con la vo-
„ stra autorità, che detti Padri godano il
„ beneficio di detto Legato, facendogli
„ dagl' Eredi consegnare detto Orto la-
„ sciatoli, e conservatevi. *Roma li 2.*
„ *Novembre 1641.* Tutto vostro: il Car-
„ dinal Lante. Andrea Ghetti Economo.
„ Apud Pitonium.

„ *Decretum S. Congr. Conc. in Faventina*
„ *Legatorum.*

„ 83. In assignatione bonorum facta
„ per Constantiam Severolam, anno
„ 1657. ad effectum fundandi in Terra
„ Mutilianæ, vel beneficium Ecclesiasti-
„ cum; vel Monasterium Monialium,
„ tria onera Fundatrix imposuit. Pri-
„ mum

„mum, annuæ præstationis, libr. 100.
 „olei pro manutentione lampadis antè
 „Sacras reliquias in Ecclesia PP. Capuc-
 „cinatorum dictæ Terræ. Secundum,
 „libr. 25. ceræ albæ pro usu ejusdem Ec-
 „clesiæ. Et tertium denique, unius fer-
 „culi valoris solidorum 20. ipsis PP. Ca-
 „puccinis per singulas hebdomadas sub-
 „ministrandi.

„Secuta de anno 1686. Monasterii
 „fundatione; recusarunt Moniales sub-
 „ministrare dictas præstationes, sub præ-
 „textu omnimodæ incapacitatis Fratr.
 „Capuccinorum. Quarè ad instantiam
 „Alexandri Ronconi, tamquam unius
 „de Populo, citatis, & informantibus,
 „quoque Monialibus, declarari humili-
 „ter supplicatur.

I. *An Monasterium Monialium teneatur
 subministrare singulis annis dictas libr. 100.
 olei, & 25. ceræ albæ pro usu Ecclesiæ Fratr.
 Capuccinorum?*

II. *An similiter teneantur præstare sin-
 gulis hebdomadis supradictum ferculum bono-
 nenorum 20. pro ipsis Capuccinis?*

Die 2. Martii 1697. S. C. C. ad pri-
 mum respondit affirmativè.

Ad secundum, servanda esse decreta
 Con-

Congreg. Fabricæ die 14. Februarii 1633.

Votum Rotæ in Turritana Legatorum, quæ recensentur supra in Constitutione Clementis X. num. 76.

84. *Rota per rationes deductas in postrema ex superscriptis Decisionibus (editis respectivè 10. Januarii 1695. & 6. Aprilis 1696. coram Emerix, quas non refero, nè ab intento brevitatis deflectam : Et possunt videri, tum apud Monacellum in formul. tom. 2. in appendice: tum apud de Lucia in tr. de Legatis pro victu Religios. Mendicant. n. 351. & 358.) est in voto Legata, de quibus agitur, deberi, & esse adimplenda juxta modum in ea expressum. Primò nempe, deberi, & esse adimplendum Legatum relictum Capellæ majori pro oleo lampadis.*

Secundò, absolutè loquendo, non deberi Legatum pro syndonibus relictum ad usum infirmariæ, sed esse adimplendum ex parte hæredum, seu executorum in ipsamet specie, & juxta majores, vel minores indigentias ejusdem infirmariæ arbitrio Ordinarii, seclusa ex parte Fratrum quavis instantia, & facta prius per ipsos solemni protestatione se nullum jus habere ad illius consequutionem.

Tertiò demùm, reliqua Legata pro Anniversariis, & Missis similiter non deberi;

sed nihilominus teneri baredem, seu Executorem ad eorum implementum, committendo celebrationem Missarum, vel ipsismet Fratribus, vel aliis juxta rationabile arbitrium ejusdem Ordinarii: qui ulterius possit, si rei necessitas exigat, applicare Archidiacono partem proventuum ad hunc effectum relictorum, injuncta illi proportionabili Missarum celebratione: prout latius declaratur in eadem postrema decisione.

Alexander Ursinus S.R.E. Decanus.

Rationes, propter quas S. Rota inducitur ad præactas resolutiones edendas, recensentur in §. §. respectivè in præsentì Consilio examinatis, & pro veritate facili methodo resolutis.

§. XI.

Aromataria Fratrum Minorum.

85 **O**ccasione decreti allegati nu. 67. examinatur: an liceat Fratribus Minoribus, Sæcularibus, aliorumque Ordinum Religiosis vendere res Aromatarum, quas in Conventibus retinent ad usum suorum infirmorum? Fundamentum dubitandi subnascitur propter de-

decretum Sac. Congregationis Concilii 7. *Septemb. 1647.* quæ censuit, posse Regulares vendere Theriacam, Hyacinthum, & Chimica; dummodo hæc postrema non sint præparata, & composita, ut decrevit Sac. Congregatio Visitat. Apostol. 22. *Decembr. 1662.* pro Regularibus Urbis, ejusque districtu.

86. Resolutionem tamen dictæ Sacræ Congregationis non ampliari ad Fratres Minores dubium esse non potest juxta *Regul. 81. jur. in 6. In generali concessione non veniunt ea, quæ quis non esset verisimiliter concessurus.* Oportet itaque, ut de illis fiat specialis expressio, ut comprehendantur, & absoluta locutio eos non afficit, propter altissimam pauperratem, cujus sunt professores, à qua inhabiles sunt ad dominium, vel transferendum, vel recipiendum, prout opus est in vero venditionis contractu. Propter quod licet Innocentius XII. *in Constit. nuper de celebrat. Missar: §. 28.* generaliter præcipiat Regularibus cum expressa derogatione omnium, quæ possent obstare, ut asservent in capsula sub duplici clave eleemosynas pro Missis, attamen sub dispositione Fratres Minor. Observantes non comprehendi

respondit Sac. Congregatio Concilii, ex adnotatis *tit. priori cons. 3. n. 38.* & inde ipsi tenentur religiosè parere enunciato decreto *in d. num. 67.* escripto, quod per se ipsos res aromataria vendi omnino prohibet.

87. Si tamen occurreret hypothesis, quòd ex consuetis eleemosynis, vel per recursum ad amicos spirituales (quia nullus reperiretur, qui vellet onus subire) non possent in levamen Fratrum infirmorum Aromataria de medicinalibus sufficienter provideri, tunc liceret Aromatario de licentia Generalis, vel Provincialis tradere petentibus medicamenta superius expressa, aut alia quoque ad mensuram indigentia, eaque commutare in res opportunas ad medicinalia conficienda, zacharum aromata &c., quæ iidem offerrent, ex resolutis in *cap. Exiit de verb. signif. in 6. §. Quia verò libros*, ibi: *Et alia mobilia interdum contingit, seò expedit vendi, vel etiam commutari.* Inter mobilia autem, medicamenta recenseri notum est: at quæ major utilitas, imo necessitas, etiam ex mente saltè implicita Sancti Patris, ut ea commutentur, quàm ubi cessant eleemosynæ, nec adest Amicus spiritualis
ad

ad erogandas pecunias in pharmaca ad effectum elevandi necessitates infirmorum ? Quos adeo Ministris, & Custodibus summo perè ipse commendavit, eisque in *cap. 4.* Regulæ recursum prædictum injunxit; & hinc commutatio illa foret in subsidium utriusque, ac de interpretativa intentione S. Francisci.

88. Quin etiam, si neque commutatio sufficeret ad congruam medicinalium provisionem pro infirmis Fratribus, possent medicamenta per Syndicum, vel ejus Substitutum, æstimato pretio vendi, ut apertè deducitur ex *alleg. cap. 6. d. 9. vers. Si verò*, à quo juxta textum esset pretium recipiendum, & per eum in res medicinales erogandum. Sed ad fraudes evitandas, & occurrendum abusibus, quos eadem Sacra Congregatio in sæpè citato decreto *num. 67.* tolli voluit, nonnulla cautela in praxi observandæ proponuntur.

89. I. Ut veræ eleemosynæ cessent, & sit frustraneus recursus ad Amicos spirituales.

II. Ut necessitas sit vera, præterita, præsens, vel imminens à Superiore approbata; qui, ut sufficientè sit de illa, in-

instructus, debet singulis annis recognoscere ex libro in Aromataria, & alio penes Syndicum asservatis, tum eleemosynas, tum sumptus.

III. Ut pecuniæ à Syndico, ejusve Substituto recipiantur; in libro ad hoc designato notentur, & per eos in solos usus præfixos pro pharmacis infirmorum Fratrum convertantur.

IV. Ut Fratres circa eleemosynas non se ingerant: quorum partes sunt tantum necessitates Syndico significare.

V. Ut Aromatarius à negotiatione temperet.

VI. Ut necessitate cessante, cesset venditio per Syndicum.

Expedit etiam, ad removendam quoque speciem mali, ut Aromatarius instruat petentes medicamenta, quòd illorum pretium non cedat ad relevandam mendicitatem Fratrum sanorum, quoad victum, & vestitum, utpotè taxatum pro pharmacis pro infirmis, privativè quoad alios.

90. Singulæ ferè hujusmodi restrictivæ præscribuntur à Paolo V. qui sub anno 1607. petentè pro securitate conscientiae P. Archangelo de Messana Ministro
Ge-

Generali, confirmavit vivæ vocis oraculum à Greg. XIII. factum P. Gonzagæ, asservandi in Aromatariis indigentibus capsulam, in qua reponerentur eleemosynæ in compensationem medicamentorum, vel ex gratitudine à recipientibus oblata: cujus clavis existeret penès Syndicum Apostolicum. Subinde exhibitis Sac. Congreg. Episcop., & Regul. precibus pro confirmatione concessionis ipsa suo decreto *pétitam facultatem concessit, servatis tamen omnibus conditionibus, & restrictivis in concessione à sa. me. Paulo V. facta, præscriptis, & præsertim: quòd pecuniarum exaltio fieri debeat à Syndico Apostolico cum assistentia Guardiani, Discretorum, & Aromatarii pro tempore: illaque in particulari libro describatur: & in alios, quam in superennarratos usus minimè erogetur.* Romæ 23. Februarii 1679.

91. Attamen, quamquam decretum quòd ad cœtera possit ad praxim, tutò deduci (semper necessitate urgente) pro Fratribus infirmis, numquam tamen quantum ad retinendum in Aromataria capsulam pro eleemosynis asservandis; quoniam hac in re opponitur *Clementinæ Exivi de Paradiso de verb. signif.*
in

in qua Clemens V. §. *Quo circa* Fratribus prohibet *retinere cippos, vel truncos ordinatos ad offerentium, seu donantium pecunias reponendas*. Idcirco censetur, Religionem illud, quoad illam clausulam numquam acceptasse, cum ejus mens sit nullatenus admittere dispensationem ullam, vel concessionem Apostolicam, quæ repugnet strictæ observantiæ Regulæ, & Declarationibus Nicolai III. & Clementis V. sed omnibus ex animo renunciat juxta protestationem, quæ solet in omnibus Capitulis generalibus sincerè præmitti.

Quæ præsentī §. notavimus sub censura sint dicta, *cum nostrum non sit* relaxare rigorem puritatis Regulæ, sed potius cum stricta ejus observantia modum proponere juxta dictas Declarationes, ut possint erga infirmos, etiam per pharmacorum remedia exerceri officia charitatis, & pietatis functiones tantò amoris fervore Ministris, & Custodibus à S. Patre commendata. Sed vitentur abusus, nec in fraudem paupertatis quidquam agatur; super quo oportet Superiores esse summoperè vigiles.

CON-

CONSILIUM II.

An Fratres Minores possint se
componere cum hæredibus
Testatorum super Le-
gatis ?

S U M M A R I U M .

- 1 *Fratres Minores sunt incapaces ad trans-
actiones instituendas .*
- 2 *Transactio duplex, generalis, & specialis.*
- 3 *Capitalia Legatorum cum onere celebra-
tionis Missarum debent investiri in bo-
nis immobilibus .*
- 4 *Nec possunt sine licentia Sedis Apostolicæ
alienari .*
- 5 *Super Legatis relictis favore Fratrum
Minorum nullus potest transigere , &
capitalia extinguere .*
- 6 *Concordia super legatis rescissa à S. Con-
greg. Concilii .*
- 7 *Decretum confirmatum à Papa , factum
est Papæ .*
- 8 *Opinio Roderici , & Lantuschæ .*
- 9 *Reprobatur .*

10 Or-

- 10 *Ordo semper rejecit dispensationes relaxativas puritatis Regula.*
- 11 *Legata immediatè Fratribus facta, quoad eos caducantur.*
- 12 *Non verò quoad opus pium adjectum Legatis.*
- 13 *Episcopus ex officio est Judex executor Testamentorum.*
- 14 *Opus pium est privilegiatum.*
- 15 *In dispositionibus Testamentariis est facienda benigna interpretatio.*
- 16 *Concessio Pauli IV. non percutit Legata annua.*

IAM constat ex superiori consilio Fratres, inspectâ puritate suæ professionis, nullum jus habere, aut posse prætereendere, tam in capitali, quam in præstationibus Legatorum, à Fidelium pietate ad sublevandas ipsorum necessitates dispositis. Quod non modò procedit, quando gravantur hæredes, ut præstationes in eleemosynam eis conferant; sed in fortioribus terminis, quando Legata sunt, etiam Fratribus directè facta, vel fors principalis ipsis legatur ad effectum, ut ex illa annuos proventus recipiant (quorum nullatenus sunt capaces) & in-

& indè in consequentiam de necessitate venit eorum incapacitas ad conventiones faciendas cum hæredibus per compositionem, transactionem, vel aliàs: cum similia ex sui natura ab eo exire petant, qui de re possit disponere, & civiles, & obligatorios contractus inire.

2. Quod est planè communiter à Doctoribus receptum, siue tractetur de compositione, & transactione generaliter, prout importat actum, quo concordia inducitur, vel ab obligatione receditur, aut negotium quocumque modo ad finem perducitur, etiam de re, quæ nunquam fuit in controversia *l. transacta de verb. signif.* siue de speciali, & propriè, ut nimirum idem est, ac conventio; quæ à lite jam mota, vel movenda, aliquo dato, vel retento, vel promisso receditur, & controversia deciditur *tot. tit. & ff. de transact.*

3. In casu Legati caudati onere Misarum celebrandarum, nullatenus dubitatur de inhabilitate procedendi ad compositionem cum hæredibus, vel aliis gravatis quoad implementum: nam extinctio capitalis prohibetur omnino in constitut. Innoc. XII. *incip. Nuper de celebrat. Misar.*

far. in qua §. Præterea, Pontifex statuit, & decrevit, ut pecuniæ, ac bona immobilia Ecclesiis, Collegiis, Hospitalibus, Societatibus, Congregationibus, Monasteriis, Conventibus, ac Locis omnibus, tam Sæcularibus, quam Regularibus, atque illorum personis in futurum simpliciter acquirenda cum onere perpetuo Missarum celebrandarum, ab iis, ad quos pertinet, sub pœna interdicti ab ingressu Ecclesiæ ipso facto incurrenda à die realis acquisitionis, statim deponi debeant penes Ædem sacram, vel personam fide dignam, & facultatibus idoneam ad effectum illa, seu illorum pretium quamprimum investiendi in bonis immobilibus fructiferis, cum expressa, & individua mentione oneris, quod illis annexum reperitur.

4. Et §. 7. *Ac si eadem bona immobilia auctoritate Apostolica deinceps alienari contigerit, eorundem pretium sub eadem pœna, ut supra, deponi, atque in aliis bonis stabilibus itidem fructiferis cum ejusdem oneris repetitione, atque annexione converti debet. Quæ quidem manifestissima dispositione Sanctæ Sedis intentum fuit providere, nè unquam ad extinctionem capitalium procederetur, sed ex integro conservarentur, ut implementum, ut par est, Legata tem-*

temporibus statutis assequerentur.

5. Quantum verò ad Legata annua in specie facta favore Fratr. Minor. de Observ. tam gratis, quàm aliquo onere gravata sub 14. *Februarii* 1633. emanavit à S. Congr. R. Fabricæ S. Petri decretum. *Cum sapius* approbatum ab Urbano VIII. quod refero *consil. prior. num. 71.* In quo §. 1. prohibetur quævis *extinctio, reductio, & diminutio capitalis, & proprietatis per compositionem cum Ministris Fabricæ, vel alio quovis modo facienda. Et quævis facta absque speciali permissione Romani Pontificis, eo ipso nulla sit, nec debitoribus, aut aliis quibuscumque suffragetur.*

Ponderetur clausula, *vel alio quovis modo, & aliis quibuscumque*, sub qua omnes generalitèr modi comprehenduntur, & Fratres, etiam per se, vel alios ad compositiones faciendas inhabiles declarantur.

6. Propter quod S. Congreg. Concilii in *Salernitana eleemosynarum*, de qua dictum est *consil. prior. §. 6. n. 36.* petentibus PP. Theresianis, ut confirmaretur concordia stipulata ex vi Constitutionis Clementis VII. (de qua statim) cum PP. Capuccinis super Legato ibi enunciato, petitionem 5. *Decembris* 1705. rejecit per

rescriptum, *Lectum*; & compositio, intelligebatur rescissa, etiam per decretum ibi allegatum.

7. Circa verò decretum *Cum sapius* est annotatione dignum, esse ubique Terrarum ad instar Legis observandum; neque in ipso contenta sunt executioni danda in Locis solum, in quibus est acceptatum, Tribunal Rev. Fabricæ, sed in aliis pariter ad terminos juris spectat ad Episcopos curare, ut omnino servetur. Cum enim ejusdem promulgatio fuerit facta prævia relatione ad Sanctissimum, adeoque causâ cognitâ, evenerit, & de Pontificis ordine, & mandato præcepta observantia, omnes ad hanc tenentur, utpotè lege Pontificia præfixa: decretum enim post impertitam à Pontifice auctoritatem, est factum Pontificis, per text. in *cap. Si Apostolica de præbend. in 6.*

Et observant DD., quòd estò decretum, vel Breve ad reformationem emanatum pro aliquo loco, in aliis non obliget, quatenus reformativum, obligat tamen, quia contenta in illo fundata sunt in jure canonico, quod in conscientia adstringit omnes ad sui implementum, ut per Sperellum *decis. 147.* Accedente etiam ratio-

ratione, quòd quoties lex disposuit super re certa, ut iusta est in foro conscientiae ab omnibus observanda. Canones autem disponunt ultimas Testatorum voluntates esse sincerè ex integro observandas, *cap. Ultima 13. q. 2.* & consequenter, ubi ipsi aliter non disponunt, interdictum absolute est compositiones super Legatis celebrare ad extinctionem, vel diminutionem capitalium, nisi Sedes Apostolica eas specialiter permittat.

Opponitur, hæc verificari, quantum ad Legata, in quibus gravantur hæredes, ut Fratribus in eleemosynam annuas præstationes conferant; non verò quoad Legata ipsis Fratribus immediate, & directè, seu modo non conveniente statui, & conditioni Fratrum Minorum relicta, ac quoties per se ipsos, non autem si per Syndicum agent, ut expressè in *constit. Nuper Clementis VII. la 15. Bullar. tom. 1.* In qua conceditur, ut Fratres, mediantibus Syndicis Conventuum, possint se cum hæredibus componere super Legatis, & institutionibus, quorum non sunt capaces.

Subinde ad hanc concessionem Paulus IV. *constit. Et Clementi 1. §. 2. ibi.*

Syndicis facultatem fecit transigendi super rebus Fratribus in Testamentis, vel aliàs donatis, & concessis.

8. Habitaque consideratione ad dictas concessiones, Roderico *to. 2. qq. Regul. q. 126.* & Lantusca *Thearr. Regul. vers. Legatum num. 3.* dixerunt posse Fratres hodie illis uti, servatâ formâ præscriptâ, hoc est, quod ipsi non se ingerant in compositione faciendâ, sed omnis actio Syndico relinquatur.

9. Qui certè palinodiam recitassent, si observassent dictam Clementis concessionem adversari puritati Regulæ, ac statui altissimæ paupertatis Frat. Min., juxta Declarationes Nicolai III. in *cap. Exiit.* Et Clementis V. *Clement. Exiit de verb. signif.* Quoniam per eos fuit declaratum, Fratres esse incapaces cujusvis juris ad res temporales, & ut hæredes instituantur, ut diximus *tit. 1. consil. 3. 4. & 5.* Ideò nec, agente Syndico, possunt conventionem aliquam cum hæredibus, vel aliis celebrare, siquidem est planum hoc in Fratribus supponere aliquod jus ad bona ipsa: nam nullus potest pacisci de re non sua; & quatenus de re conveniat, actus corruit.

10. Qua-

10. Quapropter cum concessio Clementis sit contraria puritati Regulæ, eam Fratribus nullatenus licet ad praxim deducere; præsertim, quia ab Aula recessit, enim verò cum esset privilegium, & dispensatio relaxativa rigoris observantiæ, fuit ab Ordine rejecta. Notum est, quod Capitulum Generale Toletanum anno 1606. renunciavit omnibus concessionibus Pontificis, quæ repugnarent puritati nostræ Regulæ, decrevitque ad unguem servandas esse Declarationes per dictos Pontifices editas: quod fuit repetitum in Capitulo Generali anno 1612. Et in celebrato an. 1625. ab Urbano VIII. impetrata est Constitutio *Sacrofanctum* 51. *Bullar. to. 4.* In qua Urbanus confirmavit decretum dicti Capituli Generalis, quo disponebatur: *Quod de cætero perpetuis futuris temporibus omnes, & singuli ejusdem Ordinis professores juxta dicti Ordinis Regulam, nec non Declarationes piæ mem. à Nicolao III. & Clemente V. emanatas vivant: & abrogat omnes concessionem, seu indulta, tam per litteras Apostolicas, & motu proprio, quam vivæ vocis oraculo, & aliis quomodolibet concessa, eidem Regulæ quomodolibet contraria, videatur. Portel. dub. Regul. verb. Legatum*

n. 2. & Constitutio Innoc. XI. *Sollicitudo* edita 20. *Novembris* 1679. in qua similes concessionibus revocantur, & cassantur.

11. Hinc Legata quorum proprietas non esset pœnes hæredes, vel alios gravatos, sed forent Fratribus immediatè, & directè relicta (cum ipsorum incapacitas ad ipsa sit notissima, adeout nec momento possint ea retinere) caducantur respectu ipsorum, & quoad ipsos remanent nulla; quæ in statu Ecclesiastico, & Regno Neapolitano, in quibus est erectum Tribunal Rev. Fabricæ, debent ipsi Fabricæ applicari, cum in casu intrent facultates Fabricæ juxta declarationes S. Congr. R. Fabricæ de anno 1598. in compend. privileg. *Vespignani*, apud Petram ad constit. 5. *Honorii III. sect. 4. n. 19.*

12. Ubi verò dictum Tribunal non reperitur erectum, tamen si Legata quoad Fratres, stante eorum incapacitate, sint nulla, & caduca, ac si non fuissent scripta, adeout nullum jus ei censeatur factum ad illorum consecutionem; adhuc tamen non caducantur, quantum ad opus pium ipsis annexum, sed hoc adhuc est omnimodè ex parte hæredis; vel executoris adimplendum, ut tenuit Rota dec. 2. in *Turri-*
ri-

ritana Legatorum coram Emerix: & explicat Amottaz de caus. piis cap. 3. num. 74.

13. Quin enim, Episcopus ex officio Judex executor ultimarum voluntatum, ex Trident. in *decret. de Purgator. sess. 25.* debet eos ad implementum compellere, vel, istis recusantibus, in alios capitale, & onus implendum transferre.

14. Opus enim pium, cum respiciat cultum divinum, & favorem animæ, est adeo privilegiatum, ut præjudicium non recipiat ab extrinseca incapacitate Legatarii. Præsumitur enim, quod Testator voluerit salutem animæ suæ consulere, *omni meliori modo*; quæ clausula juxta vulgatum, facit valere actum, eo modo, quo potest.

15. Et indè ubi opus injectum non potest à Fratribus impleri, & Legatum acceptari, censendum est eum voluisse gravare eos, quos, vel hæredes instituit, vel, ad quos de jure omnia sua bona transirent, si dispositio ipsa non præcessisset, & quos fortè gravasset, si instructus fuisset de incapacitate Fratrum: semper enim favore animæ in dispositionibus testamentariis est ab unoquoque facienda benigna

interpretatio ; & cum aliis eo modo agendum , quo quis ab alio vult tractari , juxta axioma notissimum , *quod tibi vis , alteri feceris* . Et propterea in casu hæredes actionem non habent ad vindicanda sibi dicta Legata , quasi essent , etiam quoad opus pium implendum , caducata .

16. Neque possunt Fratres se tueri secunda concessione à Paulo IV. emanata . Nam dispositio Pontificis restricta est ad res *Ordini secundum modos licitos , & congruos relictas* , ut ex §. 10. Ita , relinquitur ad Fratrum necessitates relevandas domus , ut per Syndicum vendatur , & pretium in eum finem convertatur ; petunt hæredes , ut sibi domus relinquatur , loco cujus se paratos exhibent ad conferendum pretium æquivalens : in casu intrat dispositio Pauli , & Syndicus potest cum illis transigere , & se componere , dummodo nihil de valore domus eis remittat ; tunc enim abuteretur auctoritate sibi facta , neque enim est Dominus rei relictæ , sed administrator , idèd fideliter se in re administranda gerere debet .

Quæ concessio non est extendenda ad Legata annua , vel Fratribus immédia-
tè

tè facta , quorum sunt incapaces , vel in quibus gravantur hæredes , ut annuatim quidquam persolvant . Et Constitutio intelligenda est , ut non repugnet , tam dispositioni decreti *Cùm sapius* , quam Declarationibus Nicolai III. & Clementis V. pro quarum observantia Ordo semper stetit , & constanter rejecit , quidquid extraneum inducebatur ab ipsarum legitimo sensu .

CONSILIUM III.

An Fratres Minores sint capaces Legatorum in persona Syndici Apostolici ?

S U M M A R I U M .

- 1 *Fratres Minores non sunt capaces reddituum in persona Syndici .*
- 2 *Nec Legatorum , & num 4. & 19.*
- 3 *Incerta mendicitas , quid petat ?*
- 4 *Decreta à Papa approbata sunt facta Papæ .*
- 5 *Fratres non possunt habere stabilia in personis Syndicorum .*

6. Opi-

- 6 *Opinio Felicis exadverso.*
- 7 *Reprobatur.*
- 8 *Mendicitas Fratrum nec per interdictum est laedenda.*
- 9 *Distinctio à Felice excogitata non sustinetur.*
- 10 *Qualitas Syndicatus operatur, ut Syndico, tamquam tertia persona Legata pro Fratribus non possunt relinquì.*
- 11 *Syndicus est personalitèr alius à gravatis à Testatoribus.*
- 12 *Legatum factum Syndico, ut tertia persona corrui.*
- 13 *S. Congr. in Romana Donationis non favet sententiæ Felicis ad 15.*
- 16 *Quid agendum, cum Legata sunt immediate relicta Fratribus, vel Syndico?*
- 17 *Syndicus non potest esse administrator dictorum Legatorum in Fratrum utilitates.*
- 18 *Quid sit habere usum possessionum?*
- 19 *Quid censendum de legato celebrationis Missarum in Capella Testatoris existente in Ecclesia Fratrum.*
- 20 *Legata nulla favore Fratrum, per alios habiles sunt implenda.*

SYNDICUS Apostolicus ex dicendis
tit. sequen. consil. 1. est persona aliqua pia, auctoritate Summi Pontificis nominata à Ministris Generalibus, Provincialibus, vel Custodibus respectivè: ut nomine, & auctoritate Sedis Apostolicæ, ac ut ipsius Procurator, & Oeconomus, quamplurima præstet in utilitates Fratrum Minorum, ut expressius *loc. cit.* Verùm inter ea non est facultas, ut possit redditus retinere ad Fratrum necessitates sublevandas: in eo enim non esset S. Sedis Procurator, sed interposita Fratrum persona; nam redditus reciperet, & ministraret auctoritate, & nomine Fratrum, non verò Apostolicæ Sedis, quæ ipsorum dominium non recipit. Et in *Clementina Exivi de verb. signif.* declaravit Fratres esse incapaces recipiendi, & habendi annuos redditus: cùm verò absolute Papa loquatur, dispositio extenditur, ut id non liceat per se, vel per alios; cùm autem facultas Procuratoris non se extendat ultra facultatem à Substituente concessam, non possunt Fratres prætere esse in Syndico facultatem ad redditus retinendos; siquidem Sedes Apostolica

364 TIT. III. CONS. III.
lica eam illi numquam concessit.

2. Item, Fratres non sunt capaces Legatorum annuorum, quorum dominium, directum ipsorum Capitalium, & immobilium resideat apud Syndicum Apostolicum, quia Syndicus agit nomine, & auctoritate Papæ, Papa verò prohibet expressè talium Legatorum receptionem, & retentionem: ità Nicolaus III. in cap. *Exiit*. §. *Ad hac eod. tit. in 6.* ibi: *Declaramus, ordinamus, & dicimus, quod si Testator modum, secundum quem Fratribus (eorum conditione inspecta) recipere non liceret, exprimat in legando: ut, si legaret Fratribus vineam, vel agrum ad excolendum, domum ad locandum, vel similia verba in similibus proferret, aut modos similes in relinquendo servaret, à tali Legato, & ejus receptione, per omnem modum Fratres abstineant.* Quibus excluditur quilibet modus, qui Regulæ repugnet, & in fraudem paupertatis censeatur factus; adeoque nec per se, neque per Syndicum debent Fratres Legatum recipere, & acceptare.

3. Etenim Fratribus debet victum, & vestitum præbere incerta mendicitas, per text. in cap. *Religionum de Religios. domibus in 6.* Incerta verò mendicitas hoc ex sua
natu-

natura petit, quod nihil certum habeant, unde victum sumant, sed quæstuatione illum requirant. Propriè enim incertum Mendici suffragium in hoc stat, ut, quandoque ex misericordia alterius illi subveniatur, quandoque non.

4. Hinc a Sac. Congreg. ab Urbano VIII. specialiter proposita consultationibus Fratr. Minor. de Obser. Cismontanæ Familiæ ad effectum, ut ab ipsorum Conventibus removerentur omnes abusus adversantes Observantiæ Regulæ S. Francisci, ipso Urbano approbante 13. Junii 1628. plura constituit, videnda *consil. 1. num. 13. & in Bullar. tom. 4. de constit. Sacrosanctum 51. Urbani VIII.* inter quæ S. Cum annuos redditus, est hæc prohibitio directè Syndicis facta, ibi: *Inhibemus autem, nè Syndicus in sua persona hujusmodi annuos redditus percipiat distribuendos ipsis Fratribus.* Quæ decreta, cum sint à Papa approbata, sunt facta Papæ, dicente textu in cap. *Si Apostolica de præbendis in 6. quodd post impertitam à nobis auctoritatem, nostra censeantur effecta; & ideo sunt ubique tamquam lex Pontificia observanda.*

5. Et subinde S. Cong. R. Fabricæ in Æsina Legati 26. Novembris 1692. Censuit
Fran-

Franciscanos Observantes, qui prætendebant stabilia nōmine Syndici, esse incapaces ad ista retinenda. Nec moveatur difficultas propter ly stabilia, quasi lex noluerit comprehendere, etiam annuos redditus ex Legatis, vel aliās provenientes. Nam isti ex d. Clementina §. Cumque annui inter immobilia, & stabilia, ab jure, etiam civili reputantur; propterea excluduntur quoque census, & cambia.

6. Hæc omnia admittit Felix in *exam. Confessar. tom. 2. part. 2. n. 1189*. Si Syndicus consideretur, ut Syndicus, quia, ut Syndicus stat nōmine Pontificis, & Pontifex ubi supra vult, quod Fratres à dictorum Legatorum receptione *per omnem modum abstineant: ly per omnem modum* excludit tam Fratres per se, quàm per Syndicum.

Sed aliud systema servat loquendo de Syndico, ut est quædam tertia persona, sub qua ratione *num. 1195*. dixit, non esse contra Regulam, & nostram paupertatem, si dominium directum Legatorum sit apud Syndicum, ut est persona tertia: sicut enim Testator potest relinquere Collegio, Hospitali, vel alteri tertiæ personæ aliquod capitale ea lege, ut teneantur illud
rein-

reinvestire in aliqua re stabili, seu censibus, & locis Montium non vacabilibus; ut ex fructibus reinvestimenti quot annis tantum pro Fratrum necessitatibus solvant; ita ex identitate rationis sibi videatur eandem praxim posse tenere cum Syndico, ut tertia persona: officium enim Syndicatus non potest facere, quin hic valeat alteri se obligare ad aliquod onus gratis subeundum, ad suscipienda nimirum bona immobilia Legantis cum onere distribuendi annuatim fructus pro Fratribus in suffragium animæ Testatoris.

Pro confirmatione allegat decretum S. Cong. Concilii in *Romana Donationis* ex Lantuscha verb. *Legatum* num. 5. In qua, cum Syndico Apostolico Conventus Sanctæ Mariæ de Ara-Coeli, & aliis in dicto officio Syndicatus pro tempore successioribus quædam Pamphilia Mota donasset scuta mille cum conditione reinvestimenti faciendi, ut ex fructibus perpetuò impenderent, & applicarent triginta scuta in emptionem panis albi ad beneficium, & servitium Infirmarie dicti Conventus, & Procurator R. Fabricæ S. Petri, citatis PP. petiisset à d. S. Congreg. declarari.

An

An prænarrata donatio valeat suslineri ?
 Ipsa 2. Junii 1663. censuit licere dictis Fratribus prænarratam annuam panis præstationem titulo dumtaxat eleemosynæ recipere , ad præscriptum decreti Congr. Fabricæ 14. Febr. 1633. editi : Et Syndico Apostolico non posse à Ministris Fabricæ ratione hujusmodi donationis molestias inferri , nisi ad formam supradicti decreti .

7. Hæc congeffit Felix pro sua opinione firmanda. Verùm, vel nihil probant, vel aditum parant ad dispensationes relaxativas puritatis observantiæ Regulæ, Etenim, si Syndicus, ut tertia persona, habilis esset ad retinenda legata pro necessitatibus Fratrum, posset etiam, census, loca Montium, ac possessiones, eorumque fructus, imò & pingues hæreditates acquirere : cùm eadem ratio sit de omnibus ; & hinc via esset aperta excludendi Fratrum mendicitatem, & introducendi abusus repugnantes puritati Regulæ.

8. Inter quos ante tempora dictæ Urbanæ Congregationis hic, etiam numerabatur, quòd Syndici annuos redditus in sua persona reciperent Fratribus distribuendos ; ad quem eradicandum ipsa

ipsa absolute prohibuit, nè id amplius agerent, & introductum sustulit. Nec esset satis provisum, si, Syndicis inspectis, ut tertiæ personæ, adhuc illa praxis liceret: Tunc enim verificaretur Legata à Syndicis recipi: & per æquivalens, & indirectum mendicitas Fratrum læderetur.

9. Ideo arbitraria, & vana est in casu distinctio illa Felicis, excogitata in fraudem legis, & ad palliandam transgressionem Regulæ, cujus observantia in sua puritate non pendet à præcisionibus Metaphysicis; propterea sub neutro conceptu est Syndicus habilis ad ipsa Legata recipienda, sed sub unoquoque exclusus censetur, tum per Regulam in Clement. 8. Porro: *ubi aliquid generaliter prohibetur, quod expressè non conceditur, intelligitur denegatum; tum ex 84. jur. in 6. Cùm quid una via prohibetur alicui, ad id alia non debet admitti.*

Maximè, quia tunc Fratres essent certi de annuis præstationibus, & aliquid certi præsumerentur habere, ex quo vivere possent absque eo, quodd deberent, vel precariò mendicare, vel recurrere pro necessitatibus ad Amicos spirituales, Etenim securi essent, & considerent,

A a

quodd

quòd Syndicus, utpotè constitutus, ut eorum indigentis provideret, illas præstationes in eum finem expenderet; & ita læsa esset mendicitas, & fraus legi facta.

Imo; qualitas Syndicatus præsumitur principaliter intenta, cum nulla tertia persona posset esse proprietaria Legati, nisi esset Syndicus: proindè verbis, & linguâ tertia persona constitueretur domina proprietatis Legati, sed re, & effectû Syndico proprietas esset concessa. Tunc quidem censeretur Syndicus, ut tertia persona electus, quando per occasionem remotus à Syndicatu, adhuc capitale apud ipsum remaneret; sed, cum deberet transire in alium pro Syndico nominatum, consequens est, ut non ratio tertiæ personæ sit inspecta, sed qualitas Syndicatus, utpotè in casu à dispositione omnimodè impræscindibilis.

10. A qua quidem qualitate unusquisque constituitur extraneus, ut non possit à Testatore ad eum effectum assumi. Neque enim rationi repugnat, quod una persona ad certas actiones reddatur inhabilis, ad quas aliàs esset apta: ita Religiosi à qualitate professionis inhabilitantur, ne possint testari, *cap. Quia ingredientibus*

tibus de testam. Et quatenus ille assumeret dominium *Legati*, illa qualitate resistente, penès eum non esset, nec apud hæredes Testatoris, nec apud Papam; adeoque esse deberet penès Fratres, quorum tunc Syndicus foret interposita persona, cum nomine Fratrum Legatum reciperet.

11. Ulterius consideratur, à dicta Sac. Congreg. pro Cismontana Familia supponi Syndicum, ut personalitèr Discretum à gravatis à Testatoribus, ad annuas præstationes Legatorum pro Fratribus dandas, ut constet *ex consil. 1. num. 9. ad 2. & num. 12. ad 4. & num. 26. ad 8.* Idemque emergit ex decreto d. *Cum sapiùs* resolvante realem alietatem inter Syndicos, debitoresque Legantium.

12. Tandem Legatum corrueret, adeout, tamquam factum personæ incapaci intrarent facultates R. Fabricæ, prout deducitur ex *Imolen. donationis, vel Legati*: In qua, cum Anna Maria Quaini „ assignasset capitalia censuum in scutis „ 1200. Syndico pro tempore existenti „ Conventus PP. Reformatorum Civitatis Imolæ, non tamquam Syndico, „ vel aliqua ratione spectanti ad Fratres,

„ sed ut personæ privatæ, administratori,
 „ & executori fructuum ex illis prove-
 „ nientium ea lege, ut eos perpetuò eis-
 „ dem Fratribus conferret propter onera
 „ in ipsorum Ecclesia per eos implenda,
 „ celebrationis Missarum, & solemniza-
 „ tionis quarundam Festivitatum; & in
 „ casu incapacitatis, propter quam R.
 „ Fabrica jus aliquod in donatione pos-
 „ set prætere, se cautelasset, & decla-
 „ rasset in tali casu dominium capita-
 „ lium, & fructuum remaneret apud se,
 „ ejusque hæredes, & donationem haberi
 „ pro non facta; cum verò Ministri Fa-
 „ bricæ prætenderent donationem ad
 „ Fabricam pertinere, utpotè factam,
 „ personæ incapaci, provocatum esset
 „ ad S. Congr. R. Fabr., hæc 16. *Martii*
 1707. rescripsit: *non intrare privilegia*
R. Fabricæ. Et subindè, non acquiescente
 rescripto Procuratore Fiscali d. Fabricæ,
 repositâ causâ, eadem 20. *Julii d. ann.*
stetit in decisis; quasi diceret: Legatum
 non esse factum personis incapacibus, &
 capitalia Legati spectare ad hæredes. Ideo
 cum in nostra hypothese proprietates Legati
 esset apud Syndicum, esto, ut asseritur,
 tamquam tertiam personam, dubia
 haud

haud esse posset nullitas, & caducitas Legati.

Nec tunc canonizavit dispositionem Testatricis, qua parte instituit administratorem Syndicum. Nam ejus mens est non posse Fratres in persona Syndici habere redditus, ut ex dd. *num. 5.* & concordant adnotata *conf. 1. §. 6. à n. 39.* de quo etiam *infra n. 17.* sed in eo processit præcisivè.

13. Ideo opinio Felicis nullo modo in praxi regit, habita etiam consideratione ad allegatum decretum Sac. Congreg. Concilii *num. 6.* Nam prætermisso, quòd doctrina Felicis est generalis ad quæcumque Legata, & in quacumque summa concernentia utilitates, & commoda Fratrum pro quotidiano victu, & vestitù: animadverti debet prædictum decretum esse in terminis Legati, nequaquam ordinati ad absolutam, & necessariam ægrotantium sustentationem, sed restrictum ad aliquod solatium, seu sublevamen, majoremve quamdam curam infirmorum, quàm, quæ aliàs per eorum Conventus posset illis ex mendicatione præstari.

Quæ fortè, attentaque pietate Fidelium, ut notavit Rota in *Turritana Le-*

gatorum coram Emerix anno 1695. fuit ratio motiva dictæ resolutionis; habito pari modo respectu ad clausulas à Donatrice adjectas donationi, ut sartatecta servaretur Fratrum mendicitas, prout infra: Quod, si ullo unquam tempore Guardiani, seu Superiores pro tempore dicti Conventus de Ara-Cæli intentaverint quovis modo velle applicare dicta annua scuta triginta in aliam causam præterquam supradictam, tali casu prædicta donatio, & omne commodum dictæ annuæ solutionis scutorum triginta sit, & intelligatur ipso facto caducata, & devoluta, prout caducari voluit, & vult in favorem V. Archiconfr. B. Mariæ Consolationis.

15. Non desunt tamen asserentes prædictam resolutionem aliquam dispensationem continere circa rigorem paupertatis, considerando donationem esse Syndico factam, qui à suis facultatibus capax non sit recipiendi donationes perpetuas immobilium in Fratrum utilitates; & exindè penès ipsum non esset consolidatum dominium donationis, sed præsumeretur residere apud Fratres; & indè ipse, in casu de quo agitur, intelligeretur Fratrum persona: & fictione juris, qui Syndico in eum finem donasset, cerneretur

retur donare Fratribus, qui ad similes donationes inhabiles omninò declarantur, ubi supra à Nicolao III.

Sed petitur. *Quid agendum, si aliqua Legata reperirentur immediate, & directe relicta Fratribus?*

16. R. In Statu Ecclesiastico, & Regno Neapolitano agendum esset per Syndicum cum Ministris Rev. Fabricæ, ad quam spectant Legata facta personis incapacibus juxta declarationes ejusdem Sac. Congr. editas de anno 1598.

In locis verò, ubi non est erectum, Tribunal Fabricæ, si ob temporis antiquitatem non reperiatur *aliquis patronus Legati, & redditus* (facta prius protestatione, de qua diximus *consil. 1. n. 4.*) assignari debent per eum *Reſtoribus spiritualibus, aut temporalibus Collegiorum, aut Communitatum, Terrarum, aut Civitatum, qui tales eleemosynas, sive fructus, vel redditus annuos, nomine Ecclesiæ Romanæ, vel donantium sine Fratribus exigant, & recipiant; & Fratribus, sive aliis Sacerdotibus, quando Fratres voluerint tales Missas, vel suffragia juxta piam intentionem Benefactorum in toto, vel in parte secundum quantitatem talium obventionum dicere, faciant, ex dicta*

Sac. Congreg. pro Familia Cismontana ;

Quando verò adessent hæredes ; illis deberent renunciari ; & quatenus non vel-
lent onus acceptare , essent per Ordina-
rium loci cogendi , utpotè ex Officio Exe-
cutorem piarum dispositionum ex Trident.
sess. 25. in decret. de Purgat. Quæ ex iden-
titate rationis debet esse praxis , cum Le-
gata Syndico relinquuntur .

Difficultas est . *An Syndicus, etiam ut
privata persona possit esse Administrator , &
Executor fructuum Legatorum pro Fratribus :*
ut, si Testator hac forma Legatum disponderet?
Relinquo scuta mille , ut Fratres Minores
tot Missas celebrent in suffragium animæ
meæ ; & volo , quòd dominium capitalis
sit semper penès meos hæredes , admini-
strator verò , & executor fructuum sit
Syndicus Fratrum , non tamquàm Syn-
dicus , sed ut persona privata ad Fratres
non spectans .

17. R. Negativè . Nam tunc aptissi-
mè verificaretur Syndicum in sua persona
recipere annuos redditus Fratribus distri-
buendos contra prohibita à S. Congrega-
tione supra *nu. 4.* sive esset dominus pro-
prietatis , sive tantum administrator , aut
qua persona privata , executor .

18. Alio-

18. Alioquin posset pariter Syndico, tamquam privatæ personæ committi cura, ut agros, & vineas per se, vel per alios coleret, existente proprietate ipsorum penès alium, vel hæredes Testatoris, ad effectum, ut fructus erogaret in necessitates Fratrum. Hoc autem omnino repugnat, etiam si dicta cura esset apud alium, qui non esset Syndicus. Siquidem ita habere, teste Hugone de Dina *tr. 10. plag. plag. 6.* est habere usum reddituum, vel accedentium ad naturam redditus, seu usum possessionum, Fratribus omnimodè interdictum in *d. Clement. 8. Cumque annui redditus*; & ulterius hujusmodi dispositiones obvium est in fraudem esse paupertatis.

Ideo in similis dispositionis eventu non debent Fratres permittere, quòd Syndicus hujusmodi curam, & administrationem acceptet: nisi velint actum esse de observantia Regulæ in sua puritate. In quem finem ibi Clemens V. dixit à Fratribus evitandum esse non solum; *quod malum esse dignoscitur, sed & omne, quod speciem* (hoc est, apparentiam) *habet mali.*

Quæritur. *An Legatum relictum pro Mis-*

Missis perpetuò celebrandis in Capella Testatoris, existente in Ecclesia Fratrum Minorum, per viam Capellanix, vel alio modo, censeatur factum Fratribus directè ?

19. R. Affirmativè. Else factum contemplatione Fratrum in fraudem pauper-tatis tenuit Baldus in *authen. Ingressi num. 55. vers. idem dicit*; & post eum Ancharanus in *Clement. Exivi num. 6. de verb. signif.* apud Fagnan. in 3. ad cap. *Nos quidem nu. 65. de testam.* Neque relevat, quod fuerit nominata Capella, vel Altare. Quoniam relictum Ecclesiæ Fratrum, vel Capellæ in eadem existenti, censetur factum ipsis Fratribus: Ecclesia enim in casu non accipitur pro ædificio materiali, quod est quid insensatum, sed pro communitate Fratrum; & ideò Testator habuit considerationem ad Fratres, non ad parietes Ecclesiæ; nisi in casu, quo declararet se aliquid relinquere, ut Ecclesia reparetur, & reaptetur,

Nec Testator censetur cogitasse de Sacerdotibus sæcularibus, qui sunt capaces, & de assensu Fratrum possent Missas celebrare. Quoniam Religio Fratrum Minorum non consuevit permittere, ut in suis Ecclesiis erigantur Capellanix per-

perpetuò officiandæ à Sacerdotibus sæcularibus, ut ex praxi est notorium; & aliàs ea de re fuerunt S. Congr. Concil. exhibitæ à Procuratoribus Ordinum Mendicantium attestationses. Nec ad id cogi possunt inviti ex *constitut. Dum intra Leonis X. in Bullar. tom. 1.* Videri possunt, quæ dixi *Offic. Cur. Eccles. cap. 9. nu. 8. ver. quatenus*: ergo non censetur Testator disposuisse, ut Missæ in sua Capella à Presbyteris sæcularibus sint celebrandæ. Si quidem non est credendum elegisse viam, qua dispositio sua reddatur inutilis, & elusoria, *l. 3. ff. de milit. testamen.* Propterea in simili casu eadem S. Congreg. censuit Legatum fuisse ipsismet Fratribus relictum apud Fagna. *cit. num. 74.* Et hinc fit, quod Legatum respectu Fratrum ob eorum incapacitatem corruat.

20. Sed adhuc est adimplendum per hæredes, vel providendum ab Episcopo: est enim generale, quòd ubi Legatum, pium non est absolute, & simpliciter propter se nullum, sed modaliter tantum, vel propter modum de jure prohibitum (ut in casu præsentis propter incapacitatem Fratrum) non potest haberi pro non scripto: nec debetur hæredibus, sed debet per

per istos, aut alias personas habiles adimpleri eo modo, quo potest: favor enim animæ Testatoris, & divini cultus præferendus est cuicumque ratiocinio, quod esse potest exadverso. Vide *tit. 1. consil. 5. num. 8.*

TITULUS IV.

Syndicus Apostolicus.

CONSILIUM I.

An usus Syndici Apostolici sit
dispensatio in Regula Fra-
trum Minorum?

SUMMARIUM.

- 1 *Syndicus Apostolicus est Procurator Pa-
pæ.*
- 2 *Ex nominatione Syndici per Fratres non
sequitur dispensatio in Regula.*
- 3 *Provisio Martini IV. & V. ac Pauli IV.
circa Syndicum non est contraria De-
clarationi Nicolai III.*
- 4 *Syndicus non est persona interposita Fra-
trum.*
- 5 *Facultas Syndicorum ad plures actus ex-
tenditur.*
- 6 *Dominium rerum pro Fratribus relictarum
est penes Romanum Pontificem.*
- 7 Po-

- 7 *Potest Syndicus vendere, & commutare, ac compositiones celebrare circa res, modo licito Fratribus legatas.*
 - 8 *In alienatione rerum pro Fratribus relictarum non est necessarium beneplacitum Apostolicum.*
 - 9 *Petendum est in alienatione rerum pretiosarum.*
 - 10 *Etiam à Patribus Reformatis.*
 - 11 *Potest Syndicus res aliquas pro Fratribus modo congruo legatas in iudicio exigere, ad 12.*
 - 13 *Provisiones Martini, & Pauli non repugnant cap. Exiit, ad 14.*
 - 15 *Potest privilegia Fratrum defendere.*
 - 16 *Concedit mandatum Procuratori ad lites, ad 19.*
 - 20 *Syndicus supplicat pro reductione Missarum, ad 21.*
 - 22 *Opinio Sanctoro rejicitur.*
 - 23 *Dominium pecuniæ pro Fratribus donatæ est in Pontifice.*
 - 24 *Syndici non recipiunt, neque expendunt pecunias nomine Fratrum.*
 - 25 *Fratres possunt juxta cap. Exiit nominare personam, quæ sit Substitutus Donantiũ.*
 - 26 *Rationes propter quas à Sede Apostolica emanant provisiones de Syndico.*
27. Fra-

- 27 *Fratres nominant Syndicos ex facultate
Papæ.*
- 28 *Syndici non possunt pecunias administra-
re, nisi secundum intentionem Papæ.*
- 29 *Fratres cum Syndico actionem auctorita-
tivam, & juridicam non possunt exer-
cere.*
- 30 *Concordia deducta à Substitutis Doxan-
tium ad Syndicos; & ibi plurima ad
praxim necessaria ad 42.*
- 43 *Declaratio Innocentii XI. de usu Syndici
licito, & non relaxativo Regula in sua
puritate.*
- 44 *Votum Portelli.*

APPELLATIONE Syndici in
præsenti venit Procurator,
Œconomus, & Minister,
qui ex concessione Pontifi-
cis per Superiores nomina-
tur, ut nomine, & aucto-
ritate Sedis Apostolicæ possit facere in
Fratrum utilitates, quæ ipsi à Pontifice
conceduntur in Constitutione institutionis
Syndicorum.

1. Quoniam verò à Fratribus ex
clementia Sedis Apostolicæ nominatur,
ac nominatus ab eadem Sede, facultate
dona-

donatur (ut ejus nomine, & auctoritate recipiat, tùm res mobiles, & immobiles, tùm pecunias pro Fratrum necessitatibus oblatas, & modo licito Legatas, aliaque agat ad relevandas illorum indigentias, juxta præscriptum Regulæ, & Declaratio-
num Nicolai III. in *cap. Exiit*. Et Clementis V. *cap. Exivi de verb. signif.*) appellatur Syndicus Apostolicus; ideo est legitimus Procurator Papæ, & administrator rerum Pontificis non Fratrum, licet pro Fratribus.

Facultatem nominandi Syndicos Fratribus concessit Martinus IV. *constit. Exultantes in Domino*. Qua concessione licitè utuntur, non obstante, quòd id prohibuerit Joannes XXII. *extravag. Ad Conditorem de verb. signif.* Nam prohibitio fuit modificata, *nisi de speciali Sedis Apostolicæ licentia*. Quæ subinde emanavit à Martino V. *constit. Amabiles fructus*; ut in Litteris Pauli IV. *Ex clementi 1. in Bullar. tom. 1.* In qua Paulus Litteras Prædecessorum innovavit, dictamque facultatem iterùm dedit.

2. Ex qua facultate nominandi non sequitur ulla dispensatio relaxativa observantiæ Regulæ in sua puritate, Etenim
ipsa

Ipsa purè observatur, cùm servatur juxta præscripta in Declarationibus Nicolai, & Clementis, secundùm quas Fratres in conscientia vivere tenentur, ut declaravit Innocentius XI. *constitut. Sollicitudò edita 20. Novembris 1679. innovata ab Innocentio XII. constit. Aliàs sub die 2. Julii 1695. la 47. in Bullar. Firmani*. Constat autem à Nicolao esse Fratribus concessum, ut personam idoneam nominent, quando Amicus spiritualis, vel de illa notitiam non habet, vel eam nominare non vult. Hæc sunt in cap. *Exiit S. Cæterùm: dicimus*, ait Pontifex, *quod in nullo Regula puritas infringitur, aut quomodolibet ipsius observantia maculatur, si Fratres ipsi alicujus, vel aliquorum sibi curent dare notitiam, seu aliquem, vel aliquos nominare, aut etiam presentare, cui, vel quibus, si eleemosynam facienti placuerit, committi possit executio prædictorum, ac ipsius habeatur assensus super subrogationibus infra scriptis*. Si verò persona nominata non posset per se necessitati satisfacere, sequitur textus. *Liceat Fratribus cum conscientia puritate quandam aliam personam subrogandam ad præmissa in nominando, & aliis (si ad primum Dantem non possint, vel nolint habere recursum) cum*

ista persona facere , sicut supra proximè declaravimus eis licere cum prima .

Undè sic discurretur . Licet Fratribus ex Nicolao III. cum puritate conscientiae (quando dominus pecuniae , vel ipsas non vult , vel commodè non potest expendere in necessitates Fratrum) nominare , & ex consensu , & voluntate principalis domini subrogare quamcumque personam , quæ nomine , & auctoritate dantis pecunias in necessitates Fratrum convertat : & , cum persona sic nominata omnia agere , sicut cum prima , seù Domino pecuniae licebat : ergo pari modo , servatâ conscientiae puritate , possunt Fratres de licentia Papæ nominare Syndicum , vel Procuratorem in vim Martinianæ , & Paulinæ ad venditiones rerum , & receptionem , & expensionem pecuniae pro Fratribus oblatae . Quippe hic in nihilo videtur dissidere à personis à Fratribus , ut supra nominatis ; neque aliud Fratres agunt , quàm ex voluntate principalis Domini (qui est Papa : cum ipse per se vendere , & expendere non velit , nec personam subrogare) eum nominare , qui nomine illius vendat , & pecunias expendat in Fratrum necessitates .

3. Et

3. Et eo magis, quòd dispositiò Martini, & Pauli, quantum ad Syndicum, nullatenus contrariatur Declarationi Nicolai, sed est eidem omninò conformis; cùm ipsi suppleverint, quod Nicolaus à Sede Apostolica (hoc est, à Sedente in illa) agendum reliquit, & ipse non fecerat, prout constat ex *S. Si verò res*, ibi. *Si verò res huiusmodi* (hoc est mobilia Fratrum, expediens erit, quòd vendantur, ut dixit supra) *æstimato pretio vendi contingat; cùm Fratribus ipsis per se, vel per alium recipere pecuniam (Regula prohibente) non liceat: ordinamus, quòd talis pecunia, seu pretium recipiatur, & expendatur in rem licitam, cujus usum Fratribus liceat habere per Procuratorem à præfata Sede, vel Card. Protectore deputandum.* Illud deputandum significat à Nicolao non fuisse deputatum. Marchant in *relect. theol. ad exposit. Reg. diff. 2.* refert transumptum Card. Matthæi Protectoris: ex quo constat, etiam tunc temporis fuisse ad nominationem Ministrorum Procuratores deputatos: datum illud fuit *anno 1280.* uno anno post Declarationem Nicolai.

Nec nominatio per Fratres Syndico auctoritatem confert, sed est prima condi-

tio declarativa, quòd auctoritas à Papa in personam nominatam derivetur : & certificativa pro securitate, tam personæ nominatæ, quàm illorum, cum quibus in venditionibus, & expensis ad Fratrum necessitates tractare debet, quòd nomine, & auctoritate Papæ procedat, & eo modo, quo Pontifex voluit. Et quia à Papa auctoritatem recipit, & ex ejus facultate, cum Fratres nominant, à Papa cum proprietate dicitur institui, juxta Regulam 72. *jur. in 6. Qui facit per alium, est perinde, ac si faciat per se ipsum.*

Respondent, quòd hoc verificaretur, si Syndico competeret sola actio enunciata, sed alia plura exequitur, quæ adversantur Declarationi Nicolai.

R. Nicolaus non restrinxit, ut Syndico illa tantùm facultas concederetur: ergo ubi aliæ dictæ Declarationi non repugnant, non est contra puritatem Regulæ uti Syndico habente alias facultates.

4. Hinc sequitur hujusmodi Syndicos nec esse, neque dici posse personas interpositas Fratrum; nam parificantur cum Syndico, seu persona à Fratribus juxta Declarationem Nicolai nominatam; quæ idèd persona interposita Fratrum non est, quia

quia pecuniam recipit, ac expendit, & quidquid agit, nomine Donantium, operatur. At Syndici pariter, secundum provisionem Martini, & Pauli, quidquid faciunt, agunt auctoritate, & nomine Papæ, à quo auctoritatem recipiunt: cujus auctoritate nominantur, & subrogantur: & cujus, tamquam principalis Domini, eo in munere vices tenent.

5. Facultates Syndicis Apostolicis ad quinque actus, seu officia extenduntur, ut ex *d. constit. Pauli*.

Primò. Poteſt Syndicus recipere nomine Sedis Apostolicæ res omnes mobiles, & immobiles modo congruo oblatas, donatas, & in Testamento pro Fratribus relictas.

Secundò. Poteſt vendere, commutare, & alienare mobilia; item & immobilia, hac lege relictas, ut vendantur, & pretium in necessitates Fratrum convertere.

Tertiò. Poteſt in iudicio repetere, res, etiam pecuniarias modo licito, & Ordini congruo Fratribus in Testamento legatas, juxta dicenda n. 12.

Quartò. Poteſt agere in iudicio pro

omnibus privilegiis, juribus, & immunitatibus Fratrum.

Quintò. Potest nomine Sedis Apostolicæ recipere omnes eleemosynas pecuniarias undecumque, & quomodocumque provenientes, easque in Fratrum necessitates, monente Superiore, expendere, prout ibi in textu.

Quantum ad primum, & secundum actum concedunt, etiam Corduba in *cap. 4. Regula q. 16. v. tertium punct.* & Sanctoro *comment. in stat. cap. 4. stat. 4. v. Certum est secundo* licere Fratribus, quò ad utrumque Syndico uti, quin rigor Regulæ intelligatur relaxatus, utpote conformes allegatis Declarationibus.

6 Illudque satis est notum, quoad primam facultatem. Nam ipsi Fratres valent per se ipsos ad suum usum recipere res tam mobiles, quam immobiles, quarum usus facti illis non prohibetur; & quæ eis dantur, vel in ultima voluntate modo ipsis congruo legantur: ita, licitè recipiunt mobilia eis relicta necessaria, tum ad vitæ sustentationem, tum ad Officiorum sui status executionem: & immobilia, ut domum ad habitationem Conventualem reducendam, & arcam Con-

ven-

ventui unitam pro incremento horti, ex alibi dictis secundum doctrinam Divi Bonaventuræ: ergo nihil obstat, quin possit Syndicus ea civiliter accipere nomine Romanæ Ecclesiæ, ad cujus dominium spectant. Siquidem in dominio Apostolicæ Sedis sunt res omnes (dummodo aliud Donantes non exprimant) quarum facti usus est Fratribus concessus, & modo ipsis licito legantur, ut expressè *cap. Exiit §. Ad hæc cum, & Clement. §. Proinde.*

7. Pari modo, non relaxato Regulæ rigore, eo utuntur quoad *secundam facultatem* componendi, vendendi, & commutandi etiam, tam res mobiles Fratribus datas, prout ex *§. Si verò supra num. 3.* quàm immobiles. Ità potest vendere domum, vel agrum pro Fratribus relicta, ut per eum vendantur, & pecunia in necessaria Fratrum convertatur, per text. in *d. c. Si verò modum.* Ubi Nicolaus decrevit, quòd domus, vel ager ad eum effectum relicta vendi possunt, per personas idoneas: quis nam autem magis idoneus Syndico? Quin etiam, si Testator personam non nominasset neque hæredes vellet nominare, subintraret ex officio

Syndicus, à Fratribus nominatus in ipsa concessione litterarum patentium, utpotè ex tunc à Papa constitutus ad similitudinem distractionem.

Nec discrimen allegabitur, quòd, si domus ab aliqua persona à Fratribus de consensu Domini nominata vendantur, non offendatur puritas Regulæ, & debeat ledi, si à Syndico alienetur. Sicut enim in primo casu esset persona illa substitutus Donantis, sic in casu Syndicus esset non Fratrum Procurator, sed Papæ, cujus illa bona sunt.

8. Neque in dicta elienatione est necessarium beneplacitum Apostolicum, & juris solemnitas; quæ minimè petitur in alienatione, quæ fit ex necessitate juris, vel, quia ab jure fieri præcipitur; secus dicendum de alienatione, quæ voluntariè fit, licet ex causa necessitatis, & utilitatis Ecclesiæ. Quæ praxis servatur in Curia, teste Fagnan. in 3. ad cap. Nulli de reb. Eccles. non alienan. Ideo Sac. Cong. Concilii respondit: *Valere Legatum immobilium Fratribus Minoribus sub modo licito, nempe, ut vendant, & pretium convertant in usum Fabricæ, vel Sacristiæ; & idem si factum fuit simpliciter, quia sub modo licito factum intel-*

intelligitur ex c. Exiit §. Ad hæc quia, nec in hujusmodi alienatione opus est solemnitate, quia fit ex præscripto Regulæ ibi n. 28. & dixi *supr. tit. 1. consil. 4. num. 7.*

9. Solemnitas tamen, dictumque beneplacitum necessarium est in alienatione rerum mobilium pretiosarum spectantium ad Ecclesias, sive sint lampades, picturæ, candelabra, & paramenta, etiam per Fratres Reformatos S. Francisci facienda, prout expressè de mandato Urbani VIII. 7. Septembris 1624. decrevit Sac. Congr. Concilii, *prohibens alienationes dictorum fieri sine expressa S. Congr. licentia in scriptis, adjectis pœnis ipso facto incurrendis à contrasacientibus, nullisque alienationibus declaratis.*

10. Neque amplius possunt Reformati uti concessione habita à Clemente VII. constit. *In suprema* 35. Bullar. tom. 1. In qua §. 3. indulget posse Fratres Conventus sibi assignatos *ex proprietate superfluis, & pretiosis, & ea in utilia, & necessaria commutare, mediante Syndico à Nicolao III. ordinato*: quoniam Sac. Congreg. in dicto decreto auctoritate Pontificis derogavit omnibus indultis, privilegiis &c., ut dixi *Off. Cur. Eccles. cap. 45. num. 3.*

Sed

Sed hic advertas, quòd sub prohibitione alienandi, etiam bona immobilia in d. decreto contenta, non veniunt bona illa immobilia, de quibus dictum est *sup. n. 7.*

Etenim quo ad illa d. S. Congreg. 12. Aug. 1625. censuit, *Minores Observantes non comprehendi sub prohibitione alienandi immobilia, census, & annuos redditus ex Nicol. lucubr. lib. 2. tit. 1. de alien. bon. Eccles. sub n. 20.* Nequeunt tamen vendere, bona immobilia, quarum præstationes coepissent percipere, per dicta *tit. prior. consil. 1. §. 4. num. 26. ad 4.* Hæc per Corollarium sint dicta ad Regulam pro praxi.

Quinimò, si hæc facultas Syndico non conveniret, non possemus indigentis vitæ subvenire, nec Regulam secundum puritatem observare. Sæpe enim humili mendicatione aliqua acquiruntur, quæ vendi debent, ut eorum pretio, alla (quæ in propria specie quæstuatione non possunt haberi) quibus Fratres egent, emanant. In casu verò, tam emptio, quàm venditio à Syndico facienda est, juxta textum Nicolai *sup. n. 3.*

11. Nec repugnat puritati Regulæ admittere Syndicum cum *tertia facultate*,
prout

prout consentit Sanctoro , aliis cumulatis *loc. cit.* & in terminis de actione judiciaria traditur à Marchant. exposit. *in leg. reliet. Theol. diffi. 2. qu. 2.* Ratio est , quia non agit nomine , vel auctoritate Fratrum , sed Sedis Apostolicæ . Tùm quia , possunt Fratres in necessitatibus recurrere ad Amicos spirituales ; atque ita & ad Syndicum , qui relictas pecunias , vel res ad Fratrum necessitates sublevandas in judicio expectat , implorato Judicis officio , tamquam Patris pauperum , nulla inductione , actione , vel auctoritate , & jurisdictione ex parte Fratrum concurrente ; licet possint monere Syndicum , ut suum officium fideliter impleat .

Quæ facultas supponitur à Nicolao *d. 5. Si verò res* : ponatur , quòd res , de quibus ibi textus , vendantur , & , quod emens postea renuat pretium solvere Syndico : hic quidem ex natura , & qualitate sui officii poterit in casu ad Judicem recurrere , ejusque officium implorare , ut debitorem ad solutionem compellat . Cùm enim sit Sedis Apostolicæ Procurator , quoad res pro Fratribus relictas , debet curare nè dilapidentur , aut distrahantur contra intentionem , tùm Donantium ,
tùm

tum Romani Pontificis , qui per suum Procuratorem voluit necessitatibus Fratrum providere .

12. Verum hic advertendum, quod Constitutio Pauli IV. interpretationem, & declarationem recipit à resolutionibus Sacrae Congregationis Urbanae allegatis *tit. 3. consil. 1. quatuor distinctis §§.* Adeout, si tractetur de rebus cedentibus in usum Fratrum quoad victum, & vestitum, unicaque solutione adimplentur, potest Syndicus officium Judicis implorare, ut *ibi §. 1. ad 2.* Quid verò importet implorare officium Judicis ibi dixi *n. 7.* Ubi autem res pro Sacristia, fabrica Conventus, vel divino cultu relinquerentur, posset Syndicus eas in judicio exigere, prout ibi *§. 2. ad 2. & §. 4. ad 2.* Quæ interpretatio congruit menti Pontificis, qui Constitutionem edidit, non intendens nisi puram observantiam Regulæ, & conscientiarum quietem.

Dices Nicolaus in alleg. cap. *§. Ad hac legata*, executionem Legatorum pro Fratribus relictorum commisit, tam hæredibus Testatorum, quàm Executorum: & in casu negligentia monuit Episcopos, & alios Judices, ad quos pertinet cura,
ut

ut impleantur voluntates Testatorum , ut hæredes , alioſve cogerent ad ſatisfaciendum piæ diſpoſitioni : ergo opus non erat , ut à Martino , & Paulo ſuperadderetur proviſio Syndici: aut , quomodo dicendum non contradicere Declarationi Nicolai ?

13. Reſp. Negatur conſequentia . Proviſio Martini , & Pauli tunc contradiceret Declarationi allegatæ , cùm quidquam ſtatuere , quod rigorem paupertatis relaxaret , eique derogaret . Quod non contingit in caſu ; quoniam illi Pontifices diſpoſitioni Nicolai ſuperaddiderunt tantùm quò ad illum effectum , Syndicum in ſubſidium , quòd perſonæ à Nicolao deputatæ aliquo titulo non poſſent operari circa executionem Legati , etiam pecuniarii (de quo agitur in textu) relictæ ad neceſſitates Fratrum ſublevandas .

14. Quinimmò perſona Syndici , quæ nomine S. Romanæ Eccleſiæ de executione Legatorum eſſet ſollicita , in terminis tamen ponderatis *num. preced.* videtur perſona habilior conducens ad puriorem Regulæ obſervantiam : cùm à Fratribus poſſit faciliùs inſtrui ſuper neceſſitatibus , quibus Fratres premuntur ; nec debeat
cum

cum incommoditate Fratrum executio Legatorum per multorum manus transire, sed illius dumtaxat, à Sede Apostolica constituti ad Fratrum indigentias elemosynis relevandas, ut infra *num. 26.*

15. Tandem, puritas Regulæ non offenditur, si admittatur Syndicus cum *quarta facultate*, ut de se notum est. Ita potest in iudicio Fratrum privilegia, & exemptiones defendere: ut si graventur ad solvendas gabellas, collectas, ad quartam funeralem (puta, ubi hæc solvi non consuevit) vel ad similia cogentur, ad quæ ipsorum statu, & exemptione inspectis, non tenentur, à Syndico possunt coram Iudice à molestiis relevari, quin Fratres maculentur. Nullus enim habetur titulus, per quem puritas Regulæ videatur offendi.

16. Syndico quoque convenit concedere Procuratori ad lites, concernentes bona temporalia pro Fratribus relicta, mandatum Procuræ. Quod nullatenus potest à Fratribus dari, nec Procurator constitui. Quoniam nullam Fratres possunt actionem judicariam in propria persona in iudicio exercere: consequenter nec alteri suas vices committere, ex vulgatis-

gatissima regula: *nemo dat, quod non habet*, & 67. in 6. *quod alicui suo non licet nomine, nec alieno licebit*.

17. Quod maximè constat considerando, mandatum desiderari, ut ejus virtute Procurator ex persona Domini reum in judicium trahere possit. Et ideo in principio litis mandatum exhibendum est, ut Procurator doceat de sua facultate, & in se ipsum fuisse à Principali suas actiones transportatas, juxta Gloss. ad cap. *Qui ad agendum de Procurator. in 6.* Cum verò mandatum sit quid facti, non præsumitur, sed probatur, *l. in libello §. Facti ff. de capitivis, arg. ex cap. si forte de elect. in 6.*

18. Ac ulterius patet ex terminis, quibus exponitur munus Procuratoris ad lites, dicendo: quòd *fit is, cui aliena rei actio, vel defensio præsentis, vel absentis permissa est mandato Domini, seu Principalis, qui in judicio litis causam sustinet*. Cujus autem rei temporalis dominus est Frater Minor? Et quam potest ipse actionem in foro contentioso habere pro re temporali vindicanda? Nullam quidem ad præscriptum Declarationum Nicolai, & Clementis, & hinc inhabilis est, ut alteri aliquam exercendam concedat.

19. Qua-

19. Quare Procuratorem tractare litem, causamque de re temporali cum mandato à Fratribus recepto, perinde esset, ac sine mandato negotium agere; paria enim sunt, aliquid non fieri, aut eo modo fieri, quo fieri non potest, l. 1. §. *Quod si nemo ff. quod si cujuscumque Univerfit. nomine* &c. Et hinc *cap. Alia de Procurator.* exigitur in Procuratore mandatum legalitèr, seu legitimè factum; alioquin, etiam parte non opponente, potest ab Judice repellì per Gonzalez in 1. *tit.* 38. *cap.* 1. *num.* 9. Nulliusque momenti, & ponderis sunt acta per Procuratorem, aut mandatum non habentem, aut cum insufficiente operantem. Tunc enim consideratur, non ut persona repræsentans Principalem, sed ut omnino extranea, & intrusa.

Inter cœtera, ut mandatum in casu dicatur legaliter factum, debet coram Notario, & Testibus fieri; ac continere nomen Syndici constituentis Procuratorem, & Procuratoris constituti: item, contra quem, & in qua causa: item, coram quo, & ad quos actus, ad agendum, an ad defendendum. Inferendus est etiam dies, & annus factæ commissionis,

nis, ac observanda sunt cœtera, quæ sunt in praxi in Curia illa, pro qua Procurator constituitur.

20. Pariter pro obtinenda à Sac. Congregatione Concilii Missarum reductione, preces eidem à Syndico exhibentur, prout est praxis; hac enim in re nequeunt Fratres esse petitores; quia versamur in materia, quæ saltem de indirecto res temporales Fratrum respicit, stipendia nimirum Missarum, quæ Fratribus celebrantibus ab Executoribus legatorum in elemosynam regulariter conceduntur, ad quorum necessitates à Syndico licitè, & ritè recipiuntur.

Major difficultas excitatur circa quintam facultatem *ex nu. 5.*, & continet duo puncta. Primum, an dicta facultas sit dispensatio quantum ad essentialia præcepta Regulæ? Secundum, an, renunciatis dispensationibus, & privilegiis relaxativis puritatis Regulæ (ut regularitèr sit in omnibus Capitulis Generalibus) possint Fratres puritate conscientiae uti Syndico quoad illam facultatem?

22. Sanctoro *ubi supr.* censet usum Syndici sub titulo, ut recipiat omnes elemosynas pecuniarias in utilitatem.

Fratrum oblatas, datas, vel relictas, easque in necessitates Fratrum expendat, continere modum repugnantem puritati observantiæ, & Fratres mortaliter peccare, si eo utantur: consequenter dispositionem factam à Martino V. importare dispensationem relaxativam puritatis Regulæ; ubi quamplurima infarciat ad illud probandum.

Contra quem dicimus provisionem Martini nec Regulæ, neque Declarationibus Nicolai III. & Clementis V. esse contrariam. Quod ita demonstratur: si illis contrariatur, contrarietas provenit, vel ex parte *Pontificis* assumentis in se dominium pecuniarum; vel ex parte *Syndicorum nominatorum*; aut ex parte *Fratrum*, & modo recurrendi. At nullum horum verificatur.

23. Non primum, quia in casu Martinus V. nihil aliud egit, quàm quod Nicolaus III. qui pecuniam, aut ex Legato, aut ex rebus Fratrum usibus prius datis, & donatis, ac divenditis proveniente in dominium suum, implicite saltem, & virtualiter assumpsit, ut ex sæpè cit. *S. Ad hac quia, v. si vero*. Quam provisionem Nicolaus hoc motivo constituit, nè

tes,

ret, & rerum pretia, sive pecuniæ, sub incerto dominio maneant: non est enim persona aptior, in quam devolvatur dominium rerum, & pecuniarum Fratribus propter Deum oblatarum, quàm persona Romani Pontificis, cui quoad dominium acquiruntur ea, quæ Fratribus Minoribus modo licito offeruntur, vel conceduntur §. Ad hæc cum.

Adnotandum tamen, Martinum non assumpsisse in se dominium, & administrationem pecuniæ cujuscumque fuerint; sed illius solum, quæ nullum haberet dominium, hoc est, pecuniæ, quam Donans, offerens, vel legans intelligeretur omnimodè à se abdicasse: tunc enim Pontifex jure Capitis, & Patris universalis pauperum succedit in vices, & potestatem Donantis, vel Domini prioris: quapropter quemadmodum est impertinens ad Regulam, & Declarationes Nicolai, & Clementis, quisnam sit dominus, & administrator pecuniæ pro Fratribus oblatae, dummodò ipsi Fratres non sint; ita nihil spectat ad Regulam, vel dictas Declarationes, si Martinus acceperit in se dominium pecuniæ, cujus dominium donans sibi non reservavit.

Quod, ut dictum est, fecit etiam Nicolaus, saltem per æquipollens.

Et præsertim in casu, quòd donans principalis decederet, voluit, quòd pecunia à Substituto, apud quem fuisset deposita pro necessitatibus Fratrum, in illas expenderetur, etiam contradicente hærede. Quæ pecunia, donec sit expensa (cum non sit amplius Donantis, cum mortuus sit: nec Substituti, qui est solum minister: nec hæredis, qui exclusus videtur) necesse est, ut ex vi Declarationis Nicolai ad dominium Pontificis, & Ecclesiæ Romanæ redeat, ut expressè ex *S. Ad maiorem*.

24. Neque officit Regulæ, vel ipsius Declarationibus, quòd per Syndicos nominatos recipiatur, & administretur. Quoniam Syndici non nomine Fratrum, sed Romanæ Ecclesiæ pecuniam recipiunt, & expendunt. Tum quia, Syndici duplicem personam gerunt, hoc est, *Substitutorum* Donantium, quoad pecuniam, quarum dominium dantes sibi reservassent: & *Substitutorum* Papæ, quoad pecunias, quæ sunt de dominio Papæ (cum illud Donantes à se ablegasse censeantur.) Undè sicut Substituti Donantium nihil
Re-

Regulæ, aut Declarationibus præjudicant ex Nicolao §. *Ceterùm, cum*; ita ex identitate rationis dicendum de Substitutis Papæ. Sicut enim primi repræsentant Donantes, quorum nomine agunt; ita secundi repræsentant quoad hoc munus personam Papæ, cujus auctoritate pecunias recipiunt, & expendunt.

Dices. Secundum Declarationem Nicolai *alleg. §.* opus est, quòd si Donans nolit per se ipsum expendere pecunias in necessitates Fratrum, debeat Substitutum nominare, qui ejus nomine id agat? vel, si nominare, ipse non velit, conceditur, ut Substitutus ipsi à Fratribus præsentetur, vel nominetur, adeout tot sint Substituti, quot sunt Donantes. In casu verò de Syndico unicus assignatur pro omnibus, & tam Donantes arctantur illi eleemosynas consignare, & non alteri, quàm Fratres coguntur ad illum, & non alium eos dirigere; neque possunt simul, & cumulativè alium nominare. Ideo provisio Syndici Declarationi adversatur.

R. Nullatenùs Martinus, & Paulus restrinxerunt potestatem Donantium, qui possent liberè per se ipsos, vel per Substi-

tutos à se nominatos expendere pecuniam, cujus dominium sibi retinuisent ; & liberum reliquerunt Fratribus servare modos à Nicolao declaratos.

25. Verùm in casu, quo Donantes retinentes adhuc sibi dominium pecuniæ, nollent per se illam expendere, vel personam substitutam nominare, sed deberet persona secundùm Declarationem Nicolai præsentari, vel à Fratribus nominari, Paulus providè secundùm Regulam ordinavit, ut unus à Ministris, vel Custodibus nominaretur, qui esset Syndicus, & Procurator Sedis Apostolicæ : cujus fidelitati cœtera negotia Conventuum, concernentia Fratrum sustentationem essent committenda.

26. Adverterant Fratres, prout experimentum docuerat, sibi durum, molestumve fuisse ad plures personas, pro diversitate Benefactorum recurrere ; sibi-que facilius esse informare unam, quàm plures, de modo expendendi pecunias in necessitates Religiosorum, de qualitate necessitatis, & aliis conducentibus ad puram Regulæ observantiam ; propter quod pro serenitate conscientiæ, & ad removendos scrupulos recursum habuerunt ad
Sedem

Sedem Apostolicam sub Martino IV. & V. ac Paulo IV. à qua dictæ provisiones emanarunt ; quæ nihil puritati Regulæ præjudicant ; nihilque continent , quod , inspectum, ut oportet, substantiam vulneret observantiæ: prout cuique consideranti perspicuum esse potest .

27. Quæ macula in observantiam sequitur , quòd à Fratribus ex facultate Sanctæ Sedis unus Syndicus nominetur ad effectum , ut pecunias omnes administret ? profecto nulla ; sicut quævis excludatur , quod unam , vel aliam nominarent de licentia Donantium ex concessione Nicolai .

28. Nec tandem officit puritati Regulæ *quoad Fratres recurrentes* . Nam Fratres nihil agere possunt circa Syndicos , quod operari non possent circa Donantes , & eorum Substitutos juxta d. Declarationem Nicolai . Neque est Syndicis permissum , ut pecunias ad suum libitum administrent ; sed est servanda intentio Donantium, quantum ad pecunias, quarum dominium sibi ipsi retinuerunt , & illa Pontificis quoad pecunias ad dominium Ecclesiæ jure devolutas . Horum verò intentio est , ut nonnisi in veras Fratrum

necessitates, præteritas, præsentēs, vel imminentes erogentur.

Dices. Tam Martinus, quàm Paulus IV. in suis respectivè provisionibus præscripserunt, quòd Syndici circa rerum receptionem, venditionem, & pecuniarum expensionem, non pro sua libertate procederent, sed *sicut, & quomodo de assensu Superiorum fuerint requisiti*. Quod quidem aliquod jus in Fratribus videtur inferre.

Item, purior erit observantia Regulæ, si servantur modi à Nicolao præfiniti §. *Cæterùm cum*, quàm si admittatur usus Syndici Martiniani, vel Paulini.

29. R. Negatur illatum. Requisitio ibi nullam actionem auctoritativam, juridicam, & præceptivam importat; sed est solum humilis insinuatio, & expositio necessitatis; quæ Fratribus conceditur, etiam à Nicolao circa personas Donantium, vel Substitutorum: ibi: *Licet tamen Fratribus suas necessitates insinuare, ac specificare, vel exponere personæ prædictæ; ac eam rogare, quòd solvat*. Propterea requisitio est solum ministerialis, consultiva, specificativa, directiva, & deprecativa: & ideo nullo modo contra Regulam, & Regulæ Declarationem. Quo

Quo sensu accipitur auctoritas ab eodem Nicolao S. *Quia verò, ibi: commutatio rerum in alias Fratribus licitas fiat* (à Syndico) *de auctoritate Generalium, & Provincialium*. Non enim auctoritas ibi stat pro juridica, & civili, cujus Fratres sunt incapaces, sed pro auctoritate directiva, & consultiva.

30. Ad item. De falsitate constat ex concordia, quæ est inter Declarationes Nicolai, & Clementis cum provisionibus Martini, & Pauli quoad Syndicum *loc.cit. vers. si verò promissum*.

31. Itaque I. Ex textu Nicolai S. *Articulus istum*, & ex illo Clementis S. *Cum etiam*, licet Fratribus pro veris necessitatibus recurrere ad Amicos spirituales, *sive*, ut ait Clemens, *sint Dantes pecunias, seu deputati per ipsos, sive nuntii, vel depositarii, vel quocumque nomine appellentur*. Ergo pariter, salva puritate conscientiae, eis licet in casu dictarum necessitatum recurrere ad Syndicos institutos ad præscriptum Litterarum Martini, & Pauli. Qui in proprietate sermonis nominari possunt Substituti Amici spiritualis, Papæ nimirum, de cujus proprietate sunt res pro Fratribus donatæ. Quin etiam ratione
mi-

ministerii non incongruè appellarentur *Amici, & Patres spirituales*. Sed lis non sit in voce.

32. II. Nicolaus ibi declaravit, quòd, nolentibus Donantibus aliquem nominare, possent Fratres tutò unam, vel plures personas sibi bene visas nominare, ac etiam mutare, si opus esset; qua itaque ratione dicendum est eis repugnare Syndicos ex beneplacito Apostolico nominatos?

33. III. Declarat Nicolaus *loc. cit.* Fratribus licere necessitates proprias significare Substitutis Donantium; quo titulo debet eorum puritas maculari, si illas Syndicis significant?

34. Substituti nomine Donantium pecunias in administrationem recipiunt, ut modis Regulæ congruis necessitates Fratrum relevent. Hoc ipsum agunt Syndici, nomine Papæ.

35. V. Quemadmodum donans potest quovis momento repetere pecunias de manu Substituti. Sic Pontifex potest pecunias de manu Syndici repetere, quando expediens judicat, & in alios usus convertere.

36. VI. Substitutus tenetur pecuniam sibi

sibi creditam defendere, & in judicio repetere arg. ex *S. Possint etiam* ex declaratione Nicolai; idem onus à Martino, & Paulo imponitur Syndicis.

37. VII. Incumbit Fratribus instruere Substitutos Donantium, quod jus pecuniarum ad Donantes spectat ex Nicolao *S. Ità tamen*; non tamen ad Fratres *Clement. S. Cum etiam*. Quod pariter debent exequi circa Syndicos, eos monendo reperiri apud Pontificem.

38. VIII. Nequeunt Fratres consentire, ut plus scienter Substituto à Donante concedatur, quàm verisimiliter pro veris necessitatibus exigatur, ibi *S. Caveant*. Quo debito tenentur cum Syndico; graviterque peccant, si plus apud eum deponi permittant.

39. IX. Sicut est Fratribus prohibitum in judicio, vel extra procedere adversus Substitutum Dantis: aut ab ipso computus juridicos exquirere de expensis: vel, præcipere, quomodo pecunia expendenda sit: seu, tenere clavem arcæ, in qua pecunia à Substituto asservatur, ex Nicolao *S. Ità tamen*, & Clemente *S. Attendant*. Sic pari modo sunt hæc eis cum Syndico interdicta.

Et si

Et si interdum Syndici computus reddere videantur, actus ille non est iudicus, & auctoritativus ex debito, vel obligatione civili ad Fratres; sed est tantum charitativa informatio præstita Superioribus, ut, eâ notitiâ habitâ, videant, an eleemosynæ excedant casum necessitatis veræ, præteritæ, præsentis, vel imminæntis; & quid sit agendum.

Dices. Fratres mittunt Benefactores ad Syndicos, ut penes eos pecuniam deponant: quod repugnat Regulæ.

40. R. Non auctoritative Fratres se gerunt cum Benefactoribus; quos non præceptivè, sed consultivè solum, & deprecative ad Syndicum dirigunt. Nec aliud tunc censentur agere, quàm, quod Nicolaus declaravit posse fieri circa principales Dantes, eorumque Substitutos, vel istis Subrogatos, cum pecuniâ erat per diversas manus transitura, *§. Si verò personam, §. In eo verò.*

41. Notabis, quòd, posito, Dantem velle per se, vel alium à se Substitutum, necessitati Fratrum providere, non licet Fratribus eundem deprecari, ut pecunias apud Syndicum deponat; ejus enim electioni relinquendum est: sed quatenus sit à Fra-

à Fratribus aliquis nominandus, est nominandus Syndicus, ex dictis *num. 26.*

42. Est adnotatione dignum, quòd, cum Papa ordinat, Superiores debere nominare Syndicos, aliud non facit, nec majorem eis confert auctoritatem, quàm conferat Amicus spiritualis, dum nolens per se Substitutum nominare, mandat, & consentit, ut per Fratres nominetur; & quemadmodum persona nominata auctoritate Donantis, & modo Fratribus licito debet pecunias expendere; ità Syndicus auctoritate Papæ, modisque Ordini congruis tenetur pecunias administrare.

Hæc profectò concludunt Syndicos parificari cum Substitutis Donantium; probantque provisionem de Syndico non tantum non adversari, sed esse in totum conformem Regulæ, & Declarationibus Nicolai, & Clementis; nilque conferre Fratribus, quod rigorem Regulæ relaxet, sed esse à benignitate Apostolica de remedio provisum, quo secundum circumstantias temporum, puritati, & quieti Fratrum, sinceræquæ observantiæ consuleretur.

Quæ sanè præponderant aliis, ponderatis à Corduba, & Sanctoro *loc. cit.*
ad-

adversus legitimum Syndicorum usum ;
 contra quæ optimè valent , quæ fuerunt
 adeo doctè scripta à Marchant in *relect.*
theol. de usu Syndicor.

Quatenus verò reflexionibus hucus-
 que productis quis non cederet , nec ra-
 tionibus adeo concludentibus acquiescere
 vellet , vel saltèm urgeret , negari non
 posse , quin sit probabile , quòd utentes
 Syndico Apostolico dispensationem ad-
 mittant in puritate Regulæ , cum id sua-
 deant rationes à Corduba , & Sanctoro
 productæ (est enim certum opinionem ali-
 quam esse probabilem , pro qua utrinque
 sunt rationes , & motiva) adversus eum
 auctoritatem reporto , cui & ipsum cedere
 necesse est , & sincerè fateri opinionem
 adversam à probabilitate recessisse propter
 decretum Apostolicum . Quod speculatio-
 nibus silentium indixit , & finem litibus
 posuit .

43. Innocentius itaque XI. Constitut.
Sollicitudo sub 20. Novembr. 1679. revo-
 catis , irritatis , annullatis , & cassatis om-
 nibus , & singulis dispensationibus , con-
 cessionibus , & consuetudinibus , si quæ
 contra observantiam Regulæ in corpore
 Observantiæ irrepsissent adversus purita-
 tem

tem Regulæ, & Declarationes Nicolai III. & Clementis V. subdit : *Declarantes, quod per præmissa non prohibentur in dicto Ordine (de corpore Observantiæ) Syndici Apostolici cum eorum usus non sit dispensatio in Regula, sed modus à Romanis Pontificibus, Prædecessoribus nostris provisus pro puriori illius observatione : sive ejusmodi Syndici assumantur ad præscriptum Constitutionum Nicolai III. & Clementis V. Prædecessorum præfatorum, sive secundum dispositionem Constitutionum rec. mem. Martini IV. Martini V., ac Pauli IV. Prædecessorum pariter nostrorum ; prout illorum usus in singulis Familiis, Congregationibus, Reformationibus, ac Provinciis Ordinis prædicti respectivè fuerit receptus. Quia declaratione posita, planè, si nondum Corduba, & Sanctoro satis cessissent, palinodiam canerent, retractando, quæ scripserunt adversus usum Syndici assumpti ad tenorem provisionum Martini, & Pauli ; & a censura temperarent, quod illo utentes essent dispensati in Regula.*

44. Concludendum est cum Portello *dub. Regul. v. Syndicus num. 4.* quod Conventus non habens Syndicum ponit se in periculo transgrediendi Regulam ; cum
ut

ut ait, vix inveniendus sit Conventus quantumcumque reformatus, qui Syndico non indigeat: homines enim sunt, qui ibi vivunt, & frequenter opus habent necessitatibus providere per pecuniam, quod quidem ut plurimum implere non possunt, nisi per Syndicum; non enim semper Amici spirituales per se ipsos, vel alios nominatos volunt executioni mandare: pluresque interrogati, vel, quod ipsi expendant, vel, quod alteri personæ committant, solent respondere: *habetis Syndicum: mittam ad Syndicum, nec ulteriorem curam suscipiam,*

CONSILIUM II.

Quisnam Syndicos nominet?

S U M M A R I U M.

- 1 *A quibus Syndici Apostolici nominentur?*
- 2 *Quæ personæ sint nominandæ?*
- 3 *Facultas nominandi Syndicos potest committi aliis à Superiore?*
- 4 *Syndici sunt ab officio amovibiles.*
- 5 *Pro quolibet Conventu unicus Syndicus nominandus.*

- 6 *Substitutus potest à Syndico deputari.*
- 7 *Comitatus euntium ad Capitulum Generale à Lege præfinitus.*
- 8 *Substitutos Syndicorum an Fratres valeant nominare?*
- 9 *Undè constet de legitima nominatione Syndici?*
- 10 *Cautela servanda in nominatione Syndicorum.*
- 11 *Quorum instructio sit à Superioribus Syndicis danda.*
- 12 *Nomine quorum Syndici pecunias administrent, ad 15.*
- 16 *Pecunie pro Causa unius Canonizationis pro alia expendi non possunt, nisi de licentia Pontificis.*
- 17 *Syndicis non licet eleemosynas ad superfluitates recipere.*
- 18 *In judicio Syndici non agunt nomine Fratrum.*
- 19 *Neque ipsorum nomine quietantias faciunt.*
- 20 *Nullus acquirit dominium Capellæ, vel Sepultura.*
- 21 *Quæ Guardiani debeant cum Syndicis praticare.*
- 22 *Inhabilitas Fratrum circa quietantias juridicas concedendas.*

- 23 *Episcopis de Ordine Minorum assumptis
vetitum res Religionis asportare.*
24 *Formula nominandi Syndicos Conventuum.*
25 *Et pro asservandis, &c. pecuniis donatis
pro Causis Beatificationum, &c.*
26 *Formula receptæ faciendæ à Syndicis.*
27 *Formula attestationis super pecuniis à
Syndico receptis per Fratres danda.*

FACULTAS nominandi Syndicos non est à Sancta Sede promiscuè omnibus Fratribus, sed taxativè aliquibus data, ut ex *constitut. Ex Clementi Pauli IV. 1. Bullar. tom. 1.* In qua conceditur Generali pro toto Ordine, Provincialibus verò, & Custodibus pro sua respectivè Provincia, & Custodia, earumque Conventibus.

Eadem gaudent Procurator, & Commissarius Generalis Romanæ Curiae ex concessione Eugenii IV. *sub 4. Kal. Maii 1432. apud Sanctoro comment. in stat. cap. 8. stat. 37. ad calcem* Plures enim expensæ sunt pro ministerio exercendo necessariae, quæ absque Syndico Apostolico, salva puritate Regulæ fieri minimè possent.

2. Verùm non quævis persona censetur

tur habilis, ut nominetur; sed nominanda non debet esse de Ordine ipso Fratrum Minorum, prout expressè ex allegatæ Constitutionis lectura, sed ex statu sæculari assumenda est; & sive Ecclesiastica sit, vel Laica, necesse est, ut, quantum humana infirmitas patitur, sit probatæ vitæ, integræ fidei, ac idonea, ut capax sit recipiendi instructiones, & informationes de pertinentibus ad sanam Syndicatus administrationem, ad hoc, ut cum merito, & juxta modos Fratribus licitos in ministerio se gerat.

3. Cæteri quoque Fratres possunt Syndicos nominare, dummodo illis nominatio à prædictis committatur; cum enim illi in eo sint delegati Papæ, donantur jure alios subdelegandi, ex notissima regula, quòd Delegato à Papa, vel Principe subdelegare conceditur, *cap. Si pro debilitate, cap. Præterea de officio deleg.* Et maximè, quia Paulus in d. Constitutione habilitat Ministros Generalem, & Provinciales, ac Custodes, ut alios possint deputare ad nominandum, ibi: *Et ad hoc ab eis respectivè deputati Fratres pro tempore.*

Hinc patet, quod ubi à Guardiano,

D d 2

etiam

etiam cum toto Conventu, commissione ab eis, ad quos spectat, non receptâ, Syndicus nominaretur, realiter, & in effectu non Syndicus, sed persona esset interposita, utpotè ab inhabilibus intrusus, & propterea ageret auctoritate Fratrum: qui per ipsum dicerentur recipere pecunias per interpositam personam; & inde essent proprietarii, & Regulæ transgressores.

4. Nec modò Paulus præfatis indulget, ut Syndicos nominarent, verùm, etiam, ut nominatos ab officio amoverent, dum expediens judicarent: hæc sunt in textu: *Revocandi quoque personas easdem, & eorum quamlibet, ac alias subrogandi, vel nominandi per supradictum modum nominationis, quoties opportunum fuerit. . . . Generali, ac Provincialibus Ministris, ac Custodibus, & eorum singulis, eadem auctoritate facultatem, etiam concedimus.*

5. Plures Syndici pro uno Conventu simul nequâquam esse possunt: sed singulis Conventibus proprius, unicuique convenit: Ex pluritate enim Syndicorum confusio in Conventibus oriretur; & de facili provisio, quæ facta est, ut purius Regula observetur, fraudes parasset ad transgress-

gressionem . Unus enim sufficiens est : & meliùs de requisitis ad statum Fratrum instruitur unus , quàm plures .

Evidens id est ex Constitutione Clementis VII. *Dum consideramus* 19. *Bullar. tom. 1.* in qua uni tantùm Syndico Conventuum quædam privilegia conceduntur , ut dicam infr. *consil. 3.* Et in Litteris Innocentii XI. (editis 19. Junii 1686. in *Offic. Cur. Ecclesiast. cap. 51. num. 3.*) quibus Pontifex decreta Sacræ Congregationis memorata privilegia concernentia confirmat , habetur : *ut unicuique Conventui dicti Ordinis (scilicet S. Francisci de Observantia) assignaretur unus Procurator , sive Syndicus Apostolicus , qui omnes elemosynas (notabis omnes poni adversativè ad alium , qui aliquas recipiat) tam pecuniarias , quàm aliarum rerum colligere , illasque solus in necessitates Fratrum applicare deberet .* De qua re nefas est dubitare ; quandoquidem omnia decreta Apostolica uniformiter procedant , & pro unico semper disponant , & supponant , prout videri possunt approbata in dicta Constit. Innocentii ; ac alia edita à Congregatione particulari ab Urbano VIII. præposita consultationibus Fratr. D d 3 Minor.

Minor. de Observ., quæ exscripsi tit. 3. *consil.* 1. quatuor distinctis *s.s.* Idemque comprobatur ex Statutis generalibus in compilatione Sambucana *cap.* 4. *s.1. n.* 4. quod præscribitur, *ut quilibet Conventus habeat Syndicum, & Procuratorem, ac etiam Substitutum, si opus fuerit, & non alios.* Syndicum ajunt, non Syndicos.

Quocirca non est recipienda doctrina Cordubæ in *cap.* 4. *Reg. quæst.* 16. *vers. tertio notandum*, ubi tradit plures Syndicos posse esse pro uno Conventu, ad effectum recipiendi eleemosynas pecuniarias, licet duo tantum privilegiis fruerentur; cum enim adversus ipsum stent jura superius allegata, non est ejus opinio ad praxim deducenda; ne quis velit in Regulam offendere, & pro Syndico uti personam interpositam. Propterea, nè Fratres hallucinentur, nè fortè ex malitia Benefactores seducant, regulam Superiores in nominatione novi Syndici debent sibi præfigere, inserendo in patentibus nominationis clausulam, quod annullant, cassant, & revocant alias quascumque litteras ea de re concessas, ut dicam infra *n.* 24.

6. Coeterum Syndicus canonicè nomi-

minatus potest, cum oportet, & expediens advertit, Substitutum nominare; cum enim Syndicus sit Oeconomus, vel Procurator Sedis Apostolicæ in administratione Syndicatus, potest alium deputare, qui nomine Syndici recipiat, & pecunias expendat in utilitates Fratrum; qui Syndico rationem reddere tenetur. Fortè huc faciunt dicta *num. 3.* Et ulterius videtur res præfinita in *cap. Exiit de verb. signif. in 6.* ubi §. *In ea verd*, deciditur Substitutum principalis Domini posse alium Substitutum nominare; Syndicus autem est Substitutus Domini principalis, Papæ videlicet, de cujus dominio sunt res pro Fratribus relicte, ut alibi diximus, & ejus auctoritate expenduntur.

7. Supponiturque in Statutis Capituli Generalis *de anno 1676.* confirmatis in forma specifica ab Innoc. XI. *constitus. Militantis*, sub die 22. *Novembr. 1679.* apud Orb. *Seraph. tom. 4. tit. pro utraq. Familia.* ibi: *Capitulum Generale præcipit sub pœna privationis suffragii, quodd Minister, seu Pro-Minister, & Custos cujuscumque Provincia simul ad Capitulum iter faciant, cum unico tantum socio Religioso pro utroque: & si expensa aliqua in itinere ex necessitate*
Dd 4 facien-

faciendæ sint, adducant secum Tertiarium, qui Syndici Apostolici Substitutus sit, & ipsius nomine expensas prædictas inevitabiles faciat.

8. Dicitur *Substitutus* non Fratrum, sed Syndici, cujus nomine agere debet; nam si nomine Fratrum sumptus faceret, vel pecunias oblatas reciperet, esset Fratrum persona interposita, in Regula omninò prohibita. Proindè in nominatione Substituti Fratres alias partes non possunt habere, quàm, ubi Syndicus exigat, personam idoneam eidem proponere, vel etiam nominare, si ipse consentiat, ad text. in *d. cap. Exiit §. Articulum istum*.

9. In deputatione Syndici opus non est adhibere Notarium, vel Testes, aliamvè servare solemnitatem juris: neque est exquirendus consensus Conventus; quoniam ad hæc Superiores nullo jure arctantur, cum eis facultas simpliciter, & sine recensitis restrictivis à Sancta Sede, ubi supra concedatur. Propterea de nominatione legitimè constabit per litteras patentes in forma probante nominato traditas: hoc est, propria Nominatoris manu subscriptas, & sigillo officii munitas, & in regeſtis Secretariæ Ordinis, vel

vel Provinciæ respectivè exemplatas.

10. Ponderandum hic est. Paulum IV. facultatem elargiri dumtaxat nominandi Syndicos, ut patet ex textu Constitutionis. Ideo Superiores cavere debent, ne plus sibi usurpent, quàm per concessionem tribuatur. Propterea cautelam servant, & non utantur hac forma, vel simili: *constituimus*, vel *eligimus*: neque, *damus auctoritatem ad hoc*, vel *illud*: sed solum *nominamus*. Neque aliud est hæc nominatio, quàm certificatio, tam pro securitate personæ nominatæ, quàm pro illis, cum quibus tractare debet in alienationibus, venditionibus, &c. Qua nominatione posita, recipit nominatus à Sede Apostolica auctoritatem, ut legitimè exequi ea possit, eo modo, quo ipsa voluit. Formulam verò nominandi damus n. 24.

11. De nonnullis sunt Syndici à Superioribus instruendi pertinentibus ad Officium Syndicatus; nè, aut ex parte sua error contingat, aut Fratribus relaxatis facile in recursibus contra Regulam condescendant. Quamquam enim in Litteris Apostolicis Pauli inferatur clausula, quòd de sibi commissis disponant, prout à Mini-

nistris, & Custodibus per se, vel per alios Fratres fuerint requisiti, tamen hoc non probat Pontificem velle observantiam relaxare, & omnem recursum iustificare; sed supponit requisitionem iustam, & puram esse, juxta modificationem in textu Litterarum adjectam: hoc est: juxta *modos Regula congruos*, & *licitos*: vel, prout eis licet ex Regula, aut Regula Declarationibus: per alibi hoc opere dicta.

12. Primò itaque moneantur, quòd tam pecunias, quàm res Fratribus modo licito relictas, donatas, vel concessas administrant nomine Donantium, quando sibi dominium reservant, vel nomine Papæ, quando illud deponunt. Quòd deposuisse censetur, quoties pecunia, vel res offertur generalitèr pro necessitatibus Fratrum absque ulla specificatione in particulari; & maximè, si nomen Donantis non exprimatur: tunc enim dominium est ut minimùm incertum; & cum res, vel pecunia sit pro amore Dei pro pauperibus data, in dominium transit Sedis Apostolicæ, & ejus nomine à Syndico administratur.

13. Secundò. Quòd omnis res humili
men-

mendicatione à Fratribus modo licito (hoc est , cujus usus facti ipsis vetitus non est) acquisita , administratur à Syndico nomine , & auctoritate Papæ ; Etenim , quæ mendicis à Donantibus in eleemosynam traduntur , tamquam bona pauperum propter Deum elargita , in jus Romani Pontificis transeunt , ut alibi notavimus : præsertim , si pauperes , pro quibus conceduntur , sint dominii incapaces , prout sunt Frates Minores ; & consequenter nomine Papæ à Syndico , tamquam ejus Oeconomo , & Procuratore sunt administranda .

14. Tertiò. Quòd pecunia in necessitates Fratrum oblata titulo laboritii corporalis , vel spiritualis , ut pro Missis , Officiis , *Prædicationibus* , & *Sepulturis* , ad Romanam Ecclesiam pertinet ; utpotè pro iis concessa , qui à Regula inhabilitantur ad rerum proprietatem , & dominia acquirenda .

15. Quartò. Quòd quævis res , & pecunia , modo Fratribus licito donata , vel testamento legata pro necessitatibus Fratrum , mortuo Donante , vel Testatore , (nisi pro hæredibus aliud disposuerint) est Ecclesiæ Romanæ , per alibi notata :
ejus

ejus proinde nomine à Syndico in Fratrum utilitates debet converti.

16. Quintò. Quòd pecuniam traditam, ut expendatur pro determinata necessitate, non potest in alium usum convertere, ut expressè, & in terminis terminantibus *Clementina Quia contingit de Relig. domib.* Enim verò Syndicis non licet operari præter intentionem Domini principalis, ut ex sæpè dictis consil. prior. notum est.

Et confirmat factum nostris temporibus practicum. Instante enim Canonizatione S. Joannis de Capistrano, cum pecuniæ sufficientes pro ea absolvenda deessent, suppletæ fuerunt ex deposito facto pro alia Causa; non quidem privata Superiorum Ordinis, aut Syndici Apostolici auctoritate, sed expressa, & specifica licentia Sedis Apostolicæ, ac assensu Alexandri VIII. & tenuit Rota coram Card. de la Tremoille in *Mexicana depositi elemosynarum* 22. Junii 1699. & dixi sit. sequen. consil. 3. n. 22. & 23.

17. Sextò. Quòd Syndicis non licet nomine Papæ, vel Donantium recipere pecunias, & res ad superfluitatem, thesaurizationem, & curiositates Fratribus, & ipso-

& ipsorum statui incongruas. Ratio est, quia auctoritas Syndici à Pontificibus est restricta ad modos Fratribus juxta Regulam licitos: de quorum specie non sunt prædicti.

18. Septimò. Instruantur Syndici de modo tenendo, quando occurrit, ut debeant in judicio repetere, aut defendere res Fratribus modo congruo relictas. Tunc non nomine Fratrum actores debent esse, sed, illo Romanæ Sedis, vel Donantium assumpto, agant, & rem tractent.

19. Octavò. Instruantur, quòd, quoties quietantiæ, & receptæ dandæ sunt, non nomine Fratrum illa faciunt, sed nomine proprio, tamquam Oeconomi, & Administratores Papæ pro rebus in Fratrum utilitates convertendis. Formula vide n. 26.

20. Nonò. Instruantur, quòd idem servant, si opus sit, ut aliquos contractus stipulent pro aliqua re Fratres concernente. Abstineant tunc ab assumendo nomine Fratrum, sed proprio conventionem ineant. Ita, si alicui Benefactori concedendus esset usus facti alicujus Cappellæ, vel Sepulturæ, instrumentum nomine

mine proprio faciat, quod tamen nullatenus debet importare venditionem ipsarum, etiam quoad usum. Permittit quidem ipse, de consilio, & assensu Fratrum usum facti, hoc est, quod Benefactor, sui que hæredes possint Capellam ædificare, ornare, & in ea sua arma apponere, cum exclusione aliorum; vel, ut jus habeat sepulturæ, nimirum, ut tam ipsius, quam hæredum corpora in sepulchro constructo sepeliantur ad aliorum exclusionem; verum illum locum neutiquam vendere potest, juxta dicta *tit. 1. consil. 6. n. 14.*

Hinc observandum, in nullis Ecclesiis, vel Coemeteriis posse vendi locum pro Capellis, vel Sepulturis ædificandis, adeo ut acquirens fiat ipsarum dominus. Cum enim Ecclesia sit res sacra, adeoque spiritualis, non potest nec in totum, nec in partem sub dominio esse Laici, vel Clerici *l. quæ de tota ff. de rei vindicat.* Quocirca dicendum, quod acquirens locum habet usum Sepulturæ, & jus honorarium ædificandi, & ornandi Capellam, privativè etiam quoad alios, non tamen dominium, ita Barbosa *de offic. Parochi part. 3. cap. 26. num. 11.* Peyrinus *de privil. Regul.*

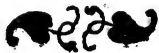
Regul. additam ad constitut. Leonis X. cap. 4. n. 36.

21. Curent proinde Superiores, & maximè Guardiani Syndicos Conventuum circa præmissa docere. Sciantque se in casu omissionis graviter peccare, cùm in causa sint, quòd Syndici irregularem administrationem in suo munere teneant. Sanè omnes difficultates, & scrupuli excitati à Sanctoro in Commentariis in Statuta adversus Syndicorum provisionem, non tam ipsas provisiones percutiunt, quàm abusus eorum, ad quos spectat eisdem instruere, & illicitis recursibus finem ponere. Satagant pariter ad observantiam reducere adnotata *confil. præced. n. 38. & sequen.*

22. Advertant Fratres se inhabiles esse ad faciendas juridicas quietantias de recepta, vel expensa pecunia; cùm hoc eorum sit, qui vel domini, vel Administratores sunt, aut jus in pecuniis habent. Quatenus verò aliquas faciant, noverint nihil per eas in judicio probari, utpotè procedentes à personis ab jure inhabilitatis. Possunt tamen testari à Syndico fuisse receptas. Quæ attestatio adminiculum ad probandum facit, vide n. 7.

23. Pon-

23. Ponderent se in nullis posse rebus dominium, & jus prætere, easque sibi appropriare vetitum, & interdictum secum deferre, cum ad Episcopatum promoventur, ut expressè legitur in Constitut. Alex. IV. *Ex parte 5. in Bullar. 10.1.* edita ad occurrendum corruptelæ ab eis inducæ, qui tali dignitate à Sancta Sede donantur sibi: *Nos igitur eorumdem Fratrum (promotorum) saluti, & indemnitati vestri Ordinis paterna volentes sollicitudine providere, ut libros, & alia, quæ ipsos promotionis suæ tempore habuisse, seu habere constiterit, tibi, fili Generalis Minister, vel tuis Provincialibus, submota quacumque dilatione, resignent: ipsis Fratribus jam promotis in virtute obedientiæ: illis autem, quos promoveri contigerit, ne resignare differant, auctoritate presentium duximus injungendum: nisi forsan vos ipsorum usus eis ad tempus concesseritis de gratia speciali,*

§. I.

*Formula Litterarum patentum pro Syndico
Apostolico Conventus.*

NOs Fr.N. &c. Minister Provincialis ,
&c. Dilecto nobis in Christo , Do-
mino &c.

„ Cupientes , prout nostri postulat Mini-
„ steriatus debitum , ut in nostro Con-
„ ventu N. regularis observantia non
„ relaxetur , & sartum tectum conserve-
„ tur altissimæ paupertatis capitale , suis
„ Fratribus à S. Patre nostro Francisco
„ legatum , animum convertimus ad ea
„ media ab Apostolica Sede in eum fi-
„ nem providè , & salubritèr constitu-
„ ta. Cum autem de clementissima
„ ejusdem Sanctæ Sedis benignitate (ad
„ quam , nullo medio , spectat proprietas
„ rerum nostro Ordini modo congruo
„ oblatarum) possimus , & debeamus
„ Syndicos in Conventibus nominare ,
„ ut nomine , & auctoritate Romanæ
„ Ecclesiæ ad sublevandas Fratrum ne-
„ cessitates , salva puritate Regulæ , re-
„ cipiant , & expendant pecunias pro illis

E c

con-

„ concessas, & donatas; ac curam ha-
 „ beant de bonis, tam mobilibus, quàm
 „ immobilibus modo licito Legatis,
 „ cum facultate ipsa alienandi, distrahen-
 „ di, ac, quoties opus fuerit, in iudicio
 „ repetendi, servatâ tamen formâ præ-
 „ scriptâ, tum in Declarationibus Ni-
 „ colai III. & Clementis V. tum in
 „ decretis emanatis à Sac. Congregatione
 „ specialiter deputata à san. mc. Urbano
 „ VIII. pro Cismontana Familia, & Rev.
 „ Fabricæ Sancti Petri; Nos de Tua erga
 „ Ordinem nostrum benevolentia, & in
 „ hanc nostram Provinciam singulari
 „ devotione, prudentia quoque, & zelo
 „ satis edocti, & maxime confisi, Te
 „ Syndicum Apostolicum dicti nostri
 „ Conventus nominamus, & ita nomina-
 „ tum declaramus. Monentes Te, quòd
 „ à Nobis ita nominatus, Sedis Aposto-
 „ licæ Syndicus, Procurator, vel Oeco-
 „ nomus ab eadem institutus existis, &
 „ auctoritate donaris, prout ex Litteris
 „ Pauli IV. *Ex clementi*, ut ejus nomine
 „ dictas eleemosynas pecuniarias reci-
 „ pias, & expendas: simulque acceptes
 „ bona pro ipsis modis licitis Legata,
 „ vel concessa, cum facultate ea alie-
 nandi,

„ nandi, convertendo pretium in Fra-
 „ trum utilitates, prout fuerit Tibi à
 „ Superioribus significatum: eaque in
 „ iudicio repetendi: & in eo Fratrum pri-
 „ vilegia, & immunitates defendendi,
 „ servatis semper restrictivis earundem
 „ Litterarum, & Decretorum. Et ad
 „ maiorem redundantiam, potioremque
 „ cautelam annullamus, cassamus, &
 „ revocamus alias quascumque litteras,
 „ quas hactenus per Nos, vel Nostros
 „ Prædecessores fuerint ad memoratum
 „ effectum concessæ. Requirentes, &
 „ exhortantes Te, ut in officio procedas,
 „ prout decet, & Statui nostro non repu-
 „ gnat.

„ Ne verò vacuus, & absque mer-
 „ cede sit labor, ac aliqua nostræ gratitu-
 „ dinis signa præstando beneficio respon-
 „ deant (præter centuplum, quod eris
 „ consecuturus in futuro sæculo) oramus
 „ Deum, ut Te cum tota Tua Familia
 „ participem faciat omnium bonorum
 „ spiritualium, quæ per Fratres, & Soro-
 „ res hujus nostræ Provinciæ, donante
 „ Deo, solent præstari. In quorum par-
 „ ticipationem, & communionem in
 „ vita pariter, & in morte Te, Tuosque

„ admittimus, & libenti animo coapta-
 „ mus. Significantes Tibi esse concessa
 „ omnia, & singula privilegia, quæ à
 „ Sede Apostolica Syndicis Apostolicis
 „ sunt elargita; quibus omnibus uti,
 „ potiri, & gaudere vales. In quorum
 „ fidem præsentem manu nostra subscripsi-
 „ mus, & majori officii nostri sigillo mu-
 „ niri iussimus. Vale.

Datum, &c.

Fr. N. Minister Provincialis.

Eadem, mutatis mutandis, poterit
 esse formula pro Syndico nominando à
 Generali pro toto Ordine, vel Provinciali
 pro Provincia, cum expressione tituli ho-
 norifici juxta conditionem personæ; in
 qua, si fuerit nobilis, non est inferendum
Tu, Te, &c. Sed *Vos, Vestra* domina-
 tio, &c.

§. II.

*Formula nominandi Syndicum Apostolicum
 pro Causis Beatificationum, vel
 Canonizationum.*

25 **N**Os Fr. N. totius Ordinis Minor.
 Minister Generalis, &c. Dile-
 cto

cto nobis, &c. Nobili viro, Domino N. &c.

„ Inter curas, quibus promoti ad
„ totius Ordinis nostri Ministerium tene-
„ mur intendere, illam Nos præcipue
„ urgere censemur, ut rigorem altissi-
„ mæ paupertatis Fratribus à Seraphico
„ Patre nostro Francisco maximè com-
„ mendatæ relaxari non permittamus;
„ ac simul omnem sollicitudinem præ-
„ stemus circa ea, quæ tendunt in ma-
„ jorem Dei gloriam, exaltationem
„ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & honorem
„ Servorum Dei; hinc, cùm ad introdu-
„ cendam, promovendam (vel *prosequen-*
„ *dam*) Causam Beatificationis (vel *Ca-*
„ *nonizationis*) Venerabilis Servi Dei (vel
„ *Beati*) Fr. N. de N. nostri Ordinis ex-
„ pressè professi, & Provinciæ N. Filii,
„ opportunus sit Syndicus Apostolicus,
„ qui eleemosynas omnes à Christi Fi-
„ delibus ad eum effectum concessas,
„ vel Testamento Legatas, recipiat, &
„ custodiat, ac pro necessariis Causæ
„ sumptibus subministret: & cum id
„ Fratribus nullatenus, salvâ puritate
„ Regulæ, liceat: Nos de Vestra ergâ
„ Ordinem nostrum specialissima devo-

„ tione , prudentia item , & rerum agen-
„ darum dexteritate maximè instructi, &
„ confisi , Vos Syndicum Apostolicum,
„ nominamus , ut res , & pecunias pro
„ memorata Causa donatas recipiatis , &
„ opportunè expendatis , prout vobis
„ fuerit à Religioso Postulatore per Nos
„ deputato insinuatum ; & ità à Nobis
„ nominatum declaramus . Mōentes
„ Vos , quòd à Nobis ita nominati au-
„ thoritate ad prædicta à Sancta Sede
„ donamini , cum facultate dictas res , &
„ pecunias nomine Romanæ Ecclesiæ re-
„ petendi in iudicio , vel extra , & ad-
„ versus molestos retentores defendendi ;
„ easque in loco securo ad fructum , &
„ utilitatem Causæ investiendi . Et ad
„ majorem cautelam annullamus , cas-
„ samus , & revocamus alias quascum-
„ que Litteras per Nos , vel Nostros Præ-
„ decessores super hoc negotio concessas .
„ Ut verò munus cum spe spiritualis
„ præmii læto animo suscipiatis , & serena
„ fronte exequamini , ultra coronam ,
„ quam Vobis in novissimo die erit red-
„ diturus iustus Judex , Vos , universam-
„ que Familiam Vestram in Confratres
„ nostros in vita paritèr , & in morte
„ ità

„ ita recipimus, ut omnium bonorum,
 „ spiritualium, quæ per universos Nostri
 „ Ordinis Fratres, & Sorores in dies præ-
 „ stantur, fructum, benedicente Deo,
 „ participetis: significamusque Vos om-
 „ nibus, & singulis privilegiis, & indul-
 „ tis à Romana Cathedra Syndicis Apo-
 „ stolicis hujusmodi concessis, gaudere.
 „ In quorum fidem, &c. *ut supra in alia*
 „ *formula.*

§. III.

*Formula quitantiæ, seu receptæ à Syndico
 faciendæ, de receptis eleemosynis
 pro Fratribus.*

„ 26 **P**ER præsentem ego subsignatus,
 „ Syndicus Apostolicus Con-
 „ ventus N. Fratrum Minor. de Observ.
 „ hujus Terræ N. tamquam Administra-
 „ tor, & Oeconomus Papæ, quantum
 „ ad res, & eleemosynas pro Fratribus
 „ dicti Conventus modo congruo dona-
 „ tas, concessas, vel Testamento Legatas,
 „ in verbo veritatis attestor, qualiter à
 „ Domino N. fuerunt mihi tradita, &
 „ realiter consignata scuta, &c. (vel, *duo*

„ *rubia frumenti ; aut duos cados vini , &c.)*
 „ in eleemosynam , favore ipsorum Fra-
 „ trum . In quorum fidem has propria-
 „ manu dedi , subscripti , & proprio sigillo
 „ munivi .

Datum , &c.

Contractus pariter venditionis alijus rei pro Fratribus relictae debent à Syndico stipulari ; non nomine Fratrum assumpto , sed proprio , facta expressione , quòd res vendita est , ut ejus valor in necessitates Fratrum convertatur , prout ea fuit , & debuit esse Benefactoris intentio .

27. Formula attestationis , quæ potest à Fratribus præstari super receptione eleemosynæ Syndico tradita .

„ Ego subscriptus Guardianus hujus
 „ Conventus N. omnibus , & singulis
 „ præsentibus visuris , lectoris , & auditoris
 „ sincerè significo , qualiter Domino N.
 „ Syndico Apostolico dicti Conventus ,
 „ fuerit consignata eleemosyna scuto-
 „ rum , &c. pro Missis per Fratres cele-
 „ bratis in Ecclesia N. (vel , occasione fu-
 „ neralis quond. N. aut , pro implenda inten-
 „ tione Domini N. in suo ultimo Testamento
 „ expressa) eroganda pro necessitatibus Fra-

SYNDICUS FR. MIN. 441
Fratrum . In quorum fidem , &c.
Datum , &c.

Hæc sunt in exemplum : prudentia
tamen potest formulas variare , & idio-
mate Italico eas concipere . Abstineant
semper Fratres , etiam à terminis , qui
possent dominium , proprietatem , & jus
sonare ; memoresque sint illius *Clementina*
Exivi de verb. signif. in qua Clemens V.
S. Cum etiam illis proponit , Sanctum Fran-
ciscum voluisse *sua Regula professores tota-*
liter esse abstractos ab affectu , & desiderio
terrenorum : & specialiter à pecunia , & ejus
usu totaliter inexpertos , sicut probat prohibi-
tio de recipienda pecunia in Regula sapient
repetita .

CONSILIUM III.

Quibusnam Privilegiis Syndici
Apostolici gaudeant ?

S U M M A R I U M .

1. *Sancta Sedes Syndicis Apostolicis privi-*
legia concedit , ad 5.
- 6 *Extorta interpretationes super Constitu-*
tione

442 TIT. IV. CONS. III.

tione Clementis VII. ea de re edita.

- 7 *Syndici gaudent privilegio fori in causis motis, etiam ante deputationem.*
- 8 *Syndici sunt exempti à represaliis.*
- 9 *Quid sint represalia?*
- 10 *An Syndici exempti sint ab oneribus communitativis?*
- 11 *Quanta sit vis præmii in Constitutionibus.*
- 12 *Etiam Clerici comprehenduntur in Clementina.*
- 13 *Tridentinum non obstat.*
- 14 *Ut Constitutio Pontificia deroget Tridentino, non est opus, ut id exprimat, ad 15.*
- 16 *Non gaudet privilegiis, nisi unus Syndicus pro unoquoque Conventu.*
- 17 *Quibus privilegiis Syndici gaudeant, ad 19.*
- 20 *Syndicus Apostolicus, & Procurator promiscuè sumitur pro Administratore rerum, & pecuniarum.*
- 21 *Discrimen inter Syndicum Conventuum Fratrum, & Monialium.*
- 22 *An Syndicus Monialium possit à Superiore Regulari removeri?*
- 23 *An Syndicus Hospitii gaudeat privilegiis, ad 26.*
- 27 *Agitur de Syndico Religionis, & Provinciae.*

FACTA ab Apostolica Sede facultate Superioribus nominandi Syndicos juxta dicta *confil. i. n. i.* ad effectum, ut vera observantia, & Regulæ puritas in Ordine Minorum conservaretur, ac magis augeretur, & Fratres ipsos ab omni rerum dominio (& quantum ad pecunias, etiam ab usu) & administratione alieni essent omnino; nè provisio redderetur inutilis: præstòque adessent personæ, quæ ministerium Syndicatus recipere non renuerent, eadem Sancta Sedes, solitâ erga Seraphicum Ordinem clementiâ, iisdem Syndicis mercedem laboris proposuit, & in premium sollicitudinis favores, & privilegia summa benignitate concessit, prout ex Constitutione Clement. VII. *Dum consideramus 19. in Bullar. tom. i.*

Quæ in expressis terminis, nominatis *Syndicis, & Procuratoribus Domorum, & Monasteriorum Fratrum Minorum S. Francisci Regularis Observantia, & Monialium S. Clarae, Conceptionis, & Annunciationis Ordinum, & Sororum Tertiæ Regulæ Sancti Francisci*, impertita est.

2. *S. I. Uni Syndico, & Procuratori bu-*
senodi,

jusmodi, cum illius uxore, & liberis, presenti, & futuro, singula Domui, & Monasterio prædictis, pro tempore servientibus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus, ipsi, & eorum quilibet omnibus, & singulis Indulgentiis, & peccatorum remissionibus, favoribus, & gratiis, quibus Fratres Ordinis Observantia prædictorum utuntur, potiuntur, & gaudent, seque uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere possint, ac valeant.

3. §. II. *Et insuper in quibusvis causis, & rebus ipsos Syndicum, & Procuratorem concernentibus, civilibus, criminalibus, & mixtis, nonnisi coram Judicibus Conservatoribus Domorum illorum, quarum ipse Syndicus, & Procurator fuerit, de justitia respondere teneatur, auctoritate Apostolica concedimus, & indulgemus.*

Hic pondera hujusmodi exemptionem non extendi ad filios, & uxorem; nam textus loquitur solum de Causis Syndicum, & Procuratorem concernentibus. Quia Pontifex voluit Filios, ejusque uxorem gaudere de Indulgentiis, & gratiis spiritualibus, quibus gaudent Fratres, eos in dispositiva §. I. nominavit, & expressit quod nullatenus egit in dispositione secundi

di §. & idèd constat ejus mentem fuisse eos ab hoc privilegio excludere, quos tamen intendit sub primo comprehendere.

4. §. III. *Inhibendo sub excommunicationis lata sententiæ pœna universis, & singulis Judicibus, Commissariis, Ecclesiasticis, & Sæcularibus, quacumque auctoritate fulgentibus, ac de causis contra dictos Syndicos, & Procuratores motis, & movendis, directè, vel indirectè, quovis quæsito colore, seu pretextu se intromittere quomodolibet de cœtero audeant, vel præsumant.*

5. §. IV. *Decernentes quoscumque processus contra dictos Syndicos, & Procuratores, per alios, quàm dictos Conservatores, in causis dumtaxat contra eos motis, & movendis, habendos, & sententias ferendas nullas, & invalidas, nulliusque roboris, vel momenti fuisse, & esse; ac irritum, & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate scientèr, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus, &c. cum solitis derogatoriis.*

Dat. Romæ 16. Aprilis 1526.

6. Verùm, non obstante adeo expresso Constitutionis tenore, & verborum sensu, nonnulli in distortas interpretationes dispositionem trahebant, notorium præjudicium inferentes observantiæ
Re-

Regulæ in sua puritate ; quoniam propter excogitados sensus textui superradditos , durum erat aliquos reperire , qui Syndici munus assumerent , & Fratribus in ministerio Charitatis deservirent .

Nonnulli asseriebant privilegium Clementis in aliqua sui parte ab Aula recessisse , ac amplius in usu non esse . Quidam prætendebant privilegium non suffragari Syndicis , nisi quoad causas proprias Syndicatus , seu respicientes officium Syndici : non verò quoad illas pertinentes ad ipsos , ut tales personas , & homines Reipublicæ : quantum ad istas eos privilegio fori spoliabant , declamando immunes nullatenus esse ab iudicio Episcopi , vel Iudicis laici respectivè .

7. Quibus tamen silentium imposuerunt rescripta Apostolica . Sacra enim Congr. Immunitatis difficultatem sustulit : Interrogata : *An Syndici , & Procuratores Apostolici Conventuum Ordinis Minorum gaudeant privilegio fori , etiam in causis , tam civilibus , quàm criminalibus , & mixtis , motis ante institutionem officiorum ;* virtute Bullæ Clement. sel. record. Papa VII. Sac. Congr. die 23. Maii 1645. respondit Syndicos Conventuum Ordinis Fratrum Minorum de Obser-

servantia S. Francisci ex Bulla fel. recor. Clement. VII. gaudere privilegio fori, tam in causis civilibus, quàm criminalibus, & mixtis, etiam motis ante eorum deputationem, seu institutionem in officium Syndicatus.

Quæ resolutio cum aliis, tam ejusdem, quàm Sac. Congr. Episc. & Regular. fuit in forma specifica approbata, & confirmata à san. mem. Innocentio XI. *constit. Alias pro parte, edita 19. Junii 1686. quam refero Offic. Cur. Ecclesiast. cap. 51. num. 3.*

8. Syndici paritèr gaudent privilegio fori, fruuntur exemptione à repræsalis, prout in *una Spoletana 7. Januarii 1699. censuit eadem S. Congr. Immunitatis, ut ibi num. 5.*

9. Repræsalix verò sunt pignorationes rerum concedi solitæ ob damna, vel injurias adversus quoslibet habitatores loci, in quo fuerint commissa hujusmodi delicta; ità Amalthea Onomastica; quæ repræsalias distinguit ab Androlepia, quod hæc sit pignoratio hominum, seu corporum contra eos, apud quos homicidium perpetratum est.

10. Non possunt Syndici compelli ad exercenda munia publica Communitatis, neque

neque à quoquam molestari, nisi coram legitimo Conservatore. Sacra Congregatio Immunit. 7. *Januarii* 1699. ibi num. 4. Et 9. *Augusti* 1701. Sacra Consulta in favorem Syndici Conventus Terræ Fabriani extracti, ut exerceret munus Communitatis, rescripsit: *Extrahi alium*. Coeterum subindè Sac. Congr. Boni Regiminis, instantibus nonnullis Communitatibus Status Urbini, die 19. *Julii* 1704. censuit *Syndicos Apostolicos teneri ad onera communitativa*. Inter onera verò communitativa adnumerantur, taxa salis, salarium pro Medico, refectio viarum, & pontium; sed, an munus Prioris, Consiliarii, aut similis de Magistratu, dubitatur.

Difficultas est: *An Clerici in Syndicos nominati gaudeant privilegio fori?*

II. R. Affirmativè. Nam Clemens in narrativa Constitutionis loquitur absolute per hæc, *Syndicis, & Procuratoribus*, quos intendit relevare à quibusvis molestiis, & injuriis sibi pro tempore illatis, ut ita faciliùs Fratres adinveniant, qui onus Syndicatus sustineant.

Quapropter ex proemio Constitutionis constat Clementem cogitasse, etiam de Clericis, Est autem ratio proemii adeò po-

potens, ut ait Jason in *l. quadraginta ff. ad Trebell.* & post eum Fagnanus in *1. ad cap. Ad aures num. 11. de temp. ordin.* ut ab ipsa dispositio reguletur, sicut corpus ab anima.

12. Nec ex proemio solum, vel narrativa Constitutionis ad Clericos Syndicos privilegia indulta ampliantur, sed etiam eos sub Constitutione comprehendit ostendit textus in §. 2. & 3. cum loquatur indefinitè, & generaliter *Syndicos*, & *Procuratores*; in generali autem locutione nulla fit exceptio.

Quinimò, si prætendatur Clericos exclusos, ex quo §. 1. nominetur *Syndicus cum illius uxore, & liberis*, concludendum est, quòd Laicus in Syndicum nominatus, non conjugatus, vel, si conjugatus non habens filios, privilegiis non fruatur; quod quidem nullus prudens dixerit; etenim Pontifex sua Constitutione Fratres non arctavit, ut in Syndicos nominarent Laicos uxoratos. Sed sicut Constitutio est indifferens ad Laicos tam matrimonio ligatos, quàm solutos, ita complectitur tam Clericos, quàm Laicos in officium Syndicatus assumptos. Quod evidens profectò est, inspectâ causâ finali à Pontifice

fice intenta, ac movente ad concedendum privilegium ; ea enim est communis ad Clericos, & Laicos ; quos voluit privilegiare in præmium laborum, & vigiliarum, quas assidue in commodum Fratrum, & Monialium sustinent, & in dies gravantur.

13. Nec videtur ob stare Tridentinum *sess. 14. cap. 4. de ref. statuens nullum Clericum cujusvis privilegii prætextu tutum censeri, quominus juxta Canonicas Sanctiones visitari, puniri, & corrigi possit*. Nam Clerici Syndici legitimè nominati non videntur comprehendi sub dispositione Conciliari, sed pertinere ad forum Conservatoris ; cum ab Innocentio XI. ut diximus, fuerint post Concilium confirmata decreta, quibus S. Congregationes præservarunt Syndicis privilegium fori juxta Bullam Clementis VII. & aliàs d. *Sacra Congregatio Immunitatis sub 31. Maii 1639. in una Fanen.* commisit Episcopo, ut quoad exemptionem Syndici Fratrum Minorum de Obser. loci de Cartocceto curaret esse executioni dandam Bullam Clementis, prout expressè in allegata confirmatoria Innocentii : vigore cujus est observantiæ restituta Clementina, quamquam ante Tridentinum, ema-

emanaverit ; & decretum loquitur absolute.

14. Neque attendendum est , quòd non fuerit ab Innocentio expresse derogatum Tridentino : Non enim opus est , ut eidem specialiter , & expresse derogetur ; sed sufficit , ut Pontifex in spectantibus ad disciplinam , & reformationem (in pertinentibus ad fidem , & doctrinam morum , decreta , & Canones sunt omninò immutabilia) statuatur directè contrarium illius , quod Concilium disposuit ; & ità fuisse sæpius declaratum à S. Congreg. Concilii refertur à Fagnano *in 2. ad c. Si quis n. 67. de foro compet.* Quod quidem scribit procedere , si Pontifex positivè quidquam statuatur contra Concilium ; non verò , si simpliciter permittat , vel tacitè per tolerantiam , consentiat , ut evenit in consuetudine ; cum contra Concilia Generalia à Sancta Sede approbata , ut est Tridentinum , validè , ac legitimè consuetudo nulla introduci possit . *Et in primum ad cap. Nulli num. 30. de rescrip.* tradit Constitutionem Apostolicam contra decreta Concilii generalis valere , quamvis Concilio non deroget , aut de illo mentionem non faciat ; idque , etiamsi Constitutio posterior sit

folius Papæ, quia Concilia generalia habent clausulam derogatoriam ad sequentia Rescripta, non autem ad sequentes Constitutiones. Et quamvis nonnunquam, etiam in Constitutionibus, quæ per modum legis universalis eduntur, fiant derogationes ad contraria decreta in Concilio generali promulgata, id tamen censi debet factum ad abundantiorē cautelam, non quòd derogatio expressa sit necessaria: hæc ille. Quid autem intersit inter Constitutiones, & Rescripta, vide Piringhi *compend. suis titulis*.

15. Fortè huc spectat textus in *cap. Licet de constit. in 6.* ibi *Romanus Pontifex, qui jura omnia in scrinio pectoris sui censetur habere, Constitutionem condendo posteriorem, priorem, quamvis de ipsa mentionem non faciat, revocare noscatur; maximè, si posterior sit priori directè contraria, ut ibi Gloss. verb. priorem.*

16. Advertas nonnisi unicum Syndicum esse nominandum pro unoquoque Conventu, qui omnes eleemosynas, tam pecuniarias, quàm aliarum rerum colligere, illasque solus in necessitates Fratrum prælatorum applicare debet, ut ex d. constit. Innocen-

centii, adeout unicus tantum gaudeat privilegiis à Clemente elargitis: textus enim ait: *uni Syndico, & Procuratori.*

17. Quamvis autem Litteræ Clementis Syndicis Apostolicis concedant posse, frui omnibus, & singulis favoribus, & gratiis, quibus gaudent Fratres, intelligitur dispositio restricta ad terminos habiles, & favores compossibiles cum statu sæculari. Gaudet quidem Clericus Syndicus privilegio Canonis *si quis suadente*, sed id non habet à qualitate Syndicatus, sed quia est persona Ecclesiastica.

18. Hinc, posita legitima nominatione præter allegatum privilegium fori, participat de fructu omnium bonorum operum, quæ in Religione à Fratribus præstantur, tametsi in litteris patentibus eorumdem fructus non enuncientur communicari; siquidem Clemens, ut illis gaudeat, hoc necessarium non postulat.

19. Gaudent quoque Syndici privilegio, quod facta promulgatione excommunicationis, vel interdicti generalis in Terris, in quibus habent domicilium, illis non ligentur; nisi causam illis dederint, vel causam dantibus, & auctoribus

consilium , auxilium , vel favorem præstiterint per constitut. Leonis X. *Dum intra 22. in d. Bullar.* vel , nisi fuerint specialiter excommunicati , vel interdicti . Proinde admitti possunt cum uxore , & filiis , si habeant in nostris Ecclesiis ad audienda divina , dum in eis , januis clausis , submissa voce , & non pulsatis campanis , ac exclusis excommunicatis , & interdictis , celebrantur : hæc enim possunt Fratres in suis Ecclesiis tempore interdicti generalls Terræ , in qua sunt , servatis dictis cautelis , celebrare : quatenus tamen ipsi Fratres causam interdicto non dederint , nec auxilium præstiterint ; vel , nisi ipsorum Ecclesiæ fuerint specialiter interdicto suppositæ ; ut in terminis habetur in *constit. Virtute conspicuos Clement. IV. la 4. §. 9. ibi .*

Quæritur . *An in d. Constitutione Clementis , Syndicus , & Procurator ponatur , tamquam diversi ?*

20. R. In re idem significant : sumuntur enim pro Administratore eleemosynarum , & bonorum Conventuum Fratrum , & Monasteriorum Monialium respectivè . Ideò Pontifex illa duplici nomenclaturâ est usus , nè excitaretur quæstio

fio de voce, & non possent privilegia negari Agenti, vel Administratori rerum Monasteriorum Monialium in Constitutione expressarum sub prætextu, quòd non Syndicus, sed Procurator nominaretur. Non est curandum de voce, quando res significata non est diversa. Ita Sac. Congreg. Immunitatis in *d. Spoletana* respondens petitioni, qua petebatur, *an Agentes quorundam Monasteriorum Monialium illius Civitatis essent exempti à repræfaliis?* censuit Syndicos tantùm gaudentes privilegio fori esse exemptos à repræfaliis. Ipsos Agentes quoad dictum privilegium parificavit cum Syndicis, quia revera in illis concurbat qualitas intentata à Pontifice, quamvis nomen esset varium.

21. Interest inter Syndicum Apostolicum Fratrum, & Procuratorem Monialium (non ad lites, quia hic non cadit sub dispositiva Clementis) quòd Syndicus à Fratribus solùm nominatur, auctoritatem verò participat à Sede Apostolica, cujus auctoritate, & nomine recipit, & expendit pecunias in necessitatibus Fratrum. Procurator verò Monialium, à Monialibus, servata solemnitate juris, eligitur, hoc est, per suffragia ipsarum, capitulari-

ter congregatarum ; adeout censeatur electus ille , in quem major pars consenserit , redditusque Monasterii auctoritate à Monialibus recepta , administrat , & cœtera negotia temporalia tractat .

22. *An verò Syndicus , vel Procurator Monasteriorum Monialium possit ab Officio , & administratione bonorum removeri à Superiori Regulari , sub quovis regimine Monasteria existunt ?* Vide constitutionem Greg. XV. *Inscrutabili* 18. Bullar. tom.3. in qua hæc sunt §.5. *Liceat Episcopo ex rationabili causa Superiores Regulares admonere , ut Administratores amoveant : iisque Superioribus id facere detrectantibus , aut negligentibus , habeat Episcopus facultatem prædictos Administratores amovendi quoties , & quando opus esse judicaverit .* Quamvis autem ibi enunciatur posse per Regulares bona Monasteriorum Monialium administrari , hoc tamen sibi Fratres Minores intelligant esse vetitum , tam ex vi Regulæ , quam in specie ab Innocentio XI. *constit. Sollicitudo* , sub 20. *Novembris* 1679. ut alibi dixi .

Quæritur . *An Syndici Apostolici Hospitiorum Fratrum Minorum gaudeant privilegiis à Clemente , ut supra , Syndicis elargitis .*

23. Hic

23. Hic distinguenda sunt genera Hospitiorum, ut petitioni fiat satis. Quare alia sunt Hospitia, quæ retinent naturam simplicis Hospitii sæcularis; alia verò, quæ accedunt ad naturam Conventus. Primæ speciei illa sunt, in quibus non potest esse Ecclesia, vel Oratorium formale, cum janua in publica via, & campana; sed permittitur tantum Oratorium privatum, seu internum ad effectum, ut in eo Missæ celebrentur, & Orationes privatae fiant, pro spirituali infirmorum solatio, & commodo Religiosorum itinerantium. Nec possunt ibi haberi publicæ conciones, vel celebrari divina, aut sepeliri cadavera (nisi expressè à Sede Apostolica concedatur) neque Religiosi ad illa se transferentes possunt sibi assumere titulum Præsidentis, vel alterius Officialitatis; & in casu contraventionis subjiuntur ipso facto pœnis contra Religiosos degentes extra Claustra, prout resolvit Sacra Congreg. Episc. & Regul. 15. *Septembris* 1690. decretum exscribo *cap. 16. num. 7. d. Offic. Cur.* Alia plura recenset Pignatellus *tom. 10. consult. 84.* firmans ex sententia Sacræ Congregationis in simplici hospitio non posse exerceri, nec respectivè re-
ti-

tineri superius expressa ; neque ibi posse Religiosos continuò permanere, exceptis infirmis, & servientibus, durante infirmitate.

24. Hospitia verò, quæ accedunt ad naturam Conventus, ea sunt, in quibus, de licentia Sacræ Congregationis erectis, servatur forma regularis, & sub regimine Superioris sub titulo Præsidentis nonnulli Religiosi continuò sunt permanentes, exercenturque functiones, ac retinentur ea, quæ pro simplici Hospitio sunt prohibita.

25. Pro Hospitiis primæ conditionis, receptis, etiam de consensu Sacræ Congreg. dispositiva Clementis non procedit : cum privilegia impertiantur Syndicis *Domorum* Fratrum Minorum ; nec appellatione *Domorum* veniunt materiales parietes, sed Conventus, & Loca in sensu formali accepta, quatenus nimirum in illis à Religiosis forma Regularis servatur : huiusmodi enim egent Syndico, qui elemosynis piorum necessitatibus Fratrum commorantium occurrat. Quæ ratio non militat pro simplici Hospitio, & erecto ad commodum infirmorum, vel itinerantium. Quatenus verò sumptus aliqui ef-

essent opportunè faciendi, posset à Syndico Conventus, in cujus districtu foret Hospitium, nominari Substitutus, qui necessaria ministraret.

26. Ubi verò Hospitia essent secundæ naturæ, Syndicus foret necessarius ad effectum præactum, de quo diximus n. 1. Qui propterea à Constitutione Clementis protegeretur, eique assisterent privilegia, quibus Pontifex voluit à molestiis, & injuriis, eis illatis, Syndicos relevare, in præmium laborum, & vigiliarum, quas assidue in beneficium Fratrum sustinent, & læto animo assument.

27. A quibus oneribus non absolvitur, & forsan majoribus curis gravatur Syndicus Provinciæ, & Syndicus Religionis, iisdem idcirco favoribus fruitur juxta *reg. 55. jur. in 6. Qui sentit onus, sentire etiam debet, & commodum*. Circa quod ulterius non progredimur, quia res certa videtur, & prorsus innegabilis. Neque est attendendum, quod Clemens adhibeat terminum *Domorum*: quoniam, omisso, quòd Religio, & Provincia fictione, vel præsumptione juris domus reputari possit, est dubio procul hujusmodi Syndicos gravia-
in-

incommoda subire in beneficium Religionis, & Provinciæ, proinde equum est, ut de privilegiis participant; quibus gaudent Syndici adlaborantes unicè in commodum Religiosorum unius dumtaxat Conventus.

Obstare videtur textus Clementis per ea verba: *uni Syndico, & Procuratori*, quæ sunt alterius exclusiva. Hoc nequaquam, negotium facessit: nam ly *uni* ponitur exclusivè ad alium Syndicum ejusdem Conventus pro eodem tempore, non verò ad Syndicum Religionis, vel Provinciæ. Et quemadmodum duo ejusdem Conventus Syndici pro eodem tempore privilegiis simul frui nullatenus possunt, simili modo duo Religionis, vel duo Provinciæ nequeunt copulativè illis gaudere; sed ad unum nominatum pro Religione, & alium pro Provincia privilegia restringuntur, sicut limitantur ad unicum pro unoquoque Conventu, ut diximus *suprà*.

Damnanda proinde est praxis quorundam Superiorum, qui litteras patentes, uti Syndicis, concedunt particularibus personis cujusvis Castri, vel Terræ apud quos hospitantur Quæstores, & alii
Fra-

Fratres occasione transitus : Gaudent illæ,
ut Benefactores bonis spiritualibus Religionis , non verò privilegiis Syndicorum ,

CONSILIUM IV.

An adversus Syndicum aliquo titulo ab Officio Syndicatus cedentem , detur actio judiciaria pro recuperandis eleemosynis pro necessitatibus Fratrum à Benefactoribus elargitis .

S U M M A R I U M.

- 1 *Systema casus .*
- 2 *Fratribus non licet Syndicum in judicio experiri .*
- 3 *Carent Fratres jure in pecunia à Dante tradita Substituto .*
- 4 *Fratribus prohibita assistentia in Curiis Judicialibus .*
- 5 *Qua ratione possint Judices, & Advocatos informare ? ad 6 .*
- 7 *Actio judicialis competit novo Syndico .*

8 *Con.*

- 8 *Conceditur Fratribus monere Syndicum :
& de quo ? ad 9.*
- 10 *Paritas à Substituto Donantium ad Syndicum .*
- 11 *Syndicus omittens , quæ sunt sui muneris ,
de quo teneatur ?*
- 12 *Personæ miserabiles , quæ ?*
- 13 *Bona Syndicorum sunt tacite hypothecata
pro securitate eleemosynarum .*
- 14 *Tacita hypotheca fit à lege , ad 15.*
- 16 *Pupilli , qui sint ?*
- 17 *Depositum aliud regulare , irregulare al-
terum .*
- 18 *Depositarius gravatur de consumptis pe-
cuniis rationem reddere .*
- 19 *Depositarius tenetur de casu fortuito ex
sua culpa suborto .*
- 20 *In concursu creditorum Syndicus admit-
titur in petitorio .*
- 21 *Pecunia existens in individuo , Syndico
reddenda .*
- 22 *Syndicus pro eleemosynis recuperatis non
tenetur cautionem dare .*
- 23 *Causæ pupillorum , & miserabilium per-
sonarum sunt mixti fori .*
- 24 *Ex-Syndicus debitor potest conveniri ,
tàm in Foro Laico , quam Ecclesiastico.*

C A S U S figuratur in terminis, quòd Syndico Religionis, vel Conventus N. fuerint à Benefactoribus concessæ pecuniæ in necessitates Fratrum erogandæ, intereà Syndicus morte, aut resignatione, vel decoctione, ab officio Syndicatus cadit, vel removetur: subintrat in casu difficultas, an adversus dictum ex-Syndicum, vel ejus hæredes detur actio judiciaria pro dictis eleemosynis recuperandis? Et quatenus affirmative, quis possit judicialiter petere, & agere?

2. Hoc Fratribus per se ipsos non licere notissimum est, inspecta conditione sui status: quovis enim jure civili in quibusvis temporalibus carent, omnique dominio, & proprietate, tam in communi, quàm in particulari ex qualitate professionis spoliantur, prout expressè habetur in *cap. Exiit de verb. signif. §. Ad hæc cum*, & *diximus tis. 1. consil. 3.*

3. Et in specie ibi *§. Ità tamen*, declaratur penès Dantem reperiri dominium, proprietatem, & possessionem pecuniæ, quam Substituto Dans tradidit, nullamque posse per Fratres actionem in judicio intentari adversus Substitutum illius.

4. Qua-

4. Quapropter Clemens V. intendens de remedio providere (etiam quò ad ea, quæ in Curiis per Fratres contra conscientiam, & puritatem Regulæ agebantur, eique fuerant proposita (edidit *Clementinam Exivi sub eodem tit.* In qua §. *Amplius* declarat Fratribus nullatenus licere se litigiosis actibus in Judicio immiscere, vel *præstando præsentiam*; vel *sollicitando causam*, vel *instigando Advocatos & Procuratores*; siquidem hæc ex parte Fratrum sapiunt cooperationem à Regula, & Declarationibus Pontificum sibi interdictam, importantque eos per se, vel per alios jus proprium prosequi circa temporalia in proprium commodum convertenda.

5. Ex hoc verò eis non intelligitur denegatum, quin valeant extra judicialiter Judices, Advocatos, aliosve instruere de qualitate, & circumstantiis summæ recuperandæ; enim verò in casu non reputantur jus proprium prosequi, sed opportunam notitiam iis exhibere, qui negotium debent judicialiter tractare: Semper tamen cavendum est, nè offendiculum ponatur infirmis quoniam, ut ait Paulus I. ad *Corinth. 6. omnia mihi licent, sed non omnia expediunt.*

6. Ideo

6. Ideo ad maiorem cautelam debent protestationem præstare, quòd præstita informatio eò solùm tendit, ut res non ipsis Fratribus, sed ei reddatur, cui ex iustitia debetur; de quo scripsit Corduba *exposit. in Regul. cap. 6. quæst. 8. in principio.*

7. Hinc contra ex-Syndicum, qui, vel foro, vel bonis cessit, ad effectum recuperandi dictas eleemosynas datur actio novo Syndico à Superiore, vel alio Fratre de ipsius commissione, prævia revocatione alterius, nominato, per dicta *consil. 3. num. 22.* A quo tamen judicialiter agente non est assumendum nomen Fratrum, vel jus eorumdem in pecuniis allegandum; cum nullum habeant, & spectent ad Sedem Apostolicam, vel Dantes, si Dominium sibi retinuerint, estò convertendæ in utilitates Fratrum: & proindè nomine Papæ, cujus auctoritate agit, negotium est ab eo pertractandum.

8. Fratribus verò permittitur solùm extra iudicium Syndicum, aliosque, ut diximus *num. 5.* præmonere de quantitate eleemosynarum, quæ aliàs fuit apud debitorem, aliaque lumina præbere necessaria ad opportunam expeditionem. Id-

G g que

que consequitur ex iis, quæ ex Declaratione Nicolai §. *Possint etiam*, Fratres valent licitè exercere circa Substitutum. Dantis exhortando, & inducendo, ut fidelitè in re commissâ se habeat: Syndicus autem venit in locum Substitutorum donantium. Idcirco illum debent mone-
re, ut receptum munus fidelitè exercent; quod includit ea præstare, quæ necessaria sunt ad asscuranda, & assequenda bona, pro pauperibus data, & à Decocto ad usus irregulares, & non permixtos distracta.

9. Clemens V. paritè supponit posse Syndicum res, & pecunias modo congruo pro Fratribus relictas judicialitè petere, dicente textu in d. *Clementina* §. *Quapropter*, ad solos dominos pertinere, qui dederunt, & eos, quos ipsi deputaverunt ad hoc ipsum; Syndicus verò à Fratribus nominatus, ad id deputatus intelligitur ab Apostolica Sede per adnotata *consil.* 1.

10. Compulsio judiciaria adversus debitorem comprobatur innegabili paritate, in his terminis: Amicus spiritualis suo Substituto consignat pecunias in necessitates Fratrum expendendas: interim Fratres monent Amicum de infideli
admi-

administratione per Substitutum exercita : tunc dixerit nemo , non posse Amicum d. Substitutum in iudicio compellere , ut rationem reddat , receptasque pecunias restituat . Ita verificatur de Pontifice , qui , ut verus dominus (si donans aliud non exprimat) eleemosynarum , quæ pro Fratribus conferuntur , iudicialiter petit per suos Delegatos (adeoque per Syndicum , qui est ejus Procurator) illas ab infidelibus administratoribus , eosque urget , tum ad computus liquidandos , tum ad distractas eleemosynas reddendas . Ipsique Fratres secundum modos suæ Regulæ congruos possunt , salva puritate Regulæ , hujusmodi iudicialis compulsionis effectum gaudere ; sicut , salva Regulæ puritate , fruuntur fructu repetitionis factæ ab Amico . In neutro enim casu exactio ipsos tangit , nec ad eos pertinet ; licet in eorum utilitatem , ex beneplacito repetentium cedat ; cum neque ipsorum concursu , aut nomine sit facta , sed solum per Amicum spiritualem , proprio nomine assumpto , vel per Syndicum Apostolicum , nomine , & auctoritate Pontificis .

II. Neque exactio illa est solum

G g 2

Syn-

Syndico facultativa, verum alligatur oneri intentandi judicialem compulsio- nem adversus ex-Syndicum enunciatum, ut sibi reddat eleemosynas pro Fratribus donatas. Quatenus verò de assecutione non satagat; debet de propriis supplere, juxta notam regulam Moralistarum: *quod adstrictus ex officio impedire, nè damnum dominus in suis bonis patiatur, si suo muneri non satisfacit, tenetur ex lege justitiæ de suo tantum reddere, quantum ejus incuria fuit perditum.*

12. Aptaturque decisio in Clement. *Quia contingit de Religios. domib. in 6. ubi Clemens V. in Concil. Viennen. statuit, quod hi, ad quos pertinet (cura Locorum piorum, & eleemosynarum) occupata perditæ, & alienata indebitè, in statum reduci debitum faciant.* Cum itaque Fratres inter miserabiles personas numerentur (sive miserabiles personæ dicantur, ex quo eis naturâ movemur ad miserandum propter fortunæ injuriam, sive, quia propter miseriam, in qua sunt constitutæ, sunt misericordiâ dignæ: est autem miseria non quicumque defectus, sed tantum defectus naturæ rationalis, quia opponitur ipsius felicitati, ex D. Tho. 1. p. q. 21. art. 4. & 22.

§ 22. q. 30. art. 1.) eleemosynæ pro illis concessæ gaudent privilegio rerum concessarum ad sustentationem miserabilium personarum ; hinc onus imponitur Syndico eas administrandi , ut ex-Syndicum , qui eas indebitè dextraxit , cogat ad formam juris restituere .

13. Nullatenùs verò novus Syndicus à dicto onere absolutus censetur , quòd similes pecuniæ apud ex-Syndicum debitorem , vel ejus hæredes amplius non extent , sed præter usus præfinitos fuerint consumptæ , & alienatæ . Hæc namque exceptio non regit , cum Syndico detur actio adversus personam debito gravatam , ejusque bona , utpotè tacitè hypothecata ad securitatem pecuniæ sibi in administrationem à Benefactoribus commissæ , non quidem eo fine , ut negotiationi exponat , vel aliàs alienet , sed taxativè pro necessitatibus Fratrum ; sibique imputet , si ex propriis supplere debeat : extra terminos enim facultatis non debebat excurrere , & mentem Pontificis , ac Donantium vulnerare , sciens in dicta Clementina esse à Clemente in generali præscriptum , *quod ea , quæ ad certum usum largitione sunt destinata Fidelium , ad illam*

debeant, non ad alium (salva Sedis Apostolica auctoritate) converti. Quibus constat coeteris vetitum posse usum deputatum, variare, solique Pontifici reservatur commutatio usus eorum, quæ per Fideles propter Deum pauperibus, & miserabilibus personis donata sunt, vel relicta certis usibus in individuo applicanda.

14. Quamobrem ad uberiores notitiam considerabis, tacitam hypothecam esse, quæ fit à lege, & legis auctoritate contrahitur; ita bona viri sunt tacite hypothecata pro securitate dotis uxoris, *l. assiduis qui potiores.* In aliis, etiam juris articulis extra partium conventionem tacita hypotheca inducitur, ut in administratione rerum pupillorum, pro quorum securitate bona Tutoris, & Curatoris legis supplemento (quæ etiam pupillis, & incapacibus ministrat) obligantur *C. pro officio ff. de administr. Tutor.* Item, eam habent legatarii in bonis defuncti pro rebus legatis *l. 1. C. communia de legat.* Item, bona Prælati tacite obligantur pro mala administratione Ecclesiæ, apud Majol. in *Decalog. par. 2. sept. præcept. quæst. 3. art. 4.* Gonzalez in *3. tit. 21. cap. 5. num. 12.* & similia apud alios.

15. Tan-

15. Tantæ verò efficacix est dicta hypotheca, ut actionem relinquat adversus hæredes debitoris prædefuncti, ad quos illius bona transeunt, tacitè vinculata ad compensanda credita realia ab eodem contracta, juxtà *cap. In litteris de raptorib.* & hic hæredibus committitur satisfactio condigna juxta facultates suas pro damno contra justitiam à defuncto irrogato; ubi Glos. in *verb. juxtà facultates suas* notat, hoc intelligendum de facultatibus à defuncto relictis; quia hæredes, si fecerint inventarium, non tenentur ultrà vires hæreditatis *Cod. de jure delib. l. sancimus §. Si autem*, vide Gonzalez in 3. tit. 28. num. 6.

16. Hinc cum pecuniæ piè à Benefactoribus elargitæ pro Fratrum necessitatibus; & ad hunc effectum ex-Syndico commissæ assimilentur rebus pupillorum, seu carentium parente, privilegio simili gaudent: & sicut pupilli ex propria conditione suis rebus præesse non possunt, sed ab Administratoribus gubernantur; ità eleemosynæ pro Fratribus oblatae ab ipsis, eorum statu inspecto, administrari nequeunt, sed opus est Syndico Apostolico, qui de illis nomine

Papæ curam habeat: cujus bona proindè pro securitate ipsarum remanent vi tacitæ hypothecæ obligata, sicut illa Curatoris, & Tutoris idem onus subeunt pro rebus pupillorum. Propter quòd ex bonis ex-Syndici debet, favente lege, damnum reparari, si ipse indebitè administraverit, nè pauperes Christi opportunis auxiliis fraudentur, ex d. cap. Exiit §. *Ad hac quia*. In quem finem lex ipsa cum tacita hypotheca supplet carentiam expressæ, per notissimam regulam: *Cui damnum obvenit ex natura legis, eidem ab eadem lege remedium præstari debet*.

17. Neque videtur obstare, quòd pecunia fuerit apud ex-Syndicum debitorem apertè deposita, non verò clausa sacculo, vel involucro obsignata, ex quo præsumi posset ei tacitè facta facultas illam exponendi negotiationi; nam ex hac specie facti hoc solum consequitur, quòd depositum fuit irregulare; quatenùs, regulis non observatis, fuit factum; etenim ad regulare, & strictæ speciei, recensita qualitas concurrat.

Tandem, licèt irregulare, adhuc gaudet privilegiis stricti depositi; cujus hæc sunt quoque propria. Primum, quòd
Depo-

Depositarius potest, captis pignoribus, & carceris coercitione cogi ad depositum reddendum, ex *cap. Gravis de deposito*. Secundum, quòd Deponens potest, quando-
cumque voluerit, revocare depositum, Rota coram Card. de la Tremoille in *Mexicana Depositi* 16. Februarii 1696. Considerant enim jura, depositum non fieri in gratiam Depositarii *d. l. 1. §. penult.* & ad nutum Deponentis revocatur. Quamquam verò sæpè tempus deposito addatur, id non servatur; quasi Deponens non valeat rem suam, quodcumque repetere; sed fit ponendo obicem Depositario, ut non valeat antè tempus custodiam Depositi relinquere, per Tuschum *verb. depositum concl. 200. num. 10.*

Idcirco præsumpta conjectura evanes-
cit. Nam quomodo posset Papa, vel Do-
nans præactas pecunias adhuc in necessi-
tates Fratrum non erogatas ad suum placi-
tum repetere, si fuissent negotiationi im-
plicatae? Quin etiam hoc innegabili funda-
mento reputatur asserta facultas denegata
quòd sint pecuniæ talis naturæ, quòd ad
custodiam sint traditæ cum arctatione ad
usus determinatos; & indè pro illis urget
dispositio allegata *n. 12. & 13. ex Clementi-
na Quia contingit.* 18. Non

18. Non negamus Laymanum *Theol. Moral. lib. 3. tit. 4. cap. 5. num. 3.* scripsisse, quodd commissâ Depositario pecuniâ numeratâ, non clausâ, vel obsignatâ, censetur ipsi mutuò data, tacitèque facta, facultas eam alienandi, vel convertendi in usum mercaturæ, adeout depositum à tempore, quo pecunia est consumpta, transeat in mutuum: de cuius natura est ut, tam dominium sortis, quàm hujus periculum ad mutuatarium spectet. Sed applicando doctrinam casui nostro, controverti non debet, adhuc remanere in Syndico onus providendi necessitatibus Fratrum per pecunias sibi proprias. Licèt enim Benefactores ei eleemosynas non, consignent in specie, & individuo expendendas, sed in auro acceptas valeat in argenteas convertere, & his proprio muneri satisfacere; hoc tamen est certum, pecunias ei *per se* non conferri ad effectum negotiationis (quemadmodum videntur tradi, quæ ab aliis non clausæ penès Bancharios deponuntur) &, si illas ad mercaturam adhibet, est *per accidens*, utpotè alteri fini *per se* annexas.

19. Quin etiam propter conditionem talis pecuniæ tenetur, etiam de casu fortuito,

tuito, quia ab ipsius voluntate pendet, ut ipsam negotiationi exposuerit, quæ, fortunâ adversâ, in deterius processit; sibi imputet, si pecunia illa deperdita sit, non debeat eâ uti in usus improprios, sed in taxatos, & non aliâs,

Petitur I. *An in concursu Creditorum sit in petitorio admittendus novus Syndicus adversus ex-Syndicum decoctum, vel ejus hæredes, quatenus ipse non satisfecerit?*

20. R. Affirmativè. Quoniam ex-Syndicus supponitur liquidus debitor pro pecuniis, quæ sunt Papæ, & quas ipsius auctoritate debebat expendere in necessitates Fratrum; ideo subsequens Minister Papæ tenetur curare, ut pecuniæ distractæ, viâ etiam juris, recuperentur. Cum verò Syndicus à Fratribus nominatus in hac re sit Procurator Papæ, cum cœteris creditoribus admitti debet, ut judicalem petitionem intentet, & hac forma pecunias indebitè ab infideli Administratore alienatas suo principali recuperet.

Verùm, admissio ipsa nequit esse, cum præjudicio tertii, illius videlicet, qui anterior, vel potior esset in credito; propterea in casu creditoribus anterioribus,

bus, vel potioribus cederet; sed posterioribus, estò habentibus expressam hypothecam præferendus esset beneficio legis, per tacitam hypothecam superantis expressam de qua re agitur expressè *tit. sequen. consil. 3. . . .*

21. Dum tamen pecunia pro indigentibus Fratrum donata, in individuo ab aliis discreta reperiretur (de quo, vel syngraphâ appareret, vel esset in scrinio deputato ad asservendas eleemosynas pro Fratribus oblatas) esset novo Syndico tradenda, quacumque aliis creditoribus actione quantum ad ipsam denegata, ex nota regula juris, *quod res semper clamat pro domino, ubicumque, & apud quemcumque sit*. Undè ad occurrendum litigiis, quæ possent suboriri circa pecunias pro Fratribus à Benefactoribus donatas, instruendi sunt Syndici, ut eam praxim servant in illarum asservatione.

Petitur II. *An Syndicus, quantum ad pecunias in concursu exactas debeat solitam de restituendo obligationem præstare, aut loco cautionis eas in tot locis Montium investire?*

22. R. Negativè, quò ad utrumque: neutrum enim in facto regit. De primo constat, quoniam perindè est hujusmodi obli-

obligationem exquirere, ac rem moraliter impossibilem petere; nullus quippe reperiretur, qui vellet tale onus subire: Fratres pro eo suscipiendo sunt incapaces ex dictis *tit. 1. consil. 6.* alius extraneus nollet fidejubendo se exponere periculo solvendi de proprio in casu restitutionis faciendæ. Quod quidem periculum, nec Syndicus, ut persona privata in se esset suscepturus: & qua Syndicus reduplicativè inhabilis esset; quia aliàs suo ministerio obligaretur Sedes Apostolica (cujus nomine, & auctoritate agit) quæ à nullo potest in obligationem adduci: cum sit omninò à conventionibus per inferiores stipulatis independens.

Quò ad secundum, resistit qualitas pecuniæ in eleemosynam datæ, quæ ex intentione Donantium, & Pontificis manualis, & in promptu esse debet, ut in opportunas Fratrum necessitates erogetur, sub quo statu, admisso investimento, nullatenùs esse posset, obstante investmenti naturâ, quæ petit, ut perpetuò stet pro vinculo cautionis: de quo paritèr *loc. cit.*

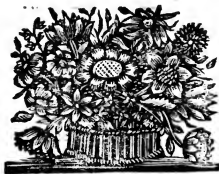
Petitur III. *Coram quo Judice debeat debitor conveniri, Ecclesiastico, vel Laico?*

23.R.

23. R. Coram utroque potest. Causæ enim miserabilium personarum sunt mixti fori, nisi causa sit Ecclesiastica. Hinc pupilli, viduæ, orphani, cœteræque miserabilis personæ habent electionem fori, & possunt adversarios suos (non Clericos tamen) trahere ad Curiam Principis: estò namque Summi Pontifices receperint pupillos, & viduas sub protectione Ecclesiæ ex *cap. Licet omnibus* 87. *dist.* non intendunt tamen Principum Sæcularium interturbare jurisdictionem; nam inquit Innocentius III. *cap. Ex tenore de foro compet.* *Nos igitur sic sumus viduis in iustitia debitores, quòd aliis in iustitiam facere non debemus.* Ideo viduas, pupillos, & consimiles miserabiles personas (quibus natura movetur ad miserandum propter fortunæ injuriam) utpote, quia regularitè, ut scribit Sperellus *tom. 2. decis. 156.* de foro laico existunt, Principum tuitio- ni commendat in *cap. Administratores* 23. *quæst. 5.* de qua re agit expressè dictus Sperellus, & Fagnanus in 2. *ad cap. Ex litteris de foro compet.*

24. Secundùm hæc Syndicus potest debitorem pro afsecutione pecuniæ indebitè distractæ convenire in foro laico (si
verò

verò Judex secularis fuerit negligens in
 administrando illi justitiam, debet ipsum
 trahere ad forum Ecclesiasticum *d. cap.*
Ex tenore) dummodo ex-Syndicus non sit
 persona Ecclesiastica ; quia in casu ei assi-
 stit privilegium, quo constituitur sub ju-
 risdictione *Judicis Ecclesiastici* privativè,
 quoad quemcumque alium Judicem .
 Alia videas *tit. sequen, consil. 3.*

TITU-

TITULUS V.

Eleemosynæ pro Causis Beatificationum, & Canonizationum, &c.

CONSILIUM I.

An Fratribus Minoribus liceat pro expensis faciendis in Causis Beatificationum, ac Canonizationum, & Extensionis, aut Continuationis cultus Sanctorum sui Ordinis recurrere ad Amicos spirituales?

SUMMARIUM.

- 1 *Sumptus plures in Causis Beatificationum, & Canonizationum faciendi.*
- 2 *Expensæ aliæ præviæ, aliæ concomitantes actum solemnem Canonizationis.*

3 Ta-

3. *Taxa circa honoraria conferenda patrocinantibus Causas.*
4. *Et quantum ad pretium pro impressione Scripturarum.*
5. *Fratribus licitus est recursus ad Amicos Spirituales pro expensis faciendis in dictis Causis.*
6. *Et pro procurandis pecuniis pro conservatione Locorum Terræ Sanctæ.*
7. *Temeritas Hæreticorum circa Beatificationes, & Canonizationes.*
8. *Wicleffi mendacia.*
9. *Erectio Montium Pietatis, cur facta, & à quo?*
10. *Recursus ad Amicos spirituales pro dictis Causis non repugnat Regulæ.*
11. *Sancti sunt templum Dei-vivi.*
12. *Fratribus licet recurrere pro pertinentibus ad divinum cultum.*
13. *Pro bono spirituali est licitus recursus.*
14. *Praxis Ordinis fuit recurrere ad Amicos spirituales pro Causis Beatificationum, & Canonizationum.*
15. *Recursus fit, scientibus Romanis Pontificibus.*
16. *Quinam Fratres possint recurrere?*
17. *Pecuniæ à Fratribus recipi non debent.*
18. *Formula tenenda in recurſu faciendo.*

19 *Summa etiam notabilis pecunia pro dilectis
Causis non repugnat paupertati Fra-
trum Minorum.*

1

Um in Ecclesiæ Catholi-
cæ regimine nihil ma-
jus , aut gravius sit,
quàm homines sanctita-
te claros , & in æterna
Tabernacula receptos
declarare pro Sanctis , eosque uti tales co-
lendos , & venerandos decernere , & pro-
ponere Ecclesiæ, prout legitur in decretis
editis à S. R. Congreg. de expresso man-
dato Innoc. XI. & ab eodem 15. Octobr.
1678. approbatis , ac ejus jussu publicatis
pro directione , & praxi tenenda in Causis
Beatificationum , & Canonizationum ;
necesse est , ut in re adeò gravi exactissima
diligentia , & maturitate procedatur .
Quod constat nullatenus absque opportu-
nis , & necessariis impensis exequi posse .
Etenim nulli ab Apostolica Sede honor
decernitur, nullusque colendus , ut Beatus,
vel Sanctus proponitur , nisi prius legiti-
mè , aut authenticè , probatis virtutibus ,
& miraculis : & inde opus est , ut præviè
fabricentur processus auctoritate , tam Or-
di-

dinaria, tum Apostolica, & ex illis excerpantur Summaria, & typis dentur: subinde examinanda est eorundem processuum validitas; simulque discutiendum, an constet de virtutibus, fama sanctitatis, & miraculis; tam in vita, quam post mortem patratis; hæc planè sine hominum ministerio, studio, & labore inagibilia sunt. Ideò opus est, ut plures respectivè defatigent, & super illis laborent: ut *Notarii, Procuratores, Advocati, Postulatores, similesve Ministri necessarii*: qui gratis operas suas exhibere nullatenus debent, sed justo stipendio, & æqua mercede est eorum labor compensandus, juxta illud Lucæ 10. *Dignus est operarius mercede sua.* Et 1. ad Corinth. 9. *quis militat suis stipendiis unquam? Quis plantat vineam, & de fructu ejus non edit? Quis pascit gregem, & de lacte gregis non manducat?* & alibi passim in Scriptura.

2. Hæc, aliaque divina testimonia satis exprimunt laborantibus dignam conferendam esse mercedem: sive operas suas præstent circa præmissa, sive aliis incumbant concomitantibus ipsum actum solemnem Canonizationis; prout sunt, *ornatus amplissimi Templi D. Petri, magnifica*

erectio Solii Pontificii cum annexis, & con-
nexis, ut solemni pompa, & ritu sacra-
Functio peragatur.

3. Honoraria conferenda Patrocinan-
 tibus Causas, & Notario S. R. Congr. re-
 gulanda sunt ad præscriptum taxæ ab ea-
 dem S. Congregat. editæ, & ab ipso Inno-
 centio die, & anno, de quibus supra, ap-
 probatæ: de ejus commissione publicatæ,
 injuncta iis, ad quos pertinet, observantia,
 apud Lantusca *Theatr. Regul. in supplemen-*
to.

4. Pariformiter procedendum est circa
 impressionem, & pretium pro Scripturis
 pertinentibus ad ipsas Causas, & atten-
 denda est forma ab Alexandro VII. pro
 Curia præfinita: Inter quæ I. *Mandavit, ut*
in posterum Informationes, tam in facto, quàm
in jure: Summaria, memorialia, oppositio-
nes R. P. D. Fidei Promotoris, responsiones,
replicationes, ac omnes, & quacumque aliæ
Scripturæ quomodolibet pertinentes ad Cau-
sas Beatificationum, & Canonizationum, im-
primi, & Typis mandari possint, & valeant.

II. *Pontifex licentiam, & facultatem*
hujusmodi impressionis privative quoad omnes
alios concessit Impressori, seu Typographo
Camerali pro tempore.

III. *Pro*

III. *Pro minori Partium dispendio , & sumptus æquitate constituenda , congruam taxationem in certa summa , cujus limites nullatenus transgredi possit , pro Scripturis ad Causas Beatificationum , & Canonizationum pertinentibus præscripsit : & expressè declaravit , & mandavit , ut ad summum solvantur julii quindecim , obulorum decem in singulos , pro quolibet folio cum apostillis : & julii quatuordecim sine apostillis : omnibus , & singulis ipsius Impressoris sumptibus , & impensis , etiam quoad correctionem , papyrum , & alia quæcumque , imprimendo tamen .*

IV. *Ut folium contineat quatuor paginas : qualibet autem pagina , seu facies dicti folii debeat continere lineas quinquaginta quatuor : & qualibet linea litteras sexaginta quinque circiter : additis præterea apostillis opportunis in margine . Charta verò sit alba , & quæ , vulgò dicitur Francese da scrivere , melioris conditionis , quæ possit inveniri : & character Sylvius cum suo cuscino simili , in apostillis tamen longè minor .*

V. *Sexaginta tantummodo exemplaria imprimantur , nisi plura desiderentur à Secretario dictæ Congregationis Sacror. Rituum , quo casu pro exemplaribus , quæ supradictum numerum imprimuntur , solvantur julii tres .*

duumtaxat pro unoquoque folio aliorum quinquaginta exemplarium: integro pariter Impressoris sumptu, ut supra; & sic respectivè ad majorem, seu minorem quantitatem.

VI. *Pro correctione verò impressionis ab iisdem Causarum Postulatoribus, seu earum Agentibus duo caroleni pro quolibet folio persolvantur Correctoribus, ab iisdem deputandis, qui deducendi erunt à summa prædicta juliorum quindecim, vel quatuordecim; nisi correctio ipsimet Impressori demandetur ab iisdem Postulatoribus, seu Causarum Agentibus die 19. Julii 1661. apud Matta de Canonizat. Sanctor. par. 5. cap. 3. num. 22.*

5. Hisque præmissis, dicendum Fratribus licere recurrere ad Amicos spirituales pro sumptibus opportunè faciendis in Causis Beatificationum, & Canonizationum, Extensionis, vel Continuationis cultus. De qua re nullatenus videtur posse dubitari. Nam, tam Beatificatio, quam Canonizatio, vel Extensio, & Continuatio cultus cedunt in honorem Dei, decorem Ecclesiæ Catholicæ, exaltationem Fidei, ac bonum spirituale Fidelium; idcirco ad hujusmodi bona procuranda non est Fratribus interdictus recursus ad illos ad effectum, ut pecunias conferant pro
im-

impensis opportunis in expeditione Caesarum: finis enim adeo excellens recursum iustificat.

6. Qua ratione sine offensione suæ professionis legitimè procurant pecunias, tum, ut loca Terræ Sanctæ (à pluribus sæculis ex clementia Sedis Apostolicæ existentia sub regimine nostri Ordinis) redimantur à tyrannide, & vexationibus Turcarum, ac Græcorum molestiis; tum ut in illis Christianæ Religionis professio conservetur, celebrentur Divina, & augeatur Fidelium devotio, illuc peregrinantium ad ea invisenda. Quod quidem esset obtentu difficile inter gentes, quibus Christianum nomen adeo est infensum: nisi extorta ab eis tributa suo tempore, ex pecuniis à piissimis Christianis collectis prompta manu exsolverentur, prout tradit Sanctoro *comment. cit. tit. 2. consil. 3. num. 42.* Quæ, retenta puritate, positam resolutionem coadiuvant.

7. Potissimum verò in specie comprobari videtur, quòd Fratres sollicitudine colligendi eleemosynas ad effectum propositum, parent dictamini rationis, & charitatis præcepto, quo filii tenentur

injurias Matri irrogatas vindicare, & Romanam Ecclesiam ab imposturis, & maledictis Hæreticorum pro viribus præservare. Mordent isti Beatificationes, & Canonizationes Sanctorum; & tamquam damnabilem Ecclesiæ politiam impia animositate imperitis venditant: notam, ut falsissimè ajunt, quod ipsa non pauperes, & despectos Religiosos, sed divites solùm, & potentes Fastis sacris adscribat.

8. Eadem curâ Fratres incumbunt, ut factis quoque mendax Wicleffus notetur, quem neutiquam puduit blasphemio ore, evomere: *Peccant fundantes Clausura, & ingredientes sunt viri diabolici. Item, omnes de Ordine Mendicantium sunt Hæretici. Item, ingredientes Religionem, aut aliquem Ordinem eo ipso inhabiles sunt ad observanda divina præcepta, & per consequens ad perveniendum ad Regnum Cælorum, nisi apostataverint ab eadem. Quos errores cum aliis proscripsit Martinus V. constit. inter cunctas Bullar. to. 1.*

9. Maximè pro legitimitate recursus facit, quòd recurrere ad Amicos spirituales ad malum præcavendum, inducendumque bonum spirituale non legitur
Fra-

Fratribus Minoribus interdictum; quin, potius à viris sanctissimæ vitæ, non semel, ut rem Deo gratam, id assumptum refertur. Hoc narratur de Beato Bernardino de Feltro, qui in subsidium pauperum, & ad avertendas enormes Judæorum usuras enixus est, ut in nonnullis Italiæ Civitatibus erigerentur Montes Pietatis; pluresque fundaverat, adjuvante Civium pietate; quos rogaverat, ut pecunias in unum, conferrent, ut pauperibus, & indigentibus mutuari valerent. Rem sanè Deo acceptam à Bernardino exercitam factum, mirabile præmonstravit, relatum in *Mnologio Franciscano in Februario die 6. nu. 7. ibi: Cùm B. Bernardino Feltrensi Montis Pietatis erectionem Lucæ meditantī aliquot ejus Cives tergiversarentur, ac ipse Zelusus Pater de assequendo negotio fermè desperaret. Christus Dominus præfati Montis institutionem absque dubio futuram revelavit Francisco à Plebe S. Stephani, præcipiendo, ut prædictum Bernardinum hac de re certiores redderet. Propter quod, ponderata similitudine, sequitur Fratribus vetitos non esse recursus ad procuranda bona adeo excellentia, & quæ, etiam ex dictis Causis sequuntur.*

At

At difficultas est: *An hic recursus sit contrarius Regula?*

10. R. Negativè juxta Declarationem Nicolai III. in cap. *Exiit de verb. signif. in 6.* In quo §. *Et quia oportet*, Pontifex declarat Fratribus licere recursum pro necessitatibus quoque, quæ, propria conditione inspecta, necessariò tractum temporis habent: & exemplificat, ut in *libris scribendis, Ecclesiis construendis, libris in locis remotis emendis, & aliis similibus, si quæ occurrerint.* Ubi ponderandum sub clausula, *& aliis similibus &c.* contineri, etiam recensitas Causas, quæ ex sui qualitate tractum successivum includunt; & ex quibus æquè proveniunt bona spiritualia, quàm ex scriptione librorum, Ecclesiarum constructione, & conservatione sacrorum locorum Terræ Sanctæ, ut notorium est; quinimò, si non denegatur, sed expressè conceditur Fratribus licere recurrere pro pecuniis, ut Templà materialia ædificentur, & ornentur, vetitum illis pariter nullatenus censendum est, quòd recurrant, ut tractentur, expedianturque Causæ Virorum proprii Ordinis, qui propter excellentiam vitæ, & integritatem morum fuerunt hic *viventes*
tè-

templum Dei vivi, & in quibus habitavit Spiritus Sanctus ex. 1. *ad Corinth. cap 3.* Par enim ratio militat: in neutro recurritur ad pecuniam pro relevanda Fratrum paupertate: In utroque divinus cultus intenditur, & promovetur profectus spiritalis Fidelium.

12. Ulterius, idipsum per æquipollens, & implicitum constat ex *Clementina Exivi eod. tit.* Ubi *S. Cùm etiam*, recursus ex Regula restrictus ad necessitates infirmorum, & pro Fratribus induendis, ampliantur à Clemente V. ad alias, vel *similibus*, ut ait textus; sub quo loquendi modo, noster casus in generali continetur, consentiente Glossa ibi, *verb., vel similibus*: necessariis nimirum, ut ait, *non voluntariis, seu iis, quæ sunt necessaria ad victum, vestitum, divinum cultum, & spirituale studium*: Pecuniæ verò ad sumptus pro dictis Causis necessariae divinum cultum respiciunt: quandoquidem honor, qui Sanctis, & Deo amicis exhibetur, in Deum refertur: qui est auctor sanctitatis, juxta illud Exodi cap. 21. *Ego Dominus, qui sanctifico vos.*

13. Neque his opponatur Declarationes Nicolai, & Clementis restrictas videri

videri ad necessitates Fratrum, & nihil aliud afficere. Nam dispositio in textu extenditur ad necessitatem, tùm temporalem, tùm spiritualement, ut patet ex littera. Necessitas spiritualis figuratur in scriptione Librorum, & Templorum, structura, & ex consequenti, etiam in tractatione dictarum Causarum; quæ necessaria est, tùm, ut Apostolica Sedes Religiosis in osculo Domini defunctis honores Sanctorum definiat, tum, ut nostri Ordinis professores novos concipiant virtutum stimulos, animentur ad sancta; tùm, ut Fideles omnes excitentur ad amorem eorum, quæ Deus præparavit diligentibus se: tùm tandem, ut cunctis, notum sit, quòd Seraphicus Ordo juxta elogium Leonis X. *in Constit. Ite, & vos* 23. *Bullar. to. 1. est Religio, quæ nihil, nisi divinum, angelicum, omni perfectione, refertum, Christoque nihil, nisi conforme, ut non immerito sua dicatur, representat; ac simul pateat Regulam Minorum illicitam minime, & inobservabilem esse, prout nonnulli eam mordebant temporibus Nicolai III. ex enunciatis in d. cap. Exiit §. Hac est, quam ipse Apostolico oraculo celebravit, tot divinis testimoniis communitam, quæ*
cre-

credibilia facta sunt nimis, in tot Sanctis viris, in observantia hujus Regulæ agentibus, & finientibus dies suos : quorum nonnullos Sanctorum Cathalogo Sedes Apostolica ex eorum vita, & miraculis fecit adscribi.

14. Tandem, resolutioni assistit praxis assidua in Ordine à Viris sanctissimis observata. De S. Bonaventura legitur plurimum adlaborasse pro Canonizatione S. Patris Francisci : illa Sancti Bernardini Senensis promota asseritur à S. Joanne de Capistrano ; Et certè verisimile est per eos rogatos esse Amicos spirituales, ut necessaria pro sumptibus ministrarent. Fatuum autem esset, Sanctis illis impingere, quòd præfacto recurso peccaverint in Regulam, quam adedò rigidè observarunt, & de observantia solliciti nos pariter sanis, utilissimisque doctrinis instructos fecere.

15. Ad extremum additur, recursus non fieri, nisi scientibus Romanis Pontificibus, optimè de puritate Regulæ, & statu Fratrum Minorum instructis. Quibus profectò perspicuum est non posse sumptus pro expeditione Causarum fieri de bonis Fratrum, qui omnibus temporalibus carent, sed oportere,
ut

ut pietas Fidelium; Fratribus petentibus, manus adjutrices porrigat. Zelavit autem semper Sedes Apostolica rigorem paupertatis in Ordine, ut notissimum, est ex Declarationibus Regulæ editis respectivè ab eodem Nicolao, & Clemente, ac Innocentio XI. *constituit. Sollicitudo*; & diximus *tit. 3. Consil. I.* Idcirco fundatissimè præsumitur Sanctam Sedem censere recursum ad amicos spirituales ad effectum enunciatum, abusum non, continere contra Regulam, sed medium esse, licitè eligendum ad intenti finis assecutionem.

16. Verùm, non omnibus Fratribus permissum est recurrere, sed iis tantum, quibus commissum erit à Ministris, & Custodibus, vel Guardianis; quibus à Regula facultas recurrendi generaliter præservatur, ut *tit. 2. consil. 4. n. 48.*

17. Abstinere tamen debent Fratres deputati à receptione pecuniæ; quatenus verò concedens per se ipsum, vel Substitutum suum non velit pecuniam expendere, debet moneri, ut eam mittat Syndico proximioris Conventus, qui eas transmittat, vel Syndico Conventus loci, in quo fabricandi sunt processus, vel Syndico

co generali Romæ existenti, ubi Causæ ipsæ tractantur : & in plures annos differuntur, tūm exigente qualitate materiæ ; tūm, ut maledica ora Hæreticorum obstruantur, blasphemantium Sedem Apostolicam præcipitanter dictas Causas resolvere, & cultum Famulis Dei decernere.

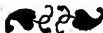
18. Formula verò in recurſu adhibenda esse potest : *Placet vobis aliquam eleemosynam pecuniariam conferre pro introducenda Causa Beatificationis (vel, continuanda illa Canonizationis, aut promovenda Extensione, vel Continuatione, cultus) Servi Dei, Fratris N. de N. nostri Ordinis?*

Quæritur : *An dispositio testamentaria, qua legatur summa, etiam notabilis pecuniarum ad effectum, ut dictæ Causæ tractentur, repugnet statui Fratrum Minorum?*

19. Respondetur. negativè. Etenim huiusmodi pecuniæ non concernunt utilitates, & commoda Fratrum pro quotidiano victu, & vestitu, sed decorem Ecclesiæ, gloriam Seraphici Ordinis, & cultum religiosum, exhibendum amicis Dei ab Apostolica Sede in numerum Sanctorum relatis. Constat autem relicta pro certo

certo usu cultus divini in Ecclesiis Fratrum, ut, pro oleo lampadis, & frumento pro Sacrificiis, aut pro utilitatibus Sacristiæ, vel Fabrica Ecclesiæ non repugnare arctissimæ paupertati Fratrum, ut tenuit Rota coram Emerix in *Turritana Legator.* 10. *Januarii 1695.* quæ relicta deberi censuit, ut diximus *tit. 3. consil. 1. §. 5.* ita in proposito dicendum.

Dictum est *Summa*, etiam *notabilis*, quia si versemur in casu, quo moderata quantitas pecuniæ unica præstatione solvenda relinquatur pro necessitatibus Fratrum, sunt Fratres capaces recipiendi per modum eleemosynæ ex ibi dictis *§. 1. n. 6.* nisi esset in fraudem paupertatis: quæ fraus præsumitur, cum summa est adeo relevans, & tanta, ut propterea censeatur mendicitas Fratrum ita relevari, ut eximantur à quotidianis, & humilibus quæstuationibus, quoad ea, quæ ad Fratrum alimoniam, & vestitum ordinantur, exhibi dictis *§. 6.*

CON-

CONSILIUM II.

An pecuniæ oblatae pro Causis Beatificationum, & Canonizationum, aut Extensionis cultus possint investiri in locis Montium?

SUMMARIUM.

- 1 *Quid sint loca Montium?*
- 2 *Loca alia antiqua, alia nova erectionis.*
- 3 *Pecunia pro Causis Beatificationum, & Canonizationum concessa possunt in locis Montium investiri: & à quo?*
- 4 *Pecunia in locis Montium sunt in loco securo, & pro Causis fructificant:*
- 5 *Nequeunt illis emi census: & cur? ad 7.*
- 8 *Emptores locorum Montium de facili reperiuntur.*
- 9 *Capitale in locis Montium semper remanet.*
- 10 *Loca Montium nova erectionis sunt difficilius extinctionis.*
- 11 *Pensionibus annuis compensatur damnum,*

li
quod

*quod potest obvenire per extinctionem
locorum Montium.*

- 12 *Pecunia pro dictis Causis concessa deponi
non debet in adibus Montis Pietatis.*
- 13 *Neque ex illis possunt creari cambia.*
- 14 *In mutuo nihil potest supra sortem recipi :
excipe.*
- 15 *Nec ratione periculi, ad 16.*
- 17 *Nec quia Negotiator suas facultates au-
get ex pecunia mutuo recepta.*
- 18 *An verò possit, quia quis non consuevit
suas pecunias non tenere otiosas?*
- 19 *Pecunia pro Causis prædictis concessa,
sine beneplacito Apostolico in alios usus
converti non possunt.*

1 **H**IC Romæ sunt loca quædam,
auctoritate Pontificis erecta,
locâ Montium nuncupata, in
quibus, ut in montibus pecuniarum, pe-
cuniæ, tam à Civibus, quàm exteris
investiuntur cum translatione domini:
quibus Camera Apostolica ad publicam
utilitatem utitur; singulisque annis per
determinatos Ministros quandam pen-
sionem ex vectigalibus pro quolibet cen-
tenario investientibus solvit. Quæ loca
in aliorum Principum dominiis fortè
non

non desunt, licet aliis titulis nuncupata.

2. Variant hæc loca in nomenclatura: alia appellantur Baronalia, & quædam Cameralia; ista sunt quasi moraliter secuta; cum pro illis debitor sit dicta Camera, quæ non potest bonis excludere, vulgò, *fallire*. Et inter hæc quædam dicuntur antiquæ erectionis, diversis nominibus intitulata, ut *Mons restauratus*, *Mons fidei*, &c. Quædam verò novæ erectionis nominantur; quæ idem nomen retinent, & variant solum in numero, ut *Mons S. Petri primæ erectionis*; *Mons Sancti Petri secundæ erectionis*, &c.

3. Quibus præmissis, dicimus posse licite dictas pecunias in locis Montium, Cameralibus investiri: nihil enim investimento officit, aut hoc repugnat statui Fratrum Minorum. Quoniam pecuniæ non spectant ad Fratres: cum à Donantibus non pro Fratribus, sed pro dictis Causis fuerint concessæ.

Nec nomine, vel auctoritate Fratrum investiantur, sed, vel immediate à Donantibus proprio nomine in apocha expresso, vel, per Syndicum Apostolicum, utpotè personam fidiorem, & magis idoneam, quæ per Religiosos Causarum

farum Postulatores instrui valeat de sumptibus pro tractatione earundem.

4. Quinimò, non tam versamur in casu defecito, sed, ex debito quoque sunt pecuniæ in illis investiendæ; tùm, ut hac ratione pro opportunis expensis fructificent (quæ quidem fuit verisimilis Donantium voluntas) tùm etiam, ut in loco securo deponantur: utraque qualitas est cum investimento connexa: de fructu ex dictis constat: securitas verò est notoria: etenim dicta loca à fide Principis sunt assecurata, æquivalentque rebus immobilibus, & stabilibus, *arg. ex Clementina Exivi §. Cumque annui de verb. signif.* & indè periculum amissionis, vel capitalis, vel annuæ præstationis excludi censetur.

Quod profectò non procederet, si Banchario, vel alteri Mercatori ad lucrum, etiam pro Causis concederentur. Quoniam, data horum cessione à foro, vel, rei familiaris consumptione, interitus utriusque foret necessarius, adeout reimpursatio, aut in totum desperaretur, aut nonnisi variis sumptibus, & molestiis esset assequenda.

5. Propter quòd nec census, hoc est, jura per-

percipiendi annuas pensiones *ex re alterius stabili, vel frugifera* (quæ est definitio census) possunt dictis pecuniis comparari: contractus enim censualis repugnat intentioni Donantium pecunias, & fini, ad quem pietas Fidelium eas contulit. Enim verò, stipulato contractu censuali, nequirent amplius deservire pro Causarum expeditione; cum de natura census ex parte emptoris sit perpetuitas *ex constitut.*
Cùm onus S. Pii V. la 79. Bullar. tom. 2.

6. Pactum verò ab emptore initum, cum venditore census, ut intra certum tempus debeat hic censum extinguere, reddendo pecuniam in summa, quam in venditione accepit, ibi improbatur à S. Pontifice; declaranturque usurarii contractus censuales cum simili pactione adstipulati, aliisque ibi præscriptis non observatis.

7. Quin etiam capitale in contractu censuali subesset periculo interitus; frequentè enim bona, quæ stant pro hypotheca census, possunt etiam absque culpa Emptoris perire, aut aliis debitis esse gravata; quatenus verò hujusmodi oneri supponerentur, in exactione facienda cedendum esset anterioribus creditoribus:

neque posset aliis bonis fieri compensatio, cum, vel nulla sint, vel nonnisi fideicommissaria, pro assecuratione censuum, prorsus inepta; & indè recognoscenda est evidens Causarum damnificatio.

Neque obstat nostro investimento opponere. I. Quòd etiam loca Montium sunt perpetua. II. Quòd illa quoque subsunt periculo interitus, in casu nimirum, quòd Roma depredaretur, & ab hostibus vastaretur. III. Sæpè Loca extinguuntur.

8. R. Nullum ex adductis convincit. Non primum, quia, estò perpetua, tamen quia à fide Principis assecurata de facili reperiuntur emptores; sicut probat praxis quotidiana in emergentibus casibus; & propterea in casu expeditionis Causæ illa vendi possent, & pretium erogari pro requisitis ad actum solemnis Beatificationis, vel Canonizationis; vel, tunc recurri posset ad Summum Pontificem, ut mandaret restitutionem capitalis: ex qualitate negotii investiti pro Causa finibili.

9. Nec secundum. Quoniam, illo item infortunio admissio, sequitur solum aliquas annuas pensiones esse ad tempus, vel deperditas, vel suspensas, salvo tamen

men semper capitali, quia Camera Apostolica illud deberet, & in futurum teneretur ex redditibus vectigalium, vel aliis præstationes solvere, quoties receptas pecunias non restitueret. Dictum verò periculum est valdè remotum, & in consideratione non habendum.

10. Minusque obstat tertium. Nam Loca novæ erectionis, in quibus pecuniæ deberent investiri, remotissima sunt ab extinctione; ad quam nunquam proceditur, nisi prius per edictum locis publicis affixum moneantur creditores de extinctione, & restitutione capitalis facienda.

Dices. Cum dicta loca extinguuntur, à Camera Apostolica non redduntur, nisi centum scuta pro quolibet Loco, quando in investimento fuerunt tradita centum, & quindecim plus, minusvè: & ità Causæ in amissione excelsus damnificarentur.

11. R. Hujusmodi damnum compensatur per annuas pensiones duorum ad minus scutorum cum dimidio pro quolibet centenariis; quæ pensio non reciperetur, si pecuniæ otiosæ apud aliquem remanerent. Quinimò, permissio, damnum illud per dictas pensiones non reparari,

sanè censendum est, quemquam velle, prudenter potius parva aliqua capitalis parte carere, quàm jacturam ex integro illius facere; vel dicendum, quòd detrimentum in parte illa compensatur per præstationes, quæ in tot annorum fluxu recipiuntur, vel, in subsidium expensarum dietim contingentium, vel etiam in augmentum capitalis; quod fieri posset, dum in eise conservatæ integrarent summam aptam pro investimento alterius loci Montis.

Quæritur: *An dicta pecunia debeant deponi in adibus Montis Pietatis?*

12. R. Negative. Tùm, ex quo ibi infructuosè manerent. Tùm ex eo, nam eveniente, quod Mons bonis cederet, vel violentè deprædaretur, pecuniæ perirent Causæ; enim vero dominium pecuniarum in depositum Montibus Pietatis commissarum, in ipsos Montes non transit, sed remanet apud eum, in cujus faciem partitæ, & depositum cantant: semper autem res domino perit. Sed vide *consil. 3. nu. 25.* exceptionem.

Quæritur II. *An possent ex illis creari cambia, in quibus recipiens debitorem se constituit pro summa recepta, & ulterius tene-*

tenetur dare quinque pro quovis centenario, sive in nundinis plus, vel minus pretium carrat?

13. R. Negative propter periculum, amittendi, tum capitale, tum interesse promissum. Experimur enim sæpè Bancharios, aliofvè, vel foro, vel bonis cedere, adeout ex tunc impotentes sint ad utrumque.

14. Ulteriùs observo, esse valdè dubitandum de honestate similium cambiorum, quæ in re aliud non videntur importare, quàm pecuniam mutuo datam, superaddita solùm appellatione cambii: in quo, sicut in mutuo transfertur dominium in gravatum reddere. Cum, vero in mutuo nihil supra sortem liceat recipere (aliàs præsumeretur venditus usus pecuniæ, qui invendibilis est) ità & in cambio; quatenùs vero recipiatur usura committitur, nisi titulus recipiendi justificetur ex legitimo titulo damni emergentis, vel verisimilitèr lucri cessantis.

15. Justa causa recipiendi aliquid ultra sortem non reputatur periculum, amittendi capitale, cui quis exponitur, ut quidam dixerunt. Nam hujusmodi pericu-

riculum est remotissimum, & extrinsecum mutuo, vel illis assertis cambiis. Quin etiam, tunc prætextu periculi posset justè plus à pauperibus exigi, quàm à divitibus; quòd nullatenus admitti debet, aliàs via aperiretur palliandi usuras, ut dixi *cautel. confes. libr. 2. cap. 24. num. 31.*

16. Neque id probari videtur decreto Sacrae Congregationis Inquisitionis approbato ab Innocentio X. anno 1645. in his terminis: *Sinenses, si aliquid accipiant ratione periculi probabiliter imminētis, non esse inquietandos.* Decretum enim non continet positivam approbationem, & concessionem, sed tolerantiam dumtaxat ad tempus, non respectu omnium, sed Sinensium tantùm (de quibus agebatur) recentè conversorum ad Fidem, quos non statim S. Congregatio censuit à Missionariis inquietandos circa contractus, in quorum vim quidquam ratione periculi supra sortem recipiebant, sed tolerandos esse ad tempus, & in bona fide relinquendos, quousque progressu temporis plenius instructi suavius possent à similibus commerciis abduci. Poterant enim ignorantiam invincibilem habere de re, quæ eis non apparebat ab intrinseco mala.

17. Alii

17. Alii titulum justè recipiendi auctarium in hoc fundant, quòd Negotiator ex pecuniis mutuo receptis suas facultates auget, & lucrum facit. Etenim hac ratione posset quicumque à Mercatoribus, & Banchariis mutuatariis aliquid supra sortem justè recipere, estò abeset verus titulus, aut damni emergentis, vel lucri de proximo cessantis. Lucrum illud Mercatoris non est fructus pecuniæ, sed industriæ ab eo pro illo exhibitæ. Quemadmodum major quantitas frumenti, quæ agricolæ provenit, non est fructus frumenti ab alio mutuo recepti, sed illius laboris, & industriæ; & propterea mutuans non potest ab agricola plus frumenti recipere; quam dederit.

18. Quidam de justo titulo non dubitant, allegantes, se non consuevisse suas pecunias otiosas tenere. Verùm, videndum est, an reverà dictas pecunias quis destinaverit negotiationi licitæ, non usurariæ: vel, in acquisitionem alicujus fundi frugiferi, & annui census, seu officii lucrativi; & quatenus ita sit, jus habet paciscendi cum mutuatario, vel campario de compensatione lucri cessantis, quod sibi verisimiliter evenire posset ex
ne-

508 TIT. V. CONS. II.
negotiatione , vel prædictorum acquisitione ; quamvis aliàs habeat pecunias ad varios rationabiles usus reservatas , ut ad alimenta familiæ , dotem filiæ , simileſvè casus , quos quisque prudens debet præcavere .

Hæc digressio adjecta est , nè Syndici se implicent similibus contractibus , aptis solummodo ad palliandas usuras ; sed ubi opus sit , pecunias apud eos à pietate Fidelium depositas pro Causis enunciatis , in tot locis Montium investiant , ut hinc , & securitati ipsarum consulant , & utilitatem in beneficium Causarum intendant .

Quæritur III. *Quid agendum de residuo pecuniæ , si causis absolutis , aliquid supersit ?*

19. R. In casu provisio spectat ad Sedem Apostolicam , sinè cujus facultate nequeunt pecuniæ in alios usus converti per text. in *Clementina Quia contingit de Religios. domibus* in quo quoad res ad certum pium usum à largitione Fidelium destinatas , Clemens V. decrevit , *ad illum debeat , non ad alium , salva Sedis Apostolicæ auctoritate , converti* . Constat autem pecunias ad tractationem dictarum Causarum elargitas pio usui esse
ad-

addictas ; ideo ad alios usus divertì nullatenus possunt , nisi Romanus Pontifex , supplicante Syndico Apostolico , pro alia necessitate concefferit . Dominium enim ipsarum , utpotè pro Causis piis in Sedem Apostolicam transit ; cum præsumendum sit Dantes illud à se abdicasse , si secus non exprimant ; nam propter Deum illas concefferunt , ac ut deservirent pro Causis piis ; quæ finibiles quidem sunt , sed regularitèr , ipsis viventibus non absolvuntur ; & ideo aptior persona non est , in quam dominium transferatur , quam persona Romani Pontificis ; *arg. ex cap. Exiit §. Ad hac , cum , de verb. signif. in 6.*

CON-

CONSILIUM III.

An adversus Syndicum, quī, vel bonis, vel foro cessit, detur actio judiciaria pro recuperandis pecuniis oblatiis pro Causis Beatificationum, Canonizationum, Extensionis, vel Continuationis cultus? & quis debeat judicialiter petere?

S U M M A R I U M.

- 1 *Provisio novi Syndici, in casu, quod, alter foro, vel bonis cedat, aut aliàs à Syndicatu amoveatur, à quo facienda, & quæ partes Syndici succedentis? ad 3.*
- 4 *Possunt Commissarii Terræ Sanctæ retinere unam clavem arcae eleemosynarum.*
- 5 *Pro securitate recuperandi pecunias pro Causis donatas debent bona ex-Syndici obligari.*
- 6 *Et bona dotalia.*
- 7 *Syndicus in concursu Creditorum admit-*
ten-

tendus in petitione adversus debitorem.

- 8 *Tacita hypotheca fit à lege.*
- 9 *Factis probatur admissio Syndici in Creditorum concursu.*
- 10 *In concursu Creditorum servatur graduatio.*
- 11 *Creditores hypothecarii expressi, qui sint?*
- 12 *Et habentes privilegium tacitæ hypothecæ?*
- 13 *Creditum probatur, etiam per privatam scripturam.*
- 14 *Et per testes.*
- 15 *Creditores personales, alii privilegiati, alii simplices, seu chirographarii.*
- 16 *Syndicus in exactione crediti cedit Creditoribus anterioribus, & posterioribus.*
- 17 *Regula juris, qui prior est tempore, &c. qualiter usurpanda.*
- 18 *Posteriores Creditores habentes, etiam expressam hypothecam, cedunt Syndico judicialiter petenti.*
- 19 *Clausula in forma Camera non ledit jura alterius.*
- 20 *Creditores chirographarii, esd anteriores, semper cedunt posterioribus hypothecariis expressis, vel tacitis.*
- 21 *Res semper clamat pro domino, & huic reddenda, ubicumque extet.*

512 TIT. V. CONS. III.

- 22 *Res ad certum usum pium destinatae in alios nequeunt converti .*
- 23 *Fidejussor solvit de proprio, si principalis non satisfaciat .*
- 24 *Sedes Apostolica à nullo potest in obligationem adduci .*
- 25 *Sumptus in dies occurrentes petunt pecunias, vel ipsarum fructus, esse manuales .*
- 26 *Consignatio eleemosynarum exactarum ex bonis decocti novo Syndico non repugnat Regulae Fratrum, ad 27.*
- 28 *Pecuniae aliarum Causarum non possunt stare pro cautione de restituendo, credito recuperato .*
- 29 *Agitur de assistentia Postulatorum in Curiis, Syndico judicialiter petente .*
- 30 *Postulatores non exigunt à Syndico computus juridicos, ad 31.*
- 32 *Non sunt confundenda debita, & credita Causarum, ad 34.*
- 33 *Expensa alia vivae, alia mortuae: & quae?*
- 36 *Formula litterarum patentum pro deputatione Postulatoris .*
- 37 *Expeditio ipsarum per se pertinet ad Ministrum Generalem .*

HUJUS qualitatis dubium concernens pecunias piè à Fidelibus in eleemosynam oblatas ad Fratrum Minorum necessitates relevandas proponitur, resolviturque *tit. 4. consil. 4.* Et cum ibi dicta, servata proportione, sint ad præsentis intellectum aptabilia, relegendi possunt. Verùm quia nonnulla in specie animadvertenda occurrunt circa pecunias à Benefactoribus elargitas pro expeditione Causarum Beatificationum, Canonizationum, Extensionis, vel Continuationis cultus Beatorum Ordinis Minorum, propterea in propriis terminis hic difficultas examinatur.

1. Et in hac facti specie præmonemus quòd, eveniente casu, ut Syndicus, cui fuerant commissæ pecuniæ ab eo opportunè expendendæ juxta insinuationem Postulatorum dictarum Causarum, bonis, vel foro cedat, ac debitis supra vires gravetur, adeout timeatur de interitu eleemosynarum, Superior, vel de ejus commissione Postulator debet dictum Syndicum ab officio removere, novumque nominare cum facultatibus opportunis, de quibus diximus *loc. cit. consil. 2. num 25.*

K k

& hic,

& hic, supposita nominatione, in executionem proprii muneris tenetur adversus Syndicum decoctum, vel debitorem, aut alio titulo ab Officio Syndicatus amotum, judicialiter agere pro assécutione pecuniarum, quas idem indebitè distraxerit, vel in præjudicium Causarum alienaverit: aut etiam, si adhuc apud ipsum existant.

Nunquam tamen in Actis debet nomen Fratrum assumere, tamquam ipsorum Causam agens, sed nomine Papæ, ad quem dominium pecuniarum spectat (vel Donantium, si illud sibi expressè retinuerint) procedere, instando pro recuperandis eleemosynis à Fidelibus elargitis ad effectum, & intentione, ut ipsæ Causæ pertractentur.

2. Hæc praxis nominandi novum Syndicum servanda pariter est, cum Fratribus innotescit imminens esse periculum decoctionis Syndici, cui primùm fuerant enunciatae eleemosynæ commissa. Nec propterea Fratres maculantur; quin potius eis videtur incumbere, ut satagant, nè pia Donantium intentio fraudetur, & negligentia, ac incuria Syndici obvietur: in quem finem planè Superioribus concessa

sa etiam fuit facultas Syndicos nominandi, ut expressè in *constit. Ex Clementi Pauli IV. 1. Bullar. 10.1.*

3. Videturque provisio fundari in *cap. Exiit de verb. signif. in 6.* applicando nostro instituto ea, quæ disponuntur *S. Possint etiam* circa subrogationem faciendam Substitutis Donantium; ibi: *Si tamen interdum propter locorum distantiam, in quibus esset satisfactio facienda, & conditiones, seu circumstantias alias, casus emergeret, in quo videretur plurium personarum subrogandarum ministerium opportunum, liceat ipsis Fratribus hoc in casu juxta negotii qualitatem (servato modo prædicto: hoc est: de consensu Dantis, vel personæ ipsius Substitutæ) plures personas assumere, nominare, seu præsentare ad istud ministerium exequendum.* Sicut enim licitè in dictis circumstantiis aliam, vel alias personas respectivè nominare possunt; sic in præsentati facti specie ad novi Syndici nominationem licitè procedunt, nè bona Papæ dilapidentur, pia Donantium intentio frustreretur, & opportunis auxiliis Causæ priven-
tur.

4. Maximè, quia versamur in casu eleemosynarum, quæ, ipsis Fratribus

etiam fortè petentibus, donatæ sunt pro Causis Sanctorum sui Ordinis, consequenter ex debito charitatis naturalis tenentur per modos suæ Regulæ congruos providere, nè ipsarum interitus contingat; quamquam jus nullum in ipsis prætendant, vel prætendere possint; sicut onus habent providendi, ne expilentur elemosynæ donatæ à Benefactoribus pro conservatione, restauratione, & subsidio Sanctorum Locorum Terræ Sanctæ, divinique cultus in illis augmento: & etiam pro Fratrum inibi degentium, & Peregrinorum illuc pergentium sustentatione, & necessitatibus. In quem finem, & pro tutiori custodia Innocentius X. *constit. Cum sicut* 11. *Bullar. tom. 5.* concessit, ut Commissarii Terræ Sanctæ tutâ conscientiam possent retinere unam clavem arcæ, in qua pecuniæ pro illis Locis asservantur, existente aliâ apud Syndicum Apostolicum: ut hac forma intactæ conservarentur, & obviaretur periculo ammissionis: sæpè enim plures fuerunt sub interitu culpâ Syndicorum, vel in casu decoctionis, vel, quia alias illis indifferenter in suos particulares usus, & interesse utebantur.

5. Tunc

5. Tunc verò recens Syndicus alligatur oneri monendi ex-Syndicum, vel, ut amicabiliter reddat, vel, legabiliter se, suaque bona expressè obliget pro securitate solvendi debitum; & pro potiori cautela debent, uxore, & filiis consentientibus, pro affecuratione vinculari bona, etiam dotalia uxoris ad affectum, quòd si illa viri satis pro solutione non sint, vel, sit cedendum Creditoribus anterioribus, vel potioribus, ex aliis reimpursatio integretur.

6. Quod observatum est pro recuperanda summa pecuniarum, quæ existerant apud Comitem de Sylva, Syndicum generalem Religionis pro Causa Beatificationis, & Canonizationis Ven. Servi Dei Fr. Sebastiani de Apparitio. In casu enim, solidatis computis, d. Comes se fecit, & constituit verum, & legitimum debitorem in summa notabili; seque obligavit dictæ Causæ: & pro ea D. Marchioni Francisco Nunez Syndico de novo nominato, illam exbursare promisit, & pro uberiori cautela dictæ solutionis addendo jura juribus, se se ut principales principaliter, & in solidum obligarunt ejus uxor, & filii, ut latius, instrumentis editis respectivè

20. Aprilis 1694. ac 8. & 9. Octobris d. anni.

Quæritur I. *An Syndicus succedens in officio Syndicatus debeat in concursu Creditorum admitti pro recuperandis iis, pro quibus ex-Syndicus est debitor Causæ.*

7. R. Affirmativè per adnotata tit. & consil. cit. num. 20. quæ punctualitè in specie hîc quoque probant, posita liquidatione debiti, quo supponitur ex-Syndicus gravari; cujus bona sunt tacitè hypothecata in securitatem eleemosynarum, quas receperat expendendas in beneficium Causarum. Quemadmodum enim cœteri Creditores jus habent in ipsius bona propter hypothecam expressam, vel tacitam, ita à lege tacitâ hypothecâ Syndicus protegitur, ut adversus decoctum, ejusque bona possit juridicè procedere.

8. Tacita verò hypotheca in casu fit à lege. Cùm enim à lege propriæ professionis Fratres sint incapaces ad expressam hypothecam imponendam, utpotè inhabiles ad aliquam obligationem activam, vel passivam contrahendam; nec de expressa hypotheca possint ipsæ Causæ pacisci, cùm sint organa inanimata, & nolle, & velle

& velle careant; nec ab aliis personis valeat ea conventio expectari; & cum aliàs lex ipsa disponat, ut res, & bona ad pios usus determinatè destinata, in alios usus non convertantur, ut expressè in *Clementina Quia contingit de relig. domib. in 6.* lex ipsa tacitè bona Executorum, & Ministrorum obligat, ut, quatenus illi relictæ ad ipsos usus indebitè distraxerint, ex propriis debeat damnum reparari, & pia intentio Fidelium impleri, ut ibi textus significat. Ità, quia pecuniæ pro Causis relictæ ex-Syndico à Fidelibus consignatæ, sunt piis usibus determinatè deputatæ, lex per tacitam hypothecam supplet expressam, consulens securitati, tum pecuniarum, tum executionis à Fidelibus intentæ. Verum tamen est, quòd Syndicus de novo nominatus potest obligationem expressam recipere à Syndico ab officio remoto, in securitatem reddendi eleemosynas receptas, quarum in solidatione computorum debitor esset. De tacita hypotheca, & deposito irregulari, ac regulari nonnulla dicta sunt *ubi supr. loc. cit. num. 14. 15. 16. & 17.* ibi videnda.

9. Subsecutis factis res comprobatur:

K k 4

& in

& in specie adversus d. de Sylva, (realem, & liquidum debitorem in summa, gravi ad d. Causam spectante) in judicio pro exactione processit D. Marchio Nunez, ut supra. Subinde, secuta decoctione Leonardi Librii, apud quem, ut Syndicum generalem Religionis aservabantur in depositum irregulare scuta, 2062. (prout liquidatum fuit ex regeſtis ejus Banci) à Fidelium pietate elargita ad effectum ut 1255. erogaret pro necessitatibus Officialium Generalium, aliorumque Fratrum Familiæ Ultramontanæ, & scuta 807. subministraret pro prosequendis quinque Causis Canonizationum: adversus Librium, non obstante prævia resistantia Creditorum, cognito de bono jure D. Gulielmi Ricca Syndici subsecuti, fuit ab Judice favore hujus pronunciatum pro admissione in causa adversus debitorem, à quo dicta summa fuit recuperata.

Sed oritur difficultas. *An Syndicus in exactione crediti præferendus sit cæteris Creditoribus: si bona decocti omnibus debitis solvendi non sufficiant?*

10. Est regula generalis, quòd, dato concursu Creditorum, servanda est gradua-

duatio in exactione crediti. Quod, ut plenius constet, notandæ sunt species Creditorum.

11. Primò itaque, Creditores alii sunt hypothecarii expressi; de quibus verificatur sibi pro securitate crediti obligata habere, non tam personam ipsam Debitoris, quàm aliqua ejus bona (si hypotheca sit specialis, & rei in individuo affixa) vel omnia (si sit generalis.) Nuncupantur autem expressi, quatenus in Instrumento, vel fuit expressè, & nominatim, hypotheca specificata, vel per æquipollens, ut si stipulatio fuit concepta cum clausula, *fese, &c. suosque hæredes, &c. obligat in ampliori forma Reverendæ Camera Apostolicæ*: per quam reputantur obligari omnia, & singula bona, Rota coram Coccino apud Pauluccium *disfert. legal. disertat. 30. n. 32.*

12. II. Alii sunt Creditores habentes privilegium tacitæ hypothecæ, quæ à lege fit, ut dictum est: ita bona mariti sunt tacitè hypothecata uxori, ejusque liberis pro dote *leg. affiduis C. qui potiores*, Item; bona illius, qui cum Fisco contraxit: aut, si Respublica pecuniam alicui credidit, vel tributa colligenda commisit. *C. quibus*

bus causis l. quamvis de privileg. Fisci. Item, domus, vel navis constructa, vel conservata per pecuniam ab aliquo mutuatam, manet ipsi tacite hypothecata ff. *qui potior in pignore.* Item, si ex pecunia pupilli res aliqua comparata fuit, in ea tacitam hypothecam acquirit, & juris prælationem, ubi alia exempla dedimus *loc. cit.*

13. De credito verò, & prioritare hypothecæ, tam tacitæ, quam expressæ potest legitimè constare, tùm per Instrumentum à Notario coram Testibus adstipulatum, tùm per Scripturam privatam, seu Apocham à Banchario Creditori traditam: & ideò *Instrumentarii* fortè appellantur.

14. Quinimò, etiam per æquipollens patens id esse potest: ut, si per testes legitimè probari possit: in iudicio enim non minorem fidem merentur depositiones testium, quam publicum Instrumentum, *l. in exercendis C. de fide Instrumentor.* & videri potest Gloss. in *cap. Scripta, verb. authentica eod. tit.*

15. III. Quidam sunt Creditores personales: quorum aliqui dicuntur privilegiati, quia ex juris privilegio totum debitum

tum suum postulare possunt, antequam alii Creditores purè personales: qui idèd merè personales appellantur, quatenus nullam habent hypothecam tacitam, aut expressam, vel pignus, vel privilegium, sed solùm actionem personalem: & hi à Juristis vocantur Creditores *chirographarii*.

16. Ad hæc notabis Syndicum in exactione crediti cedere anterioribus Creditoribus habentibus expressam, vel tacitam hypothecam, juxtà Regulam 54. *jur. in 6. qui prior est tempore, potior est jure.*

Cedit quoque, etiam posterioribus, si potiores sint, quia isti ex juris prælatione cœteris præferuntur; ita uxor propter hypothecam tacitam privilegiatam in bona mariti, quoad vindicanda sua bona dotalia, antepositur Creditoribus, estdò sint priores in credito, quinimò etiam si habeant hypothecam expressam; quamvis aliàs senserit Layman *loc. cit. d. tit. & cons. num. 18.* Jura enim in *cap. Ex litteris de pignorib.* & in *d. l. assiduis* loquuntur generalitèr, idèd de omnibus Creditoribus accipienda sunt, per Gonzalez *in 3. tit. 21. cap. 5. num. 12.*

Con-

Considerandum est, multum interesse Reipublicæ, quòd mulieres non maneant indotatæ *l. 1. ff. solut. matrim.* Quapropter, quia in dotibus versatur publicus favor, singulorum commodis est præferendus *l. actione §. Labeo ff. pro socio*. sicut bono privato ratio dictat bonum publicum esse præferendum.

17. Hinc regula illa *juris* procedit, quando Creditores sunt quoque in aliis omnibus pares, excepta temporis prioritate: tunc perfectò obligatio, & hypotheca, quæ prior est tempore, dat primum, & fortius jus, ac realem actionem, in rem obligatam: quia hypothecæ, & pignora dantur in securitatem, & prælationem solutionis.

18. Posterioribus verò Creditoribus habentibus, etiam expressam hypothecam, Syndicus nullatenus cedit, ex privilegio legis, quæ per tacitam hypothecam supplet expressam, ut ex dictis *tit. & consil. cit. num. 16. & supr. nu. 8.*

Ità in concursu Creditorum d. Leonardi Librii practicum fuit anno 1712. & admissus novus Syndicus; qui coram D. Vincenzio Judice a Sanctissimo delegato instetit sibi consignari prædicta scuta,

2062. & docto, quod pro hisce eleemosynis tacitè erant obligata bona decocti, mandatum reportavit de consignando, & fuit executioni traditum.

19. Nec possunt posteriores allegare, sibi prælationem deberi, ex quo adversus decoctum agant vigore *Instrumenti obligatione Camerali* vallati; quoniam vigor talis obligationis non est jura alterius lædere, sed præservare sua unicuique ad formam juris. Ita, quamquam clausula in forma Cameræ inferat bona debitoris esse obligata pro securitate crediti, hoc tamen non verificatur, quoad bona, in quibus alii anteriorem habent hypothecam; nam tunc illa aliis sunt obligata, & quasi alienata, ideo nequeunt regulariter absque eorum voluntate transire in jus alterius: hic verò supponitur anterioritas hypothecæ competentis credito pro Causis, ideo nihil dicta clausula præjudicat juri Syndici agentis ad recuperationem crediti spectantis ad dictas Causas, quarum jus vincere, & superare non valet: quamvis potens sit, ut censeantur exclusi, qui sunt posteriores; vel alii, etiam anteriores, qui nec talis clausulæ assistentiam habent, neque per hypo-

po-

pothecam expressam sibi caverunt, nec à lege proteguntur per hypothecam tacitam.

20. Idque fortiùs procedit, quòd Creditores chirographarios, qui, estò anteriores, semper cedunt posterioribus hypothecariis; quoniam actio personalis quantumcumque privilegiata à quacumque hypotheca vincitur, ut advertit Gonzalez. *cit. num. 12.* & hinc anterioritas temporis in illis est per accidens. Quapropter creditum Causæ ex capite tacitæ hypothecæ est melioris conditionis, quàm credita illorum. Qui sibi imputent, si per expressam hypothecam, vel obligationem Cameralem securitati proprii crediti non consuluerunt.

21. Adnotatione dignum est, quòd si pecuniæ in custodiam ex-Syndico commissæ, in loco à cœteris separato, & pro illis asservandis deputato reperiantur, sunt novo Syndico restituendæ ad exclusionem cœterorum, etiam anteriorum, & potiorum Creditorum. Ratio est, quia res in individuo existens semper pro Domino clamat, & Domino reddenda est: in casu autem pecunia illa in individuo existeret, nec à decocto consumpta, neque cum
pro-

propriis permixta ; & in Syndico, Domino redderetur , Papæ nimirum , ad quem pecuniæ Causarum pertinent , & de cujus , & Donantium voluntate pro Causis erogantur . Tum quia , in casu depositum pecuniarum quamvis in se irregulare , hoc de regulari participat , quod in se existens sit reddendum ; proindeque ei , cui pro *exigendo* datur actio ; adeoque novo Syndico, tamquam Procuratori , & Administratori Domini Principalis ipsum judicialiter petenti .

22. Nec dicendum , quod ex quo ex-Syndico decocto fuerint eleemosynæ consignatæ non clausæ , & obsignatæ (adeoque non servatâ formâ depositi regularis) præsumi debeat eas de licentia , saltem tacita Domini alienasse , vel negotiationi exposuisse . Hæc sanè licentia nullatenus præsumenda est , ut diximus *loc. cit. n. 18.* & asseritur contra disposita in dicta Clementina *Quia contigit* ; in qua quò ad res ad certum pium usum à pietate Fidelium destinatas statuitur , *ad illum debeant non ad alium* (*salva Sedis Apostolicæ auctoritate*) *converti* . Hinc Congregatio Baronum in causa Ven. Servæ Dei Joannæ à Cruce rescripsit contra Patrimonium d. de Sylva, qui

qui ex dicta præsumpta licentia abusus fuerat in alienatione nonnullarum pecuniarum ad Causam spectantium . Quæ quidem dolosa , hoc etiam titulo , fuit considerata , quòd non fuerint pecuniæ prius alienatæ , quàm , secuto recessu ab Urbe Patris de Arroyo Procuratoris dictæ Causæ .

Quæritur 2. *An Syndicus de pecuniis in concursu exactis debeat solitam de restituendo obligationem præstare ; aut loco cautionis eas in tot locis Montium investire ?*

23. Resp. Quo ad primam partem negatur absolutè propter dicta *loc. cit. num. 22*. Nam id exigere perinde est , ac de moralitèr impossibili tractare . Etenim Syndicus , ut persona privata numquam in se tale onus fusciperet , ne verisimili se exponeret periculo solvendi de proprio in casu restitutionis faciendæ ; quoniam fidejuberet pro Causis , quæ planè longo temporis cursu absolvuntur , sed adhuc constat esse finibiles : ponas pecunias nunc , causâ absolutâ , consumptas esse , & interea compareat Creditor , docens de sua anterioritate , vel potioritate , ex quibus satisfactio erit facienda ? Non de pecuniis Causæ , quia amplius non
ex-

extant : ergo de propriis Syndici , prout hujusmodi onus omnibus fidejussoribus incumbit in defectum , quod principales non solvant .

24. Nec minus potest se , quā Syndicus obligationi submittere . Tum quia , ad id ejus facultates non extenduntur ; propterea nulliter procedit , si non servat formam mandati , cap. *Venerabili de offic. deleg.* Tum quia , tunc per ipsum , tamquam ejus Oeconomum , & Ministrum obligari præsumeretur Sedes Apostolica , quæ à nullo potest in obligationem adduci , cum sit à quovis independens & Superior omnibus .

25. Quantum ad secundam partem , pariter *negatur* , si tractetur de exigua summa ; quia investimentum , non tam non esset utile Causæ , cui propter tenuitatem capitalis , vel nihil , aut non sufficienter pro diurnis expensis fructificaret : quàm in promptu , & manuales pro illis non essent pecuniæ , vel præstationes ipsarum , ut sumptibus necessariis in dies occurrentibus fieret satis , prout notorium est .

Verumtamen pro majori securitatis cautela , quoad pecunias manuales pro

quotidianis sumptibus Causarum utile, cesset, ut à Syndico deponerentur in ædibus Montis Pietatis, ut hac ratione obviam iret fraudibus Servorum, & casualibus exterorum latrociniis; ac ulterius, nè in casu, quòd inopinatò decederet, exponerentur controversiis, quæ possent excitari circa pecunias apud ipsum asservatas. Tunc enim dubitari nullatenus posset eas ad Causas spectare, cum in apocha id apertè significaretur, & deberentur Syndico, qui de-mortuo substitueretur ad effectum expressum. Neque id repugnaret statui Fratrum, cum nec eorum nomine assumpto essent depositatæ, neque ad ipsorum necessitates temporales relevandas custodiæ commissæ. Quantum verò ad summam notabilem videantur dicta *consil. superiori num. 12.*

26. Et ulterius ponderetur, quæ hic Romæ in contingentia facti fuerit praxis: consignata itaque novo Syndico summa illa scutor. 2062. ut *supr. n. 9.* pro qua debitor erat dictus Librius, sed hac lege, ut cautio præstaretur de restituendo, favore Creditorum anteriorum, & potiorum, quando comparerent, aut loco cautionis reinvestirentur cum vinculo in
tot

tot locis Montium, fuit exhibita petitio Sanctissimo D.N. Clementi XI. qua petebatur, ut novo Syndico illa liberè absque ullo onere, & vinculo consignarentur, ut indè tam dd. Fratrum necessitates, quàm Causæ Canonizationum beneficium reciperent in summa pro illis respectivè assignata *supr. n. 9.* Preces Sanctissimus remisit S. Congr. Episc. & Regul. à qua, examinato articulo: *An petitio prædicta, & facultas respectivè repugnaret puritati Regulæ S. Francisci. Eadem 1. Julii 1712. audito P. Commiss. Generali Ordinis, referente Em. S. Clementis, censuit, & declaravit liberam consignmentem enunciatarum pecuniarum in manibus Syndici non ob stare: servatis tamen Constitutionibus Apostolicis, & decretis Capitulorum Generalium.*

Et aliàs idem Sanctissimus, non obstante acri contradictione Creditorum d. de Sylva, liberavit ab enunciato vinculo scuta 3819. (deducta ex summa scutorum 7839. quæ Congregatio Baronum, sub 1. Maii 1713. mandaverat consignari Syndico Apostolico dictæ Causæ Servi Dei de Apparitio) licèt cum dicta integra summa fuissent investita in locis Montium cum solito vinculo de resti-

tuendo, quatenus opus fuerit.

28. Nec pro cautione possent obligari eleemosynæ cœterarum Causarum, quoniam, quæ uni Causæ sunt concessæ, ita sunt usibus illius addictæ, ut nequeant in alios usus, etiam pios, & similes converti, ut est expressus textus in *d. Clementina Quia contingit, ut supra n. 22*. Propterea in hac specie opus est ex *d. textu* beneplacito Sedis Apostolicæ, prout actum fuit, imminente Canonizatione S. Joannis de Capistrano, ad cujus postremos sumptus deerant pecuniæ, quæ de licentia Alex. VIII. suppletæ fuerunt ex deposito alterius Causæ. Rota in *Romana, seu Mexicana Depositi eleemosynarum coram Card. de la Tremoille 22. Julii 1699*.

De cujus pariter assensu in supplementum aliarum pecuniarum pro dicta Causa Capistrani, Syndicus Apostolicus summam pecuniæ mutuò recepit à Monialibus Turris Speculorum.

Sed difficultas est: *An Religiosi Postulatores possint cum Syndico judicialiter petente in Curiis assistere?*

29. R. Negativè, si assistere importet, vel partem citare, vel coram Judice in contradictorio parti respondere, & ju-
ra

ra allegare; hæc enim statui Fratrum videntur contrariari, & reservata sunt Syndico Apostolico, vel Advocatis ab eodem institutis, juxta *Clementinam Exivi de verb. signif. §. Quapropter*. Si verò assistere in Curiis dicat suam præsentiam exhibere, cum Syndicus, vel Advocatus Causam in judicio agit: vel extrajudicialitè Syndicum, aut Advocatos informare, & opportunè dirigere pro faciliiori Causæ expeditione, eis vetitum non putatur; tunc enim eorum præsentia in judicio se habet solum de materiali; maximè quia non eorum negotia aguntur, seu, non tractatur de recuperandis temporalibus in Fratrum commoda, & utilitates convertendis; sub qua circumstantia est Fratribus in *d. Clementina §. Amplius* vetitum se in Curiis præsentare, ut dixi *tit. 4. consil. 4. n. 4.* sed agitur de iis consequendis, quæ ad Causas pertinent, & pro quibus, & non pro Fratribus petuntur; & aliàs notorium est eos partes Postulatorum sustinere. Idem, servata proportionem, dicendum de Commissariis, & Ministris Locorum Terræ-Sanctæ.

30. Paritèr, Postulatoribus prohibetur computus juridicos eleemosynarum.

à Syndicis exigere, aut in administratione pecuniarum se auctoritative, & civiliter cum illis ingerere. Ideo cum computus requirunt, non juridicos petunt, sed solum informationem enunciativam; ut inde tam de fideli administratione Syndicorum instruantur, quàm de summa eleemosynarum, quæ apud eos adhuc reperitur pro ulterioribus sumptibus.

31. Sic etiam Syndicis non præcipiunt, ut iis, qui in causa laborant mercedem tribuant; sed solum illis insinuant operas à laborantibus præstitas: & inde cum eis deprecative agunt pro solutione, ut par est, facienda.

Quæritur III. *An debita, quibus Syndicus gravatur pro una Causa, possint compensari cum credito, quod habet adversus aliam Causam?*

32. R. Negative juxta textum in d. Clementina *Quia contingit*. In littera enim legitur: quod ea, quæ ad certum usum largitione sunt destinata Fidelium, ad illum debeant, non ad alium (salva Sedis Apostolicæ auctoritate) converti. Ideo pecuniæ, quæ sunt pro una Causa donatæ, pro ea tractanda debent impendi, & nisi Sedes Apostolica dispenset, nequeunt in alterius Cau-

Causæ beneficium converti: propterea, ibi Pontifex injungit iis ad quos pertinet, *ut occupata, deperdita, & alienata indebitè, in statum reduci debitum faciant*. Ac proinde Syndicus de propriis debet extinguere debitum, pro quo una Causa est creditrix, reservata sibi actione de exigendo credito, quod habet adversus aliam Causam, de bonis, quæ pro ea fuerint collata.

33. Non enim sunt credita confundenda, prout *die 6. Decembris 1696.* decrevit Congregatio ab Innocentio XII. specialitèr deputata super abusibus, qui in Causis Canonizationum irrepsērunt, ut infra: *Facta per Andream Pierium Subpromotorem Fidei (prout sub die 6. Septembris proximè præteriti 1696. habuerat in mandatis.) Relatione de statu Causæ, seu Causarum Limanæ B. Francisci Solani, & Mexicanæ Ven. Servi Dei Sebastiani de Apparitio, ad instantiam Postulatorum eorundem, seu potius Syndici generalis Religionis Minor. S. Francisci, contrà Equitem Sylvam pro recuperatione pecuniarum penès ipsum Sylvam depositarum, coram A. C. seu ejus Auditore, introductæ, seu introductarum: Em. Patres Censuerunt, & decreverunt:*

Primò, *Causas pecuniarum deposita-*

Ll 4

rum

rum penes prædictum Equitem Sylvam pro Causis Canonizationum, nempe Limana Beati Francisci Solani, & Mexicana Vener. Servi Dei Sebastiani de Apparitio, non esse confundendas cum aliis creditis aliarum administrationum ratione Syndicatus Religionis Minorum S. Francisci ab eodem Equite exerciti; & mihi Secretario injungendum, quod de prædictis A.C. sive ejus Auditorem certiore redderem.

Secundò, denud committendum eidem *Andreae Pierio Subpromotori Fidei, quod pro ulteriori expeditione Causæ assisteret.*

34. Idem ex identitate rationis dicendum de debitis, & creditis à Syndico tempore Syndicatus respectivè contractis in administratione eleemosynarum, pro necessitatibus Fratrum, adeo ut non sit confundendum debitum resultans ex administratione eleemosynarum concessarum à Benefactoribus pro uno Conventu, cum credito acquisito, administrando alias pro alio Conventu donatas.

Quæritur IV. *An ex bonis ex-Syndici debitoris debeat fieri Syndico in judicio victori reimpensatio expensarum, quæ factæ sunt in Causa pro assécutione crediti?*

35. R.

35. R. Affirmativè, accedente maximè taxatione ab Judice, causâ cognitâ: & in specie loquendo de expensis, quæ appellantur *vivæ* ad differentiam earum, quæ dicuntur *mortuæ*: postremæ enim generalitèr, vel non sunt victori reficiendæ, vel juri consonam admittunt moderationem, ut per optimè dixit Rota in *dicta Causa Mexicana coram Ansaldo* 27. *Novembris* 1705.

Quapropter expensæ *vivæ* asseruntur, quæ, ære proprio exbursato, solutæ sunt Notariis, & Executoribus, aut pro compilatione Processus, pro extrahendis Scripturis, & compulsandis Instrumentis, per Rota *de execut. Lit. Apost. part. 2. cap. 4. num. 57.* vel, pro propina sententiæ, aut Judici: non, ut hic administret justitiam, quia ad hoc ex debito sui muneris tenetur: sed, quia fortè publicum stipendium non habet, aut ab jure, vel consuetudine aliquid permittitur accipere, ex Layman *Theol. Moral. lib. 3. tit. 4. cap. 4. num. 10. §. Si verò.* Quæ etiam solent vocari *judiciales*, quia de illis constat in Actis: petuntque semper celerem refectionem, ut expresse Rota ibi; & pro quibus solvendis ab Judice solent relaxari mandata
 exe-

538 TIT. V. CONS. III.
executiva; & in specie ipsa Rota 15. *Septembr.* 1705. pronunciavit adversus hæredes dicti Comitis de Sylva; contra quos per D. Lancetta *sub 1. Octobr. ejusdem anni* fuit mandatum relaxatum.

Inter expensas *mortuas* computantur, tum honoraria exhibita Advocatis, & Procuratoribus respectivè pro Scripturis elucubratis, & Informationibus in Causa factis: tum stipendia reddita, & soluta Amanuensibus pro exemplatione Scripturarum, aut Typographis pro earundem impressione. At non indè appellantur *mortuæ*, quasi, numerata pecunia non sit in effectu soluta, vel iisdem Ministris solvi non debeat, sed hoc titulo, quòd de ipsis in Actis non constet. Circa quas in praxi procedendum est juxta sensum Rotæ *ubi supra*.

*Formula Litterarum patentum pro instituendo, deputando, & nominando
Postulatore Cause Beatificationis, vel Canonizationis.*

36. Fr N. Minister Generalis totius Ord. Minor. &c. dilecto nobis in Christo P. Fr. &c.

„ Cum ad introducendam (vel
„ proseguendam) causam Beatificationis

„ nis Ven. Servi Dei Fr. N. de N. (vel
 „ sollicitandam , vel continuandam il-
 „ lam Canonizationis B. N. de N.) apud
 „ Sanctissimum D. Nostrium Papam &c.
 „ opus sit unum Fratrem nostri Ordinis
 „ instituere , & deputare Postulatorem ,
 „ seu Procuratorem , qui nostræ Reli-
 „ gionis nomine in Romana Curia di-
 „ ctam Causam peragat , tractet , & pro-
 „ curet , tenore præsentium Te , de cujus
 „ Zelo virtute , dexteritate , & prudentia
 „ plurimum in Domino confidimus , in
 „ Procuratorem , seu Postulatorem dictæ
 „ Causæ , cum potestate subdelegandi ,
 „ instituimus , nominamus , & deputa-
 „ mus ad effectum , ut in dicta Causa ea
 „ omnia pertractes , agas , & perficias ,
 „ quæ ad foelicem exitum cognoveris
 „ expedire , & opportuna judicaveris ;
 „ ac pro illa expedienda coram Sanctis-
 „ simo Domino Nostro N. Pontifici Ma-
 „ ximo , & Sacra Rituum Congrega-
 „ tione , ac quibuscumque aliis personis ne-
 „ cessariis compareas ; & quascumque
 „ super præfato negotio Litteras Apo-
 „ stolicas impetres , ac expedias ; simul-
 „ que de sumptibus necessariò faciendis
 „ Syndicum Apostolicum Causæ in-
 „ struas ,

„ fruas, à quo, vel ejus Substituto dum-
 „ taxat fiant. Et ad præmissa omnia, &
 „ singula, quæ circa eam erunt necessa-
 „ ria, & utilia, etiamsi de jure, vel aliàs
 „ exprimenda forent, plenariam, & li-
 „ beram facultatem, quo meliùs de jure
 „ possumus, per præsentem tibi concedi-
 „ mus: & Socium assignamus, ut expe-
 „ ditiùs munus commissum implere va-
 „ leas; ac ad majorem redundantiam,
 „ & cautelam, annullamus, cassamus,
 „ & revocamus alias quascumque Lit-
 „ teras, quas usque modo pro hoc ipso
 „ negotio dederimus, Te solum in-
 „ dictum Munus Postulatoris, seu Pro-
 „ curatoris ad præmissa pertractanda no-
 „ minantes, & deputantes. In quorum
 „ fidem hæc manu nostra subscripsimus,
 „ & majori officii nostri sigillo commu-
 „ niri jussimus. Vale. Dat. die
 „ an.

37. Advertendum est I. Quòd hu-
 jusmodi Litteras concedere *per se* sit
 Ministri Generalis, ad quem spectat di-
 sponere de rebus, quæ integrum Ordinem,
 & non hanc, vel illam tantum Familiam
 respiciunt. Causæ verò Beatificationum,
 & Canonizationum totum
 Ordi-

Ordinem concernunt ; *per accidens* verò , ac ex præsumpta voluntate Generalis potest eas concedere , etiam Commissarius Generalis , in casu nimirum , quòd Minister sit absens à Curia : ne negotium damnum patiatur , & ex defectu Postulatoris Causæ nequeant pertractari .

38. II. Quòd , dum Minister Generalis agit in Regionibus remotis à Curia , in qua dictæ Causæ pertractantur , expedit , ut in Litteris inseratur clausula sub his terminis : *Ulterius tibi committimus , & potestatem impartimur , ut , casu aliquo cessante à suo ministerio Syndico per nos nominato , possis alium cum iisdem facultatibus nominare usque dum , Nos per te certiorati , alium nominemus ; nè interea Causa in defectum illius , qui sumptus ex eleemosynis faciat , in suspensio remaneat .* In quorum fidem , &c.

39. III. Gravitas negotii exposcit , ut non quicumque reputetur aptus , & assumatur ad officium Postulatoris , sed deputandus debet esse sufficientis litteraturæ , & doctrinæ , ut capax sit instructionis necessariæ ad munus congruenti modo implendum . Expedit enim , ut instruatur de meritis Causæ , de essentia , & qualitate Virtutum , de natura miraculi , &c. ut
sciat

sciat rationem reddere, & difficultatibus respondere; vel, ad minus possit Advocatis plura suggerere ad satisfaciendum objectis, quæ inter informandum audiuntur. & celerem merentur solutionem; vel, aliàs à Consultoribus excitantur, ad quæ dissolvenda est sæpè necessarium, ut versentur opera Patrum, scripta Doctorum, & antiquitatis monumenta; quæ sunt extrà spheram activitatis rudis ingenii, ac vires superant indocti.

Sciendumque in provisione Postulatoris in studiis exercitati, radicari remedium parcendi sumptibus: maximè, dum agitur de præsentatione, vel distributione Memorialium concernentium, vel propositionem Causæ, vel re assumptionem Scripturarum, aut postulationem Cardinalis Ponentis à Sancta Sede: cum facili negotio à viro erudito hæc fieri possint, quin opus sit implorare subsidium à Patrono Causæ; qui gratis suas operas exhibere, minimè tenetur, & ubi exhibet, sunt stipende compensandæ.

Expedi pariter, ut Postulatori Socius assignetur, non ad alia distractus. In casu enim concurrat causa illa necessaria, quæ à Clemente VIII. in decretis
de

de reformatione Regularium exigitur, ut à Generali Socius alicui permittatur: prout cuilibet potest esse perspectum, quin ulteriori lecturâ fatigetur.

Quæ omnia, & singula sub censura sint dicta. Eaque sincerè, & ex animo submitto infallibili iudicio Romanæ Cathedralæ; & si opus sit, retractanda retracto, sequens sententiam D. Bernardi *Epist.* 174. *Quæ autem dixi, absque præiudicio sanè dicta sint, sanius sapientis; Romanæ Ecclesiæ præsertim auctoritati, atque examini totum hoc, sicut, & cætera, quæ huiusmodi sunt, universa reservo; ipsius, si quid aliter sapio, paratus iudicio emendare. Ut quicumque ista lecturi sunt (ut utar phrasi Augustini in Prologum ad libros Retractionum) non me imitentur errantem, sed in melius proficientem. Deo Gratias semper: Amen.*

I N D E X

R E R U M .

A primo numero ad marginalem, à secundo ad paginam manuduceris .

Administratio .

Bonorum est à Superiore committenda Officialibus Conventus . 5. pag.6.
Est jus administrandi res non alienando substantiam . 4. p.5.
Fratres Minores nequeunt administrare bonacujuscumque sine . 47. p.210.
Vide 2. *Moniales* .

Alienatio .

Ad alienandas res Fratribus modo licito relictas non est opus beneplacito Apostolico . 7. *vers. neque* p. 46. & 8. 392.
Oppignoratio species alienationis . 29. p. 92.
Non possunt F. Min. alienare ornamenta pro divino cultu . 20. p.122.
Neque res pretiosas . 9. p.393.
Nec Capellas , & Sepulturas . 64. p. 320. & 20. p. 429.

M m

Ami-

I N D E X

Amicus Spiritualis .

Differt à persona interposita . 10. p. 216.

Fratres iter agentes per loca aliqua possunt secum
ducere Amicum spirituale . 6. p. 248. 1

Ad Amicum spirituale non debet auctoritative
recurri . 8. p. 249.

Quinam possint recurrere ? 11. p. 252.

Vide v. *Recurfus* .

Aromataria .

Fratres Minores retinent Aromatarias ad proprios
usus . 67. p. 322.

Non possunt per se ipsos res illarum vendere . 88.
p. 343.

Cautelæ , ut possit Syndicus illas vendere . 89.
p. 345.

Nequeunt in Aromatariis retinere capsulas pro
elemosynis . 91. p. 347.

Beatificatio , & Canonizatio .

In Causis Beatificationum , & Canonizationum ,
expensæ necessariæ sunt . 1. p. 482.

Honoraria debita , regulanda à taxa Innocentia-
na . 3. p. 484.

Sumptus pro impressione Scripturarum præfiniti . 4.
ibi .

Pro hujusmodi Causis Fratres licite recurrunt ad
Amicos spirituales . 5. p. 486.

Hæretici mordent Beatificationes , & Canoniza-
tiones . 7. p. 487.

Pecuniæ deputatæ pro una causa , non debent alte-
ri

R. E. R. U. M.

ri applicari, nisi de consensu Papæ . 16. p. 428.
 Debent investiri in locis Montium . 4. p. 500.
 Ex illis non emuntur census . 5. *ibi* .
 Neque pro summa gravi deponuntur in ædibus
 Montis Pietatis . 12. p. 504.
 Neque creantur cambia . 13. p. 505.
 Residuum pecuniæ, causâ absolutâ, de licentiâ
 Papæ aliis usibus deputatur . 19. p. 508.
 Causæ Canonizationum sunt finibiles . 23. p. 528.
 Sunt de gravioribus Ecclesiæ . 1. p. 482.
 Exigua pecuniarum summa non investitur in locis
 Montium . 25. p. 429.
 Pecuniæ manuales depositantur in Montibus Pie-
 tatis . 2. *Verumtamen. ibi* .
 Eleemosynæ unius Causæ non stant pro cautione
 de restituendo, &c. 28. p. 532.
 Nec compensant creditum Syndici . 32. p. 534.
 Credita, & debita Causarum non confunduntur .
 33. p. 535.

Bona temporalia.

Nequeunt haberi à Fratribus Minoribus, cum onere
 Missarum . 13. p. 511.
 Nec sine illo . 16. p. 55.
 Non possunt Fratres habere usus possessionum . 5.
 p. 43.
 In Terris Infidelium possunt habere stabilia v. *Ve-*
rum. p. 106.
 Nequeunt Fratres habere vineas . 14. p. 52.
 Non omnia bona Apostatarum debentur Conventi-
 bus . 14. p. 552.
 Bona mariti, sunt tacite hypothecata uxori . 12.
 p. 521.
 Et illa Tutoris pro securitate rerum pupillorum .
 14. p. 470. M m 2 Et

I N D E X

Et illa Syndicorum pro securitate eleemosynarum.

16. p. 471. & 7. p. 518.

Uxor propter tacitam hypothecam in bona mariti
anteponitur Creditoribus. 16. p. 523.

Bursarius.

In rigore dicitur, qui Bursam gerit. 1. p. 243.

Eo nequeunt Fratres in itinere uti. *ibi.*

Sæpè confunditur cum Amico spirituali. 2. p. 244.

Requisita, ut sub isto quoque genere usus illius
Fratribus liceat. 3. p. 245.

Calceamentum.

Nomine calceamenti venit, quod operit pedem,

4. p. 111.

Capitulum.

In Generali, vel Provinciali disponendum, quæ
res sint viles, & parum valentes &c. 10. v. Licet

p. 81.

Ad Capitulum Generale quinam accedant? 4. p. 245.

Euntes ad Capitulum Generale pro expensis provi-
dendi. 12. p. 251.

Sumptus in itinere faciendi sunt per Substitutum à
Syndico. 7. p. 423.

Capuccini.

Nequeunt bona immobilia retinere. 1. p. 40.

Recipiunt à locis charitativa subsidia. 11. p. 104.

Sunt capaces Legati pro divino cultu. 31. pagina
294. *Cau-*

R E R U M .

Cautela .

Cautelæ servandæ , ut licitè congregetur oleum ,
vinum , & granum . 5. p. 97.

Et in usu deferendi bireta . 14. p. 118.

Cautela in itinere à Fratribus servanda . 10. p. 250.

Concionator .

Non prædicat , Episcopo contradicente . 40. p. 166.
Potest institui à Provinciali cum Definitorio , &c.
ibi .

Voluntariè prædicans tenetur jejunare . 27. p. 158.

Bis in anno commendat necessitates Terræ Sanctæ
27. p. 198.

Circa eleemosynas servat disposita ab Innoc. XI.
30. p. 199.

Constitutiones , & Decreta .

Decretum Congreg. Concil. circa Legata pro or-
natu , & pitantia Fratribus relicta . 83. p. 339.

Decreta eximentia Syndicos à jurisdictione ordi-
naria . 7. p. 446.

Constitutio privilegians Syndicos Frat. Min. & S.
Clare , &c. 1. p. 443.

Declaratio Constitutionis de largitione munerum .
18. p. 83.

Decreta à Papa approbata habent vim legis uni-
versalis . 4. p. 265. & 7. p. 354.

Decreta S. C. Urbane quoad Legata , quæ unica
solutione implentur . 4. p. 267.

Et circa Legata facta Sacrificiæ , &c. 8. p. 270.

M m 3

De-

INDEX

- Decreta Sac. Congr. Urbanæ pro puritate servanda in Religione Frat. Min. 53. p. 312.
 Decretum Congr. Rev. Fabricæ super Legatis & Fratrum Min. 71. p. 324.
 Constitutio Clementis X. super Legatis in Turritana . 76. p. 329.
 Decretum in una Lucana pro Legatis factis Fratribus . 59. p. 335.
 Alterum Congreg. Fabricæ super eodem 80. p. 336.
 Decreta Congreg. Urbanæ super capacitate Frat. Min. ad Legata . 9. *Ad primum* p. 268. & n. 9. p. 272. & n. 12. p. 276. & n. 26. p. 290.

Contractus .

- Ex contractu Legati duplex oritur obligatio . 47. p. 367.
 Contractus Syndicus stipulat non nomine Fratrum . 26. p. 440.
 Emptionis , & venditionis non fit finè pecunia . 25. p. 89.
 Contractus mutui juridici à Fr. Min. non celebrantur . 25. p. 91.
 Fratr. Min. non possunt pacisci pactione civili de mercede sui laboris . 8. p. 101.

Conventus .

- Fundari non debent ; nisi possint ex mendicatis Religiosi sustentari . 11. p. 104.
 A Communitatibus locorum possunt in elemosynam recipi annuæ præstationes *vers. Sat. Congr.* p. 105.
 Fr. Min. non sunt possessores amplorum Conventuum . 20. p. 122.

R E R U M.

Inquisitio facienda in visitatione Conventuum .
56. p. 240.

Dominium.

Duplex , jurisdictionis , & proprietatis . 3. p. 4.
Dominium propriè est facultas disponendi de ali-
qua re . 6. p. 240.
Dominium in rebus usu consumptibilibus ab usu
distinctum . 10. p. 34.
Dominium rerum Frat. Min. apud Dantes , vel
Pontifices , 11. *ibi* .
Qualitas hæreditaria trahit in hæredem dominium
4. p. 60.
Nequeunt Frat. concedere dominium Capellæ , vel
Sepulturæ . 64. p. 310.
Nullus Religiosus potest in particulari habere
dominium . 1. p. 19.

Ecclesia . Sacristia .

Fratrum Minorum non potest institui hæres . 8.
p. 64.
In Ecclesiis Fr. Min. non sunt collectæ pecunia-
rum . 28. p. 199.
Prohibentur in illis cippi , & trunci ad elemosy-
nas reponendas . 38. p. 304.
Valet legatum pro Sacristia . 9. p. 372.

Electio .

Debet esse personarum habilium publico bono .
54. p. 337.
Non potest eligi Superior in Ordine Minor. qui
vitam communem non sequatur . *ibi* .

M m 4

Nec

I N D E X

Nec, qui visus sit contrectare pecunias, nisi sit emendatus. *ibi*.

Electiones aliter factæ sunt irritandæ. *ibi*.

Eleemosyna.

Quando dicatur cessare. 32. p. 228.

Non debet esse indifferens ad necessitates, & non necessitates. 35. p. 230.

Eleemosyna pro uno Conventu data alteri non applicatur, nisi de licentia Provincialis. 58. p. 241.

Fratres recipiunt per viam eleemosynæ præstationes Legatorum. 19. p. 280. & 40. p. 301.

Rogant humiliter pro eleemosyna accipiendâ à gravatis, à Testatoribus. 41. p. 304.

Quæ dicenda in fraudem paupertatis. 2. *Disputum.* p. 496.

Episcopus.

Fratres Minores promoti ad Episcopatum nequeunt secum transferre res suis usibus datas. 23. pag. 432.

Ex Officio est Episcopus executor ultimarum voluntatum. 13. p. 359.

Epistola.

S. Congr. Boni-Regiminis circa subsidia charitativa præstanda à Locis Fr. Min. Capuccinis; & de Observantia. 11. p. 205. n. 35. p. 399.

Alia S. Congreg. Rev. Fabricæ super capacitate Fratrum ad præstationes Legatorum recipiendas. 16. p. 279. & n. 81. p. 338.

Alia ejusdem pro capacitate Fratrum ad recipiendâ bona

R E R U M .

bona ad effectum augendi hortum . [82. p. 339.](#)

Expensæ .

Aliæ vivæ , aliæ mortuæ . [35. p. 537.](#)

Pro quotidianis sumptibus Causarum Canonizationum pecuniæ debent esse manuales . [35. pag. 52.](#)

Inter expensas mortuas computantur honoraria exhibita Advocatis , &c. *vers.* Inter. p. [538.](#)

Formula .

Qua solet peculium concedi . [9. p. 9.](#)

Et ad calculum reducendi eleemosynas , & expensas à Syndico factas . [18. p. 194.](#)

Formula recursus ad Dantem pecuniam . [8. p. 215.](#)

Et ad Depositarium . [9. p. 216.](#)

Et qua Fratres debeant se expropriare . [18. ad 22. p. 254.](#)

Et protestationis præmittendæ à Fratribus occasione Legatorum . [4. p. 265.](#)

Et litterarum patentum pro Syndico Conventus . [24. p. 433.](#)

Et pro Syndico Causarum Beatificationum , &c. [25. p. 436.](#)

Et quitantiæ faciendæ à Syndico . [26. p. 439.](#)

Et attestationis Fratrum de receptis pecuniis à Syndico . [27. p. 440.](#)

Et pro recurso pro Causis Beatificationum , &c. [18. p. 495.](#)

Et pro nominando Postulatore Causarum Beatificationum , &c. [36. p. 538.](#)

Fra-

INDEX

Fratres Minores .

- Eorum paupertas altissima est . 1. p.19.
 Non sunt incapaces juris spiritualis . 4. p.21.
 Non possunt, invitis incolis, loca obtinere . 8. p.23.
 Si unus in Mundo tantum existeret, non esset dominus rerum . 12. p.25.
 Fratres Minores res destruunt, quibus utuntur, de licentia Dantium; vel Papæ . 6. p. 31.
 Non recipiunt res, nisi ad simplicem usum facti . 8. p. 33.
 Destruentes panem non sunt hujus domini. 9. p.34.
 Nequeunt in judicio res defendere . 11. p. 36.
 Nec habere possessiones . 1. p.40.
 Nec annuos redditus . 2. p.41.
 Nec domum ad locandum, &c. 3. ibi.
 Non possunt nutrire oves, boves, &c: ad vendendum . 15. p. 54.
 Nec succedere ab intestato . 16. p.55.
 Neque institui hæredes . 2. p.57.
 Neque succedere in minima portione hæreditatis . 5. p.60.
 Nec contractus civiles celebrare . 1. p. 70.
 Neque emere in rigore . 2. ibi.
 Nec in rigore vendere . 7. p. 73.
 Nec transferre dominium, Sepulturæ, &c. 14. p.77.
 Nequeunt mutuum juridicum contrahere. 25. p.91.
 Neque res Conventus oppignorare . 29. p.92.
 Neque fidejubere . 31. p. 93.
 Nequeunt regere Scholas secularium . 33. p.93.
 Triplici modo possunt vitæ necessaria habere . 4. p.97.
 Non debent vivere ex redditibus . 15. p.119.
 Nec

R E R U M.

- Nec uti paramentis nimis pretiosis. 19. p.111.
 Possunt in pretium laboris aliqua dare. 20. p. 134.
 Nequeunt esse Compatres. 5. p. 141.
 Bigantes peccant contra præceptum de non equi-
 tando. 7. p.145.
 Sapè Fr. Min. recipit licitè litteras cambiales. 12.
p.191.
 Nequit habere pecunias apud Syndicum. 45. pag.
 208.
 Nec consentire in depositum pro se fructum. 46.
p. 110.
 Status Fr. Min. est pauperum, & humilium. 14.
p. 118.
 Fratres tenentur scire, quæ Regula præscribit.
 44. p. 234.
 Fratribus non est concedenda generalis facultas
 recurrendi ad Amicos spirituales. 53. p. 237.
 Nequeunt nec per Syndicum exigere, ut sibi debi-
 tas, præstationes Legatorum pro Missis celebra-
 tis. 13. p.278.
 Præstationes Legatorum recipiunt in eleemosy-
 nam. 36. p.298.
 Frater Minor privatus non est capax Legati an-
 nui. 50. p.309.
 Recipiunt ex gratia relicta à Testatoribus. 60. v.
Similiter. p.317.
 Non possunt extinguere capitalia Legatorum. 3.
 & sequen. p.351.
 Nequeunt sub pœna excommunicationis Legata
 exigere, &c. 75. p.338.
 Nequeunt se componere cum hæredibus. 9. p.356.
 Recipiunt res, quarum usus facti eis non repu-
 gnat. 6. p.391.
 Nequeunt concedere mandatum Procuratori ad
 lites. 19. p. 400.

Ne-

I N D E X

Neque facere juridicas quietantias . 24. p. 431.
 Quo casu possint recipere litteras cambiales . 12.
p. 192.
 Fratres sunt incapaces ad expressam hypothecam
 imponendam . 8. p. 518.
 Habent extra iudicium actionem . 8. p. 465.
 Connumerantur inter miserabiles personas . 12.
p. 468.
 Nequeunt in iudicio agere . 4. p. 464.
 Possunt extrajudicialiter instructiones dare 5. ibi.

Guardianus .

De licentia Generalis , vel Provincialis commutat
 res sui Conventus . *v. Tertio .* p. 90.
 Etiam Guardianus potest concedere licentiam pro
 tertia Tunica . 10. p. 115.
 Potest in aliquibus præceptis Regulæ dispensare .
58. p. 178.
 Tenetur providere necessitatibus Fratrum . 50.
p. 236.
 Nomen Custodis comprehendit Guardianos . 51.
ibi.
 Guardianus non potest applicare eleemosynam al-
 teri Conventui . 58. p. 241.
 Sinè commissione nequit Syndicum nominare . 3.
p. 419.
 Debet de quampulurimis Syndicum instruere . 11.
p. 425.

Habitus , & Tunica .

Judicium vilicatis habitus commissum Superiori-
 bus . *v. Ex eodem .* p. 112. & 7. p. 113.
 Vilitas attenditur in pretio , & colore . 5. p. 112.
 Re-

R E R U M .

Repeciationes habituum non debent esse monstruosæ . 6. p. 113.

Fratres nequeunt inusitatos habitus assumere. *ibi*.
Tertia Tunica sine licentia , & necessitate interdicta . 8. p. 114.

Concessio Julii II. de usu tertiæ Tunicæ revocata .
v. *Contra* . p. 115.

Hæreditas .

Dicitur ab hero . 1. p. 56.

Fratres Minores nequeunt institui hæredes . 2.
p. 57.

Hæres succedit in universum jus defuncti. 5. p. 60.

Hortus . Ager .

Fr. Minores licitè retinent hortos . 14. p. 52.

Non ad vendendum hortalia . *ibi*.

Nec Conventui non unitos v. *Sic eis* . p. 53.

Neque habent agros ad locandum , &c. 10. p. 66.

Hospitium .

In simplici non potest esse Ecclesia , &c. 33. p. 457.

Aliud accedit ad naturam Conventus . 14. p. 458.

Simplex non habet Syndicum privilegiatum. 34.
ibi .

Hypotheca . Creditores .

Tacita fit à lege . 14. p. 470.

Relinquit actionem adversus hæredes debitoris .
15. p. 471.

Creditores alii hypothecarii expressi . 11. p. 521.
Alii

I N D E X

Alii habentes privilegium tacite hypothecæ. 12. ibi.
Creditores chirographarii cedunt posterioribus
hypothecariis. 40. p. 520.
Creditores personales puri, & privilegiati. 15. p. 522.

Jejunium.

Fr. Min. tenentur jejunare in die Natalis Domini,
si occurrat in Feria sexta. 22. p. 154.
Et in Feriis sextis occurrentibus in tempore *Bene-*
dictæ. 25. p. 155.
Fratres tenentur jejunare, etiam anno 21. non-
dum expleto v. R. Affirmative p. 156.
Et in jejniis abstinere ab ovis, & lacticiis 28.
ad 35. p. 158.
Etiam in Dominicis Adventus 36. p. 164.

Ignorantia.

Non datur ignorantia invincibilis super observa-
tia Regulæ. *V. Nec potest p. 117.*

Judex.

Judex executor Legatorum dicitur pater paupe-
rum. 7. p. 269.
Sententia Judicis quando requiratur ad pœnam
incurrendam. 32. p. 200. & v. Queri. p. 286.
Potest Judex aliis præstationes applicare, si Fra-
tres non indigeant. 42. p. 304.
Judex non Conservator procedens contra Syndi-
cos Fratrum, & Monialium excommunicatur.
4. p. 445.
Judex pronunciat super expensis factis pro affec-
tione crediti. 35. p. 537.

Jus.

R E R U M.

Jus.

Ubi jus resistit , illicitum viciat licitum . 7. v. Hor.
p.63

Fr. Min. habent jus naturæ ad res necessarias pro
vita conservanda . 3. p.20.

Et jus petendi eleemolynas . 6. p.23.

Implorare officium Judicis non supponit in Actore
jus . 7. p.269.

Obligatio cameralis non lædit jus alterius . 19.
p.525.

Religiosus est capax juris spiritualis . 2.p.3.

Labor.

Fratr. Minoribus non est præceptum , ut in ma-
nuali labore se occupent . 7. p.100.

Opera à Fratribus facta , sunt sub dominio Papæ .
9. p.102.

Nequeunt Fratres laborare sine commissione Super-
riorum . v. Monendi . p.103.

Lanificium.

Licetè retinetur pro usu Fratrum . 15. p.79.

Cautela , ut à Syndico possit vendi pannus extrà
Ordinem . 2. An verò . ibi

Legata.

Ager Legatus pro necessitatibus Fr. Minor. vendi
po-

INDEX

- potest per Syndicum . 7. v. Si verò . p.46.
 Legatum factum sine expressione modi liciti , sub
 modo licito factum præsumitur . 8. p.47.
 Valet Legatum factum in concreto pro infirmaria .
9. p.48. & 24. p.285.
 Legatum relictum Ecclesiæ Fratr. Minor. est nul-
 lum . 8. v. A qua p.65.
 Sors principalis Legatorum non debet esse apud
 Fratres . 1. p.261.
 Sed apud alios . 2. p.262.
 Incapacitas ad Legata , absoluta , & respectiva .
3. p.263.
 Fratrum capacitas ad Legata unica solutione im-
 plenda . 5. p.267.
 Valet Legatum pro Fabrica Conventus &c. 9.
p.272.
 Proprietas Legatorum non debet esse apud Fra-
 tres . v. Alterum . p.273.
 Legata pro Missis Fratribus directè facta ipsi non
 recipiunt . 12. p.276.
 Fratres sunt incapaces Legatorum annuorum sinè
 onere . 26. p.290.
 Executio piorum Legatorum est mixti fori . 44.
p.306.
 Non valet Legatum factum Religioso particulari ,
 hac lege , ut non acquiratur Monasterio . 52.
p.311.
 Valet Legatum de conferendo Fratribus vestia-
 rium , &c. v. Similiter . p.317.
 Legata non possunt extinguì . 72. p.325.
 Legata facta in persona Syndici caducantur . 12.
p.371.
 Legata Fratribus Minoribus directè relicta , vel
 Fabricæ , vel aliis debita . 16. p.375.
 Legatum factum Ecclesiæ Fratrum censetur directè
 fa-

R E R U M.

factum ipsi Fratribus . 19. p. 378.
Legatum pium semper est adimplendum . 20.
p. 379.

Loca Montium.

Sunt Montes pecuniarum . 1. p. 498.
Duplicis sunt generis . 2. p. 499.
Pecuniæ pro Causis Beatificationum , &c. inve-
stiuntur in locis Montium . 3. *ibi* .
Loca Montium sunt assecurata auctoritate Princi-
pis . 8. p. 502.

Minister Generalis , & Pro- vincialis .

De quorum consilio Syndicus res commutat extra
Ordinem . 13. p. 87.
Generalis commutare potest data uni Provinciæ .
26. p. 89.
Provincialis data uni Conventui alteri potest ap-
plicare . v. *Secundò ibi* .
Fratres sine licentia Generalis , vel Provincialis
nequeunt res commutare . 26. v. *Caveant* . p. 90.

Missa .

Legata cum onere Missarum non caducantur . 11.
p. 67.
Fr. Min. nequeunt retinere capsulas pro missis ce-
lebrandis . 38. p. 204. & 68. p. 322.
Per Syndicum recipiunt elemosynas pro Missis .
39. p. 205.

N n

Mis-

I N D E X

Missæ celebrari debent in Ecclesia à Testatore electa . 22. p. 282.

Cum Fratres non egent , possunt Missæ per alios celebrari . 7. Quod . p. 283.

Sacerdotes in Ecclesiâ Fratrum celebrantes pro satisfactione Legatorum tenentur ad expensas pro luminibus , &c. ver. Verum . p. 284.

Syndicus exhibet preces S. C. C. pro reductione Missarum . 20. p. 401.

Moniales . Monasterium .

Nequeunt habere redditus . 15. & 16. p. 15.

Nec retinere sub clave pecunias . 17. p. 141.

Appellatione Monasterii veniunt Claustrum , &c. 4. p. 141.

Fratres Minores non possunt administrare bona Monasteriorum Monialium . 47. p. 210. & 22. p. 456.

Ipsarum Syndici , vel Procuratores conveniuntur coram Judice Conservatore . 3. p. 444.

Procurator Monialium ab illis eligitur . 21. pagina 455.

Mons Pietatis .

Lucæ erigitur à B. Bernardino Feltrensi . 9. p. 489.

Dominium pecuniarum depositarum in Montibus Pietatis , non est apud Montes . 12. p. 504.

Munera , dona .

Fr. Minores nequeunt donare . 16. p. 80.

Cum licentia possunt extra Ordinem dare parum valentia , &c. 7. Licet , p. 81.

Re-

R E R U M .

Recipientes dona à Regularibus non absolvuntur,
nisi facta restitutione : v. *Munera* . p. 84.

Necessitas .

Necessitas spiritualis respicit , etiam Causas Cano-
nizationum . 10. p. 490.

Necessitas futura non satis ad recursum . 29. p. 227.

Ad equitandum debet esse manifesta . 19. p. 151.

Debet à Superiori approbari . v. *Advertendum* .
p. 152.

Necessitas , & licentia Superioris debet adesse pro
usu licito terciæ tunicæ , vel stamineorum . 8.

p. 114.

Necessitas excusans ab jejuniis . 16. p. 157.

Necessitates aliz comprehenduntur sub illis infir-
morum , & de Fratribus induendis . 1. p. 213.

& 12. p. 491.

Necessitas pro cursu debet esse proportionata
statui Fratrum . v. *Quapropter* . p. 219.

Necessitas non est consideranda asperè . 15. ibi .

Necessitas personalis , & communitatis . 17. p. 220.

Fratres possunt necessitati satisfacere , *stricte* , &
accommodè . 20. p. 222.

Judicium necessitatis est Superiorum . 15. p. 219. &
22. p. 223.

Necessitas imminens de proximo apparet . 28. pa-
gina 227.

Novitius .

Novitius non contradenda lance particule ; 12.
p. 116.

Novitios possunt recipere Vicarii Provinciales . 41.
p. 167.

N n 2

Non

I N D E X

Non omnes ad Ordinem sunt recipiendi . 42. ibi .
Observanda sunt in receptione Novitiorum disposita ab Innoc. X. 43. p.168.
Solut Provincialis non potest ad Ordinem recipere . 46. p.169.
Provincialis non suffragatur super habilitate Novitii existentis in Conventu Novitiatus.47.p.170.
Nec habet decisivum . 49. p.172.
Definitoribus presentibus alii non subrogantur . 50. p.172.

Officium Divinum .

Laici tenentur recitare Officium Orationum Dominicalium . 38. p.165.
Satisfaciunt alternatim dicendo . 39. p.166.

Observantes , Reformati .

Recipiunt à locis subsidium charitativum pro pitantia , & vestimentis . 7. Item . p.106.
Sunt capaces Legatorum , quæ unica solutione præstantur . 7. Ad l. p.368.
Et Legati facti pro Sacristia , &c. 9. p.372.
Et Legati facti pro Divino cultu . 39. p.393.
Et pro pitantia . 36. p.398. & 37. p.399.
Et pro vestiario . 38. & 39. ibi .
Reformati in alienatione rerum pretiosarum egent beneplacito Apostolico . 10. p.393.
Vide 7. Fr. Min. & Legata .

Paramenta , Divinus cultus ,

& ornamenta .

Paramenta Fratrum Minor. non debent esse nimis pretiosa . 19. p.121.
Va-

R E R U M.

Valet Legatum factum pro divino cultu in Ecclesiis Fratrum . 29. p. 293.

Et pro ornamento Ecclesiæ Fratrum . 59. p. 335.

Opus respiciens divinum cultum. est privilegium . 14. p. 359.

Paupertas ; Mendicitas .

Religiosa excludit dominium rerum . 1. p. 3.

Item possessionem , administrationem , &c. 4. p. 5.

Paupertas alta , altior , & altissima . 1. p. 19.

Eandem profitentur Observantes , Reformati , & Capuccini . 2. p. 20.

Paupertas Religiosorum . est distincta ab illa mendicorum hujusmodi . 3. p. 20.

Illa Fr. Minorum nihil habet in communi . 10. p. 14.

Pauper est , qui nihil juris in re , vel ad rem habet . 1. p. 110.

Incerta mendicitas petit , ut nihil certi habeatur . 3. p. 364.

Peculium , Pecunia . Denarii .

Peculium unde dictum . 7. p. 8.

Pecunia instituta est pro pretio rerum . 10. p. 75.

Fr. Min. usus pecuniæ interdictus . 25. p. 88.

Appellatione denarii venit moneta . 1. p. 125.

Moneta est metallum auctoritate Principis signatum . 3. p. 126.

Monetæ designatæ in corio non erant monetæ formalitèr . 5. *ibi* .

Forma monetæ stat in sigillo , & imagine Principis . 6. p. 127.

INDEX

- Pecunia à pecore dicta . [7. p.118.](#)
 Usus pecunie triplex . [8. ibi.](#)
 Pecunia non est, quidquid potest numerato num-
 mo [estimari. 9. p.119.](#)
 Pecunia, & denarii recipiuntur . [8. p.119. v.](#)
Varias. & 37. p.204.
 Præceptum de non recipiendis pecuniis est capitale
 in Religione S. Francisci . [1. p.185.](#)
 Recipit denarios per se, qui recipit in propria per-
 sona . [2. p.186.](#)
 Recipit per interpositam personam, qui alium con-
 stituit, ut denarios recipiat . [3. ibi.](#)
 Est Fratribus prohibita civilis contractatio pecu-
 niæ . [4. p.187.](#)
 Non verò purè naturalis . [7. p.189.](#)
 Nec solum materialis . [11. p.190.](#)
 Neque ut est res proximi . [9. p.189.](#)
 Non possunt Fratres præcipere, quòd pecunia ex-
 pendatur, & [ev 14. p.192.](#)
 In locis Infidelium possunt pecunias recipere . [42.](#)
[43. & 44. p.206.](#)
 Apud Syndicum nequeunt habere pecunias à mas-
 sa communi separatas . [45. p.208.](#)
 Pecuniæ determinatæ ad unum usum non possunt
 in alios erogari . [3. p.273. & 16. p.428.](#)
 Pecuniæ neque apud Superiores Min. esse possunt
[66. p.322.](#)
 Titulus aliquid recipiendi ex pecuniis mutuò da-
 tis . [15. p.507.](#)
 Res adepta per pecuniam mutuata, manet tacite
 hypothecata mutuanti . [12. p.511.](#)
 Pecuniæ existentes reddendæ sunt Domino . [21.](#)
[p.526.](#)

R E R U M.

Pœna.

Pro Religiosis largientibus *munera*. 26. p.85.

Lex pœnalis extenditur. 13. p.148.

Etiâ, dum lata est favore animæ. 14. p.148.

Privatio actuum legitimorum. 31. p.100.

Pœna imposita per clausulam *ipso facto* 32. *ibi*.

Et illa, *absque aliquo juris, aut facti ministerio*.

vi ibi. p.288.

Pœna inhabilitatis, & vocis incurritur absque declaratione. 32. p.201. & *ver.* Quo verò pagina 288.

Præceptum, Consilium.

Præcepta formalia Regulæ Fr. Min. 1. p.139.

Et inhibitoria. 3. p.142.

Et habentia vim præcepti. *ibi*.

Et equipollentia. 5. p.143.

Præceptum de non equitando comprehendit, etiam iter facere bigis, & quadrigis. 7. p.145.

Non verò, si iter fiat in ratibus equis tractis. 18. p.151.

Fr. Min. non tenentur ad omnia consilia evangelica. 51. p.173.

Admittendus ad habitum instrui debet de præceptis Regulæ. 52. p.174.

Ita de admittendo ad professionem. 52. *ibi*.

Ad dispensandum *in* præceptis duo requiruntur. 57. p.177.

Et duo ad præcepta interpretanda. 60. p.179.

Minus præceptum cedit *majori*. 63. p.181.

INDEX

Postulatores.

Causarum Canonizationum non assistunt cum
 Syndico in Curiis. 29. p. 532.
 Nec computus juridicos requirunt à Syndico. 30.
 p. 533.
 Cum Syndico agunt pro expensis deprecative. 31.
 p. 534.
 Postulatores deputat Minister, & ex ejus volun-
 tate Commissarius Generalis. 37. p. 540.
 Pro officio Postulatoris non quicumque est idoneus
 39. p. 541.
 Habilitas Postulatoris est in remedium parcendi
 sumptibus. v. Sciendumque ibi.
 Est ei assignandus socius. v. Expediit. ibi.

Privilegium.

Habent Fr. Min. privilegium non solvendi gabel-
 las. 5. p. 22.
 Et petendi eleemosynas. 6. p. 23.
 Ordo semper rejecit privilegia relaxativa puritatis
 Regulæ. 10. p. 355.
 Privilegia Syndicorum. 12. p. 443.
 Privilegia depositi regularis. 17. p. 472.
 Syndicis Privilegia data in præmium laboris. 26.
 p. 459.

Proprietas.

Peccari potest in simplici usu facti. 12. p. 3.
 Tacita licentia potest excusare. 19. 84.
 Etiam proprietas usus est procul à Fr. Min. 2. p. 96.

Pro-

R E R U M .

Protestatio .

A Fr. Min. facienda occasione Legatorum : 10.

p.49.

Protestatio Auctoris . v. *Quæ omnia* . p.543.

Quæstus . Quæstores .

Pecuniarum Fratribus prohibitus . 11. p.196.

Quæstores pecunias nequeunt petere . 36. p.203.

Res commodè mendicabilis per quæstuationem :

33. p.229.

Recurfus :

Pro necessitatibus veris recurritur per Fratr. ad

Amicos spirituales . 1. p.213.

Recurfus distinguitur à mendicatione : 8. p.214.

Necessitas pro recurfu non debet esse extrema : 13.

2. p.218.

Nequit recurri pro rebus superfluis , curiosis , &
pretiosis . 14. *ibi* .

Potest recurri pro *carnibus* . 18. p.221.

Et pro pertinentibus ad Divinum cultum . 24. p.225.

Ac pro libris scribendis . 28. p.227.

Ac pro Ecclesiis construendis . 23. p.225.

Fratres possunt de licentia Superiorum recurrere
ad Amicos spirituales . 52. p.237. & 55. p.239.

Licet recurrunt ad Amicos spirituales pro sumpti-
bus in Causis *Canonizationum* . 5. p.486.

Redditus :

Formalis , & virtualis uterque prohibitus Fr. Min.

A. p.421.

Red-

I N D E X

- Redditus relevant mendicitatem Fratrum. *v. Propterca*. p.45.
 Fratres Minores nequeunt habere annuos redditus 58. p.315.
 Neque in persona Syndici. 55. p.314.

Regule Fratrum Minorum.

- Nullus Fratrum absolvitur ab ejusdem obligationibus. *v. Ponderandum*. p.116.
 Vovens Regulam S. Francisci tenetur ad vestimenta, quæ præscribit. *v. Constat*. p.117.
 Non datur ignorantia invincibilis super observantia Regulæ. *v. Nec potest. ibi*.
 Non est contra Regulam uti galero. 13. p.118.
 Nec uti secundo capuccio, vulgò *capparuccia*. *v. Quod ibi*.
 Neque deferre bireta: sed ibi cautela. 14. *ibi*.
 Ex Regula Fr. Minores non arctantur ad penuriosos usus circa omnia. 16. p.120.
 In Regula Fr. Min. pro eodem stant denarii & pecuniæ: 8. *v. Variat* p.129. & 22. p.135.
 Regula prohibet suspectum consortium. 29. p.139.
 Expositio literalis Regulæ non prohibita. 15. p.150.
 Ordo semper rejicit privilegia relaxativa puritatis Regulæ. 10. p.357.
 Non repugnat Regulæ Fr.Min. quòd Syndicus recipiat pecunias. 24. p.404.
 Regula Fratrum non est inobservabilis. 13. p.498.

Romanus Pontifex.

- Habet dominium rerum, quibus utuntur Fr. Min. 9. p.63.

Et

R E R U M .

Et pecuniarum pro Fratribus oblatarum . 13.

p.402.

Cum quidquam statuit contra Concilium , intelligitur derogare dispositis à Concilio . 14. p.451.

Sedes Apostolica .

Dominium rerum Fr.Minor. est apud Sedem Apostolicam . 1. p.28.

Est adeunda à Fratribus , si locationi tradant domum , &c. 8. v. *Ceterum* . p.48.

In ipsam transit dominium pecuniæ oblatæ pro Causis Beatificationum , &c. 19. p.508.

Non potest ab ullo in obligationem adduci . 22.

p.476.

Superior . Prælatus .

Tenetur Religiosis de necessariis providere . 6. p.8.

Non debet concedere subdito usum rerum indeterminatè . 14. p.38.

Tenetur curare , ut communitates pannorum erigantur . v. *Satagant* . p.119.

Superior potest dispensare in præceptis Regule , sed non in omnibus . 45. p.176.

Et interpretari præcepta . 58. p.178.

Superior nimis rigidus animas præcipitat . 66. pagina 182.

Non potest pro se habere pecunias apud Syndicum . 45. p.208.

Ad Prælatum pertinet iudicium de necessitatibus .

53. p. 237.

I N D E X

Suspectum consortium.

Prohibetur. in Regula Fr. Min. 2. p. 139.
 Complementum probationis est admonitio Præla-
 ti. 2. p. 140.
 Monitus non purgatur ex honestate fœminæ. 7.
Quatenus. ibi.

Syndicus Apostolicus.

Non potest usum possessionum recipere, ut redditus Fratribus Minoribus tribuat. 6. p. 44.
 Vendit res Fratribus *relictas. 8. p. 73. & 15. p. 79.*
 Celebrat pacta cum laborantibus pro Fratribus Minoribus. 17. p. 81.
 Res commutat juxta consilium Generalis, vel Provincialis. 23. p. 87. & 26. v. *Possè* p. 90.
 Ab ipso venduntur opera à Fratribus facta. 9. p. 102.
 Exigit in judicio Legata pro Sacristia, &c. v. *Ad* 11. p. 123.
 Potest Syndicus, tamquam unus de populo instare, ut voluntas Testatoris impleatur. 21. p. 181.
 Non potest habere redditus, ut Fratribus ministret. 4. p. 365.
 Neque ut tertia persona. 6. & 7. p. 368.
 Neque esse administrator fructuum pro Fratribus 17. p. 376.
 Syndicus dictus Apostolicus duplici titulo. 1. p. 383.
 Ex facultate nominandi Syndicos nulla dispensatio in Regula 2. p. 384.
 Dispositio Martini, & Pauli nominandi Syndicos non est contraria declarationibus Nicolai, & Clementis. 3. p. 387. Non

R E R U M.

Non est persona interposita Fratrum . 4. p. 388.

Potest res in iudicio exigere . 12. p. 396.

Syndicus dat Mandatum Procuræ Procuratori ad
lites 16. p. 398.

Non potest pecunias ad suum libitum expendere .
28. p. 407.

Cum Syndico Fratribus prohibita actio auctorita-
tiva . 29. p. 408.

Computus, qui redduntur à Syndico, non sunt
iuridici . 2. Et si p. 412.

Syndici parificantur cum Substitutis Donantium .
42. p. 413.

Ufus Syndici est modus provifus pro puriori ob-
fervatione Regulæ . 43. p. 414.

Syndicos nominant Generalis, Provinciales, &
Officiales Curia . 1. p. 418.

Syndicus potest nominare Substitutum 6. p. 422.

Syndicus à Superiore nominatus accipit auctorita-
tem à Papa . 10. p. 425.

Res oblatas pro Fratribus administrat nomine Pa-
pæ . 11. p. 426.

Quietantias non facit nomine Fratrum . 20. p. 429.

Unicus Syndicus pro unoquoque Conventu, 5.
p. 420.

Quilibet Conventus eget Syndico, 44. p. 415.

Syndici conveniuntur coram Iudice Conservatore.
2. p. 443.

Clerici, Syndici, gaudent privilegio fori. 11. p. 448.

In Causis Canonizationum novus Syndicus nomi-
natur, si periculum imminet decoctionis Syn-
dici prius nominati . 2. p. 514.

Debet novus Syndicus instare pro recuperatione
pecuniæ . 5. p. 517.

Habet Syndicus actionem contra ex-Syndicum .
7. p. 465.

Et

I N D E X

- Et ejus hæredes . [13. p. 469.](#)
 Bona Syndici sunt hypothecata pro securitate eleemosynarum . [16. p. 471.](#)
 Eleemosynæ non conferuntur Syndico ad effectum negotiationis . [17. p. 472.](#)
 Syndicus admittitur in concursu Creditorum . 20. p. 475.
 Ex-Syndicus potest conveniri , etiam coram Judice Laico . [23. p. 478.](#)
 Non obstat puritati Regulæ consignare pecunias Syndico , ab isto non præstita cautione . &c. [26. p. 530.](#)
 Syndicus Provinciæ , & Religionis gravia incommoda subit . [27. p. 459.](#)
 Procuratores Benefactores non gaudent privilegiis Syndicorum , nisi spiritualibus . *ver. Demandanda .* [p. 460.](#)
 Syndici tempore interdicti possunt admitti in Ecclesiis Fratrum , &c. [19. p. 453.](#)

Terra-Sancta .

- In Concionibus commendandæ necessitates locorum Terræ-Sanctæ . [27. p. 198.](#)
 Eleemosynæ collectæ asservandæ sub duplici clave . [4. p. 515.](#)
 Si Syndicus haberi non possit , possunt Fratres in dictis locis pecunias recipere . [42. p. 206.](#)
 Fratres legitime recurrunt ad Amicos spirituales pro conservatione locorum Terræ-Sanctæ . [6. p. 487.](#)
 Tenentur curare , nè eleemosynæ pro illis expilentur . 5. p. 515.

Tc.

R E R U M.

Testamentum , Testator .

Nullum est , in quo Fr. Min. instituuntur heredes.
[10. p. 66.](#)

Fr. Minores non tenentur ad observantiam Testamenti S. Francisci 6. p. 99.

Nequeunt esse Executores testamentorum . 25,
[p. 89.](#)

Religiosi nequeunt *testari*. 10. p. 370.

Intentio Testatoris est , ut Missæ in Ecclesiæ Fratrum non celebrentur à Sacerdotibus sæcularibus v. *Nec*. p. [378.](#)

Visitator .

Debet inquirere super necessitatibus à Superiore locali subditis conferendis . [56. p. 240.](#)

Votum .

Vota substantialia Religionum , obedientia , paupertas , castitas . 2. p. 1.

Vota Religionum obligant secundum intentionem Fundatorum . v. *Ad hoc* . p. 116.

Obstrictus voto ad aliquid dandum Fratribus Minoribus . [48. p. 308.](#)

Usura .

Propter periculum amittendi sortem , nihil potest supra eam recipi . [15. p. 505.](#)

Neque ex hoc , quòd Negotiator , pecuniis receptis , lucratur . [17. p. 507.](#)

Usus .

INDEX

Usus,

- Usus-fructus quid . 4. p.6.
 Usus juris, & simplex facti, *ibi*.
 Usus simplex facti separatur à dominio . 4. p.30.
 Usus juris naturalis est distinctus à dominio . 5.
 p.31.
 In rebus, quæ usu consumuntur, usus à dominio
 distinguitur . 10. p.34.
 Fr. Min. nec quoad usum facti sunt capaces pro-
 prietatis . 39. p.97.
 Tenentur ad usus arctos in Regula expressos . 1.
 p.109.
 Usus arcti in Regula Fr. Min. expressi . 3. p.111.
 Usus moderatus respectu eorundem . 7. *Distin-*
guendi . p.153.
 Legata pro uno casu in alios non convertenda . 20.
 p.274. & 33. p.296.
 Usus possessionum Fratribus Minoribus prohibi-
 tus, etiam in personâ Syndici, quid includat . 17.
 p.376.

En finis Opusculi, & Laboris, in
ejus honorem, & gloriam,
cujus Regni non erit
finis.

